

IDRÆT OG FACILITETER I ALLERØD KOMMUNE

Analyse af drift, ønsker og behov på idrætsområdet

Grundrapport / August 2014 (1. udgave)

Peter Forsberg, Lau Tofft-Jørgensen
Jens Høyer-Kruse

Idrættens
Analyseinstitut

IDRÆT OG FACILITETER I ALLERØD KOMMUNE

ANALYSE AF DRIFT, ØNSKER OG BEHOV
PÅ IDRÆTSOMRÅDET

Titel

Idræt og faciliteter i Allerød Kommune. Analyse af drift, ønsker og behov på idrætsområdet.

Forfatter

Peter Forsberg, Lau Tofft-Jørgensen og Jens Høyer-Kruse

Øvrige bidragydere

Kristina Eck Poulsen, Aline van Bedaf og Henrik H. Brandt

Rekvirent

Allerød Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Colourbox

Kort

Udarbejdet i QGIS. Baggrundskort: Open Layers

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, København, august 2014

Pris

Rapporten kan bestilles i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 250,00 kr. inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-92120-77-9

978-87-92120-78-6 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning	7
Delanalyse 1: Idrætten i Allerød Kommune 2014	8
Opstilling af analyse- og forståelsesramme.....	8
Idrætsforeninger i Allerød Kommune	13
Idrætsorganer og idrætspolitikker i Allerød Kommune	14
Det politiske niveau og forvaltningen.....	16
Allerød Kommunes geografi og borgere	22
Allerød Kommunes idrætsfaciliteter.....	24
Delanalyse 2: Undersøgelse af drift og økonomi	41
Overblik – idrætsområdets økonomi i Allerød Kommune	41
Tilskud efter folkeoplysningsloven og til det folkeoplysende arbejde	43
De kommunale idrætsfaciliteter	52
Delanalyse 3: Undersøgelse af benyttelsen af udvalgte idrætsfaciliteter i Allerød Kom. 69	
Analyse af den faktiske benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter.....	69
Aktivitetsanalyse i indendørs idrætsfaciliteter og på kunstgræsbaner.....	74
Kapacitetsanalyse i indendørs idrætsfaciliteter og på kunstgræsbaner.....	87
Opsummering og perspektiver	110
Kapacitetsanalyse i svømmehaller	123
Opsummering: Brug og benyttelse af facilitetstyper	128
Delanalyse 4. Spørgeskemaundersøgelser	132
Del 4.1: Undersøgelse af skolebørns idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og natur..	133
Undersøgelse af sport og motion i fritiden	134
Brug af idrætsfaciliteter.....	142
Naturen som aktivitetssted.....	147
Placering af faciliteter og transport til idræt	149
De inaktive børn.....	155
Del 4.2: Undersøgelse af voksnes idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og natur.....	157
Deltagelse i idrætsaktiviteter.....	161
Organiseringsform.....	167

Voksnes benyttelse af faciliteter og arenaer til motion og idræt	169
Hvad har betydning for, hvor voksne foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport?..	178
Del 4.3: Undersøgelse af arrangørers brug af og tilfredshed med idrætsfaciliteter	187
Arrangørernes benyttelse af faciliteter.....	189
Er arrangørernes facilitetsbehov dækket?	193
Arrangørernes tilfredshed med de faciliteter, de benytter.....	198
Benyttelse og afmelding af tider	206
Arrangørernes holdninger til forvaltning og prioritering af faciliteter i Allerød Kom....	210
Delanalyse 5: Muligheder og potentialer for kommunalt samarbejde.....	215
Baggrund: Behov for tværkommunalt samarbejde	215
Dialogmøde om kommunalt samarbejde	217
Muligheder og barrierer for samarbejder på tværs.....	217
Kommende indsatsområder	220
Opsummering.....	222
Litteraturliste	223
Bilagliste	225
Appendix 1-9	225

Indledning

Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet har i perioden fra januar til august 2014 gennemført en undersøgelse for Allerød Kommune af idrætsområdet i kommunen. Fokus har været på driftsforhold og bygningsoptimering på idrætsområdet i forhold til ønsker og behov fra borgere, foreninger, institutioner og andre brugere af de kommunale idrætsfaciliteter. Undersøgelsen analyserer samtidig mulighederne for samarbejde på tværs af kommunegrænser på facilitetsområdet.

Hensigten med undersøgelsen og analysen er at skabe et troværdigt grundlag for kommunen og idrætten i forhold til fremtidige beslutninger på idrætsområdet. Forhåbentlig kan at undersøgelsen og de enkelte delanalyser inspirere til udvikling og nytænkning i foreningslivet samt på drifts- og ledelsessiden i idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune.

Undersøgelsen består af fem delanalyser samlet i denne grundrapport samt et selvstændigt afslutningsnotat. Afslutningsnotatet indledes af et kort resumé med de væsentligste konklusioner fra delanalyserne og fremlægger anbefalingerne på baggrund af det samlede undersøgelsesarbejde. Afslutningsnotatet kan læses særskilt, men den interesserede læser opfordres til at læse det samlede undersøgelsesarbejde og alle fem delanalyser. De fem delanalyser kan også læses særskilt og er indeholdt i denne grundrapport:

- Delanalyse 1: Baggrund: Idrætten i Allerød Kommune 2014
- Delanalyse 2: Undersøgelse af drift og økonomi
- Delanalyse 3: Undersøgelse af benyttelsen af udvalgte idrætsfaciliteter i Allerød Kommune
- Delanalyse 4: Spørgeskemaundersøgelser
 - 4.1: Undersøgelse af skolebørns (10-15 år) idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og naturen
 - 4.2: Undersøgelse af voksnes (+16 år) idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og naturen
 - 4.3: Undersøgelse af arrangørers brug af og tilfredshed med idrætsfaciliteter
- Delanalyse 5: Undersøgelse af muligheder og potentialer for tværkommunalt samarbejde på facilitetsområdet

Peter Forsberg, Lau Tofft-Jørgensen & Jens Højer-Kruse
København, august 2014

Delanalyse 1: Idrætten i Allerød Kommune 2014

Analysens formål er:

- At tegne et bredt, overordnet overbliksbillede af idræts- og motionslivet i Allerød Kommune ved hjælp af eksisterende undersøgelser.
- At give et indtryk af idrættens aktuelle status i Allerød Kommune og bidrage til at perspektivere og kvalificere de øvrige dele af undersøgelsen.
- At analysere antallet og placeringen af kommunens idrætsfaciliteter.

Analysen viser:

- At der kan identificeres fire forskellige hovedmålgrupper for kommunal idrætspolitik, og at Allerød Kommunes indsats på idrætsområdet primært omfatter grupperne skolelever og foreningsaktive samt i begrænset omfang de ikke-foreningsorganiserede og/eller idræts svage/inaktive grupper.
- At idrætsforeningerne dominerer folkeoplysningsområdet i kommunen. Medlemmerne af idrætsforeningerne udgør 95 pct. af den samlede medlemsskare blandt de foreninger, der modtager tilskud.
- At de nuværende idrætsorganer varetager idrættens interesser på fornuftig vis. Man kan dog overveje, hvordan man ønsker at understøtte de borgere, der ikke på nuværende tidspunkt støttes til idrætsaktivitet i kommunen, og hvad man vil prioritere højest: fleksible individuelle løsninger eller klare retningslinjer og stor gennemsigthed.
- At der for de traditionelle idrætsfaciliteter er få borgere per facilitet i Allerød Kommune sammenlignet med både nabokommunerne og landsgennemsnittet. Det vil sige, at Allerød Kommune har en relativt god facilitetsdækning.
- At en stor del af idrætsfaciliteterne i kommunen er samlet i facilitetsklynger eller idrætsanlæg.
- At der i nabokommunerne findes en række faciliteter, som Allerød Kommune ikke selv råder over (herunder svømmehaller med 50 meter bassin).

Opstilling af analyse- og forståelsesramme

Denne første delanalyse har til formål at skabe overblik over idrætten i Allerød Kommune og optegne rammerne for de følgende fem delanalyser og afslutningsnotatet.

Delanalyse 1 ser især nærmere på de faktuelle forhold i kommunen ved at beskrive idrætsområdets rammer og stukturer med fokus på foreningslivet i kommunen, den administrative og politiske struktur med råd og udvalg, samt at analysere antallet af idrætsfaciliteter og deres placering.

Indledningsvist introduceres en ramme for det samlede undersøgelsesarbejde, som oplister mulige fokusområder for den kommunale idrætspolitik. Boks 1.1 nedenfor definerer begrebet 'kommunal idrætspolitik'.

Boks 1.1: Den kommunale idrætspolitik.

Centralt i denne undersøgelse står begrebet 'kommunal idrætspolitik'.

Den kommunale idrætspolitik er en samling af de alle de aktiviteter, som kommunen er garant for på idrætsområdet. Det inkluderer primært serviceydelser, tilskud til foreninger og på anden vis brug af midler og/eller ressourcer til f.eks. drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter. Ud over foreningstilskud og midler til drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter er der også tale om

medarbejderressourcer til forskellige former for rådgivning samt puljer til understøttelse af specifikke idrætslige formål. Delanalyse 2 undersøger de kommunale udgifter på idrætsområdet i Allerød Kommune, og definerer de inkluderede områder idrætspolitikken i Allerød Kommune mere præcist.

Mange kommuner vedtager i disse år egentlige Idræts- og/eller fritidspolitikker. Også Allerød Kommune har en Fritidspolitik, som blev vedtaget af Kultur- og Idrætsudvalget i 2012 (Allerød Kommune, 2012a). Når der henvises til Allerød Kommunes Fritidspolitik bruges følgende henvisning: 'Allerød Kommune, 2012a'.

Selvom en kommune ikke har en formuleret og vedtaget fritids- og/eller idrætspolitik, bedriver den altså med afsæt i ovenstående definition alligevel idrætspolitik.

Målgrupper og politiske sigtelinjer

Kommunerne spiller en afgørende rolle i det danske idrætssystem, idet langt de fleste offentlige kroner til idrætten (især breddeidrætten) kommer fra de kommunale kasser (Kulturministeriet, 2014). Men selvom kommunerne bruger mange midler på idræt, er det ikke alle borgere, kommunerne er i berøring med eller målretter deres strategier imod på idrætsområdet. Derfor opstilles der indledningsvist fire forskellige målgrupper, som findes i alle danske kommuner, men som i varierende omfang er berørt af den kommunale idrætspolitik. De fire målgrupper er:

1. **De skoleaktive:** Gruppen udgøres af eleverne på kommunens folkeskoler og tæller børn og unge mellem 6 og 16 år, som er idrætsaktive i skoletiden via den obligatoriske skoleidrætsundervisning og andre aktiviteter i skolen. Idrætsundervisning er et skolefag på linje med matematik og dansk og har kun i begrænset omfang med det egentlige idrætspolitiske område i kommuner at gøre, hvis man ser bort fra brugen af de kommunale idrætsfaciliteter (eller faciliteter på skoler) til skoleidræt. Den nye folkeskolereform tilstræber en større integration mellem det lokale foreningsliv og skoleidrætsundervisningen. På den vis kan foreningsidrætten, som typisk er et af kerneområderne i den kommunale idrætspolitik, komme til at spille en større rolle i og omkring børnenes skolehverdag i fremtiden.
2. **De foreningsaktive:** Denne gruppe består især af børn og unge mellem 7 og 15 år, som er hyppige medlemmer i de kommunale foreninger, samt unge og voksne (+16 år), der dog er foreningsaktive i noget mindre omfang end børnene. I Allerød Kommune er 75 pct. af alle børn og unge mellem 10 og 15 år medlem af en idrætsforening, mens det gælder 45 pct. af de voksne (16 til 76 år). I Allerød Kommune har foreningslivet traditionelt været udgangspunkt for den kommunale idrætspolitik gennem folkeoplysningsloven, og hovedparten af midlerne på idrætsområdet går til at anlægge, drive og stille kommunale idrætsfaciliteter til rådighed for foreningers aktiviteter med afsæt i folkeoplysningsloven. Desuden går en mindre del af midlerne til aktivitets- og lokaletilskud til foreninger, fortrinsvis til arbejdet med børn og unge under 25 år.
3. **De ikke-foreningsorganiserede idrætsudøvere:** Denne gruppe består af idrætsaktive borgere, der ikke er medlem af en idrætsforening i kommunen (55 pct. af alle voksne dyrker idræt 'på egen hånd', og i alt dyrker 28 pct. af alle voksne idræt helt uden om foreningerne). Gruppen er stigende og ikke-foreningsorganiseret idræt

hitter især blandt unge, voksne og ældre, der sætter pris på selv at kunne bestemme tid og sted, og mange dyrker idræt/motion på egen hånd eller i andre forskellige sammenhænge (f.eks. på arbejdspladsen eller i privat regi). Disse udøvere er ikke nødvendigvis aktive alene. Mange løber, vandrer eller dyrker fitness/styrketræning med venner og bekendte i f.eks. naturen eller i et kommercielt fitnesscenter. Traditionelt har kommuner ikke spillet en direkte rolle for at understøtte idrætsdeltagelsen hos denne udøvergruppe, men naturligvis er kommunernes generelle planlægning i forhold til indretningen af og udfoldelsesmulighederne i by- og naturområder væsentlig for de ikke-organiserede grupper, ligesom en stor del af de foreningsorganiserede ligeledes er aktive uden for foreningsregi og dermed drager nytte af disse tiltag.

4. **De idrætssvage/inaktive:** Denne sidste gruppe har for tiden ikke et forhold til idræt, da de ikke er idrætsaktive eller holder pause. Der er tale om en bred gruppe, hvor nogle blot holder en pause fra idræt, mens andre har begrænset eller slet ingen idrætserfaring. 5 pct. af børn og unge mellem 10 og 15 år i Allerød Kommune dyrker ikke idræt i fritiden (men i folkeskolen), mens 13 pct. af de voksne holder pause fra idræt for tiden (de idrætssvage) og 14 pct. er helt inaktive. De idrætssvage/inaktive falder ofte uden for den kommunale idrætspolitik, og tiltag på kommunalt niveau i forhold til at understøtte idrætsdeltagelsen og mindske andelen af folk, der er inaktive/holder pause, er typisk placeret under andre fagområder end idrætsområdet, f.eks. i sundhedsforvaltninger. Generelt er der stigende bevidsthed i kommunerne om potentialerne i at aktivere en større andel af befolkningen med idræt og fysisk aktivitet.

De fire grupper ovenfor har til formål at give læseren af denne rapport et mere nuanceret billede af, hvilke typer af borgere kommunernes aktiviteter på idrætsområdet understøtter og kan understøtte. Grupperne skal betragtes som eksempler på målgrupper, det kan være relevante at tænke i og ikke som en fuldstændig beskrivelse af idrætslivets mange nuancer. Der vil derfor også være et vist overlap mellem nogle af grupperne som f.eks. 'de skoleaktive' og 'de foreningsaktive'.

Målgrupper i Allerød Kommune

Opsplitningen i fire målgrupper er foretaget for at anskueliggøre, at kommuners indsats på idrætsområdet kan tage sigte på forskellige målgrupper. Traditionelt er det især de skole- og foreningsaktive, kommunernes idrætspolitik har haft sigte på, mens ikke-foreningsaktive idrætsudøvere og de idrætssvage/inaktive i højere grad har været overladt til sig selv eller andre forvaltningsområder end idrætsområdet. Opsplitningen gør sig i hovedtræk gældende i Allerød Kommune, viser delanalyse 2 og 3:

- Delanalyse 2 gennemgår udgifterne til idrætsområdet i kommunen, som overordnede set kan deles i to. En del, der angår driften af de kommunale idrætsfaciliteter (20,86 mio. kr.), og en del, som angår tilskud til kommunernes idrætsforeninger efter folkeoplysningsloven (3,79 mio. kr.). De to områder udgør tilsammen kommu-

nens udgifter på idrætsområdet og har afsat i de kommunale idrætsfaciliteter og folkeoplysningsloven.

- Delanalyse 3 viser statistik på brugerne af en række af de mest anvendte idrætsfaciliteter i kommunen. Analysen viser, at folkeskoler og foreninger i fællesskab står for mere end ni ud af ti aktiviteter i kommunens idrætsfaciliteter (92 pct.), mens selvorganiserede udøvere eller andre ikke-foreningsorganiserede udøvere ikke i nævneværdigt omfang benytter faciliteterne.

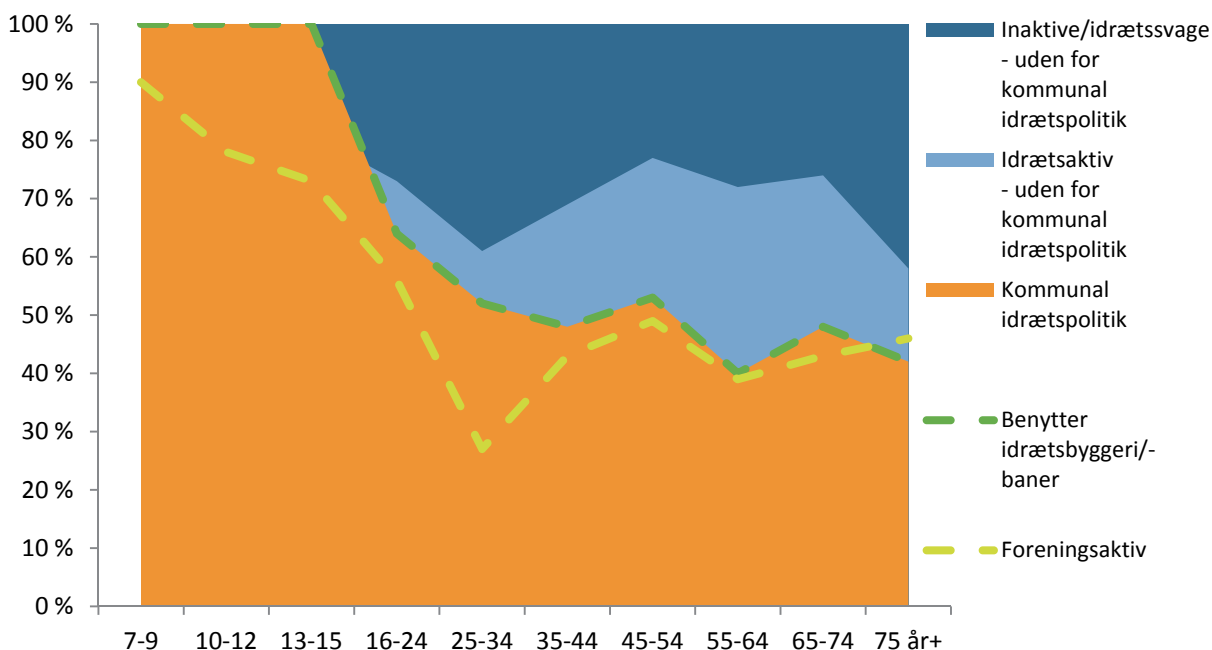
Den kommunale opgavevaretagelse på idrætsområdet berører således stort set kun to af de fire ovennævnte målgrupper: de skoleaktive og de foreningsaktive.

Figur 1 nedenfor illustrerer fordelingen af grupperne grafisk på tværs af aldersgrupper. Figurens orange område tæller den del af borgerne, idrætspolitikken omfatter, mens de to blå områder viser de borgere, som ikke er omfattet af politikken. Det er især de yngre borgere, der er omfattet, og andelen af omfattede borgere falder med stigende alder.

Det orange område tæller alle børn og unge i kommunen. Dels benytter alle børn kommunens idrætsfaciliteter som led i deres skolegang, dels er børn og unge kernemedlemmer i idrætsforeningerne i deres fritid. De blå områder tæller især voksne og ældre. Disse grupper benytter i mindre omfang de kommunale idrætsfaciliteter og er i mindre omfang end børn og unge medlemmer af idrætsforeninger. Det lyseblå felt udgør den del af borgerne, som dyrker idræt uden for foreningerne, mens det mørkeblå udgøres af de ikke-idrætsaktive (inkl. dem der holder pause).

De tre farver illustrerer *i grove træk* borgernes benyttelse af kommunale idrætsfaciliteter og deltagelse i foreningslivet, som er vist med de to grønne stiplede linjer i figuren. Den lysegrønne linje angiver andelen af borgere på tværs af alder, som er medlem af en idrætsforening, mens den mørkegrønne viser andelen af borgere, der benytter de kommunale idrætsfaciliteter.

Figur 1: Allerød Kommunes idrætspolitik henvender sig primært til børn og unge.

Kilde: Delanalyse 4.1 og 4.2.

Størrelsen på de forskellige områder på tværs af aldersgrupper er interessant, og samlet set viser figuren, at kommunen ikke målrettet agerer over for alle de voksne og ældre borgere på idrætsområdet. Tilsammen hører 41 pct. af alle voksne i kommune til det lyseblå/mørkeblå felt.

Det er vigtigt at nævne, at figur 1 angiver hovedlinjerne for forskellige målgruppers inkludering i den kommunale idrætspolitik. Der er selvfølgelig nuancer, og f.eks. benytter selvorganiserede idrætsudøvere i visse tilfælde også forskellige typer af udendørsanlæg, boldbaner og svømmehaller i den offentlige åbningstid, lige som mange foreningsaktive borgere også dyrker idræt på egen hånd osv. Men figuren fungerer som et godt udgangspunkt for den samlede undersøgelse samt for politisk debat og stillingtagen til forskellige målgruppers eventuelle inklusion i den kommunale idrætspolitik og andre kommunale politikker.

Om baggrundsanalysen

Den resterende del af baggrundsanalysen omhandler disse tre punkter:

- En analyse ser nærmere på idrætsforeningerne i kommunen.
- Herefter ser en analyse nærmere på kommunens formelle strukturer i form af idrætsorganer og politikker med betydning for idrætsområdet.
- Til slut ser en analyse nærmere på de kommunale idrætsfaciliteter med fokus på faciliteternes antal i forhold til såvel nabokommuner som landsgennemsnit samt placeringen af faciliteter i kommunen og de forskellige lokalsamfund i kommunen. Analysen indeholder desuden vigtig baggrundsviden for delanalyse 2, 3 og 4, hvor udgifter, brug og udnyttelse samt borgertilfredshed med faciliteterne er i fokus.

Idrætsforeninger i Allerød Kommune

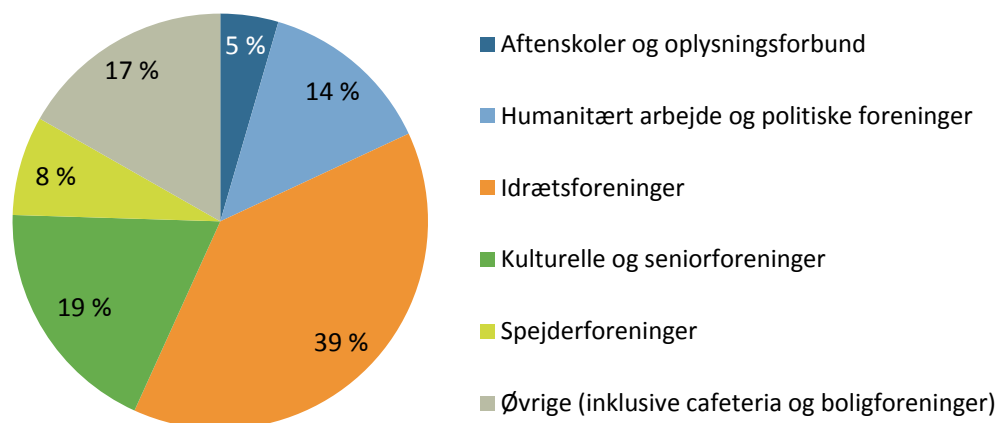
Denne del af analysen ser nærmere på kommunens idrætsforeninger

Der er lang historisk tradition for at støtte foreningsidrætten i Danmark. Kommunerne er ifølge folkeoplysningsloven forpligtet til at sikre rammerne for børn og unges deltagelse i den frivillige folkeoplysende virksomhed ved blandt andet at stille frie kommunale lokaler til rådighed for foreningernes aktiviteter samt yde aktivitets- og lokaletilskud (folkeoplysningsloven). Støtten begrundes med henvisning til, at de folkeoplysende foreninger uddanner medlemmerne i demokrati og medborgerskab¹.

De fleste foreninger er organisatorisk forankret i én eller flere af idrættens hovedorganisationer og har traditionelt været rygraden i den danske idrætsmodel. Foreningerne spiller fortsat en meget stor rolle i dansk idrætsliv og kan kategoriseres som et interessefællesskab med en fælles idrætsaktivitet som omdrejningspunkt.

Der findes 155 registrerede foreninger i Allerød Kommunes foreningsregister², og heraf er de 90 folkeoplysende foreninger. Alle foreninger har i forbindelse med deres registrering hos kommunen fordelt sig på en række forskellige foreningskategorier, og som figur 2 viser, er størstedelen af foreningerne tilknyttet idrætsområdet (39 pct.). Herefter kommer 'kulturelle og seniorforeninger' (19 pct.), mens de 'humanitære- og politiske foreninger' udgør 14 pct. Gruppen af 'øvrige foreninger' (17 pct.) dækker en mere broget flok af foreninger, der ikke umiddelbart falder ind under en af de andre kategorier.

Figur 2: Fire ud af ti foreninger i Allerød Kommune er idrætsforeninger.

Kilde: Allerød Kommune (Foreningsregister).

Det fremgår ikke af den kommunale opgørelse, hvor mange medlemmer de forskellige typer af foreninger har. Der findes dog tal på antallet af medlemmer i de foreninger, kom-

¹ Det falder uden for denne rapport's formål at beskrive eller undersøge, om idrætsforeningerne reelt er med til at skabe demokrati og medborgerskab. For undersøgelse og diskussion heraf se f.eks. Østerlund (2013).

² Se <http://booking.alleroed.dk/netinterbook/>

munen udbetaler aktivitetstilskud til efter folkeoplysningslovens kapitel 5. I alt ansøgte 44 foreninger/afdelinger i Allerød Kommune om aktivitetstilskud i 2013, hvilket svarer til 28 pct. af foreningerne i kommunen. Størrelsen på aktivitetstilskuddene gennemgås nærmere i delanalyse 2, mens der her er fokus på, hvor stor en del af foreningerne, der modtager aktivitetstilskud.

Idrætsforeningerne dominerer folkeoplysningsområdet

Blandt de 44 foreninger/afdelinger der modtog aktivitetstilskud i 2013, var langt størstedelen idrætsforeninger. Tabel 1 viser, at ud af den samlede gruppe af foreningsmedlemmer, der gennem deres forening modtog aktivitetstilskud, var hele 95 pct. medlem af en idrætsforening, mens 5 pct. var spejdere eller medlem af andre folkeoplysende foreninger.

Tabel 1: Idrætsforeningernes medlemmer udgør flertallet (95 pct.) af modtagerne af aktivitetstilskud.

Foreningstype	Aktivitet	Andel (pct.)
Idrætsforeninger - 95 pct. af foreningerne	Gymnastik	15
	Fodbold	13
	Vandsport	12
	Løb	10
	Badminton	9
	Ridning	6
	Tennis	6
	Håndbold	4
	Kampsport	3
	Andre idrætsaktiviteter	18
Andre foreninger – 5 pct. af foreningerne	Spejder	4
	Andre foreninger	1

Kilde: Allerød Kommune (Bilag 1)

Selvom idrætsforeningerne blot tegner sig for 39 pct. af de folkeoplysende foreninger i kommunen, modtager de altså stort set alle de midler, kommunen udbetaler som aktivitetstilskud efter folkeoplysningsloven. Det skyldes, at det kommunale aktivitetstilskud alene går til børn og unge under 25 år, og at en stor del af kommunens børn og unge er aktive i idrætsforeningerne hjemmehørende i kommunen.

Idrætsorganer og idrætspolitikker i Allerød Kommune

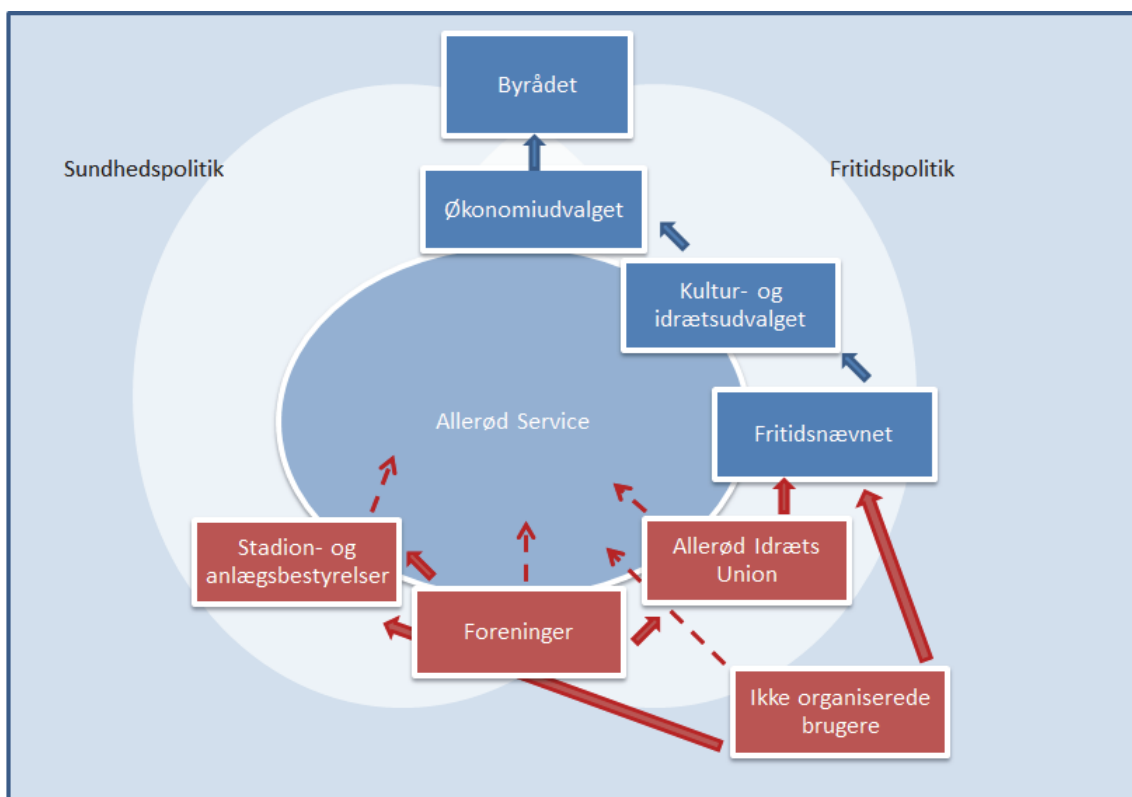
Idrætslivet i Allerød Kommune præges af en række politikker og politisk arbejdende organer med tilknytning til kommunen, der på forskellige niveauer har mulighed for at præge den kommunale idrætspolitik og indgår i dens implementering.

I dette afsnit vil følgende politikker og politiske organer derfor blive præsenteret:

- Fritidspolitikken (Allerød Kommune, 2012a)
- Sundhedspolitikken (Allerød Kommune, 2012b)
- Kultur- og Idrætsudvalget
- Fritidsnævnet
- Allerød Service
- Allerød Idræts Union
- Hal- og anlægsbestyrelserne³

Figur 3 nedenfor illustrerer de niveauer, hvorpå de forskellige organer opererer inden for de af byrådet vedtagende rammer, herunder budgetforlig 2014-2017, kommunens Fritidspolitik (Allerød Kommune, 2012a) og Sundhedspolitik (Allerød Kommune, 2012b).

Figur 3: Idrætsorganer og -interessenter i Allerød Kommune

Forklaring: En fed pil betyder repræsentation eller direkte indflydelse. En stiplede linje repræsenterer et mere praktisk ad hoc samarbejde. Kilde: Idrættens Analyseinstitut.

Den øverste myndighed på idrætsområdet i Allerød Kommune er byrådet. Det er her den endelige idrætspolitik og de overordnede økonomiske rammer (pt. Budgetforlig 2014-2017) fastlægges. Byrådet vælges hvert fjerde år ved kommunalvalg, hvor borgerne kan vælge andre politikere, hvis de eksempelvis ikke er tilfredse med politikken på idrætsområdet.

³ I kompetencebeskrivelserne bruges blot navnet 'anlægsbestyrelse'. Det er dog ikke alle bestyrelser, som hører hjemme på et egentligt idrætsanlæg, og derfor betegnes de i denne rapport 'hal- og anlægsbestyrelse'.

Den nærmere udformning af kommunens idrætspolitik varetages af Kultur- og Idrætsudvalget, som består af fem byrådsmedlemmer. Desuden godkender og indstiller udvalget via Økonomiudvalget fordelingen af den økonomiske ramme på idrætsområdet. Kultur- og Idrætsudvalget beskæftiger sig primært med de overordnede principper og større sager på idrætsområdet, mens Fritidsnævnet i vid udstrækning er ansvarligt for at fastlægge, hvordan politikken i praksis implementeres – især i forhold til det folkeoplysende område.

Fritidsnævnet varetager retningslinjerne for fordeling af lokaler og tilskud til idrætsforeningerne og andre fritidsaktører i kommunen. 'Idrætten' i kommunen er repræsenteret i Fritidsnævnet ved to repræsentanter fra Allerød Idræts Union og en repræsentant fra handicapidrætten, mens de ikke-foreningsaktive ligeledes har en repræsentant i nævnet.

Forvaltningen af de ovenstående organers politikker og beslutninger varetages af Allerød Service, som dels er en central enhed med ansvar for drift og vedligeholdelse af kommunens idrætsfaciliteter, men også varetager udbetalingen af midler og tilskud til foreninger og andre interessenter på idrætsområdet. Allerød Service spiller i dagligdagen, som det også fremgår af figur 3, en væsentlig rolle. Det er på mange måder Allerød Service, der forankrer viden på tværs af området og binder de forskellige interessenter sammen. Det vil typisk være Allerød Service, der er idrætsforeningerne og andre interessenters indgang til det kommunale system.

Kommunen har besluttet at etablere hal- og anlægsbestyrelser på en række af de større idrætsanlæg. Disse bestyrelser skal repræsentere de lokale brugere af anlæggene, og til trods for de relativt beskedne midler, de råder over, spiller de en vigtig rolle i forhold til at skabe lokalt ejerskab og forståelse for prioriteringer på facilitetsområdet. Der er dog i praksis forskel på, hvilke opgaver bestyrelserne på de forskellige anlæg ønsker og har mulighed for at løfte.

Ud over de organer, kommunen har besluttet at etablere, spiller den uafhængige Allerød Idræts Union en rolle i det kommunale idrætsbillede. Unionen er interesseorganisation for en stor del af idrætsforeningerne i forhold til Fritidsnævnet og betragtes af kommunen i mange sammenhænge som idrætsforeningernes samlede stemme. Der eksisterer en aftale om, at Allerød Idræts Union bliver hørt i forbindelse med væsentlige sager på idrætsområdet. Det er dog ikke alle idrætsforeninger i kommunen, der er medlem af unionen. Foreninger og andre interessenter på idrætsområdet har mulighed for på egen hånd at rette henvendelse til både Kultur- og Idrætsudvalget og Fritidsnævnet, men det er gennem Allerød Idræts Union, at foreningerne er direkte repræsenteret i Fritidsnævnet.

I det følgende beskrives de enkelte organers officielle formål og grundlag yderligere.

Det politiske niveau og forvaltningen

Den overordnede politiske ramme for idrætten i Allerød Kommune fastlægges af byrådet. Det er byrådet, der efter en første behandling i Økonomiudvalget vedtager og godkender regnskaber, budgetter og politikker i kommunen. Byrådet står ikke for den daglige drift af samtlige områder i kommunen. Derfor bliver det løbende politiske arbejde på idrætsområ-

det varetaget af Kultur- og Idrætsudvalget, mens den daglige drift og administration i praksis forvaltes af Allerød Service.

Ud over det politiske og økonomiske råderum er der også en række nationale love og retningslinjer, som kommunen er forpligtet til at efterleve. Det drejer sig f.eks. om folkeoplysningsloven og Økonomi- og Indenrigsministeriets service- og anlægsramme, der lægger loft på kommunernes udgifter til service og anlægsinvesteringer. Disse bliver beskrevet nærmere i delanalyse 2 og 3.

Allerød Kommune har i modsætning til mange andre danske kommuner ikke en decideret idrætspolitik, men idræt og motion er inkluderet i kommunens Fritidspolitik (Allerød Kommune, 2012a) og til dels også i kommunens Sundhedspolitik (Allerød Kommune, 2012b).

Nedenfor beskrives de væsentligste politikker og aktører:

Fritidspolitikken (Allerød Kommune, 2012a) udstikker de generelle retningslinjer for fritidsområdet og er et vigtigt udgangspunkt for kommunens politik på idræts- og folkeoplysningsområdet. Se boks 1.1 herunder.

Boks 1.2: Allerød Kommunes Fritidspolitik

Af Fritidspolitikken fremgår, at det er Allerød Kommunes vision:

- At være blandt de kommuner, som har de bedste og mest mangfoldige fritidstilbud til kommunens borgere.
- At være blandt de kommuner, hvor information om kommunens fritidstilbud er nemmest tilgængelig.
- At være den kommune, hvor tilskudsadministrationen indebærer mindst mulig administration for foreningerne.

Allerød Kommune vil nå visionen med følgende strategi:

- Ved at støtte og vejlede nuværende og nye initiativer på foreningsområdet for såvel organiserede som ikke-organiserede. Det indebærer blandt andet at lette de administrative byrder for foreningerne.
- Ved at udvikle og ud- og ombygge de fysiske rammer til hele fritidsområdet og gøre dem så fleksible som muligt i takt med de økonomiske muligheder.
- Ved at have fokus på at forbedre oplysning og viden om fritidstilbuddene i kommunen.
- Ved at have fokus på at forbedre foreningernes mulighed for at anvende elektroniske medier til ansøgning om lokaler, tilskud m.m.

Fritidspolitikken revideres ved en ny byrådsperiode i 2014. Politikken evalueres årligt (første gang i 2013).

Fritidspolitik (Allerød Kommune, 2012a)

Sundhedspolitikken i Allerød Kommune omhandler det brede sundhedsperspektiv og nævner i den sammenhæng også idræt og motion. Boks 1.2 nedenfor beskriver de væsentligste områder med betydning for idrætsområdet.

Boks 1.3: Allerød Kommunes Sundhedspolitik.

Af Sundhedspolitikken fremgår det, at Allerød Kommune ønsker:

- At få flere fysisk aktive borgere.
- At fokusere på rammer for fysisk aktivitet og træning i de offentlige rum.

Det skal ske ved at:

- Sikre flere gang- og cykelstier, som indbyder til aktiv transport.
- Øge mulighederne for aktivitet i de offentlige rum og i naturen.
- Støtte klubber (foreninger)/organisationer, der tilbyder fysisk aktivitet og træning.

Sundhedspolitikken fremhæver følgende mål/indsatsområder:

- At alle børn er fysisk aktive mindst en time i løbet af skoledagen.
- At alle daginstitutioner arbejder med en bevægelsespolitik.
- At svage ældre understøttelse og vejledes i forhold til fysiskaktivitet.

Sundhedspolitikken løber fra 2012 til 2016 og indsatsområder evalueres mindst én gang årligt.

Sundhedspolitik (Allerød Kommune, 2012b)

Kultur- og Idrætsudvalget udarbejder forslag og indstilling til byrådet vedrørende politikker og planer (se boks 1.3), der sætter retning for udviklingen inden for kultur- og idrætsområdet.

Boks 1.4: Kultur- og idrætsudvalgets arbejdsområder.

Kultur- og Idrætsudvalget varetager den umiddelbare forvaltning på følgende områder:

- Folkeoplysning
- Teater- og biografhold
- Musikskoler og andre musikaktiviteter
- Biblioteker og museumsforhold

Styrelsesvedtægt, Kapitel V § 15 Stk. 2, Allerød Kommune, 2013

Udvalget er desuden ansvarligt for, at der på de enkelte områder sker en dialog med borgere, brugere og ansatte om politikker, ydelser og service. Dialogen kan f.eks. ske gennem spørgeskemaundersøgelser, information, høringer og borgermøder.

Fritidsnævnet tager stilling til tilskud og udformer politikker på det folkeoplysende område. I samarbejde med Kultur- og Idrætsudvalget er Fritidsnævnet det centrale organ i forhold til f.eks. udarbejdelse af principper for og administration af lokaleanvisningen til de enkelte foreninger. Fritidsnævnets opgaver er beskrevet i boks 1.4 (se også bilag 2).

Boks 1.5: Fritidsnævnets arbejdsområder og opgaver.

Udvalgets primære arbejdsområder er:

- Børne- og ungdomsforeninger
- Aftenskoler
- Lokaleanvisning til folkeoplysende foreninger
- Projekter for børn og unge

Fritidsnævnet nedsættes i henhold til Lov om støtte til Folkeoplysning.

Fritidsnævnet består af 11 medlemmer med følgende sammensætning:

- 3 personer fra idrætten heraf en fra handicapidrætten
- 2 personer fra børne- og ungdomsorganisationerne
- 2 personer fra oplysningsforbundene
- 1 person fra kulturforeningerne
- 2 byrådsmedlemmer
- 1 person der ikke deltager i det organiserede foreningsliv, men har interesse i det folkeoplysende område

Allerød Kommune, 2013 (bilag 2)

Ud over lokalanvisning er Fritidsnævnet ansvarlig for at administrere tilskud til foreningerne til aktiviteter, udvikling/uddannelser og lokaler.

Allerød Service spiller en central rolle på idrætsområdet og forestår administration og implementering af de politiske prioriteringer samt driver og vedligeholder de kommunale bygninger som idrætsanlæg og svømmehaller⁴. Allerød Service er beskrevet nærmere i boks 1.5 nedenfor.

Boks 1.6: Allerød Service.

Allerød Service varetager planlægning og udførelse af den daglige drift og vedligeholdelse af Allerød Kommunes ca. 70-75 ejendomme, som omfatter skoler, institutioner, idrætsanlæg m.v. Allerød Service indgår som en del af 'Teknik & Drift', og Allerød Services primære snitflader til andre forvaltninger/virksomheder i kommunen er 'Ejendomme', der styrer anlægsudgifter forbundet med alt bygningsvedligehold, samt 'Park & Vej', der vedligeholder kommunens grønne områder *undtagen* på idrætsanlægene, som hører under Allerød Service. Allerød Service har 42 ansatte:

- En *virksomhedsleder*, som står for den daglige ledelse af Allerød Service.
- *Administrationen*, som primært arbejder med administrationen af folkeoplysningsområdet. Blandt andet udbetaling af aktivitets- og lokaletilskud til frivillige folkeoplysende foreninger.
- *Idrætsteamet* forestår servicereingen af alle kommunens idrætsanlæg (herunder svømmehaller) og består af enhederne *grønne områder* og *halpersonalet*.
- *Skole-, institutions-, og håndværkerteamet* med ansvar for drift og vedligeholdelse af skoler, institutioner og øvrige bygninger. Er opdelt i enhederne *tekniske servicemedarbejdere* og *håndværkere*. Der er tilknyttet en pedel til hver skole, mens resten flytter rundt mellem skoler/institutioner/idrætsanlæg efter behov.

Ernst & Young, 2014

⁴ Rengøring og livredderfunktionen er udliciteret til Sigma Swim Allerød. Dette er beskrevet nærmere i delanalyse 2.

Idrætskonsulent

I modsætning til de fleste andre kommuner har Allerød Kommune ingen decideret idrætskonsulent. Mange af de administrative opgaver, der i andre kommuner typisk vil ligge på idrætskonsulentens bord, varetages i Allerød Kommune af Allerød Service med to ansatte i administrationen samt virksomhedslederen. I mange kommuner vil en ansat idrætskonsulent typisk varetage en række udviklingsopgaver i forhold til idrætslivet i kommunen. Det er vanskeligt at afgøre, af hvem og i hvilket omfang disse opgaver varetages i Allerød Kommune.

Foreninger og anlæg

Som supplement til det politiske og forvaltningsmæssige niveau på idrætsområdet findes i kommunen en række organer, der repræsenterer idrætsforeningerne og andre brugere af idrætsanlæg i kommunen.

Allerød Idræts Union er stiftet af idrætsforeningerne og har siden 1976 tilstræbt at fungere som fællesforbund for idrætsforeningerne i Allerød Kommune med det formål at repræsentere foreningsidrættens interesser samlet i forhold til kommunen.

Kun idrætsforeninger, der kan optages i DIF (deres specialforbund) eller DGI, kan blive medlem af Allerød Idræts Union.

P.t. er 19 foreninger/afdelinger, som repræsenterer 24 forskellige aktivitetstyper⁵ fordelt på 37 afdelinger, medlem af Allerød Idræts Union. Heraf er 23 afdelinger repræsenteret ved en af de tre store flerstrengede foreninger i kommunen: Blovstrød Idrætsforening, Lillerød Idrætsforening og Lyng-Uggeløse Idrætsforening. Tre⁶ af Blovstrød Idrætsforenings underafdelinger er selvstændige medlemmer af Allerød Idræts Union, mens de resterende fire⁷ afdelinger er repræsenteret i et samlet medlemskab. Det samme gælder for Lillerrød Idrætsforening, hvor to⁸ afdelinger er selvstændige medlemmer, men de resterende otte⁹ har et fælles medlemskab. Lyng-Uggeløse Idrætsforening repræsenterer alle 11¹⁰ underafdelinger via et samlet medlemskab.

⁵ Atletik og motion, badminton, basketball, bordtennis, dykning, fitness, fodbold, golf, gymnastik, handicapidræt, håndbold, kampsport, løb, motion, orienteringsløb, petanque, ridning, skisport, skydning, softball/baseball, svømning, tennis, volleyball og vægtløftning.

⁶ Blovstrød Tennis, Blovstrødløverne, Sigma Swim Allerød.

⁷ Blovstrød Badmintonklub, BIF-Fodbold, Blovstrød Håndbold og Blovstrød Pistolskytteforening.

⁸ Badminton og vægtløftning.

⁹ Atletik og motion, bordtennis, gymnastik, handicapidræt, orienteringsløb, dykning, ski og håndbold.

¹⁰ Følgende aktiviteter: badminton, fitness, fodbold, gymnastik, handicapidræt, petanque, skydning, softball/baseball, tennis og volleyball.

Boks 1.7: Allerød Idræts Union's formål.

Allerød Idræts Union's formål er at:

- varetage den samlede idræts interesser over for kommunen, andre offentlige myndigheder og øvrige samarbejdspartnere
- rådgive kommunes idrætsforeninger, politikere og administration om idrætspolitik, behov og prioriteringer af idrætsinvesteringer og drift af idrætsanlæg
- fremme idrætslivet i Allerød Kommune
- arbejde for at samle idrætten under Allerød Idræts Union for derigennem at sikre den enkelte forening de bedste muligheder for at udøve dens sportsaktiviteter
- arbejde for at skabe de bedst mulige forhold for klubliv
- arbejde for at der skabes de bedst mulige forhold for såvel eliteidrætten som breddeidrætten
- medvirke til styrkelsen af samarbejdet mellem medlemsforeningerne
- udbrede kendskabet til kurser og andre aktiviteter, der fremmer trænere og ledere i klubberne

Vedtægter for Allerød Idræts Union, 2009

På unionens årlige repræsentantskabsmøde i maj behandles indkomne forslag, og det kommende års arbejdsprogram fremlægges. Dette program indeholder Allerød Idræts Union's prioriteringsliste, der er Allerød Idræts Union's samlede bud på de fremtidige investeringer på idrætsområdet, kommunen bør prioritere højest. Allerød Idræts Union er et frivilligt interessefælleskab og har derfor som sådan ikke nogen officiel indflydelse ud over, hvad unionen kan opnå gennem lobbyarbejde og dialog. Der er dog, som nævnt tidligere, en aftale med kommunen om, at Allerød Idræts Union bliver hørt i forbindelse med større beslutninger på idrætsområdet.

Hal- og anlægsbestyrelserne er en række lokale bestyrelser, der findes for hvert af de større idrætsanlæg i kommunen. Bestyrelserne består af repræsentanter for brugerne af anlæggene samt en medarbejderrepræsentant¹¹. Inspektøren de pågældende steder deltager som tilforordnet og sekretær, men har ikke stemmeret. Til svømmehallernes bestyrelse har de offentlige brugere mulighed for at vælge en repræsentant.

Der har tidligere være en officiel kompetencefordeling for hal- og anlægsbestyrelserne (se bilag 3), men siden den blev suspenderet i 2010, har der ikke eksisteret en officiel beskrivelse af bestyrelsernes kompetencer og ansvar. Der findes dog nogle vejledende retningslinjer, som er indstillet til politisk behandling i efteråret (se bilag 4).

Bestyrelserne varetager en række opgaver i forhold til brugerne af faciliteterne, herunder blandt andet tildelingen af tider til brugerne. Ud over at bestyrelserne spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre samarbejdet og fordele tiderne mellem brugerne, er de i løbende kontakt med Allerød Service om ønsker, forbedringsmuligheder og potentialer på faciliteterne.

Bestyrelserne har således en rolle i forhold til at forankre de kommunale beslutninger hos de lokale brugere ved at fungere som bindeled mellem den kommunale forvaltning og

¹¹ Ved faciliteter med mere end to medarbejdere ud over inspektøren, har medarbejderne ret til at vælge en repræsentant. Såfremt de ikke vælger en repræsentant, tilfalder pladsen brugerne (Bilag 20).

facilitetens brugere. I og med at foreningerne/brugerne har deres egne repræsentanter i bestyrelserne, har de mulighed for en vis indflydelse. Dette er blandt andet hensigtsmæssigt i forhold til at imødekomme en eventuel kritik af de kommunale prioriteringer på faciliteterne. Således er bestyrelserne de steder, hvor det fungerer godt, med til at sikre lokalt ejerskab og initiativ i faciliteterne.

Allerød Kommunes geografi og borgere

Inden analyserne i de følgende afsnit ser nærmere på idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune, skal en række faktuelle forhold omkring kommunen berøres. Det gøres, fordi forhold såsom antal borgere, kommunestørrelse og borgersammensætning er væsentlige at medtage, når dækningen af idrætsfaciliteter skal vurderes. Blandt andet vurderes dækningen af faciliteter ikke kun ud fra antallet af faciliteter, men også ud fra antallet af borgere per facilitet, borgernes nærhed til faciliteter og lignende.

Allerød Kommune hører til blandt landets mindre kommuner med 24.048 indbyggere fordelt på 67,4 kvadratkilometer. Dette giver en befolkningstæthed på 357 borgere per kvadratkilometer, som er et godt stykke over landsgennemsnittet på 130 borgere per kvadratkilometer. Det placerer Allerød Kommune med den 25. højeste befolkningstæthed blandt de 98 danske kommuner. De ca. 13 kilometer fra øst mod vest kan i bil tilbagelægges på ca. 20 minutter, mens det tager ca. 10 minutter at komme de godt 6 kilometer fra nord mod syd. Det betyder, at de borgere i kommunen, der kan transportere sig selv, vil kunne benytte de fleste idrætsfaciliteter i kommunen. Der er dog en del transportveje, som ikke er særligt cykelvenlige, og ligeledes kan offentlig transport til og fra visse faciliteter være en udfordring.

Figur 4: Oversigtskort over Allerød Kommune.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

Allerød Kommune er en del af Region Hovedstaden og blev i 1970 sammenlagt af kommunerne Lillerød (15.775 indbyggere), Blovstrød (2.226) og Lyngby (4.072)¹². Allerød Kommune fortsatte som selvstændig kommune uden at blive sammenlagt med andre kommuner efter den seneste strukturreform i 2007.

Kommunen rummer store naturarealer med skove, søer og moser og har gode transportforbindelser med blandt andet S-tog (siden 1968), der medvirker til, at kommunen er godt integreret i Hovedstadsområdet erhvervsliv¹³. Hovedstadens indflydelse kommer blandt andet til udtryk ved et stort antal daglige pendlere. S-togsforbindelsen og de daglige pendlere gør, at idrætsfaciliteter andre steder i hovedstadsområdet også i et vist omfang indgår i Allerød-borgernes facilitetstilbud. Borgerundersøgelsen i delanalyse 4 ser nærmere på, i hvilken udstrækning det er tilfældet.

Kommunens befolkning vokser, og det forventes, at indbyggertallet forsætter med at vokse i de kommende år (se bilag 5). I den forbindelse er det værd at være opmærksom på, at der i forbindelse med etablering af nye boligområder også indtænkes behov for idrætsfaciliteter. Det er også nævnt i Fritidspolitikken i forhold til Ny Blovstrød (Allerød Kommune, 2012a).

¹² 2011-tal for de tre byer.

¹³ Se f.eks. www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/

Veluddannede borgere

Borgerne i Allerød Kommune er generelt veluddannede, og ifølge det socioøkonomiske indeks i tabel 2 har Allerød Kommune en værdi på 0,52, hvilket er den laveste blandt samtlige kommuner i Danmark. Det betyder, at borgerne i Allerød Kommune gennemsnitligt har landets bedste socioøkonomiske forhold. De gode forhold i Allerød Kommune giver et vist ressourcemæssigt overskud, der potentielt smitter positivt af på f.eks. det økonomiske råderum på idrætsområdet og foreningernes generelle forhold, qua medlemmernes sociale baggrund.

Tabel 2: Allerød Kommune er en lille kommune med en veluddannet befolkning og gode socioøkonomiske forhold

2013	Allerød Kommune	Nabokommuner ¹⁴	Lands gennemsnit
Indbyggertal 1. januar	24.073	41.076	57.168
Areal (km ²)	67	97	439
Befolkningstæthed (indbygger per km ² .)	357	556	130
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	94	95	87
Andel 25-64-årige uden erhvervsuddannelse	10,7	12,9	20,2
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	42,3	41,8	27,6
Socioøkonomisk indeks ¹⁵	0,52	0,77	1
Bruttodriftsudgifter til bibliotek/kultur/folkeoplysning per indbygger	1.637	1.936	1.731
Udgifter til kultur per indbygger	660	710	600
Udgifter til sport og fritid per indbygger	1.230	1.500	1.389

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Allerød Kommunes idrætsfaciliteter

Det følgende afsnit omhandler idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune og er struktureret i følgende hovedpunkter:

- Oversigt over idrætsfaciliteter (antal, ejerform og borgere per facilitet)
- Traditionelle faciliteter, der ikke findes i kommunen
- Faciliteternes placering i kommunen
- Udvalgte idrætsfaciliteter i de omkringliggende kommuner

¹⁴ Furesø, Fredensborg, Hillerød, Hørsholm og Rudersdal Kommuner.

Egedal Kommune indgår ikke i sammenligningen, da de ikke har indrapporteret deres idrætsfaciliteter til Facilitetsdatabasen.

¹⁵ Definition: Nøgletallet måler kommunens relative udgiftsbehov i forhold til andre kommuner på basis af 12 socioøkonomiske kriterier, der indgår med forskellig vægt i beregningen. Det er kriterier som f.eks. 'Antal 20-59-årige uden beskæftigelse' og 'Antal psykiatriske patienter'. Den præcise definition kan findes i Økonomi- og Indenrigsministeriets publikation 'Kommunal Udligning og Generelle Tilskud 2008', side 40. En værdi over 1 betyder, at kommunen har et større udgiftsbehov relativt til gennemsnittet af kommunerne, imens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov relativt til gennemsnittet. (noegletal.dk)

Afsnittet bygger på data fra Lokale og Anlægsfondens (LOA) facilitetsdatabase¹⁶, der skaber overblik over antallet af idrætsfaciliteter i danske kommuner og opdeler idrætsfaciliteterne i offentlige (kommunale eller selvejende) og private samt ud fra deres primære funktion/indretning (facilitetstype). Disse informationer er blevet suppleret og opdateret med informationer fra Allerød Kommune¹⁷.

Facilitetsdatabasen bruges her først til at beskrive antallet af de forskellige typer af faciliteter og deres ejerform. Herefter sammenlignes facilitetsdækningen (dvs. indbyggere per facilitet) for udvalgte facilitetstyper i Allerød Kommune med nabokommuner og landsgennemsnittet. Til sidst analyseres faciliteternes geografiske placering i kommunen ved hjælp af en række oversigtskort.

Hvilke faciliteter findes der i Allerød Kommune?

Tabel 3 nedenfor viser antallet af faciliteter i Allerød Kommune, deres ejerform samt antallet af borgere per facilitet. Antallet af borgere per facilitet er funktionen af antallet af det totale antal borgere i kommunen delt med antallet af de forskellige typer af faciliteter – desto flere faciliteter, kommunen har af en given type, desto færre borgere er der om en facilitet.

Der kan dog ikke sættes lighedstegn mellem dette tal og det faktisk antal brugere af den enkelte facilitet. Faciliteternes brug og udnyttelse sættes der fokus på i delanalyse 3.

Tabel 3: Idrætsfaciliteter i Allerød Kommune¹⁸.

Analysetal	Offentlig / Selvejende	Privat	Total	Borgere per facilitet
Atletikanlæg:				
Atletikanlæg med 400 m bane og min. 2 spring- og 3 kastefaciliteter	1	0	1	24.089
Indendørs atletikanlæg	0	0	0	-
Boldbaner:				
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	28	1	29	831
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	3	0	3	8.030
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	0	0	0	-

¹⁶ Tallene er indrapporteret af kommunerne i 2012 og starten af 2013. Egedal, Norddjurs og Samsø Kommuner har ikke oplyst deres tal, og kommunerne optræder derfor ikke i denne analyse. Generelt kaldes tallene i denne analyse for 2013-tal.

Da indberetning til LOAs facilitetsdatabase foretages af de respektive kommuner, er der tendens til at de kommunale faciliteter er overrepræsenteret i forhold til for eksempel de private.

¹⁷ Data for Rudersdal Kommune er ligeledes blevet opdateret i forbindelse med en facilitetsundersøgelse foretaget af Idan og CISC i 2013. Rapporten kan downloades her:

<http://www.idan.dk/vidensbank/idans-udgivelser/>

¹⁸ Ved offentlige faciliteter forstås alle kommunale, regionale, statsligt ejede lokaler og anlæg samt selvejende institutioner (uanset om de er forbeholdt foreningsmedlemmer eller kommunens borgere i almindelighed). Private faciliteter indbefatter kommercielle tilbud, som den brede offentlighed har mulighed for at benytte (Kaas & Mulvad, 2013).

Fodboldbane (5 mands) naturgræs	9	0	9	2.677
Fodboldbane (7 mands) naturgræs	2	0	2	12.045
Banede baner (multibaner)	5	0	5	4.818
Tennisbaner udendørs	16	0	16	1.506
Tennishaller	0	0	0	-
Haller, idrætslokaler og gymnastiksale:				
Idrætshal på 800 kvm eller derover	8	1	9	2.677
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm.	2	0	2	12.045
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 kvm.	11	0	11	2.190
Klublokaler:				
Klublokaler til idrætsforeninger	5	0	5	4.818
Skøjtehallen / isstadioner/ andre udendørs skøjtefaciliteter	0	0	0	-
Svømmehaller:				
Svømmehaller min. 25 meter bassin	2	0	2	12.045
Svømmehaller min. 50 meter bassin	0	0	0	-
Andre svømmefaciliteter (friluftsbade, badelande, svømmehaller under 25 meter)	0	0	0	-
Øvrige idrætsfaciliteter:				
Bowlinganlæg	0	1	1	24.089
Golfanlæg	0	2	2	12.045
Klatreanlæg	0	0	0	-
Motionsstier	10	0	10	2.409
Antal af ovenstående, der er oplyste				
Motionscentre/styrketræningscentre ¹⁹	2	1	3	8.030
Træningspavilloner og andet udendørs fitnessudstyr	3	0	3	8.030
Motorsportsanlæg	0	0	0	-
Petanque og bocciabaner	2	0	2	12.045
Ridebaneanlæg	0	2	2	12.045
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	0	0	0	-
Skydeanlæg	2	0	2	12.045
Squashbaner	0	0	0	-
Strandsportsbaner (udendørs)	1	0	1	24.089
Skaterbaner/anlæg (udendørs)	2	0	2	12.045
Rulleskøjteløjper/baner og speedskaterbaner (udendørs)	0	0	0	-

Kilde: Facilitetsdatabasen (LOA)²⁰

¹⁹ FH-Hallen indgår her som motionscenter.

²⁰ Data for Facilitetsdatabasen er opdateret med oplysninger Allerød Kommune.

De kommunale idrætsfaciliteter dominerer billedet i Allerød Kommune

Langt størstedelen af idrætsfaciliteterne i kommunen er offentlige (kommunale) eller selvejende med kommunal støtte²¹ (93 pct. – 114 faciliteter), mens det kun er 7 pct. (dvs. otte faciliteter) af de registrerede faciliteter, der er private. Her adskiller Allerød Kommune sig væsentligt fra landsgennemsnittet, hvor 24 pct. af faciliteterne på tværs af kommuner er private. Der er ikke noget entydigt svar på, om det er godt eller skidt med en høj procentdel af offentlige/selvejende faciliteter, men det kan konstateres, at der i Allerød Kommune er mange kommunale idrætsfaciliteter.

Det er netop en af nøgleopgaverne for kommunerne på idrætsområdet at stille faciliteter til rådighed for kommunens idrætsforeninger, og i det lys er det ikke overraskende, at kommunens faciliteter i overvejende grad er offentlige (kommunale eller selvejende med kommunal støtte). Selvom der er forskel på ejerformerne – dvs. om der er tale om en ren kommunal eller en selvejende facilitet – er kommunen på den ene eller anden vis garanteret for facilitetens økonomi. Enten ved at anlægge og drive faciliteten (de kommunale faciliteter) eller ved at yde tilskud til faciliteten og/eller brugerforeningerne (f.eks. selvejende faciliteter og foreningsejede faciliteter).

De typiske private faciliteter i kommunen omfatter faciliteter til: golf, bowling, ridning og fitness. Disse modtager i varierende grad (indirekte) kommunalt tilskud via foreningernes medlemstilskud og tilskud til leje af faciliteterne²², men de fungerer i udgangspunktet som kommercielle aktører på markedsvilkår. De har på den måde væsentligt forskellige betingelser i forhold til de kommunale og selvejede faciliteter, der næsten udelukkende er drevet for kommunale midler.

Det er ikke nødvendigvis afgørende for den enkelte borger, om idrætsfaciliteterne er kommunale, selvejende eller privatejede. Ofte er f.eks. aktivitetsudbud og kvaliteten af den enkelte facilitet mere afgørende. Vender man sig fra borger- til foreningsniveau, kan ejerforholdet dog have ret stor betydning, idet kommunale/selvejende og privatejede faciliteter med lokaletilskud typisk stiller idrætsforeningerne økonomisk bedre i forhold til at få/købe træningstid, end hvis foreningerne skal købe tider på det private marked.

Skolefaciliteter udgør en særlig størrelse

En væsentlig distinktion i forhold til de kommunale faciliteter går på, om de bruges af kommunes folkeskoler. 38 pct. af idrætshallerne og 82 pct. af gymnastiksalene og de mindre idrætslokaler i kommunen fungerer også som skolefaciliteter.

For idrætten under folkeoplysningsloven (f.eks. idrætsforeninger) er dette vigtigt, fordi det har betydning for idrætsforeningernes adgang til faciliteterne i dagtimerne. I de faciliteter,

²¹ Den selvejende institution er en selvstændig enhed, men moderorganisationen (typisk kommunen) udpeger medlemmer til bestyrelsen og ofte skydes grundkapital for eksempel i form af en bygning ind i den selvejende institution. Moderorganisationen kan også yde bistand i form af rådgivning, kurser og administrativ bistand (Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold).

²² I 2012 modtog Nordsjællands Bowling Club, Holmegårdens Rideklub og Stutsborg Rideklub et samlet lokaletilskud på 284.250 kr. fra Allerød Kommune (bilag 6).

folkeskoler (eller andre kommunale institutioner) ikke benytter, kan der i udgangspunktet fordeles tider til foreninger i alle døgnets timer, mens det ikke er tilfældet for skolefaciliteterne. Her råder skolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter der kan anvises tider til idrætsforeninger.

Facilitetstyper

Som det fremgår af tabel 3, er en stor andel af faciliteterne boldbaner, idrætshaller og idrætslokaler, der kan huse traditionelle foreningsaktiviteter som fodbold, håndbold, badminton og gymnastik. Disse facilitetstyper dækker mange af de traditionelle idrætsforeningers behov, og især i forhold til foreningsidræt for børn er disse de helt centrale faciliteter. De voksne bruger i højere grad andre faciliteter/arenaer som naturen, veje, stier og fitnesscentre. Dette bliver beskrevet yderligere i delanalyse 3 og 4, som henholdsvis fokuserer på brug og udnyttelse af en række kommunale faciliteter samt Allerødborgernes præferencer i forbindelse med idrætsfaciliteter.

Der er kun registreret fem deciderede klublokaler i tabel 3. Det kan være vanskeligt præcist at opgøre antallet af disse lokaler, da de f.eks. ofte er integreret i andre faciliteter eller måske varetager flere funktioner. Ikke desto mindre er det væsentligt at være opmærksom på, om der findes tilstrækkeligt med den type af faciliteter, da de i mange tilfælde er med til at understøtte det sociale liv i forbindelse med idrætsaktiviteter. For mange foreninger har klublokaler typisk stor betydning for den enkelte forening som samlingsrum til klubaftener og møder, og lokalet spiller ofte en rolle for klubbens kultur som en identitetsmarkør med pokalskab og lignende.

Allerød Kommune er godt dækket ind på facilitetssiden

Til at afrunde gennemgangen af de faciliteter, der findes i kommunen sammenlignes, dækningen af en række af de mest anvendte faciliteter med dækningen i nabokommuner og på landsplan.

Analysen tager afsæt i antallet af borgere per facilitet i Allerød Kommune, udvalgte nabokommuner og på landsplan. Når man kigger på facilitetsdækningen, er der ret store variationer imellem de danske kommuner, og derfor er gruppen af nabokommuner også medtaget for at tegne et billede af, hvorledes Allerød Kommune ligger regionalt (se tabel 4).

Som tabel 4 viser, er borgerne i Allerød Kommune meget godt stillet, når det kommer til antal borgere per idrætsfacilitet. På tværs af næsten samtlige undersøgte faciliteter, er der færre borgere per facilitet i Allerød Kommune, sammenlignet med gennemsnittet for nabokommunerne og landsgennemsnittet²³. Den eneste undtagelse er de mindre idrætshaller (små idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 799-300 kvm), hvor der i Allerød Kommune er lidt flere borgere per facilitet end landsgennemsnittet.

²³ Facilitetsdatabasen for Allerød Kommune er som nævnt blevet opdateret i forbindelse med udarbejdelsen af denne undersøgelse, og enkelte nyere anlæg er derfor kommet til, hvilket tjener til fordel for dækningen i Allerød Kommune. Det er dog ikke opfattelsen, at disse justeringer har påvirket data i et sådan omfang, at det alene kan forklare kommunens gode dækning.

Tabel 4: Allerød Kommune er godt dækket ind i forhold til centrale idrætsfaciliteter (borgere per facilitet for udvalgte facilitetstyper)

	Allerød Kommune ²⁴	Nabogennemsnit ²⁵	Lands gennemsnit ²⁶
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	831	2.327	1.167
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs ²⁷	8.030	22.828	34.809
Idrætshal på 800 kvm eller derover	2.667	4.481	3.704
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm	12.045 ²⁸	20.380	6.458
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 kvm	2.190	2.995	3.296
Svømmehaller min. 25 meter bassin	12.045	15.002	24.708
Golfanlæg	12.045	26.172	27.399
Motionsstier	2.409	6.052	11.775
Tennisbaner udendørs	1.506	1.834	2.861

Kilde: Facilitetsdatabasen (LOA)²⁹

I forhold til sammenligningen med nabokommuner, er det vigtigt at nævne, at gennemsnitene for nabokommuner kun er baseret på de kommuner, der har den givne facilitetstype i deres kommune – dvs. nabokommuner, der f.eks. ikke har en svømmehal med 25 meter bassin, indgår ikke i gennemsnittet. Lands gennemsnittet er en funktion af det samlede danske befolkningstal delt ud på antallet af faciliteter for de enkelte facilitetstyper.

De ovenstående faciliteter indgår i senere analyser, hvor fokus er på, hvorledes disse facilitetstyper er placeret geografisk i kommunen.

²⁴ Skøjtehal, 50 meter svømmehal, havne- og søbade/faciliteter til vinterbadning og tennishal findes ikke i Allerød Kommune.

²⁵ Gennemsnittet for: 'Svømmehaller min. 25 meter bassin' og 'Faciliteter til vinterbadere' er et gennemsnit på baggrund af de to nabokommuner, der råder disse typer af faciliteter.

Gennemsnittet for: 'Svømmehaller min. 50 meter bassin' gennemsnit på baggrund af de tre nabokommuner, der råder over denne facilitetstype.

Gennemsnittet for: 'Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs', 'Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm' og 'Tennishaller' er et gennemsnit på baggrund af de fire nabokommuner, der råder over disse typer af faciliteter.

²⁶ Lands gennemsnittet er et udtryk for antallet af faciliteter i Danmark divideret med det samlede indbyggertal. Det kan i denne sammenhæng derfor ikke nødvendigvis læses som den gennemsnitlige dækning der er i landets kommuner.

²⁷ Der er anlagt mange kunstgræsbaner de senere år, og der skal derfor tages forbehold for at tallene for de øvrige kommuner i en vis udstrækning ikke er retvisende.

²⁸ Den ene idrætshal i Lyngø Idrætsanlæg kan deles op i to mindre haller. Hvis man vælger at registrere denne hal som to mindre haller (Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm), giver det 3.011 borgere per idrætshal og 6.022 'idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm'. Hvilket for begge typers vedkommende vil betyde, at der er færre borgere per facilitet end lands gennemsnittet.

²⁹ Data for Facilitetsdatabasen er opdateret med oplysninger Allerød Kommune.

Hvilke faciliteter findes ikke i Allerød Kommune?

De ovenstående analyser har fokuseret på de faciliteter, der findes i Allerød Kommune. Væsentligt i forhold til denne analyse er også at pege på områder, som ikke er dækket ind i kommunen.

Det er i den forbindelse værd at nævne, at det ikke er muligt eller nødvendigt at have alle faciliteter inden for kommunegrænsen, og at beslutninger herom i sidste ende beror på politiske prioriteringer.

Fire større og omkostningstunge faciliteter, der ikke findes i Allerød Kommune, er skøjteanlæg/isstadion, svømmehaller med 50 m bassin, motorsportsanlæg og indendørs atletikanlæg. Som det fremgår af figur 11 senere i denne del, er der dog mulighed for at benytte disse faciliteter i de omkringliggende kommuner.

Blandt mindre omkostningstunge faciliteter, som ikke findes i kommunen på nuværende tidspunkt, men kunne være relevante, kan nævnes oplyste motionsstier, rulleskøjtøljer/baner, squashbaner, en tennishal og et klatreanlæg. Dette er ikke ensbetydende med, at der slet ikke findes mulighed for at udfolde disse aktiviteter i kommunen, men det er værd at være opmærksom på, om der inden for disse områder findes behov, der i dag ikke bliver taget hånd om.

Især lysløjper og motionsstier til løbere og vandrere blandt voksne og ældre er værd at overveje, og det er også en af Allerød Idræts Unions prioriteter. Disse aktiviteter er blandt de populære idrætsaktiviteter især blandt voksne (delanalyse 4.2), og selvom der ikke er tale om klassiske foreningsaktiviteter, kunne en satsning på faciliteter hertil være en måde kommunen er med til at understøtte en højere andel af voksne borgeres idræts- og motionsaktiviteter. Sådanne overvejelser skal selvfølgelig tage afsæt i de lokale forhold (som interesse, adgang og tilgængelighed) for at løbe, vandre, skate og stå på rulleskøjter i allerede eksisterende offentlige områder (f.eks. parker og pladser samt på veje og stier).

Afstand, dækning og beliggenhed af faciliteter

Afstand og transporttid til faciliteter spiller sammen med kulturelle og historiske forhold en rolle i forhold til de idrætsmønstre, der udvikler sig på lokalt plan. F.eks. kan tilstedeværelsen af en bestemt facilitet i lokalområdet være med til at understøtte idrætsdeltagelse inden for specifikke aktiviteter.

Det er samtidig vigtigt, at faciliteterne er tilgængelige i nærheden af hjemmet, skolen eller arbejdspladsen. Langt de fleste, både børn og voksne, dyrker sport eller motion inden for et kvarters transporttid fra hjemmet eller arbejdspladsen (Pilgaard, 2009).

Det er dog ikke ensbetydende med, at idrætsaktive danskere altid vælger den nærmeste facilitet. Undersøgelser foretaget i flere danske kommuner³⁰ har vist, at størstedelen af børn eller voksne ikke benytter den nærmeste idrætsfacilitet til deres aktiviteter (Høyer-Kruse,

³⁰ Ringsted, Slagelse, Syddjurs og Høje Taastrup Kommuner.

2013). Det er derfor nødvendigt med en nuanceret tilgang til nærhedsprincippet samt at være opmærksom på andre ting, der formentlig også spiller ind på borgernes benyttelse af faciliteter som f.eks. fællesskab/sociale bånd, aktivitetsudbud, faciliteternes stand/egnethed, sociale miljø og tilgængelighed.

Ikke desto mindre kan det være vigtigt for de små lokalsamfund i kommunen at have lokaler og faciliteter, der kan fungere som samlingspunkter, og hvor det lokale fællesskab kan dyrkes. Betydningen af idrætsfaciliteter i lokalområdet for deltagelse i specifikke idrætsaktiviteter er imidlertid svær at sammenligne på tværs af kommuner i den forstand, at kommunernes størrelser varierer meget. Frederiksberg Kommune har f.eks. 102.029 indbyggere på blot 8 kvadratkilometer, mens Ringkøbing-Skjern Kommune til sammenligning har 57.529 borgere på 1.470 kvadratkilometer. Opfattelsen af nærhed varierer formentlig de to kommuner i mellem, og det vil være vanskeligt at skabe samme facilitetsdækning per kvadratkilometer i de to kommuner.

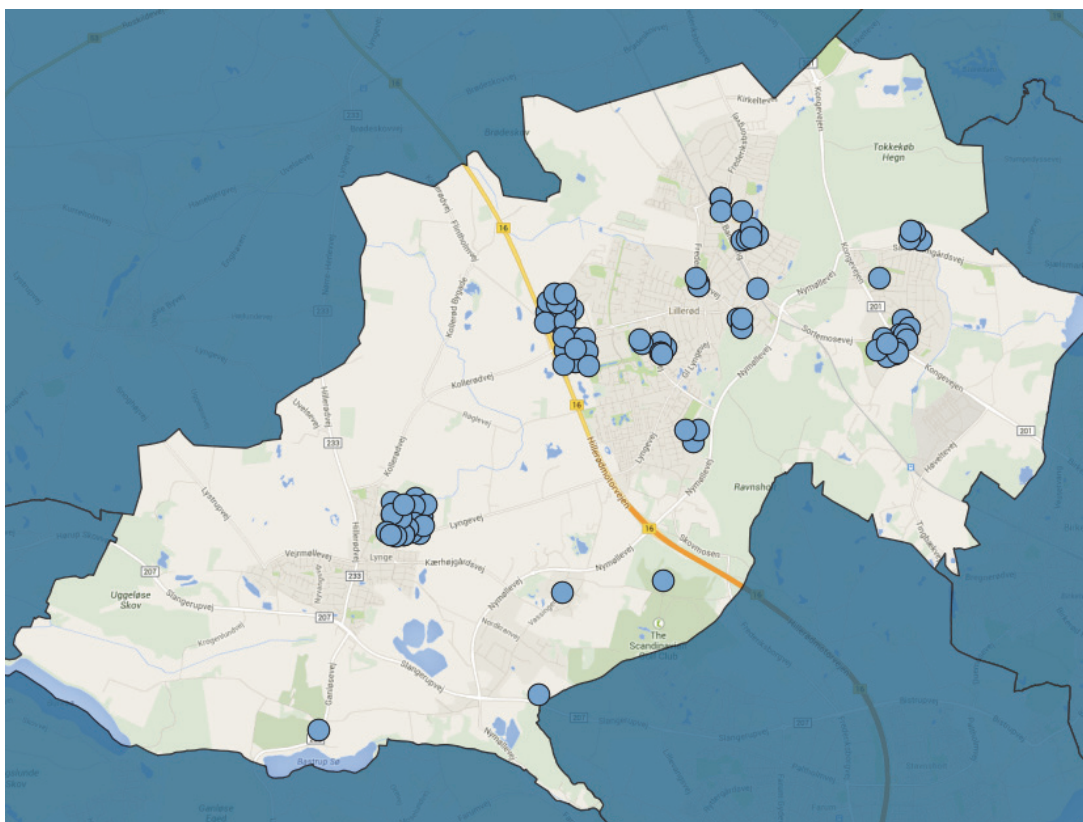
Antal og placering af faciliteter i lokalområder

Eksemplet viser, at det ikke er meningsfyldt at analysere facilitetsdækningen udelukkende med afsæt i en kvantitativ tankegang. En nærmere analyse i forhold til idrætsfaciliteternes placering bør foretages på mere lokalt niveau. Det gøres i denne analyse ved at kombinere kvantitative opgørelse med et kig på forholdene i Allerød Kommune. Analysen fokuserer primært på faciliteternes placering i forhold til de tre største byområder i kommunen i Lillerød, Blovstrød og Lyngby.

Som det fremgår af figur 5, er mange af idrætsfaciliteterne i kommunen samlet i en række facilitetsklynger. Dette kommer tydeligst til udtryk i Lyngby, hvor stort set alle idrætsfaciliteter i området findes ved Lyngby Idrætsanlæg. Næsten på samme måde er faciliteterne i Blovstrød koncentreret omkring Blovstrødhallen.

I Lillerødområdet er faciliteterne en smule mere spredte og opdelt på facilitetstyper. Der findes dog stadig klynger af f.eks. boldbaner, tennisbaner og haller forskellige steder i området.

Figur 5: Idrætsfacilitetsklynger i Allerød Kommune.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Street).

Der kan være mange fordele ved at samle idrætsfaciliteterne i anlæg eller klynger, hvor der er mulighed for at skabe synergi i forhold til både drift og aktiviteter. Bagsiden ved en sådan model kan være, at der opstår en mangel på helt lokale faciliteter – især til børn, unge og ældre. Man bør derfor være opmærksom på, om der findes tilstrækkeligt med decentrale idrætsfaciliteter til også at dække de helt lokale behov. Det er især små haller og idrætslokaler, det kan give god mening også at have lokalt, da de kan fungere som ramme om forskellige former for bevægelsesaktiviteter for især de yngste børn og ældre. I Allerød Kommune har man altså forskellige løsninger, som både indebærer klynger af faciliteter samtidigt med, at der findes en del enkeltstående faciliteter.

Dækning og placering af udvalgte faciliteter i Allerød Kommune

Ud over det overordnede overblik over samtlige faciliteters placering er det interessant at kigge på, hvordan Allerød Kommune og de enkelte lokalområder er dækket ind i forhold til de enkelte facilitetstyper.

I det følgende vil der derfor blive sat fokus på en række centrale facilitetstyper³¹ og deres placering:

³¹ Faciliteterne er blandt andet i samarbejde med Allerød Kommune blevet identificeret som vigtige for idrætslivet i kommunen, og de vil derfor være genstand for yderligere analyse.

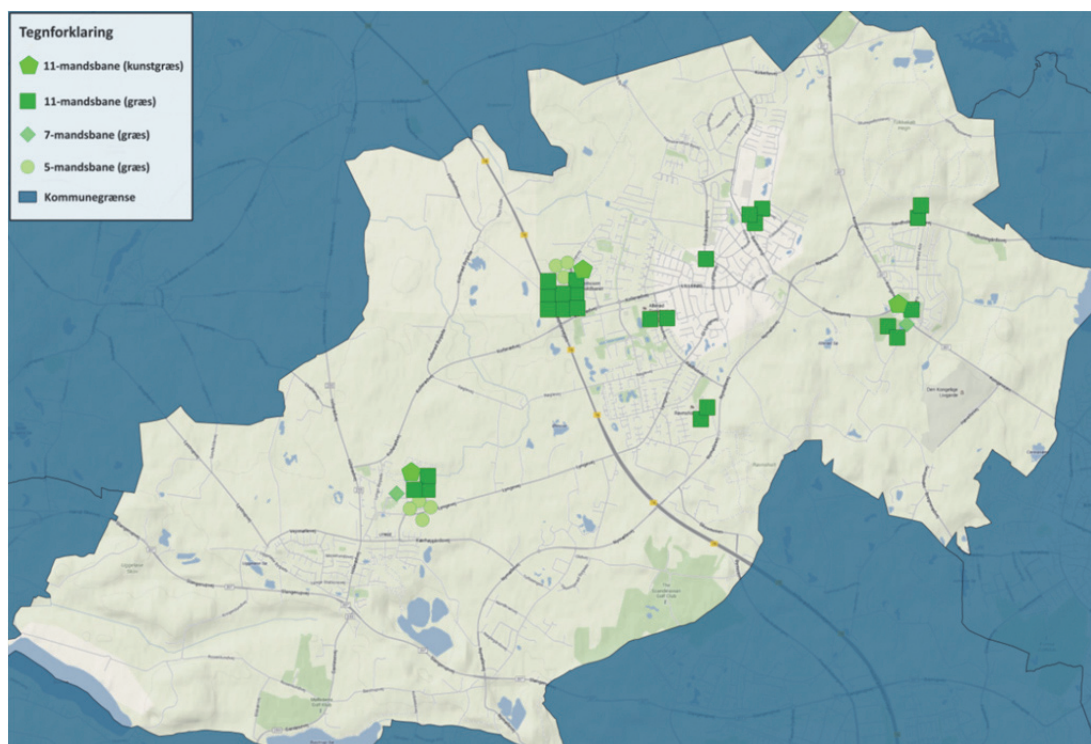
- Fodboldbaner (11 mands) naturgræs
- Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs
- Idrætshal på 800 kvm eller derover
- Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm
- Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 kvm
- Svømmehaller min. 25 meter bassin
- Golfanlæg
- Motionsstier
- Tennisbaner udendørs

Analysen ser ud over placeringen af faciliteterne i kommunens forskellige lokalområder også nærmere på dækningen i Allerød Kommune sammenlignet med nabokommuner og på landsplan (se evt. tabel 4).

Fodboldbaner

Når det kommer til antallet af fodboldbaner, er kommunen rigtig godt dækket, og langt bedre stille end såvel nabokommunerne og på landsplan. Det gælder både for natur- og kunstgræsbaner. Ser man på den geografiske fordeling af banerne, findes en stor klynge i Lyngby ved Lyngby Idrætsanlæg og i Lillerød ved Allerød Idrætspark centralt i kommunen (se figur 6). Herudover findes en række baner spredt ud over Lillerød og Blovstrød, mens borgerne i den mere tyndt befolkede vestlige del af kommune skal til Lyngby for at benytte officielle fodboldbaner.

Figur 6: Fodboldbaner i Allerød Kommune.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

Kunstgræsbaner findes i alle de tre store bysamfund, som på den måde er dækket ind. Der har de senere år været et boom i antallet af kunstgræsbaner landet over, hvor disse baner har vist sig meget populære. Dels på grund af forbedret teknologi, der gør brugeroplevelsen bedre, men også fordi det er muligt at bruge disse baner mere intensivt året rundt. Der er dog mange steder, hvor fodboldklubberne stadig foretrækker at spille på græsbaner i det omfang, disse er til rådighed og i god stand. Derfor kan man mange steder finde kunstgræsbanerne tomme, når græsset vokser frem, mens kunstgræsbaner er meget eftertragtede i løbet af vintersæsonen. I den henseende fungerer kunstgræsbaner visse steder mere som en opgradering af tidligere grusbaner end som alternativ og supplement til græsbanerne i hovedsæsonen.

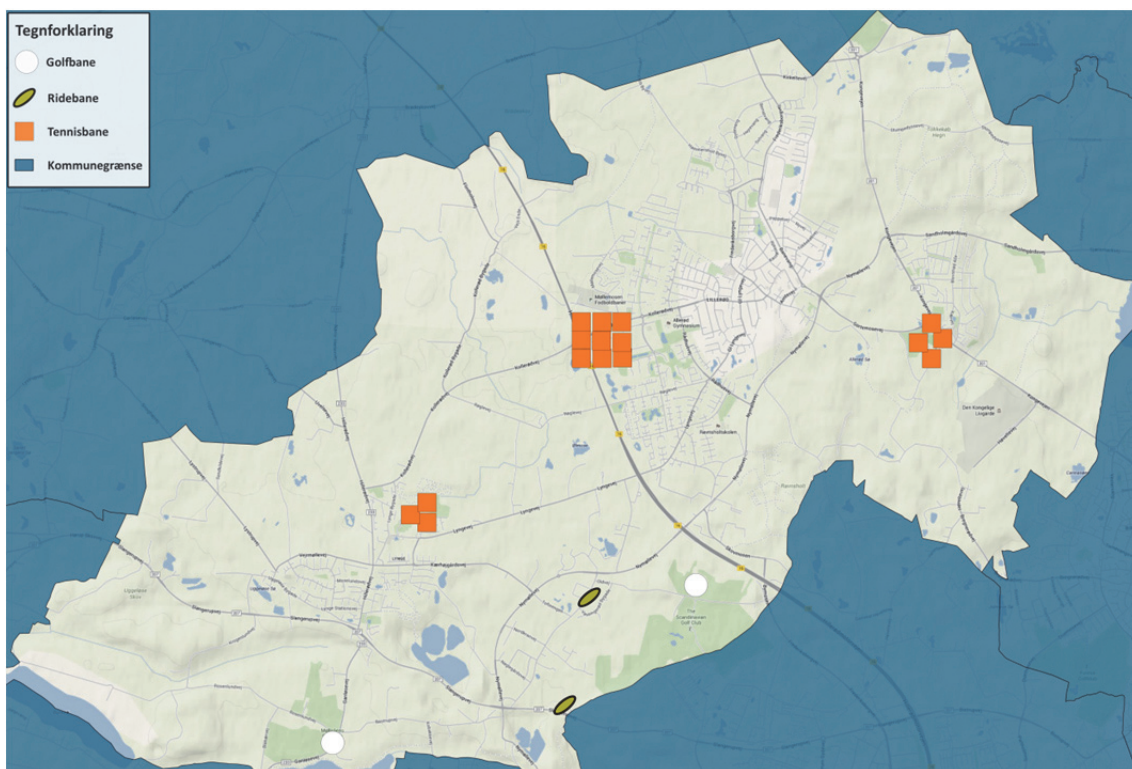
Ud over 11-mandsfodboldbaner er der også en række andre og mindre græsbaner samt multibaner. Disse er ofte placeret i umiddelbar nærhed af 11-mandsfodboldbaner, og flere 11-mandsfodboldbanerne rummer også mulighed for at fungere som flere 5- eller 7-mandsbaner. En del multibaner findes også i forbindelse med de kommunale folkeskoler.

Golf-, tennis- og ridebaner

Der er fine muligheder for at dyrke både golf og ridning, da der findes to ridebaner og to golfbaner i kommunen. For golfs vedkommende er Allerød Kommune (12.000 borgere per facilitet) væsentligt bedre dækket ind end landsgennemsnittet (godt 27.000). I forhold til rideanlæg er der lidt flere borgere per anlæg i Allerød Kommune (12.000) end landsgennemsnittet (godt 10.000).

For de fire faciliteter gælder det, at de befinder sig i den sydlige del af kommunen, hvilket betyder en vis transporttid for borgere i andre dele af kommunen, der ønsker at benytte disse faciliteter (se figur 7). Dette er dog ikke ualmindeligt for disse to facilitetstyper, som typisk ikke findes i de tættest befolkede områder.

Figur 7: Golf-, ride- og tennisbaner i Allerød Kommune.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

Der findes tennisbaner i de tre større bysamfund: tre ved Lyngø Idrætsanlæg, fire ved Bløvsrødhallen og ni i Allerød Tennispark, hvoraf to er kunststofbaner.

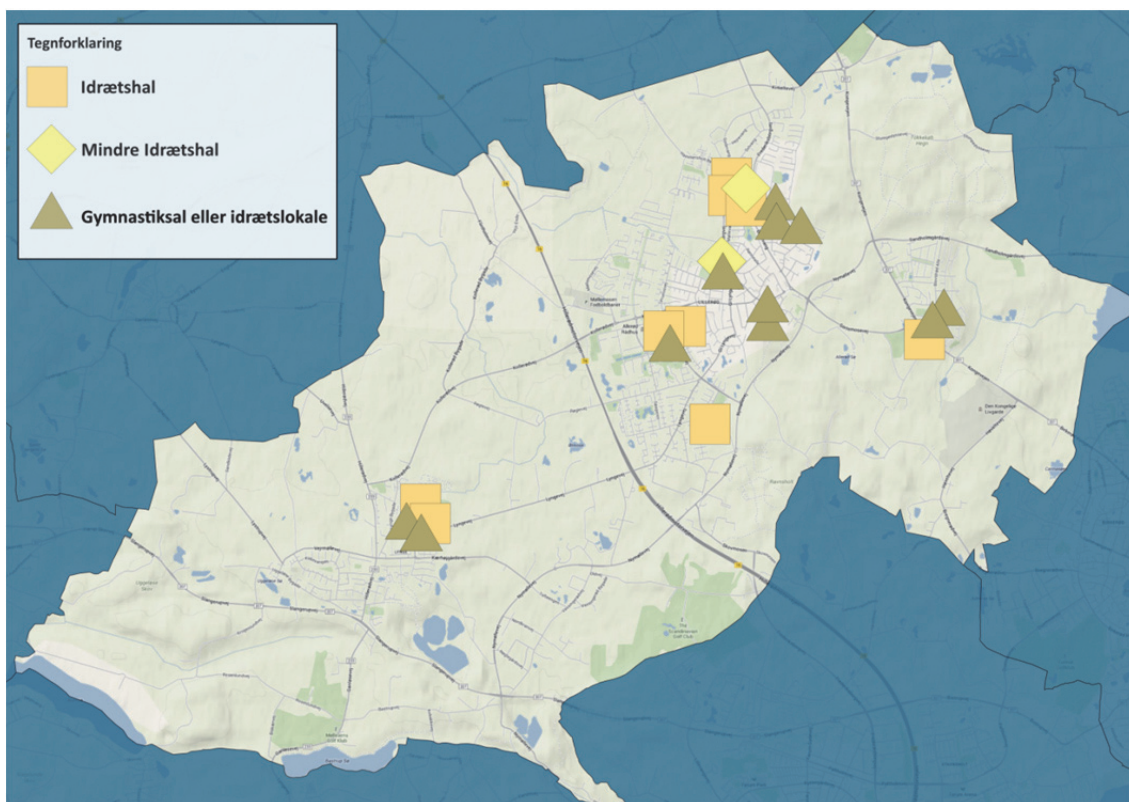
Ud over de udendørs tennisbaner findes der i Ravnsholthallen mulighed for at etablere en indendørsbane ved at rulle et særligt tennisegulv ud.

Det er topprioritet på Allerød Idræts Unions prioriteringsliste fra 2013 (Allerød Idræts Union, 2013), at få anlagt en egentlig tennis- og squashhal. I nabokommunerne er der godt 24.000 borgere per tennishal, hvilket nærmest stemmer ens med indbyggertallet i Allerød Kommune. Ser man derimod på landsgennemsnittet, er det over 66.000 borgere per tennishal, hvilket er mere end to-en-halv gange flere borgere, end der bor i Allerød Kommune.

Idrætshaller og gymnastiksale

Kategorien 'Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300-799 kvm' er som nævnt tidligere en facilitetstype, hvor der er flere borgere per facilitet i Allerød Kommune (12.045) end landsgennemsnittet (6.458). Sammenlignet med nabokommunerne (20.380) er Allerød Kommune stadig godt dækket.

Figur 8: Idrætshaller og gymnastiksale.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

De lidt flere borgere, der er om de mindre idrætshaller, betyder dog ikke, at Allerødborgerne ikke har mulighed for at dyrke idræt indendørs. Både i forhold til de store idrætshaller (800 kvm eller derover) og de små idrætslokaler og gymnastiksale (under 300 kvm) er der i Allerød Kommune (2.667/2.190) igen færre borgere per facilitet end både landsgennemsnittet (3.704/3.296) og nabokommunerne (4.481/2.995).

Der findes store idrætshaller i hvert af de tre bysamfund, og det samme gælder for idrætslokaler og gymnastiksale under 300 kvm. De mindre idrætshaller findes ikke i Lynge- og Blovstrødområdet, men i Lynge er der mulighed for at dele den ene idrætshal op i to mindre haller (se figur 8).

Øvrige idrætsfaciliteter

Motionscentre

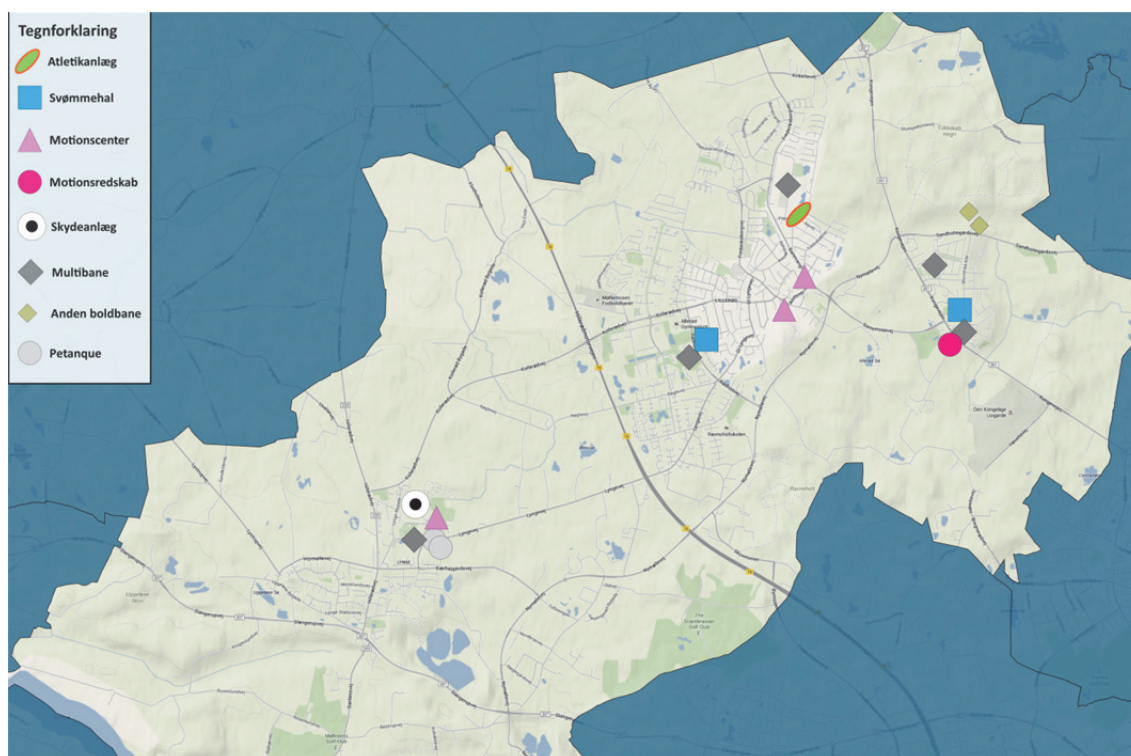
Der findes tre motionscentre inden for kommunegrænsen, hvilket betyder, at der er godt 8.000 borgere per center. Det er lidt flere borgere per center end landsgennemsnittet på ca. 7.500. Motions- og fitnesscentre har typisk været overladt til det kommercielle marked og har derfor ikke været opfattet som et kommunalt anliggende. Der er dog de senere år blevet etableret en række foreningsfitnesscentre landet over, og mange af dem er etableret i offentlige lokaler/faciliteter. Der er f.eks. blevet etableret et foreningsfitnesscenter på Lynge Idrætsanlæg.

Desuden findes der et kommunalt motionscenter i FH-Hallen, der benyttes til genoptræning. Herudover holder Lillerød Vægtløftningsklub også til i lokalerne. Kommunens eneste kommercielle motionscenter 'Fitness World' findes ved Allerød Station.

Atletik

Der findes ét større atletikanlæg i kommunen, beliggende på Skovvang Stadion (se figur 9). Ud over at fungere som atletikstadion, danner Skovvang Stadion og de tilknyttede faciliteter udgangspunkt for en række andre aktiviteter – blandt andet løbemotion i Bløvsstrød Løverne, som er en af kommunens største foreninger.

Figur 9: Øvrige idrætsfaciliteter.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

Svømmehaller

Der findes to svømmehaller med 25 meter bassin i Allerød Kommune, hvilket betyder, at der i kommunen er ca. 12.000 borgere per 25 meter bassin. Gennemsnittet i Allerød Kommune er en lille smule under gennemsnittet for nabokommunerne (15.000 borgere per bassin), men dobbelt så stor kapacitet som landsgennemsnittet, der er på over 24.000 borgere per svømmehal med 25 meter bassin.

Til gengæld er der i kommunen reelt ikke andre svømmemuligheder. Dog bruges Bastrup Sø og Buresø til sommerbadning, men der findes i kommunen ikke et 50 meter bassin. Dette er et stort ønske for en af kommunens største foreninger (Sigma Swim Allerød) og en prioritet på Allerød Idræts Unions prioriteringsliste (Allerød Idræts Union, 2013).

Sammenligner man med nabokommunerne, har kommunen gennemsnitlig en halv gang flere borgere eller godt 36.000 borgere per svømmehal med 50 m bassin. Kigger man derimod på landsgennemsnittet, er det helt oppe på 158.000 borgere. For en mindre kommune som Allerød Kommune vil det være relevant at kigge til samarbejdsmuligheder med de omkringliggende kommuner i forbindelse med store dyre anlæg som f.eks. en svømmehal med 50 meter bassin.

Faciliteter i de omkringliggende kommuner

Som tidligere nævnt er der faciliteter, det ikke giver mening at have i lige stort omfang i alle kommuner og lokalområder. En 50 meter svømmehal er f.eks. en dyr facilitet, og det kan være relevant at kigge på det regionale udbud og samarbejdsmuligheder.

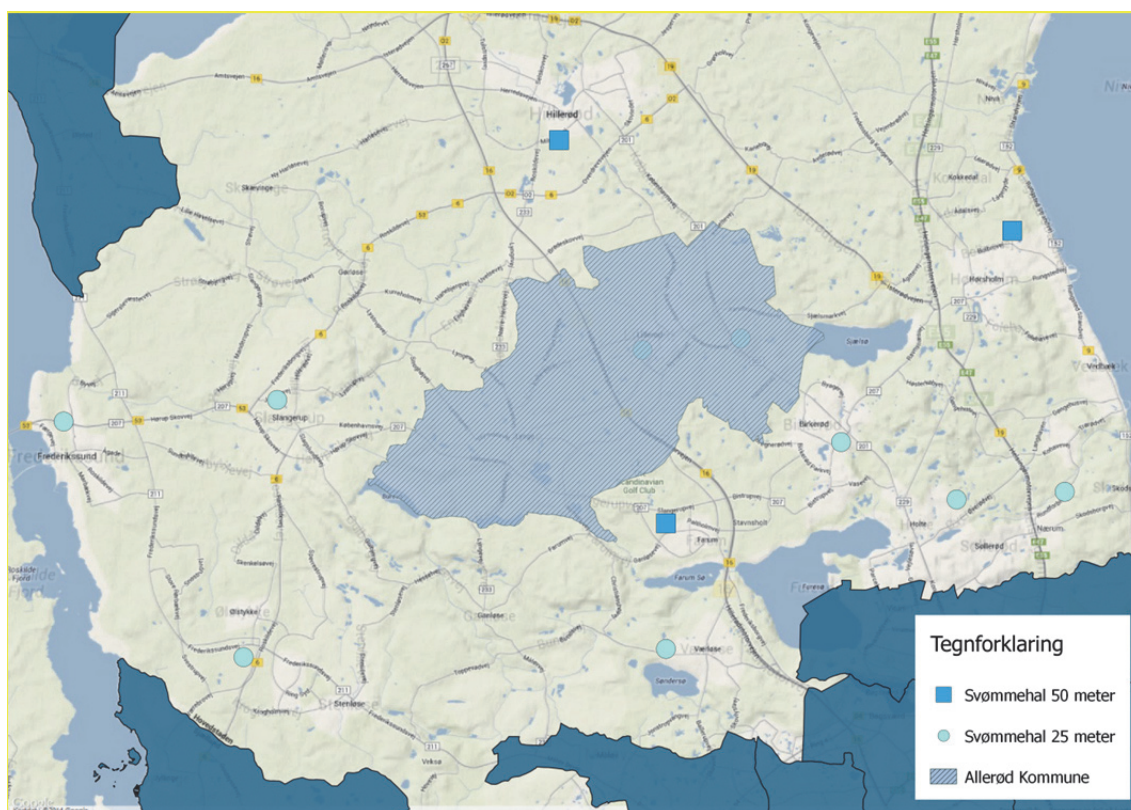
I vurderingen af det regionale udbud af svømmefaciliteter er det selvfølgelig vigtigt at være opmærksom på transporttid og transportmuligheder. Undersøgelser viser, at transporttiden har betydning for folks idrætsdeltagelse i den forstand, at for lang transporttid kan afholde folk fra at være aktive inden for specifikke aktiviteter (Laub, 2013). Det gælder også i Allerød Kommune især i forhold til børn og unge. Det beskrives nærmere i delanalyse 4.1.

Svømmehaller i nabokommunerne

Som det fremgår af figur 10, findes der i de omkringliggende kommuner en række svømmehaller, og flere af dem ligger forholdsvis tæt på kommunegrænsen til Allerød Kommune.

Det vil derfor ikke give mening, udelukkende at fokusere på de faciliteter, der findes inden for kommunegrænsen. Netop mulighederne for at udvikle facilitetssamarbejde regionalt med nabokommuner er beskrevet i delanalyse 5. Herunder om Allerød Kommune kan indgå i et samarbejde med én eller flere nabokommuner om adgang til en 50 meter svømmehal.

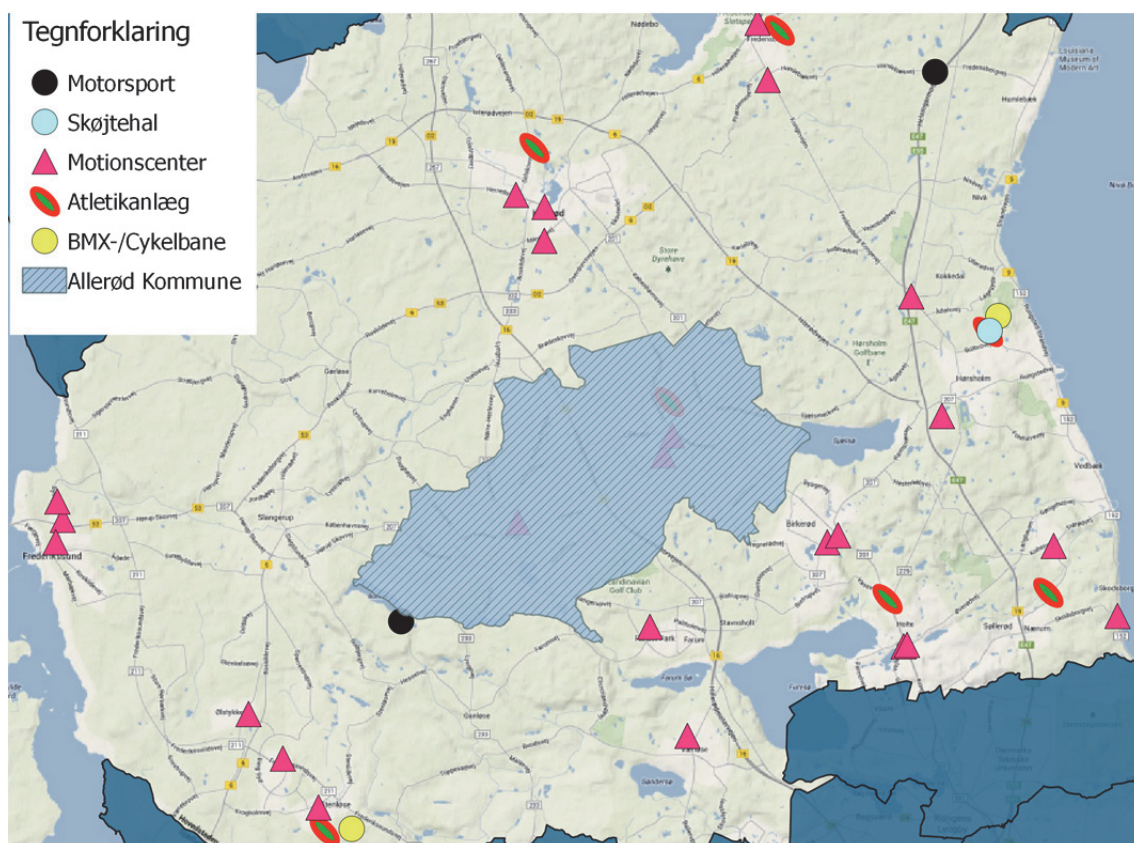
Figur 10: Kort over svømmehaller i Allerøds nabokommuner.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

Ligesom det er tilfældet for svømmehaller, er der også en række andre faciliteter, som Allerødborgerne har mulighed for at benytte i nabokommunerne. Figur 11 viser et udvalg af disse.

Figur 11: Udvalgte faciliteter i nabokommuner.

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (baggrundskort: OpenLayers, Google Physical).

Som det fremgår af figur 11, findes flere af de større idrætsanlæg, som Allerød Kommune ikke råder over, i de omkringliggende kommuner. Allerød Kommune kan naturligvis ikke blot overlade det til deres nabokommuner at anlægge og drive idrætsfaciliteter for Allerødborgerne. Men især for nogle af de meget dyre anlæg vil det være oplagt at tænke ud over kommunegrænsen.

Det er selvfølgelig ikke alle borgere, der er fleksible og har mulighed for at transportere sig ud af kommunen. Derfor bør der også tænkes i en række praktiske tiltag, der understøtter brugen af sådanne faciliteter.

Delanalyse 2: Undersøgelse af drift og økonomi

Analysens formål er:

- At undersøge kommunens driftsudgifter til de kommunale idrætsfaciliteter via kommunale statistikker, herunder inddrage en sideløbende undersøgelse af Allerød Service (Ernst & Young, 2014).
- At tegne et overordnet billede af kommunens udgifter på tværs af forskellige faciliteter og facilitetstyper samt i hovedtræk beskrive optimeringsmuligheder på området.

Analysen viser:

- At kommunen efterlever folkeoplysningslovens krav om støtte til aktiviteter og lokaletilskud til børn og unge under 25 år og dermed de gældende lovkrav på idrætsområdet.
- At langt størstedelen af de kommunale udgifter til idrætsområdet angår drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter. I alt anvender kommunen årligt knapt 24,65 mio. kr. på idrætsområdet, hvoraf 20,86 mio. kr. vedrører kommunale idrætsfaciliteter.
- At en mere gennemsigtig økonomistyringsmodel er under udvikling. Af forskellige årsager er det ikke muligt præcist at følge udgifter eller fastsætte udgiftsomkostningerne på de forskellige typer af ydelser, Allerød Service producerer.
- At der er behov for politisk stillingtagen til en række områder i forbindelse med arbejdsopgaverne i Allerød Service. Det omfatter blandt andet kvalitets- og serviceniveau samt behov for bemanning.

Overblik – idrætsområdets økonomi i Allerød Kommune

Denne delanalyse ser på udgifterne til idrætsområdet i Allerød Kommune og kigger nærmere på kommunens tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger samt udgifterne til drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter.

Fokus er på kommunens udgifter til idræt, som altså er målrettet den del af borgerne, som er medlem af kommunens idrætsforeninger og/eller benytter de kommunale faciliteter (dvs. udgifterne vedrører primært skolernes idrætsundervisning og foreningernes idrætsudøvere). Dermed klargøres, hvilke målgrupper der er inkluderet i den kommunale idrætspolitik.

Kommuner er vigtige for idrætten

Som nævnt i indledningen til denne rapport spiller Allerød Kommune på linje med landets 97 andre kommuner en betydelig rolle for idrætslivet og idrætsforeningerne i kommunerne (se boks 2.1). Det afspejler sig i idrættens samlede økonomi på landsplan, idet langt de fleste offentlige midler til idræt kommer fra de kommunale kasser, og tilsammen tegner kommunerne sig for ca. 80 pct. af de samlede offentlige udgifter til idræt i Danmark (Kulturministeriet, 2014). Det drejer sig om tilskud til foreninger og især udgifter til at drive og vedligeholde kommunale idrætsfaciliteter. De resterende 20 pct. kommer fra tipsmidlerne og går primært til idrættens tre hovedorganisationer (DIF, DGI og Firmaidrætten).

Boks 2.1: Kommunernes rolle på idrætsområdet.

”De danske kommuner spiller en central rolle i den danske idrætsmodel. Hovedparten af offentlige midler til idrætten i Danmark kommer fra kommunerne i form af idrætsrelaterede drifts- og anlægsudgifter samt tilskud til foreningsarbejde givet i henhold til folkeoplysningsloven.”

Udredning af idrættens økonomi og struktur (Kulturministeriet, 2014)

Udgifterne i Allerød Kommune til idrætsområdet kan inddeles i to overordnede hovedkategorier:

1. Udgifter til efterlevelse af folkeoplysningslovens³² forpligtelser (aktivitets-³³ og lokaletilskud samt puljer til de folkeoplysende foreninger)
2. Udgifter til drift af de kommunale idrætsfaciliteter

Til at belyse den samlede økonomi og pege på eventuelle optimeringspotentialer på driftsiden trækker delundersøgelsen på følgende datakilder:

- Statistik og data fra den kommunale forvaltning vedrørende udgifter til drift, medarbejdere, rekvisitter, vedligeholdelse og lignende af de kommunale faciliteter samt udbetalinger i forbindelse med aktivitets- og lokaletilskud (efter folkeoplysningsloven). Eventuelle indtægter (fra brugere, cafeteria-drift og lignende) på faciliteterne inddrages også.
- ”Undersøgelse af potentialet ved eventuel konkurrenceudsættelse af Allerød Service” – rapport udarbejdet for Allerød Kommune af Ernst & Young (2014).
- Resultater fra kapacitetsundersøgelsen (delanalyse 3) og borgerundersøgelser blandt børn/voksne og brugere (foreninger/institutioner) (delanalyse 4).

Ovenstående datakilder giver mulighed for at skabe overblik over hovedparten af kommunens udgifter til idræt og analysere deres anvendelse. Dog er omkostninger til vedligeholdelse og etablering af f.eks. kommunens generelle vej- og stinet ikke indeholdt i gennemgangen, selvom veje og stier for f.eks. mange løbere og cyklister fungerer som vigtige idrætsarenaer³⁴ og er flittigt brugt. Det er altså kun udgifter relateret til kommunens dedikerede idrætsfaciliteter, som er medtaget i gennemgangen.

Organisatorisk hører alle drifts- og vedligeholdelsesudgifter på idrætsområdet i Allerød Kommune under Allerød Service, som beskrevet i forrige delanalyse (se boks 1.5).

³² I delundersøgelsen er fokus på de samlede udgifter afholdt af Kultur- og Idrætsudvalget til frivillige folkeoplysende foreninger. De fleste frivillige folkeoplysende foreninger er idrætsforeninger, men også spejderforeninger og hobbyforeninger er at finde i denne kategori. Med mindre andet er beskrevet eksplícit, er de anvendte tal for alle frivillige folkeoplysende foreninger.

³³ Det lovpligtige tilskud til foreningsmedlemmer under 25 år (frivilligt for +25 år) benævnes forskelligt på tværs af kommuner. I Allerød Kommune anvender man blot betegnelsen ’tilskud’ (se bilag 8). I denne rapport bliver betegnelsen ’aktivitetstilskud’ anvendt for at understrege, at tilskuddet er møntet på aktiviteter i den forstand, at tilskuddet kun gives til de aktive foreningsmedlemmer.

³⁴ Kolbjørn Rafoss og Gunnar Breivik differentierer i deres analyser af idrætsfaciliteter og anlægsbrug i Norge mellem idrætsfaciliteter og idrætsarenaer. Idrætsfaciliteter er faciliteter specifikt anlagt til at dyrke idræt, mens en idrætsarena ikke er anlagt med idræt for øje, men benyttes alligevel til idræt (Rafoss & Breivik, 2002).

Tilskud efter folkeoplysningsloven og til det folkeoplysende arbejde

Kommunens økonomiske engagement på idrætsområdet efter folkeoplysningsloven vedrører primært de frivillige folkeoplysende idrætsforeninger (*samt* spejderforeninger, hobbyforeninger m.m.) og angår hovedsageligt aktivitets- og lokaletilskud. Der ydes også mindre tilskud inden for det folkeoplysende arbejdsområde, som ikke er lovpligtige.

Byrådet fastsætter efter indstilling fra Økonomiudvalget, Kultur- og Idrætsudvalget og Fritidsnævnet en samlet ramme til det folkeoplysende område (se tabel 5). Den nærmere fordeling af rammen, 4,569 mio. kr. i 2014, foretages af Fritidsnævnet og godkendes af Kultur- og Fritidsudvalget³⁵.

Over de seneste år har beløbsrammen været underlagt nedskæringer i forbindelse med generelle besparelser i kommunen. Rammen blev fra 2010 til 2011 skåret med 758.000 kr. som led i en større besparelsesrunde i kommunen (beskrives nærmere senere) (se tabel 5).

En sammenligning med udviklingen i alle danske kommuner viser, at tilskuddene til aktiviteter og lokaler i perioden fra 2007 til 2012 gennemsnitligt er steget en lille smule med 3 procent på landsplan (Kulturministeriet, 2014).

Siden besparelserne i 2011 i Allerød Kommune er der ikke skåret i den samlede ramme. Rammen er derimod steget med 8 procent i perioden 2011 til 2014 (ikke prisreguleret). Udviklingen i rammens størrelse på tværs af kompetenceområder og år fremgår af tabel 5 nedenfor.

³⁵ Fritidsnævnet er et lovligt udvalg (§ 35, 2-udvalg), som blev indført med lovrevisionen fra d. 1. januar 2012.

Tabel 5: Fordeling af rammen til frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde 2010-2014 (i 1.000 kr.).

Kompetenceområder	2010	2011	2012	2013	2014 (budget)
Aktivitets tilskud (Allerødordningen)*	3.025	2.777	2.959	2.873	2.867
Lokaletilskud*	726	552	553	562	592
Aktiv fritid*	20	15	20	20	20
Udviklingspuljen (årstema)*	-	-	50	50	50
Lokalebooking*	25	28	82	107	107
Tilskud til undervisning	692	540	449	470	470
Lokaletilskud til undervisning	20	20	21	21	21
Mellemkommunal refusion ³⁶	250	286	287	393	401
Lokaletilskud, distriktsforeninger	40	-	-	41	41
Andet ³⁷	179	-	-	-	-
I alt	4.977	4.219	4.420	4.536	4.569
I alt (kun idræt – markeret med '**')	3.796	3.372	3.664	3.612	3.636
Uden for rammen					
Pulje til understøttelse af frivillige ³⁸	-	-	100	100	100 ³⁹
Pulje til udsatte børn og unge	-	-	50	50	50

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Det er ikke hele den afsatte ramme, som går til idrætsaktiviteter/-området (og spejder), da rammen også indeholder tilskud til f.eks. undervisning for voksne (aftenskoleområdet), der også hører hjemme under folkeoplysningsloven, men vedrører undervisning for voksne og kun i begrænset omfang omfatter motionsaktiviteter. Derfor er området taget ud i den følgende gennemgang.

Isoleret set er 3,636 mio. kr.⁴⁰ af beløbsrammen afsat til folkeoplysende aktiviteter inden for idrætsområdet i 2014, og siden 2010 er rammen til idrætsområdet faldet med 4 procent (se tabel 6). Idrætsområdet består af fem forskellige kompetenceområder (markeret med '**'), som suppleres med en pulje til understøttelse af frivillige på 100.000 kr., og en pulje på 50.000 kr. til understøttelse af børn og unges deltagelse i foreningslivet, som er placeret uden for rammen. Disse puljer beskrives senere.

³⁶ Vedrører kun undervisning for voksne (aftenskoleområdet). Beløbet angiver Allerød Kommunes netto-udgift på området.

³⁷ 'Andet' dækker over en række forskellige poster, som kun fremgår på rammen for 2010: sommerferieaktiviteter (125.000 kr.), vedligeholdelse, undervisningsmidler, lys og lydbank (30.000 kr.). Samt administrationstilskud til de tre paraplyorganisationer under hovedområde 2 (24.000 kr.).

³⁸ Puljen blev oprindeligt sat i værk under Social- og Sundhedsudvalget, men er siden overgået til Kultur- og Idrætsudvalget og indgår nu i Kultur- og Idrætsudvalgets samlede ramme. Puljen til understøttelse af frivillige har ikke været anvendt i nævneværdig grad af foreningerne, og langt de fleste midler er blevet overført fra år til år. Puljen skal snarligt evalueres af Kultur- og Idrætsudvalget (Interview med virksomhedslederen af Allerød Service).

³⁹ 20.000 kr. er afsat til unge mellem 15 og 18 år. 80.000 kr. er afsat til øvrige.

⁴⁰ Fritidsnævnets samlede ramme fastsat af byrådet i 2013 var på 4,5 mio. kr. Det indbefatter også midler, der ikke omfatter idrætsområdet som f.eks. aftenskoleområdet (tilskud og lokaletilskud til undervisning og mellemkommunale refusion) (bilag 7). Disse udgifter er trukket fra i ovenstående opgørelse for alene at få overblik over udgifter relateret til idrætsområdet.

Tabel 6: Fastsatte ramme til idrætsområdet⁴¹ i 2014 (budget) (i 1.000 kr.).

Kompetenceområde	
Aktivitetstilskud (børn og unge)	2.867
Lokaletilskud (børn og unge, 65 pct.)	592
Aktiv fritid	20
Udviklingspulje (årstema)	50
Abonnement til lokalebooking	107
Total	3.636

Kilde: Allerød Kommune (bilag 7).

Langt størstedelen af beløbsrammen på idrætsområdet går til aktivitetstilskud til idrætsforeningernes børn og unge under 25 år (79 pct.). Den anden store post er lokaletilskud til foreningers brug af private lokaler (16 pct.), som også er målrettet aktiviteter for børn og unge og primært indbefatter tilskud til kommunens to rideklubber, Holmegårdens Rideklub og Stutsborg Rideklub. De resterende 5 pct. går til udviklingspuljen med skiftende årstema, Aktiv fritid og abonnement til lokalebooking⁴² (beskrives senere).

Aktivitetstilskud

Aktivitetstilskud ydes efter folkeoplysningslovens bestemmelser til alle frivillige folkeoplysende foreninger (herunder idrætsforeninger) med børn og unge under 25 år. Desuden *kan* kommunen vælge at yde tilskud til voksne og ældre over 25 år (se boks 2.2).

Størrelsen på tilskuddene på tværs af aldersgrupper er et kommunalt anliggende, og så længe der udbetales aktivitetstilskud til børn og unge under 25 år, opfylder kommunen lovens bestemmelser.

Boks 2.2: Folkeoplysningslovens kapitel 5 fastsætter regler for aktivitetstilskud.

§ 15. Der ydes tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år.

§ 16. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde tilskud til aktiviteter inden for idræt samt idébestemt og samfundsengagerende foreningsarbejde for personer over 25 år.

Folkeoplysningsloven, kapitel 5

Allerød Kommune udbetaler aktivitetstilskud til alle børn og unge under 25 år efter den såkaldte 'Allerøddordning' (bilag 8), som tildeler foreninger med medlemmer under 25 år et årligt aktivitetstilskud på 450 kr. per medlem om året.

Som det beskrives senere, har man tidligere haft et højere aktivitetstilskud, og tilskud til foreninger har førhen været skruet anderledes sammen. Tidligere havde man i kommunen

⁴¹ I 2012 blev der udbetalt 185.193 kr. til spejderforeninger, én rollespilsforening og én politisk ungdomsforening (Bilag 6).

⁴² Allerød Kommune bruger som en række andre kommuner KMD's Interbook. Interbook er et IT-system, som kan holde styr på bookinger, oplysninger om foreninger m.m.

en række forskellige tilskudsordninger, som særskilt gik på tilskud til trænere/ledere og de aktive. Men for at gøre det nemmere for foreningerne at administrere tilskuddene, valgte man at samle tilskuddene i ét tilskud: det nuværende aktivitetstilskud.

Konkret samlede kommunen udgifterne til de forskellige deltilskud i en pulje og satte aktivitetstilskuddet per medlem ud fra den samlede puljes størrelse. Dvs. at de samlede tilskud per forening holdt sit niveau, men foreningernes opgave med at ansøge blev gjort lettere. Med kun ét tilskud (aktivitetstilskuddet) skal foreningerne kun søge én gang årligt, og de skal alene indberette antal medlemmer under 25 år til kommunen.

Foreningerne kan selv disponere over tilskuddet, så længe midlerne går til børn og unge under 25 år. Dele af pengene skal ikke nødvendigvis gå til trænere/ledere som tidligere⁴³.

Fordeling af aktivitetstilskud (2012)

I analysen angår det seneste godkendte regnskab fra 2012⁴⁴. Tallene afviger kun i begrænset omfang fra budgettallene for 2013/2014 og anvendes i det følgende til at optegne de faktiske udgifter til aktivitetstilskud på tværs af foreninger.

I 2012 modtog de frivillige folkeoplysende foreninger tilsammen 2,64 mio. kr. i aktivitetstilskud⁴⁵ (bilag 6). Foreningerne tildeles tilskuddet på baggrund af deres indrapportering af medlemstal, og for langt de fleste foreningers vedkommende er det udbetalte aktivitetstilskud en funktion af antallet af medlemmer (under 25 år) ganget med tilskudsbeløbet per medlem (450 kr.)⁴⁶.

I alt modtog 44 idrætsforeninger aktivitetstilskud fra Allerød Kommune i 2012. De 44 foreninger spreder sig over et bredt spektrum af aktiviteter fra traditionelle foreningsaktiviteter som fodbold, håndbold, badminton og gymnastik til nyere foreningsaktiviteter som motionsløb og kampsport. Tilsammen havde de 44 foreninger i 2012 lige over 12.000 medlemmer, og lidt mere end hvert andet medlem var under 25 år (53 pct.) (se tabel 7). I 2012 blev der ansøgt om aktivitetstilskud til 6.399 medlemmer under 25 år.

Tabel 7 og den følgende gennemgang af aktivitetstilskud medtager alene de foreninger, der modtog aktivitetstilskud i 2012. Det er vigtigt at nævne, at der i alt findes 171 frivillige folkeoplysende foreninger i kommunen, hvoraf 58 er inden for idrætsområdet. Disse 171 foreninger er med til at tegne det samlede billede af foreninger i kommunen, men indgår ikke i denne sammenligning, som alene stiller skarpt på kommunens økonomiske engagement i 2012 på idrætsområdet.

⁴³Interview med virksomhedslederen af Allerød Service.

⁴⁴Efter rapportens endelige udarbejdelse er regnskab 2013 færdiggjort.

⁴⁵Foreningerne modtog således et mindre samlet tilskud end den afsatte ramme på 2,96 mio. kr.

⁴⁶Som folkeoplysningsloven tillader, kan kommunen vælge kun at udbetale aktivitetstilskud til borgere bosiddende i kommunen, samt kun at udbetale et tilskudsbeløb som modsvares af indtægterne fra kontingentbetalinger (dvs. en forening kan ikke få et større tilskud udbetalt, end der er kontingentindtægter fra). Fire foreninger fik i 2012 mindre reduktioner i deres tilskud om konsekvens af, at en stor del af foreningens medlemmer kom fra andre kommuner. Ingen foreninger fik reduceret deres tilskud som konsekvens af, at tilskud oversteg kontingentindbetalinger (bilag 6).

Tabel 7: Oversigt over foreninger der modtager aktivitetstilskud (regnskab 2012).

Aktivitetstype	Antal foreninger	Medlemstal (antal)	Andel medlemmer under 25 år (pct.)	Aktivitetstilskud (kr.)
Badminton	3	1.135	39 pct.	200.000 kr.
Fodbold	4	1.828	80 pct.	665.000 kr.
Vandaktiviteter	2	1.286	77 pct.	442.000 kr.
Gymnastik	3	1.824	53 pct.	421.000 kr.
Ridning	2	749	84 pct.	269.000 kr.
Håndbold	3	486	73 pct.	160.000 kr.
Kampsport	3	336	74 pct.	111.000 kr.
Tennis	3	747	29 pct.	80.000 kr.
Motions-/ orienteringsløb	2	1.343	14 pct.	67.000 kr.
Andre aktiviteter ⁴⁷	11	2.074	30 pct.	253.000 kr.
Diverse	8	513	85 pct.	185.000 kr.
I alt	44	12.374	53 pct.	2.853.000 kr.

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Som det fremgår af tabel 7, varierer tilskudsstørrelserne på tværs af aktivitetstyper. Det er klart fodbold, vandaktiviteter og gymnastik, der modtager de største aktivitetstilskud. Forskellene på tværs af aktivitetstyper afspejler, at der er væsentlig forskel på, hvor store tilskud de 44 foreninger modtager (se tabel 8).

Allerød Fodbold Klub modtager sammen med Sigma Swim Allerød de største tilskud, som er på henholdsvis 443.250 kr. og 432.900 kr. De to foreninger har mange medlemmer under 25 år og er tilmed blandt kommunens største idrætsforeninger. I 2012 indrapporterede svømmeklubben at have 1.188 medlemmer, mens fodboldklubben havde 1.157.

Tabel 8: De fem største foreninger i Allerød Kommune.

Forening	Medlemstal (antal)	Andel medlemmer under 25 år (pct.)	Aktivitetstilskud (2012) (i 1.000 kr.)
Blovstrød Løverne	1.198	10	36.600 kr.
Sigma Swim Allerød	1.188	81	432.900 kr.
Allerød Fodbold Klub	1.157	85	443.250 kr.
Mølleåens Golf	1.144	11	46.176 kr.
Lillerød Gymnastik	934	63	264.150 kr.

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

To andre store foreninger antalsmæssigt i kommunen er Blovstrød Løverne og Mølleåens Golf. Men modsat fodbold- og svømmeklubben modtager de noget mindre i aktivitetstil-

⁴⁷ 'Andre aktiviteter' består af følgende foreninger: Allerød Bordtennisklub, Allerød Skiklub, Basketballklubben, BIF Skytte, Lillerød Folkedans, Lillerød Vægtløfter, LUI Handicapsport, LUI Skytte, Mølleåens Golf, Allerød Skakklub og Nordsjællands Bowlingklub.

skud. Blovstrød Løverne modtog i 2012 36.600 kr. i aktivitetstilskud, mens Mølleåens Golf modtog 46.176 kr. De markante forskelle på aktivitetstilskuddenes størrelse skyldes, at aktivitetstilskuddene er målrettede aktiviteter for børn og unge under 25 år. Forskellene afspejler dermed de politiske hensigter med loven, som går på, at børn og unge skal prioriteres højest i tilskudsmodeller og lokaletildeling for det folkeoplysende foreningsliv.

Lokaletilskud

Folkeoplysningsloven forpligter kommunerne til at yde tilskud med mindst 65 pct. af udgifterne til lokaler, der ejes eller lejes af foreninger til aktiviteter for børn og unge under 25 år (se boks 2.3).

Dog er kommunen ikke forpligtet til at imødekomme nye ansøgninger om lokaletilskud, hvis de i stedet kan anvise et passende kommunalt lokale. Kommunen er alene forpligtet til at yde tilskud til de aktive børn og unge under 25 år.

Allerød Kommune yder et lokaletilskud på 65 pct. for aktiviteter for børn og unge under 25 år og gør brug af muligheden for at reducere lokaletilskuddet svarende til andelen af voksne deltagere. Som det fremgår af boks 2.3 er det i tråd med lovens bestemmelser.

Boks 2.3: Folkeoplysningslovens fastsætter regler for lokaletilskud (kapitel 7) og lokaleanvisning.

Kapitel 7:

§ 25, stk. 1. Kommunalbestyrelsen yder tilskud med mindst 65 pct. af driftsudgifterne (...) til lokaler, herunder haller samt lejrpladser, der ejes eller lejes af foreninger til aktiviteter for børn og unge under 25 år.

§ 25, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undlade at imødekomme nye ansøgninger om lokaletilskud, hvis kommunalbestyrelsen kan anvise et egnet lokale.

§ 25, stk. 2. Omfatter aktiviteterne efter stk. 1 deltagere over 25 år, kan tilskuddet efter regler fastsat af kommunalbestyrelsen nedsættes forholdsmæssigt svarende til disse deltageres andel af det samlede antal deltagere (...).

Kapitel 5

§ 21, stk. 1 Kommunalbestyrelsen anviser i prioriteret rækkefølge til den frie folkeoplysende virksomhed følgende til formålet egnede ledige lokaler, herunder idrætshaller og andre haller samt udendørsanlæg, som tilhører kommunen eller er beliggende i denne.

§ 21, stk. 3. Ved anvisning af (*ledige*) lokaler og udendørsanlæg skal kommunalbestyrelsen normalt prioritere i følgende rækkefølge: 1) aktiviteter for børn og unge, 2) folkeoplysende voksenundervisning, 3) aktiviteter for voksne

Folkeoplysningsloven, kapitel 5 og 7

Allerød Kommune har i forhold til mange andre kommuner en stor andel af rent kommunale idrætsfaciliteter, hvilket blandt andet medfører, at kommunen har ret begrænsede udgifter til lokaletilskud efter folkeoplysningslovens kapitel 7 (se delanalyse 1). Det betyder, at folkeoplysningslovens kapitel 7 kun er interessant for et fåtal af kommunens for-

eninger, idet langt de fleste foreninger anvises lokaletid efter folkeoplysningslovens kapitel 5, som fastsætter fordelingen af ledige kommunale lokaler (se boks 2.3).

Betegnelsen 'ledige' kommunale lokaler i kapitel 5 er vigtig at hæfte sig ved i den forbindelse, idet kommunens egen brug af lokaler (f.eks. til folkeskoler og daginstitutioner) går forud for foreningers brug. I mange kommuner betyder det, at folkeskolerne har rådighed over de kommunale lokaler i dagtimerne (typisk kl. 8 til 15), mens foreningerne kan bruge lokalerne efter kl. 15. Som vi senere skal se i delanalyse 3, gør det sig også gældende i Allerød Kommune.

Lokaletilskud går til ridning og spejder

I 2012 var der fem idrætsforeninger og seks spejderforeninger, der modtog lokaletilskud, og på idrætsområdet var det især kommunens to rideforeninger, der modtog lokaletilskud (se tabel 9).

Tabel 9: Oversigt over lokaletilskud til frivillige folkeoplysende foreninger (regnskab 2012).

Aktivitetstype	Antal foreninger	Medlemstal (antal)	Andel medlemmer under 25 år (pct.)	Lokale-tilskud (kr.)
Ridning	2	749	84	273.929
Tennis	1	398	34	12.943
Orienteringsløb	1	145	49	3.093
Bowling	1	19	100	10.321
Spejder	6	478	85	253.208

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Lokaletilskuddene til rideforeningerne går til Holmegårdens Rideklub og Stutsborg Rideklub, som begge hører hjemme på anlæg, der primært drives på private vilkår og hovedsageligt fungerer som private virksomheder. På anlægget udgør foreningsaktiviteterne kun en mindre del af de samlede rideaktiviteter, og foreningerne lejer sig ind og modtager herfor lokaletilskud i tråd med loven.

De ret store lokaletilskud til de to foreninger skyldes primært, at de tilsammen har 749 medlemmer, hvoraf 84 pct. er under 25 år. Det betyder, at langt de fleste aktiviteter i rideforeningerne er for børn og unge og giver lokaletilskud.

På de andre idrætsområder (tennis, orienteringsløb og bowling) er konstruktionen anderledes. Allerød Tennisklub spiller på Allerød Tennispark, men lejer sig i løbet af vintersæsonen ind i en tennishal i en nabokommune og modtager herfor lokaletilskud. De noget mindre tilskud her skyldes til dels, at de fleste aktiviteter i tennisklubben foregår på kommunens baner, samt at der er færre medlemmer under 25 år sammenlignet med rideforeningerne. Inden for orienteringsløb og bowling er der tale om mindre lokaletilskud til foreninger, der lejer lokaler.

Reduktion i lokaletilskud

På samme vis som med aktivitetstilskuddet, blev puljen til lokaletilskud nedsat i forbindelse med besparelserne i 2011 og gik fra 726.000 kr. i 2010 til 552.000 kr. i 2011 (en reduktion på 24 pct.). Besparelsen kom i hus ved at sænke lokaltilskuddet fra 87 pct. af lokaleudgiften til lovens mindstekrav på 65 pct.

Puljer og andre midler

Inden for den af byrådet fastsatte ramme kan Fritidsnævnet ved siden af de lovpligtige aktivitets- og lokaletilskud (og udviklingspulje med skiftende tema) afsætte beløb til særlige formål (puljer). På baggrund af Fritidsnævnets indstilling træffer Kultur- og Fritidsudvalget beslutning om eventuelt at afsætte beløb til særlige formål.

Puljer med særlige formål er målrettede hele det folkeoplysende område og ikke kun idrætsforeninger, og der er i det følgende ikke foretaget en vurdering af, hvor stor en del, der går til idrætsområdet. Puljernes samlede beløb er således medtaget, og dermed skydes der formentligt lidt over mål i forhold til, hvis fokus alene skulle være på idræt.

Ud over puljer med særligt formål med afsæt i rammen til folkeoplysende aktiviteter, afholdes der også udgifter til lokalebooking samt en foreningsdag (Aktiv fritid). Derudover findes to puljer med betydning for idrætsområdet: én pulje til understøttelse af frivillige og én pulje til at understøtte udsatte børn og unges deltagelse i foreningslivet.

Udviklingspulje med skiftende tema

Formålet med udviklingspuljen er at støtte udviklingen af nye ideer, udviklingsarbejde, projekter m.v. inden for det folkeoplysende område. Initiativerne skal have til hensigt at øge antallet af deltagere i folkeoplysende aktiviteter i Allerød Kommune.

Der afsættes 50.000 kr. til formålet af den samlede folkeoplysende ramme årligt. Ikke forbrugte midler overføres til næste års pulje, dog maksimalt 20 pct. af den samlede budgettede ramme til formålet, og under forudsætning af byrådets årlige godkendelse af overførelssagen.

Puljen kan søges af organiserede og ikke-organiserede grupper, foreninger, aftenskoler og enkeltpersoner. Dog kan foreninger og institutioner, som modtager tilskud i henhold til anden lovgivning, ikke modtage tilskud fra Udviklingspuljen. Der ydes heller ikke tilskud til tilbud, der har et kommercielt sigte.

Projektet skal ligge inden for rammerne af tilskudsårets tema (bilag 9).

Aktiv fritid

Midlerne til Aktiv Fritid er en pulje afsat til særlige formål, som går til at afholde en foreningsdag, hvor kommunens foreninger samles den sidste lørdag i august måned for at vise deres aktiviteter frem for kommunens borgere og andre med interesse i det frivillige oplysende foreningsliv. Der er tale om et mindre beløb på den samlede ramme på 20.600 kr.

Abonnement til lokalebooking

Midlerne til abonnement til kommunens lokalebookingsystem afholdes på Fritidsnævnets samlede ramme og går til abonnementsbetaling til KMD's halbookingsystem. Der har været betydelig stigning i udgifter på denne post siden 2010 (se tabel 5), hvilket skyldes, at forskellige tillægsmoduler er blevet tilkøbt, samt at kommunalt personale har deltaget i kurser.

Pulje til understøttelse af frivillige (Frivillighedspuljen)

I forbindelse med Budget 2012-2015 afsatte byrådet en pulje på 100.000 kr. til understøttelse af frivillige. Puljen blev oprindeligt oprettet under Social- og Sundhedsudvalget, men har til formål at understøtte såvel frivilliges uddannelse generelt som deres engagement i frivillige foreninger og har derfor potentielt også betydning for idrætsområdet. Puljen fordeles administrativt efter fastlagte regler og retningslinjer vedtaget af Kultur- og Idrætsudvalget. Puljen er uden for den folkeoplysende ramme.

Tilskuddet kan søges af personer, der er engageret som ulønnede frivillige i en forening hjemmehørende i Allerød Kommune. De nærmere regler for puljen, afsøgningsfristen og tildeling af tilskudsstørrelser fremgår blandt andet af Allerød Kommunes hjemmeside (bilag 10).

Puljen har kun i begrænset omfang været anvendt. I 2012 blev ingen midler fra puljen anvendt, mens der i 2013 blev fordelt 12.000 kr. fra puljen. Den meget begrænsede anvendelse skyldes mangel på ansøgere, og man kan stille spørgsmålstejn ved foreningernes kendskab til puljen. Det er et fokuspunkt for Allerød Kommune at få forbedret kendskabet til puljen fremover.

Udviklingspulje (støtte til vanskeligt stillede børn og unge)

Byrådet besluttede med vedtagelsen af Budget 2012-2015, at afsætte 50.000 kr. årligt til at understøtte vanskeligt stillede børns deltagelse i det frivillige folkeoplysende foreningsliv. Puljen er uden for den folkeoplysende ramme.

Puljen har i Allerød Kommune til hensigt at give fripladser til særligt vanskeligt stillede børn og unge pga. enten økonomiske eller familiære problemer for at forbedre deres muligheder for at deltage i det frivillige folkeoplysende foreningsliv. Tilskuddet ydes til kontingent for børn og unge under 25 år. I det omfang at denne pulje benyttes aktivt, rummer den et vist potentiale til at aktivere nogle af de unge, der ellers er i risiko for at blive inaktive og falde uden for den kommunale idrætspolitik.

De nærmere regler for tildeling af tilskud fremgår af principper for udbetaling af tilskuddet, som blandt andet kan findes på Allerød Kommunes hjemmeside (bilag 11).

Samlede udgifter til det folkeoplysende arbejde på idrætsområdet

De samlede tilskud til idrætsområdet efter folkeoplysningsloven og tilknyttede puljer målrettet det folkeoplysende arbejde er i 2014 samlet set på 3,786 mio. kr. (se tabel 10).

Tabel 10: Udgifter til det folkeoplysende arbejde på idrætsområdet⁴⁸ i 2014 (budget) (kr.).

Kompetenceområde	
Ramme til folkeoplysning (idrætsområdet)	3.636.000 kr.
Puljer uden for rammen	150.000 kr.
Total	3.786.000 kr.

Kilde: Allerød Kommune (bilag 7).

De kommunale idrætsfaciliteter

Mens de kommunale udgifter relateret til folkeoplysningsloven (aktivitets- og lokaletilskud) er nedfældet i folkeoplysningsloven og lovbestemte (størrelserne på tilskud er dog delvist et kommunalt anliggende), er driften og antallet af kommunale idrætsfaciliteter et prioriterings spørgsmål, hvor kommunerne agerer uden egentlige overordnede bestemmelser. Dog begrænser reglerne om det kommunale anlægsloft i disse år kommuners muligheder for at anlægge nye faciliteter (se boks 2.4).

Boks 2.4: Fakta om det kommunale anlægsloft.

Under økonomi- og Indenrigsministeriet fastsattes der en grænse for, hvor mange penge landets 98 kommuner tilsammen må bruge til blandt andet at renovere og bygge nye bygninger. Denne grænse kaldes for kommunernes anlægsloft.

På grund af den økonomiske situation skal kommunerne spænde livremmen ind i 2013 og bruge 5 mia. kr. mindre på anlæg, end budgetteret i 2012. Det svarer til en besparelse på ca. 25 pct. (Børsen, 2013).

Anlægsrammen er i 2014 fastholdt på 2013-niveau (18,1 mia. kr.)

(Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2013, bilag 12).

Kommunerne skal sat på spidsen blot sikre efterlevelse af folkeoplysningslovens overordnede formål, som er, at "...kommunalbestyrelsen skal sikre rammerne for, at børn, unge og voksne kan etablere og tage del i den frie folkeoplysende virksomhed" (folkeoplysningsloven).

Folkeoplysningsloven spiller en væsentlig baggrundsrolle i den forstand, at baggrunden for, at kommuner stiller faciliteter til rådighed for foreninger, til en vis grad kan tilskrives loven. Ud over formålsparagraffen hedder det i lovens kapitel 6, at Kommunalbestyrelsen/Byrådet i prioriteret rækkefølge skal anvise kommunens egnede *ledige* lokaler og udendørsanlæg til den frie folkeoplysende virksomhed (folkeoplysningsloven, kapitel 6, § 21).

Det fremgår dog ikke præcist af loven eller andre steder, hvilke eller hvor mange lokaler/anlæg kommunen skal stille til rådighed for foreninger, og det er dermed også op til

⁴⁸ I 2012 blev der udbetalt 185.193 kr. til spejderforeninger, én rollespilsforening og én politisk ungdomsforening (Bilag 6).

kommunerne selv at beslutte, hvor store udgifter de allokerer til driften af kommunale faciliteter.

Selvom der er valgfrihed på området, er der i mange kommuner tale om en betydelig opgave, som fylder meget i de kommunale budgetter, og historisk har mange kommuner prioriteret en god dækning af idrætsfaciliteter højt. I mange kommuner har foreningerne gode muligheder for at afholde deres aktiviteter, og generelt er dækningen af faciliteter i Danmark blandt de bedste i verden. Men der findes store forskelle i facilitetsdækningen på tværs af kommuner.

Stor variation i kommuners fordeling af lokaletilskud og driftsudgifter

Valgfriheden på området betyder også, at udgifterne til at drive og vedligeholde de kommunale faciliteter varierer betragteligt på tværs af kommuner. Det skyldes dog ikke kun store udsving i andelen af midler allokeret til området, men også forskellige måder at stille faciliteter til rådighed for foreninger på.

Er en stor del af faciliteterne i en kommune er kommunalt ejede, vil de kommunale drifts- og vedligeholdelsesudgifter typisk være høje, mens lokaletilskuddene til foreninger typisk vil være noget mere begrænsede. Gælder det modsat, at mange af faciliteterne i kommuner er selvejende (i en fond, ejet af foreninger eller lignende), vil lokaletilskuddene typisk være høje.

Allerød Kommune har mange kommunale faciliteter (delanalyse 1), og derved er langt de fleste udgifter relateret til foreningers brug af idrætsfaciliteter drifts- og vedligeholdelsesrelaterede og at finde på kommunale konti. Økonomien forbundet med driften af de kommunale idrætsfaciliteter tæller en række forskellige områder, som eksempelvis opførelse, bygningsdrift, vedligeholdelse, medarbejderløn og indkøb af rekvisitter, og inddeles desuden i indendørs og udendørs økonomi.

Økonomistyring

Det er via udtræk fra Allerød Kommunes økonomisystem muligt at opgøre, hvor store regnskabs- og budgetposterne er på de enkelte idrætsanlæg/-faciliteter (institutioner), såvel udgifter til ejendomsvedligeholdelse som udgifter til bygningsdrift.

Økonomistyringen, som varetages af Allerød Service og understøttes af økonomienheden på rådhuset, tager afsæt i en detaljeret kontoplan, hvor udgifter budgetteres og bogføres under et antal grupperinger med tilhørende artskonti under de enkelte institutioner og funktionsområder.

For at tegne et så præcist billede af de anvendte midler på tværs af institutioner og funktionsområder er der taget udgangspunkt i regnskabstal for 2012 og 2013, som er leveret af Allerød Kommune. I den forbindelse skal bemærkes, at de afsatte budgetter på detailniveau ikke nødvendigvis er retvisende i forhold til det enkelte års faktiske forbrug, blandt andet som følge af at afsatte midler til ejendomsvedligeholdelse disponeres forskelligt fra år til år alt afhængigt af vedligeholdelsesbehovet på det enkelte idrætsanlæg.

De forskellige driftsbudgetter følges i praksis ikke nøje konto for konto, men i stedet på et mere overordnet niveau. Allerød Services budget på idrætsområdet betragtes således mere som et overordnet budget, hvor midler og medarbejdere kan flyttes rundt alt efter behov på de enkelte institutioner under hensynstagen til, at det samlede budget i sidste ende stemmer⁴⁹. På den måde er det i praksis til en vis grad muligt at tilpasse aktivitetsniveauet på de enkelte anlæg/faciliteter og fordele midler herefter.

Det skal i denne sammenhæng nævnes, at situationen i Allerød Kommune ikke er et særtilfælde, og at forholdene i mange andre kommuner er på lignende vis. Der findes derfor heller ingen valide sammenligningstal for udgifter til idræts- og facilitetsområdet, som kan inddrages i denne analyse.

Behov for omkostningsmodel

I forbindelse med delanalyse 1 og 2 blev der afholdt et fokusgruppeinterview med hal- og anlægsbestyrelserne i kommunen. Her blev der ligeledes udtrykt ønske om et bedre overblik over de tilgængelige/tildelte midler. Den nuværende situation skaber en usikkerhed hos bestyrelserne, og det gør det vanskeligere for dem at disponere deres midler på kort og lang sigt. Dels fordi de ikke ved, hvad de har at gøre godt med, dels fordi overskud et år ikke nødvendigvis fører til ekstra midler det næste. Man bør derfor overveje, hvordan man kan skabe bedre overblik og eventuelt incitamenter for hal- og anlægsbestyrelsernes arbejde.

Dette punkt berører også Ernst & Young (2014) i firmaets analyse. I analysen er det en central anbefaling, at Allerød Service etablerer en omkostningsmodel (se s. 28-29), der gør det muligt at følge omkostninger på de enkelte ydelsesgrupper og anlæg/faciliteter (institutioner). I modellen anbefaler Ernst & Young desuden, at man opgiver budgetter på funktionsniveau frem for på det historisk baserede institutionsniveau, og at aktiviteter skal være styrende for budgetter, frem for at budgetter er styrende for aktiviteter. Det kunne således også være en måde at skabe et større incitament for proaktivt at iværksætte aktiviteter på de enkelte anlæg, og Ernst & Youngs anbefalinger synes relevante at tage til efterretning.

Faktiske udgifter til de kommunale idrætsanlæg (regnskab 2013)

Med gennemgangen af og forbehold for den nuværende økonomistyringsfunktion kigger analysen nærmere på de faktiske udgifter for de kommunale idrætsfaciliteter i 2013 på et overordnet niveau. Det overordnede niveau er valgt i dialog med Allerød Kommune for at skabe en analyse, som tegner et rimeligt billede af den nuværende situation.

Ifølge regnskabstallene for 2013 udgjorde de samlede udgifter til drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter, lønudgifter og overheadomkostninger 20,86 mio. kr. i 2013. Den største del af udgifterne går til den egentlige drift og vedligeholdelse af faciliteterne (52 pct.), mens en lidt mindre del går til lønudgifter (38 pct.). Endelige er der mindre omkostninger forbundet med administration på rådhuset (overheadomkostninger) (10 pct.) (se tabel 11).

⁴⁹ Interview med virksomhedslederen af Allerød Service.

Tabel 11: De samlede udgifter vedrørende idrætsfaciliteter i Allerød Kommune (i mio. kr.).

Område (2013)	Udgifter
Idrætsfaciliteter (drift, vedligehold, nyerehvervelser, indtægter mm.)	10,88
Lønudgift ⁵⁰	7,98
Overheadomkostninger og afskrivninger ⁵¹ (anslået)	2,00
I alt	20,86

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Den ovenstående opstilling af udgifter til drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter er et mindstebud i den henseende, at der udelukkende er tale om de udgifter, som specifikt er allokeret til idrætsområdet og egentlige idrætsfaciliteter. Blandt andet indgår vedligeholdelse af udearealer, som også benyttes til forskellige idræts- og motionsaktiviteter, ikke. De findes i stedet under 'Park & Vej'.

Som det fremgår af tabel 11, er udgifterne til idrætsfaciliteter og lønudgifter adskilt. Det er gjort af den simple årsag, at det ikke er muligt at angive lønudgifterne på tværs af de forskellige idrætsfaciliteter præcist, da mange medarbejdere veksler mellem at arbejde på de forskellige faciliteter. Lønudgifter gennemgås derfor særskilt efter gennemgangen af udgifter til drift og vedligeholdelse af idrætsfaciliteterne.

Udgifterne til de kommunale idrætsfaciliteter angår drift og vedligeholdelse (minus lønudgifter) på henholdsvis indendørs- og udendørssiden og deles i gennemgangen i tre typer af anlæg/facilitet:

- **Store idrætsanlæg**, som er en betegnelse for kommunens største anlæg, der er kendetegnet ved, at der er samlet flere faciliteter på samme sted. Ofte er der også tale om forskellige typer af faciliteter, og typisk afholdes aktiviteter af foreninger og folkeskoler. De store idrætsanlæg er: Lynge Idrætsanlæg, Lillerødhallerne, Bløvsstrødhallen, Allerød Idrætspark, Engholmhallen og Skovvang Stadion.
- **Svømmehaller**, tæller kommunens to 25 meter bassiner. Begge svømmehaller har offentlig åbningstid (tilsammen 12 timer om ugen), men bruges primært af foreningslivet. Svømmehallerne er: Bløvsstrød Svømmehal og Engholm Svømmehal.
- **Mindre idrætsanlæg**, som økonomisk set er noget mindre enheder end de store idrætsanlæg. Det er heller ikke alle de mindre idrætsanlæg, som har flere faciliteter tilknyttet. Der kan således godt være tale om en enkeltstående hal. Brugergruppen

⁵⁰ Lønudgiften angår alene den del af administration og Allerød Services medarbejdere, som arbejder på idrætsområdet. Vurderingen af fordelingen af lønudgifter mellem idræt og Allerød Services andre områder er foretaget af Allerød Services virksomhedsleder. Allerød Services samlede udgifter til løn i 2014 er 17,24 mio. kr. og idrætsområdet tegner sig således for 46 pct. af udgifterne. Der ydes refusioner og løntilskud svarende til 444.000 kr. (ikke fra regnet).

⁵¹ Der er anvendt de overheadomkostninger og afskrivninger, som Ernst & Young har brugt i deres analyse. Overheadomkostninger er udgifter til ledelse og administration i kommunens centrale administration, lokaleudgifter (husleje, vand, varme, el m.v.) samt øvrige udgifter forbundet med Allerød Services ydelser, der ikke er indeholdt i Allerød Services budget, mens afskrivninger omfatter omkostninger til afskrivning af aktiver (Ernst & Young, 2014).

på de mindre anlæg er primært folkeskoler og foreninger. De mindre idrætsanlæg er: FH Kantinen, Allerød Tennispark, Skatermiljø i Lyngø, Bløvsstrød Stadion, Ravnsholthallen, Motorcykelklubben og Petanquehuset.

66 pct. af udgifterne til vedligeholdelse og drift af kommunens idrætsfaciliteter går til kommunens store idrætsanlæg, mens 27 pct. går til de to svømmehaller. Den sidste mindre del (7 pct.) går til de mindre idrætsanlæg (se tabel 12).

Tabel 12: Udgifter fordelt på anlægs- og facilitetstyper.

	Total (i mio. kr.)	Procent
Store idrætsanlæg	7,16	66
Svømmehaller	2,97	27
Mindre idrætsanlæg	0,75	7
I alt	10,88	100

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Nye faciliteter

Der er de senere år blevet foretaget en række omstruktureringer og udbygninger på facilitetsområdet. Det har blandt andet betydet, at de samlede udgifter til drift og vedligeholdelse er steget med 7 pct. fra 2012 til 2013 (se tabel 13).

Stigningerne skyldes, at facilitetsantallet på de store og mindre idrætsanlæg er øget. Udgifterne til de store idrætsanlæg er steget med 26 pct. fra 2012 til 2013 og skyldes især åbningen af et nyt klubhus på Allerød Idrætspark⁵², mens udgifterne til de mindre idrætsanlæg er steget med 21 pct. i perioden. Det er blandt andet renovering af skatermiljø ved Lyngø Idrætsanlæg og ombygning af cafeområde, som stigningerne dækker over⁵³.

Tabel 13: Udgifter på facilitetsområdet 2012/2013.

Gruppe		Total (i mio. kr.)	Forskel i pct. (fra 2012 til 2013)
Store idrætsanlæg	2013	7,16	26 pct.
	2012	5,69	
Svømmehaller	2013	2,97	-23 pct.
	2012	3,85	
Mindre idrætsanlæg	2013	0,75	21 pct.
	2012	0,62	
I alt	2013	10,88	7 pct.
	2012	10,15	

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

⁵² Udgifterne til selve etableringen af klubhus med mere er ikke indeholdt i ovenstående budgetter eller på Allerød Services regneskab. Selve bygningsetableringen sker som særskilte anlægsbevillinger. Anlægsbevillingen til Allerød Idrætspark var på 42 mio. kr.

⁵³ Ombygningen af cafeområdet er blevet finansieret af Allerød Kommune og Lyngø-Uggerløse Idrætsforening.

Det mindre forbrug på svømmeområdet skyldes (23 pct.), at svømmehallen i Blovstrød i en stor del af 2013 har været lukket for renovering. Udgifterne til renovering ligger ikke under Allerød Services budget, og lukkeperioden har således medført, at udgiften til svømmehallerne i 2013 er faldet. Udgifterne til svømmehallerne vil stige igen i 2014, da begge haller igen vil være åbne hele året.

Indendørsfaciliteter er de dyreste at drive og vedligeholde

Ud over forskelle i antallet af faciliteter mellem de store og mindre idrætsanlæg er selve typen af faciliteter de pågældende steder af ret stor betydning for de samlede udgifter. Alle de store idrætsanlæg har ret store indendørsfaciliteter tilknyttet i form af idrætshaller/gymnastiksale og/eller klublokaler og mødelokaler.

Et kig på fordelingen af udgifter viser, at 74 pct. af udgifterne på de store idrætsanlæg går til indendørsområder (5,28 mio. kr.), mens det på de mindre idrætsanlæg er 52 pct. (0,39 mio. kr.). På tværs af alle anlæg går 79 pct. af udgifterne (8,64 mio. kr.) til indendørsfaciliteter (se tabel 14).

Tabel 14: Klart flest udgifter går til indendørsfaciliteter (i mio. kr.).

	Udendørs	Indendørs	Total
Store idrætsanlæg	1,88	5,28	7,16
Svømmehaller	-	2,97	2,97
Mindre idrætsanlæg	0,35	0,39	0,74
I alt	2,23	8,64	10,88

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

En opgørelse fra Allerød Kommune viser, at indendørsfaciliteter generelt er dyrere at drive og vedligeholde end udendørs (se boks 2.6).

Boks 2.6: Det koster indendørs- og udendørsfaciliteter

Udendørs boldbaner: En opgørelse fra 2011 viser, at en græsbane til fodbold koster 80.000 kr. årligt inklusive lønomkostninger, mens en kunstgræsbane koster 140.000 kr. (bilag 13). Kunstgræsbaner er de senere år blevet anlagt i større antal i en række danske kommuner herunder i Allerød Kommune.

Indendørshal: Ifølge Allerød Services virksomhedsleder, koster det ca. 850.000 kr. årligt at drive og vedligeholde en stor idrætshal. Det inkluderer vand, varme el og forskellige former for vedligeholdelsesmæssige reparation og forbedringer samt lønomkostninger.

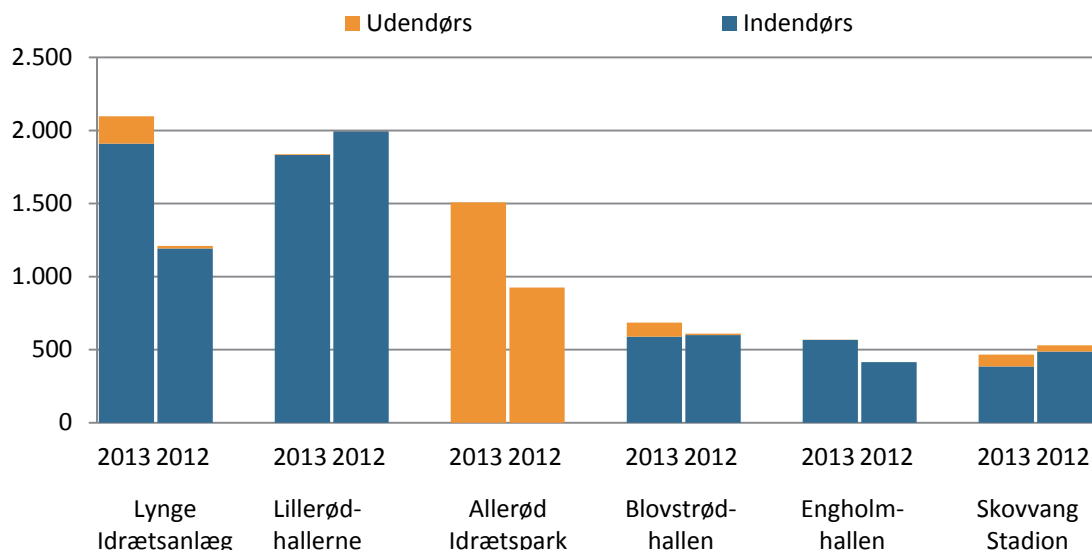
Selvom der i forhold til begge typer af faciliteter er tale om et skøn, er der ikke tvivl om, at indendørsfaciliteter er noget dyrere at vedligeholde og drive sammenlignet med udendørs.

Store idrætsanlæg

Der findes seks større idrætsanlæg i Allerød Kommune, som er placeret rundt omkring i kommunen, og der er mindst ét større idrætsanlæg i hvert af de tre større bysamfund Lille-rød, Lyng og Blovstrød.

Det er især Lynges Idrætsanlæg, Lillerødhallerne og Allerød Idrætspark, der fylder meget i de kommunale budgetter, og tilsammen tegner de tre anlæg sig for næsten 80 pct. af udgifterne til de store idrætsanlæg (se figur 12).

Figur 12: Klart flest udgifter (regnskab 2012 og 2013) på store idrætsanlæg er forbundet til indendørsfaciliteter (i 1.000 kr.).

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Lillerødhallerne er udelukkende et indendørsanlæg med en stor håndboldhal, en badmintonhal, en bordtennishal og en gymnastiksal, og udgifterne til udeområderne er derfor begrænsede.

Modsat er forholdet på Allerød Idrætspark, hvor al idrætsaktivitet foregår udendørs på anlæggets otte 11-mandsfodboldbaner, tre 5-mandsfodboldbaner og en kunstgræsbane. Det nybyggede klubhus figurerer i kommunens kontering som et udendørsanlæg, og derfor findes der i Allerød Idrætspark ingen udgifter til indendørsfaciliteter. Stigningen fra 2012 til 2013 skyldes åbningen af det nye klubhus og de heraf følgende merudgifter til drift.

Lynges Idrætsanlæg er på mange måder et klassisk idrætsanlæg i den forstand, at der her findes både indendørs- og udendørsfaciliteter i stort omfang. Udendørsanlægget består af tre store græsbaner til 11-mandsfodbold, en kunstgræsbane, fem minibaner og tre grustennisbaner, mens indendørsfaciliteterne tæller to store idrætshaller, et cafeteria, et mindre foreningsfitnesscenter og en skydebane i kælderen.

Stigningen i drifts- og vedligeholdelsesudgifter i Lynges Idrætsanlæg fra 2012 til 2013 skyldes, at man i 2013 udbyggede cafeteriaområdet og har gjort det mere attraktivt ved at skabe et samlingspunkt med sofaer og cafeborde. Finansieringen af ombygning blev delt mellem Lynges-Uggerløse Idrætsforening og Allerød Kommune. Midlerne har været taget fra det ordinære budget og er ikke finansieret via en anlægsbevilling, da der har været tale om mindre beløb.

De mindre udgifter på de tre resterende store idrætsanlæg hænger delvist sammen med, at der her generelt er færre faciliteter tilknyttet.

Der er meget få indtægter på de store idrætsanlæg

Et diskussionsemne i mange kommuner i disse år går på idrætsfaciliteternes rolle i forhold til at leje faciliteter ud og selv skabe aktivitet på områder, hvor der f.eks. ikke findes foreningstilbud. Diskussion skal især ses i lyset af udviklingen i voksnes motions- og sportsvaner.

Den voksne befolkning er, siden man første gang begyndte at måle idrætsdeltagelsen i 1964, blevet stadigt mere idrætsaktiv i fritiden, og de senere årtier er det især aktiviteter på egen hånd eller i kommercielle fitnesscentre, som er vokset. Det har i mange kommuner skabt et ønske om og behov for at se på, hvordan de kommunale idrætsfaciliteter bedre kan stå til rådighed for disse grupper. Et øget fokus på meraktivitet i faciliteterne kunne udover at skabe bedre facilitetsbrug inkludere flere målgrupper for den kommunale idrætspolitik (jf. delanalyse 1) og også være en metode til i en vis grad at modsvare udgifter med indtægter.

Denne forandring fra at være en ramme for de lokale foreninger med fokus på børn og unge til mere proaktivt at skabe aktivitet for visse målgrupper er ikke ny i den forstand, at man på svømmeområdet i mange år har haft offentlig svømning, hvor borgere fra gaden har kunnet betale sig fra at bruge den lokale svømmehal. Det nye er, at flere og flere faciliteter (ikke kun vand) er kommet ind under sådanne ordninger, og visse steder ser man også, at kommuner direkte står for at initiere aktiviteter.

Opgørelser over indtægter samt interview med forskellige videnspersoner i kommunen på facilitetsområdet viser tydeligt, at man i Allerød Kommune stadig arbejder ud fra et traditionelt syn på idrætsfaciliteterne, og at faciliteterne stort set 'stilles til rådighed for folkeskoler og foreninger' (se delanalyse 3). Der sker nærmest ikke udlejning til privatpersoner og selvorganiserede udøvere, og borgeres adgang til de kommunale idrætsfaciliteter direkte fra gaden er nærmest kun mulig i de kommunale svømmehaller og blot i 12 timer per uge.

Kultur- og Idrætsudvalget bad i juli 2013 om en redegørelse for indtægterne på idrætsområdet, og her viser opgørelsen, at indtægterne primært kommer fra lejeindtægter via cafeteria samt forpagtningsafgift i Lynges Idrætsanlæg, Lillerødhallerne og Blovstrødhallen (Bilag 14). Desuden er der i Lynges Idrætsanlæg også en indtægt kategoriseret 'Øvrige indtægter', som kommer for udlejning af haller/lokaler⁵⁴. Total set løb indtægterne i de tre anlæg op i 313.000 kr. (se tabel 15).

⁵⁴ Af redegørelsen fremgår, det at Allerød Service også har mindre indkomster på udlejning af telt og scenevogn, samt at der er indtægter ved den offentlige svømmetid (Bilag 14).

Tabel 15: Der er meget få indtægter i kommunens idrætsanlæg.

	Indtægter (i 1.000 kr.)
Lyng Idrætsanlæg	135
Lillerødhallerne	129
Allerød Idrætspark	-
Blovstrødhallen	49
Engholmhallen	-
Skovvang Stadion	-
I alt	313

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

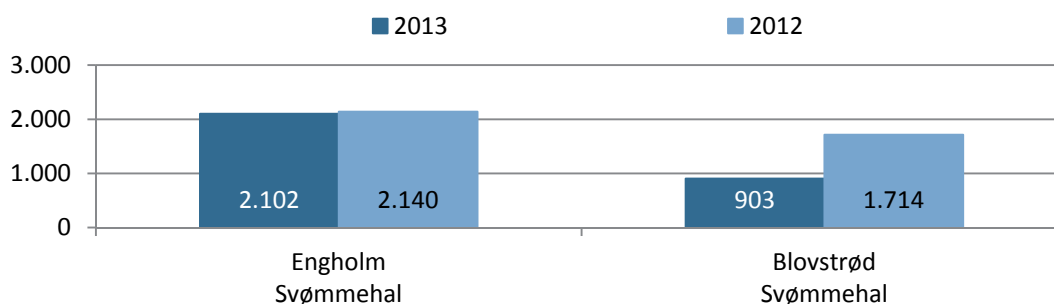
Kommunen bør politisk overveje, om den ønsker at fastholde idrætsfaciliteterne alene som ramme om skole- og foreningsaktiviteter, eller om den i højere grad ønsker at åbne for andre brugergrupper end foreninger/folkeskoler i faciliteterne. F.eks. ved at selvorganiserede idrætsudøvere kan leje sig ind eller ved at give faciliteterne mulighed for at skabe merindtægter gennem udbud af aktiviteter til særlige målgrupper el. lign.

Svømmehaller

Den anden store post på facilitetsområdet angår drift og vedligeholdelse af de kommunale svømmehaller, som begge har 25 meter bassiner. Svømmehaller er dyre faciliteter, og det er derfor heller ikke alle kommuner, der målt per indbygger er så godt dækket ind som Allerød Kommune (se delanalyse 1).

Drifts- og vedligeholdelsesudgifterne forbundet med de to svømmehaller var i 2013 på 3 mio. kr. Den noget mindre udgift til Blovstrød Svømmehal i 2013 sammenlignet med 2012 skyldes, at svømmehallen i størstedelen af året var lukket for renovering via en særskilt anlægsbevilling⁵⁵ (se figur 13). Udgifterne til at drive de to svømmehaller bliver derfor større i 2014 og fremover.

Figur 13: Regnskab, 2013 svømmehaller (i 1.000 kr.).

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

⁵⁵ Omkostningerne til renoveringen af Blovstrød Svømmehal er ikke indeholdt i regnskaberne for 2013, men er bevilliget som tillægsbevillinger fra byrådet. Der er givet tillægsbevillinger ad to omgange på henholdsvis 5,25 mio. kr. og 1,2 mio. kr.. Blovstrød Svømmehal genåbnede i marts måned efter renovering.

Engholm Svømmehal har også inden for de seneste år gennemgået en omfattende renovering, og i dag fremstår begge svømmehaller tidssvarende i forhold til de forskellige krav og regler på området.

Begge svømmehaller anvendes primært af kommunens store svømmeforening (Sigma Swim Allerød) og står med baggrund i en politisk beslutning kun til rådighed for offentlig svømning 12 timer om ugen. Indtægterne fra den offentlige svømning tilgår Allerød Kommune, og ifølge Allerød Services opgørelse udgjorde indtægterne fra d. 1. januar til d. 1. august 2013 17.000 kr.⁵⁶.

En opgørelse fra 2012 viser, at det samlede besøgsantal⁵⁷ i 2012 var 1.723 gæster i den offentlige åbningstid i svømmehallerne (12 offentlige svømmetimer per uge; 17,5 gæster per åbningstime) (bilag 15).

Lavere driftsomkostninger og stor tilfredshed med rengøring

Blandt andet i kraft af omfattende behov for renovering af begge svømmehaller de seneste år, blev det i 2011 besluttet at lukke Engholm Svømmehal. Beslutningen blev dog omgjort, og kommunen har beholdt begge svømmehaller.

Ud over ønsker fra svømmebrugere var et væsentligt argument for at fastholde begge svømmehaller, at Allerød Kommune ved at omstrukturere driften kunne spare penge. Konkret betød det, at kommunen overlod den daglige drift med rengøring og livredning til foreningen Sigma Swim Allerød.

Aftalen om rengøring af svømmehallerne er nedfældet i en samarbejdsaftale mellem parterne (se bilag 16), og Sigma Swim Allerød modtager årligt 490.000 kr. herfor.

Selve bygningsvedligeholdelsen samt indkøb af nødvendige forbrugsstoffer og andet udstyr afholdes stadigvæk af Allerød Kommune, jævnfør aftalen. Aftalen evalueres hvert år med mulighed for opsigelse (bilag 16).

Desuden har Allerød Kommune og Sigma Swim Allerød indgået aftale om, at Sigma Swim Allerød varetager livredderfunktionen i forbindelse med de 4 x 3 timers offentlig svømning per uge. Af aftalen fremgår, at svømmeklubben er forpligtet til at stille med to livreddere som har bestået de gældende bassinprøver m.m., til den offentlige svømning, (bilag 17).

Sigma Swim Allerød modtager 216.000 kr. årligt for at løse livredderfunktionen. Aftalen om livredderfunktionen evalueres også årligt.

Både fra Allerød Services side og svømmeklubben udtrykker meget stor tilfredshed med aftalen om rengøring og livredderfunktion. Kommunen har lavet en økonomisk aftale, som

⁵⁶ Konkret modregnes indtægterne den betaling, som kommunen skal yde til svømmeklubben for livredning i den offentlige åbningstid.

⁵⁷ Adgang koster 20 kr. per besøgende.

umiddelbart giver glade brugere i begge svømmehaller, der eksempelvis ikke ytrer nævneværdig utilfredshed med rengøringsniveau.

For svømmeklubben er aftalen især en fordel, fordi den selv styrer rengøringen under hensyntagen til de gældende krav på området. Det er f.eks. meget nemt at få lagt rengøring ind efter turneringer, stævner og arrangementer, som førhen kunne være besværligt, når klubben skulle gå via kommunen. En anden fordel ved aftalen er også, at det i perioder med lavt brug af hallerne er ret enkelt at skrue ned for rengøringen. Alt i alt bliver rengøringen i højere grad end tidligere udført efter behov.

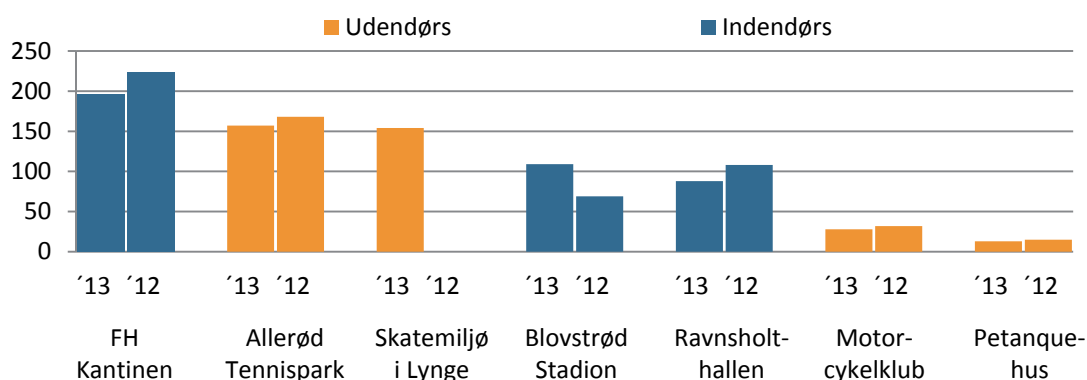
Endelig har ordningen for svømmeklubben den fordel, at overgangen fra at have en aftale i kun én svømmehal til nu at have i begge, giver tilstrækkeligt med administrativt kontorarbejde, så svømmeklubben kan tiltrække folk med de rette egenskaber til at passe kontorarbejdet. På den måde er aftalen om rengøring og livredning med til at styrke foreningen på et mere generelt plan.

Mindre idrætsanlæg

De mindre idrætsanlæg dækker over en bred kategori af forskellige idrætsfaciliteter, der ud over traditionelle faciliteter som idrætshal (Ravnsholthallen) og boldbaner (Blovstrød Stadion) også omfatter lokaler til genoptræning (FH-Kantinen), tennis, skateboard og petanque.

En konsekvens af de forskellige faciliteter er, at udgifterne mellem dem varierer betragteligt. Fælles for dem er dog, at udgifterne konteres som enten indendørs eller udendørs, samt at variationerne mellem 2012 og 2013 er ret begrænsede (se figur 14).

Figur 14: Regnskab (2012) mindre idrætsanlæg (i 1.000 kr.).

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Lønudgifter på idrætsområdet

Den anden betydelige post, når det kommer til de kommunale idrætsfaciliteter, er lønudgifter, som i 2013 samlet set løb op i 7,981 mio. kr.⁵⁸ Samlet set beløber lønudgifterne i Allerød Service sig til 17,24 mio. kr., og det er således 46 pct. af lønudgifterne, som reelt bruges på idrætsområdet. De resterende 54 pct. af lønudgifterne går til at vedligeholde kommunens andre bygninger som skoler og institutioner.

Som det fremgår af tabel 16 nedenfor, kan lønudgifterne til idrætsområdet deles i to forskellige hovedområder med lige store andele af de samlede lønudgifter: administration og fællesudgifter (50 pct.) samt idrætsanlæg/-faciliteter (50 pct.).

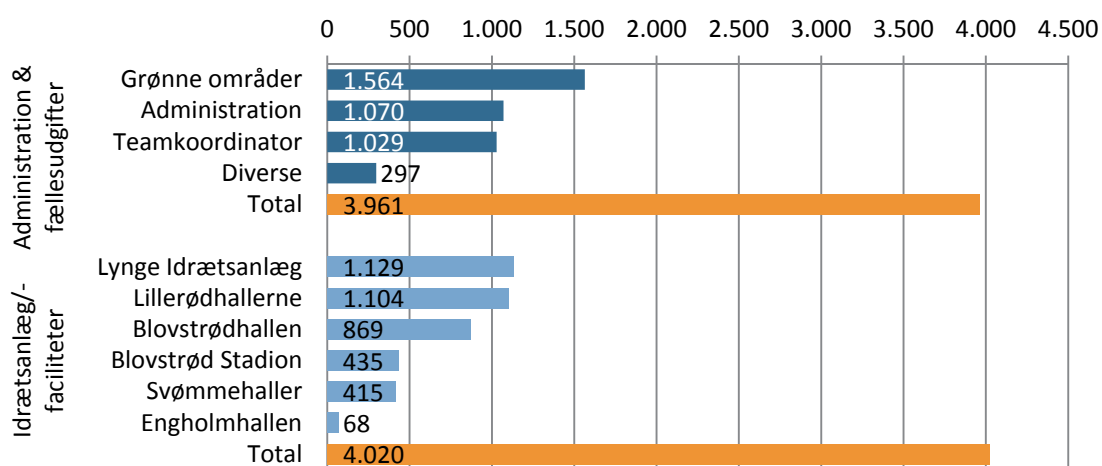
Tabel 16: Lønudgifter til idrætsområdet (i mio. kr.).

Lønudgift ⁵⁹	
Administration og fællesudgifter	3,961
Idrætsanlæg/-faciliteter	4,020
I alt	7,981

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Administration og fællesudgifter dækker over en samlet betegnelse for lønudgifter til medarbejdere, som ikke arbejder direkte på de enkelte anlæg/faciliteter. Der er tale om centrale administrative funktioner, vedligeholdelse af de grønne områder samt teamkoordinatorer. Det er især lønudgifter til de grønne områder, og dermed medarbejderudgifterne til at vedligeholde udendørsarealer som f.eks. boldbaner på de enkelte anlæg, der fylder meget (se figur 15).

Figur 15: Opsplitning af lønudgifter på hovedområder (i 1.000 kr.).

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

⁵⁸ Vurderingen af fordelingen af lønudgifter til idrætsområdet er foretaget af Allerød Services virksomhedsleder. Der er tale om en vurdering, da der er visse medarbejdere arbejder på begge områder.

⁵⁹ Opgørelsen er baseret på en opgørelse fra Allerød Kommune. Udgiften vedrører udgifter til lønåret 2013 modregnet refusioner og medarbejdere, der ophører i løbet af året.

Lønudgifterne til idrætsanlæg/-faciliteter tilgår personale på de enkelte anlæg/faciliteter, som har fast base det pågældende sted. Lønudgifterne følger nogenlunde anlægsstørrelse målt på samlede udgifter, og lønudgifterne er størst i Lynge Idrætsanlæg og Lillerødhallerne. Det er væsentligt at nævne, at selvom medarbejderne er placeret på de større anlæg og her tjener som en egentlig bemanning, påtager de sig også opgaver på de mindre anlæg og idrætsfaciliteter efter behov.

Det forklarer hvorfor, det ikke er alle idrætsanlæg/-faciliteter, der fremgår af figur 15. Der er i et vist omfang personaleudgifter relateret til alle anlæg/faciliteter, men de konteres altså på de større anlæg. Desuden gælder det på folkeskoler med en enkeltstående hal, at det fra tid til anden er en skolepedel, der varetager mindre opgaver, som derfor ikke er medtaget i oversigten.

Bedre drift og undersøgelse af konkurrenceudsættelse af Allerød Service⁶⁰

Ernst & Young har i foråret 2014 udført en analyse af muligheder og potentialer for konkurrenceudsættelse af driftsopgaver i Allerød Service. Baggrunden for analysen er et ønske fra Allerød Kommune om at følge op på ændringerne i den tekniske organisation, der trådte i kraft d. 1. januar 2013, og herunder undersøge mulighederne for at konkurrenceudsætte de tilbageværende driftsopgaver i Allerød Service.

På den baggrund har Ernst & Young udført en analyse med en aktivitets- og opgavekortlægning af Allerød Services opgaver og omkostninger samt en benchmarkinganalyse.

Analyseresultater og forslag til køreplan er indeholdt i tabel 17 nedenfor. For nærmere beskrivelse af analysens resultater og køreplanens indhold henvises til Ernst & Youngs analyse (2014).

⁶⁰ Det ligger ud over formålet med indeværende rapport, at behandle alle de opstillede anbefalinger og scenarier i Ernst & Youngs analyse. Herunder at tage stilling til, om og i hvilket omfang, ydelser under Allerød Service skal konkurrenceudsættes. Konkurrenceudsættelsesanalysen inddrages i det omfang, det er relevant for nærværende opgave. Ernst & Youngs analyse kan dog med fordel læses sammen med eller i tillæg til denne rapport.

Tabel 17: Analyse og køreplan på baggrund af Ernst & Youngs analyse af konkurrenceudsættelse af Allerød Service.

	Analyse (omkostninger og benchmarking)	Køreplan (evaluering efter fase 1)	
		1. fase	2. fase
Håndværkeropgaver	Målt på omkostninger til bygningsvedligehold per kvm ligger Allerød Service inden for gennemsnittet i andre benchmarkede kommuner, men højt på personaleomkostninger. Allerød Services organisation er meget lidt fleksibel/skalerbar ⁶¹ , men det kan ikke entydigt konkluderes, om en anden organisering kan føre til økonomiske besparelser.	Strategisk beslutning om fordelingen af personaleomkostninger og varer/tjenesteydelser. Skal de relative høje omkostninger til personale bevares, eller skal midler i højere grad fordeles til varer/ tjenesteydelser?	Konkurrence-udsætte ud fra strategi
Pedel- og halfunktion	Det gennemsnitlige lønniveau for både pedel- og halfunktion hos Allerød Service ligger over markedsgennemsnittet, og der kan spares penge ved konkurrenceudsættelse. Når det gælder de gennemsnitlige lønomkostninger til håndværkere, er omkostningerne på markedsniveau.	Allerød Service skal reducere den gennemsnitlige lønudgift til medarbejdere f.eks. gennem en ændret rekrutteringsstrategi.	Konkurrence-udsætte, hvis mål ikke er opnået ud fra strategi
Grønne områder	Allerød Services omkostninger til de grønne områder per time til drift og pleje ligger fint i forhold til markedsniveau, men på totalomkostningen er der potentiale for besparelser.	Særlig fokus på mulighed for synergi til Park & Vej ved blandt andet at samle opgaver vedrørende pleje og vedligehold af arealer ved f.eks. boldbaner samt deling af vinteropgaver.	Vurdér økonomisk potentiale ved konkurrenceudsættelse

Kilde: Ernst & Young, 2014.

Det interessante ved Ernst & Youngs analyse sammenlignet med indeværende analyse er konklusionerne om mulige besparelser ved konkurrenceudsættelse samt rapportens pointer om organisering af arbejdsgange, hvor Ernst & Young specifikt peger på, at driften på idrætsområdet på visse områder kan optimeres.

De væsentligste argumenter, Ernst & Young fremfører i den forbindelse, går på, at der især på personalesiden er høje lønudgifter.

Hvorvidt dette er tilfældet, og hvorvidt det er muligt at skære i lønudgifterne ved eksempelvis at tildele foreningerne et større ansvar som i tilfældet med svømmehallerne, er det ikke muligt at konkludere på ud fra det materiale, denne analyse bygger på. I stedet kan der peges på en række temaer, som er relevante i de fremtidige politiske overvejelser:

⁶¹ Ifølge Ernst & Youngs benchmarkinganalyse skal 62 pct. af udgifterne vedrørende bygningsvedligeholdelse henføres til personaleomkostninger, mens det i sammenligningskommunerne blot er 18 pct. Det gør Allerød Service meget lidt fleksibel (Ernst & Young, 2014). Forskellene skyldes blandt andet, at andre kommuner i højere grad tilkøber ydelser.

- **Service- og kvalitetsniveau**

Når Ernst & Youngs vurderer, at udgifterne til personaleområdet er høje, er det selvsagt afgørende at medtage, hvilken service, kvalitet og opgaver personalet dækker. Skyldes de høje personaleudgifter med andre ord, at der findes en særlig god service og høj kvalitet fra personalets side, som kommer brugerne til gavn? Og er eventuelle højere udgifter på personalesiden et bevidst politisk valg? Og er det et ønske fra borgernes side?

Det virker fornuftigt, at der med baggrund i en evaluering (jf. tabel 17) efter første fase tages stilling til, hvorledes de højere personaleudgifter skal håndteres. Herunder om det er en bevidst politisk beslutning at have et højt service- og kvalitetsniveau. I en samlet evaluering bør en vurdering af den nuværende service og kvalitet således også indgå.

En central anbefaling fra Ernst & Young tager afsæt i, at der for de ydelser og den service, Allerød Service udfører, ikke indgår et fastsat serviceniveau. Dvs. at det mere eller mindre er op til den enkelte medarbejder i den konkrete situation at vurdere, hvornår en opgave er løst med tilstrækkelig kvalitet. Det bevirker, at den enkelte medarbejder i høj grad selv definerer opgaver og serviceniveauer med det resultat, at der er stor variation i løsningen af opgaver (Ernst & Young, 2014).

Tilmed fremføres, at det gældende arbejdskatalog primært har en intern funktion, og derfor eksisterer der forskellige forventninger blandt modtagere af ydelser til den kvalitet, opgaver skal løses med.

Ernst & Young anbefaler derfor, at Allerød Services ydelser opdeles i fire grupper, samt at der opstilles serviceniveauer og mål i forbindelse med de forskellige opgaver, Allerød Service løser. Disse mål og niveauer skal også kommunikeres til modtagerne.

Det er i forbindelse med ovenstående vigtigt at nævne, at der ikke findes nogen deciderede analyser af det kommunale serviceniveau i kommuner. Med baggrund i de hidtidige analyser Idan/CISC har foretaget i forskellige kommuner, er det opfattelsen, at serviceniveauet i forhold til foreningerne i Allerød Kommune hører til i den høje ende. Det er ikke i alle kommuner, at net, bander og lignende stilles op for foreningsbrugerne i hallerne af ansat personale.

- **Forventning om højt serviceniveau**

Ifølge Allerød Services virksomhedsleder har man et højt serviceniveau i de kommunale idrætsfaciliteter, og brugerne forventer, at de til en hver tid kan få fat i en medarbejder på de forskellige anlæg. F.eks. i forhold til at få hjælp til baneopsætning eller andet. Det er ifølge virksomhedslederen en af forklaringerne på, at Allerød Service i Ernst & Youngs analyse ligger højt på personaleomkostninger.

Blandt andet derfor mener virksomhedslederen, at det fra politisk hold er nødven-

digt at overveje og beslutte, hvilket serviceniveau Allerød Service skal leve op til i de enkelte faciliteter⁶². Som situationen er nu, er der ingen regler eller retningslinjer på området, og skal der ske ændringer, er det nødvendigt med en politisk beslutning og formulerede regler og retningslinjer.

- **Arbejdstid og bemanning**

Et af de områder, der er forbundet med store udgifter, er bemanning af idrætsanlæg. En del idrætsanlæg (Lillerødhallerne, Lyng Idrætsanlæg og Blovstrødhallen) har været bemandede fra tidlig morgen til sen aften, og her har kommunen konstateret at fuld bemanning i alle tidsrum ikke er nødvendig.

Derfor er kommunen ifølge virksomhedslederen af Allerød Service begyndt at skære i bemanning for at spare lønkroner ved i visse tidsrum have to personer til at bemane de tre anlæg (én person der dækker Lillerødhallerne/Blovstrødhallen). Fra maj, hvor aktiviteten i anlæggene falder, er det tanken, at der kun skal være én person til at bemane anlæggene⁶³.

Opsummering: Udgifter på idrætsområdet

Ovenstående gennemgang har klarlagt udgifterne på idrætsområdet i Allerød Kommune. Som i mange andre kommuner er det svært præcist at angive størrelsen af udgifterne, da især drift og vedligeholdelse af de kommunale idrætsfaciliteter ikke opgøres konsistent.

Desuden besværliggøres en komplet oversigt af, at alle faciliteter i kommunen er kommunale, og at der ikke eksisterer præcise regnskaber på de enkelte anlæg/faciliteter. Budgetter for anlæg og faciliteter behandles samlet, og midler og medarbejdere flyttes rundt efter behov. Det kan der være mange gode grunde til og fordele ved, men i et analyse-mæssigt perspektiv giver det mindre mulighed for en tilbundsgående analyse af f.eks. omkostninger per anlæg/facilitet.

Med ovenstående forbehold in mente kan udgifterne på idrætsområdet deles i to hovedgrupper: én der angår de økonomiske forpligtelser efter folkeoplysningsloven og én der angår udgifterne til at drive og vedligeholde de kommunale idrætsfaciliteter. Det er de to områder, som er centrale i den kommunale idrætspolitik.

Tilsammen anløber udgifterne til idrætsområdet (budgettal, folkeoplysende arbejde 2014 og regnskabstal idrætsanlæg/løn 2013) 24,65 mio. kr. Den klart mindste del af udgifterne gives i forbindelse med det folkeoplysende arbejde (18 pct.), mens den største del går til de kommunale idrætsfaciliteter (se tabel 18).

⁶² Interview med virksomhedslederen i Allerød Service.

⁶³ Interview med virksomhedslederen i Allerød Service.

Tabel 18: De samlede udgifter til idrætsområdet i Allerød Kommune (i mio. kr.).

Udgifter	
Folkeoplysningsloven (kun idrætsområdet) + pulje til understøttelse af frivillige (budget 2014)	3,79
Idrætsfaciliteter (drift, vedligeholdelse, løn og overhead) (regnskab 2013)	20,86
I alt	24,65

Kilde: Allerød Kommune (bilag 6).

Delanalyse 3: Undersøgelse af benyttelsen af udvalgte idrætsfaciliteter i Allerød Kommune

Analysens formål er:

- At undersøge brug og kapacitetsbenyttelse af kommunens væsentligste indendørs idrætsfaciliteter og kunstgræsbaner som grundlag for vurdering af mulighederne for at optimere anvendelsen af disse.
- At tegne et billede af arrangører og brugere på tværs af de forskellige facilitetstyper til brug for beslutningstagere på idrætsområdet i forbindelse med beslutninger om optimering af eksisterende faciliteter/opførelse af nye.

Analysen viser:

- At folkeskoler og foreninger står for ni ud af ti afholdte aktivitetsforløb (92 pct.), og at det især er børn og unge under 16 år (66 pct.), som benytter faciliteterne.
- At der er mange aktive per aktivitetsforløb (median 17), og at antallet af aktive især varierer på tværs af forskellige aktivitetstyper.
- At der er stor forskel på, hvad de forskellige typer af lokaler (store haller; små haller/idrætslokaler; kunstgræsbaner; og svømmehaller) benyttes til, hvilket også slår igennem i forhold til, hvem de typiske arrangører og brugere af faciliteterne er.
- At de store haller er de mest benyttede faciliteter, men at der i alle fire facilitetstyper er en del fritid (også i aftentimerne).
- At der er forskel på benyttelsen mellem de forskellige typer af lokaler samt i løbet af dagens forskellige tidsrum.
- At fremmødet til bookede tider er ret lavt, da det kun er ca. hvert andet planlagte aktivitetsforløb, arrangørerne møder frem til. Der er dog stor forskel på fremmødet mellem lokaliteter og tidspunkt på dagen.

Analyse af den faktiske benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter

Denne tredje delanalyse kigger nærmere på den faktiske benyttelse af 26 udvalgte idrætsfaciliteter i Allerød Kommune. Dermed er fokus på de borgere, der benytter de kommunale idrætsfaciliteter, herunder eleverne i kommunens folkeskoler. Analysen tegner et ret præcist billede af arrangører og brugere i en ret stor del af de kommunale idrætsfaciliteter især på indendørssiden.

Analysen er baseret på aktivitetsregistrering i to uger (uge 9 og 13) i løbet af foråret 2014 i 26 faciliteter⁶⁴. De specifikke uger er valgt da de er blandt ugerne med mest aktivitet i løbet af året. Faciliteterne er valgt med afsæt i, at de hører til de mest anvendte og efterspurgte i kommunen samt dækker forskellige typer af faciliteter fra store indendørs idrætshaller over små haller til gymnastiksale til svømmehaller og udendørs kunstgræsbaner.

⁶⁴ Når der i teksten refereres til kapacitetsundersøgelsen bruges referencen 'Kapacitetsanalysen (2014)'.

Analysen har to hovedformål, som afrapporteringen af denne delanalyse er struktureret ud fra:

- Første del af analysen er en *aktivitetsanalyse*, der kigger på brugen af de kommunale idrætsfaciliteter og zoomer ind på de afholdte aktivitetsforløb i forhold til køn, alder, aktivitetstype og arrangører.
- Anden del af analysen er en *kapacitetsanalyse*, som ser nærmere på benyttelsen af de enkelte faciliteter ved at undersøge, hvornår faciliteterne er booket til arrangører, samt hvornår der reelt er afholdt aktivitet. Benyttelsesanalysen tager udgangspunkt i fire facilitetstyper (store idrætshaller, små idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner) med henblik på at undersøge, om der findes tendenser i benyttelsen af forskellige typer af faciliteter.

Slutteligt samles hovedkonklusionerne fra de to delanalyser, og der peges på centrale tendenser i brugen.

Undersøgelsesmetode og data

Den anvendte metodik er udarbejdet af ph.d.-stipendiat Evald Bundgaard Iversen fra Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet/Faaborg-Midtfyn Kommune og er brugt i lignende undersøgelser i blandt andet Aalborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Furesø og Rudersdal Kommuner.

Registrering af aktiviteter

Registreringen er sket ved fysisk tilstedeværelse i de udvalgte idrætsfaciliteter i uge 9 og 13 på hverdage og i weekenderne (se tabel 19 for oversigt), og tilsammen er der i løbet af de to undersøgelsesuger registreret 1.170 aktivitetsforløb⁶⁵ i de 26 idrætsfaciliteter.

Registreringen er foretaget manuelt af ansatte i Allerød Kommune efter instruktion og aftale med Idan/CISC. Registranterne var ansatte under Allerød Service samt tre studentermedhjælpere, som alle forlods blev grundigt sat ind i undersøgelsen, dens formål og den korrekte udfyldelse af registreringsskemaet. Skemaet består af 13 forskellige spørgsmål, der indsamler forskellige informationer, som blandt andet går på informationer om de enkelte aktivitetsforløb, samt om der reelt er aktivitet i de forskellige faciliteter eller ej (se bilag 18 og 19).

I enkelte tilfælde er det hændt, at registranter ikke har udfyldt hele spørgeskemaet, og derfor kan antallet af aktivitetsforløb i enkelte analyser være en smule lavere end det samlede antal afholdte forløb.

⁶⁵ Ud over de 1.144 aktivitetsforløb er der blevet registreret 115 aktiviteter, hvor antallet af udøvere ikke er angivet. Det kan skyldes en forglemmelse fra registrantens side, eller at der har været brugt et omklædningsrum i forbindelse med faciliteter (13 forløb) eller er blevet udført rengøring (16 forløb).

Faciliteter, aktivitetsforløb og antal aktive

Der er foretaget aktivitetsregistrering på alle hverdage i de to uger samt i weekender i visse faciliteter. Tabel 19 nedenfor viser en komplet oversigt over de registrerede idrætsfaciliteter samt de perioder, der er udført aktivitetsregistrering med angivelse af antal aktivitetsforløb og antal aktive⁶⁶.

Der har i løbet af de to uger været afholdt 1.170 aktivitetsforløb, og tilsammen har der været 23.493 aktive, hvilket svarer til, at næsten hver indbygger i Allerød Kommune har besøgt en af faciliteterne én gang i løbet af de to uger. Det er dog ikke tilfældet, idet der ikke er tale om unikke brugere, og den samme borger kan godt figurere flere gange i statistikken. Ligeledes er det heller ikke muligt at tage højde for, hvor de aktive er bosiddende, og nogle aktive kommer givetvis fra omkringliggende kommuner.

Tabel 19: Idrætsfaciliteter og perioder der er foretaget registreringer over to uger.

Idrætsfacilitet		Aktivitetsforløb	Totalt antal aktive	Registreringsperiode
Engholmhallen	Hal	59	1.880	Mandag-fredag, kl. 8-22
Engholmskolen	Gymnastiksal	23	296	Mandag-fredag, kl. 8-22
Engholm Svømmehal	Svømmehal	105	1.683	Mandag-fredag, kl. 8-20
Lillerødhallerne	Håndboldhal	67	902	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Badmintonhal	78	1.162	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Gymnastiksal	63	1.167	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Bordtennishal	40	330	Mandag-søndag, kl. 8-23
Lynge Idrætsanlæg ⁶⁷	Hal (1.500 kvm)	65	1.370	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Hal 2a	28	582	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Hal 2b	28	579	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Hal 2a og 2b	29	721	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Kunstgræsbane 1	42	994	Mandag-søndag, kl. 8-23
Bløvstrødhallen	Idrætshal	59	959	Mandag-søndag, kl. 8-23
	Kunstgræsbane 3	33	658	Mandag-søndag, kl. 8-23
Bløvstrød Skole	Gymnastiksal 1	29	758	Mandag-fredag, kl. 8-22
	Gymnastiksal 2	38	1.059	Mandag-fredag, kl. 8-22
Bløvstrød Svømmehal	Svømmehal	24	349	Mandag-fredag, kl. 8-20 (kun uge 13)
Lillerød Skole	Sal 1	42	884	Mandag-fredag, kl. 8-22
	Sal 2	58	1.981	Mandag-fredag, kl. 8-22
Skovvangskolen	Gymnastiksal 1	38	588	Mandag-fredag, kl. 8-22

⁶⁶ Registranterne har også opgivet rengøring samt brug af de tilstødende omklædningsrum. Disse 'aktiviteter' er sorteret fra i opgørelsen.

⁶⁷ Lynge Idrætsanlæggets hal 2a og 2b kan benyttes som både to selvstændige haller og én stor, da de er adskilt af en foldevæg. I aktivitetsanalysen er aktiviteter delt op således, at de aktiviteter, der er foregået i de to mindre hallerne, er listet under henholdsvis hal 2a og hal 2b, mens aktiviteter i begge haller (dvs. som en stor hal er anført som hal 2a og 2b).

	Gymnastiksal 2	54	742	Mandag-fredag, kl. 8-22
FH-Kantinen	Stavgangslokale ⁶⁸	3	38	Mandag-fredag, kl. 8-22
	Karatelokale	28	452	Mandag-fredag, kl. 8-22
Ravnsholthallen	Skolehal (med tennisløb)	58	1.448	Mandag-fredag, kl. 8-22
Gymnasium	Hal	26	228	Mandag-fredag, kl. 16-22
Allerød Idrætspark	Kunstgræsbane 2	42	1.116	Mandag-søndag, kl. 8-23
Skovvang Stadion	Lokale	11	567	Mandag-søndag, kl. 8-23
I alt		1.170	23.493	

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb (n = 1.170).

Med 26 idrætsfaciliteter repræsenteret er der tale om en omfattende undersøgelse, og samlet giver analysen et godt overblik over brugen af de mest anvendte idrætsfaciliteter i Allerød Kommune med specielt fokus på indendørsfaciliteter⁶⁹.

Som tabel 19 viser, tager selve registreringen afsæt i *aktivitetsforløb* frem for de enkelte faciliteter, hvilket giver muligheder for at analysere på de enkelte aktivitetsforløb og ikke kun se på benyttelsen per time per facilitet⁷⁰. Det giver viden om de enkelte aktiviteter og dermed også mulighed for at fokusere på formålet med faciliteterne – nemlig at være ramme om aktiviteter.

Typer af faciliteter

De to delanalyser tager afsæt i fire forskellige typer af idrætsfaciliteter; den almindelige idrætshal (store haller 800 kvm eller derover); særlige haller/idrætslokaler (små idrætshaller/lokaler 799 kvm og idrætslokale under 299 kvm); svømmehaller; og kunstgræsbaner. En oversigt over faciliteterne, deres type og antal samt antal registrerede aktivitetsforløb og antal aktive i løbet af de to undersøgelsesuger, er indeholdt i tabel 20 nedenfor.

⁶⁸ Stavgangslokalet benyttes primært som et møderum for stavgangsaktiviteterne, som foregår i det fri. Antallet af forløb går på aktive i lokalet, og derfor kan stavgængerne have været ude i naturen og rummet er blevet noteret som ikke-benyttet.

⁶⁹ Udendørs græsboldbaner og tennisbaner er også blandt de mest anvendte kommunale idrætsfaciliteter i kommunen, men de er med ikke i undersøgelsen. De tre kunstgræsbaner er de eneste udendørs idrætsfaciliteter, som indgår.

⁷⁰ Som beskrevet senere i analysen af svømmehaller, er registreringen her foretaget på timebasis.

Tabel 20: De forskellige facilitetstyper og antallet af registreringer.

Facilitetstype	Antal idrætsfaciliteter	Aktivitetsforløb	Antal aktive
Store idræts-haller (800 kvm eller derover)	8 (9) (Engholmhallen Hal; Lillerødhallerne Håndboldhal, Gymnastiksal og Badmintonhal; Lynges Idrætsanlæg Hal 1 og (hal 2a og 2b) ⁷¹ ; Ravnsbolthallen Skolehal; Bløvsrødhallen Idrætshal; Gymnasium Hal)	504 (43 pct.)	9.837 (42 pct.)
Små haller /idrætslokaler (små idrætshaller/lokaler på 799 kvm eller derunder)	13 (Engholmskolen Gymnastiksal; Lillerødhallerne Bordtennisal; Lynges Idrætsanlæg Hal 2a og Hal 2b; Bløvsrød Skole Gymnastiksal 1 og Gymnastiksal 2; Lillerød Skole Sal 1 og Sal 2; Skovvangskolen Gymnastiksal 1 og Gymnastiksal 2; FH-kantinen Stavganglokale og karatelokale; Skovvang Stadion Lokale)	420 (36 pct.)	8.856 (38 pct.)
Svømmehal	2 (Engholm Svømmehal; Bløvsrød Svømmehal)	129 (11 pct.)	2.032 (9 pct.)
Kunstgræsbane	3 (Lynges Idrætsanlæg Kunstgræsbane 1; Allerød Idrætspark Kunstgræsbane 2; Bløvsrødhallen, Kunstgræsbane 3)	117 (10 pct.)	2.748 (12 pct.)
I alt	26 (27)	1.170 (100 pct.)	23.493 (100 pct.)

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb (n = 1.170).

Inddelingen af de 26 faciliteter i en række hovedtyper er anvendt af Idan/CISC i lignende analyser i andre kommuner og lavet med afsæt i Lokale og Anlægsfondens facilitetsdatabase. Opdelingen er også anvendt i delanalyse 1.

Sigtet med opdelingen er at se nærmere på faciliteter, som har relativt ens forudsætninger og brugsmønstre. De væsentligste karakteristika ved de fire facilitetstyper er oplistet nedenfor:

- **Store idrætshaller.** De store haller er defineret ud fra størrelsen på deres gulvareal, som er mindst 800 kvm (håndboldbaneformat). Der findes store haller i forbindelse med kommunens større idrætsanlæg og i forbindelse med folkeskoler/gymnasium. De store idrætshaller bruges især til forskellige foreningsaktiviteter for børn og unge, som blandt andet tæller fodbold, håndbold og gymnastik.
- **Små idrætshaller/idrætslokaler.** De små haller/idrætslokaler er defineret ud fra deres gulvareal, som er på 799 kvm eller mindre. De små haller/idrætslokaler indeholder således ret forskellige lokale størrelse, og går fra relativt store aktivitetsrum til mindre gymnastiksale og helt små idrætslokaler. Begrebet små haller/idrætslokaler dækker derfor også en facilitetstype med ret forskellige aktiviteter og findes især på kommunens folkeskoler og på visse af kommunens idrætsanlæg. Det brede spænd i aktivitetstyper gør også, at brugerne af de små haller/idrætslokaler er ret bred. Børn og unge er flittige brugere af de små haller f.eks.

⁷¹ I de tilfælde Lynges Hal 2a og 2b er slået sammen, behandles de samlet som en stor hal.

i løbet af skoledagen, men de små haller bruges også til forskellige former for dans, gymnastik og andre bevægelsesaktiviteter primært for voksne og ældre.

- **Svømmehal.** Fælles for svømmehallerne er selvsagt vandaktiviteter og svømning som aktivitet. Kommunen har to svømmehaller, som bruges af de lokale svømme- og vandaktivitetsforeninger, kommunens folkeskoler samt borgere i de 12 offentlige åbningstimer om ugen. Begge svømmehaller har 25 meter bassin.
- **Kunstgræsbaner.** Siden 2009 har Allerød Kommune fået anlagt tre kunstgræsbaner i forbindelse med andre boldbaner. Kunstgræsbanerne bruges primært af kommunens fodboldforeninger i løbet af vinterperioden, hvor græsbanerne er lukket. Børnene kan dog også anvendes til andre formål end fodbold.

Inden for tre af de fire typer af faciliteter gælder, at alle faciliteter af den pågældende type er medtaget i undersøgelsen. Det er kun de mindre haller/idrætslokaler, hvor to gymnastiksale på Lyng Skole ikke er medtaget. Det betyder samlet set, at kapacitetsanalysen giver et dækkende billede af, hvorledes de undersøgte typer af faciliteter bruges i kommunen. Det er en styrke ved undersøgelsen.

Undersøgelsens validitet

Samlet set er det Idan/CISC vurdering, at den udførte undersøgelse tegner et retvisende brug af faciliteterne i Allerød Kommune på et af årets travle tidspunkter. En nærmere beskrivelse og argumentation herfor er indeholdt i appendix 1.

Aktivitetsanalyse i indendørs idrætsfaciliteter og på kunstgræsbaner

Denne del af analysen ser nærmere på de 1.041 aktivitetsforløb, der er blevet afholdt i løbet af de to registreringsuger i indendørsfaciliteter og på kunstgræsbaner (dvs. minus forløb i svømmehaller). Efterfølgende er fokus på svømmehallerne (129 aktiviteter).

Analysen zoomer ind på de forskellige faciliteter og beskriver deres arrangør- og brugergrupper, type af aktivitet, der afholdes i de forskellige typer af faciliteter, samt hvem, der afholder dem.

Især børn og unge bruger de kommunale idrætsfaciliteter

De udvalgte indendørsfaciliteter – og til dels kunstgræsbaner – er blandt de mest typiske idrætsfaciliteter i kommuner og findes i stort set alle landets kommuner. Mange af disse faciliteter blev anlagt i forbindelse med væksten i den danske velfærdstat i 1960-1970'erne og har derfor efterhånden en del år på bagen. Det betyder også, at mange af faciliteterne er bygget med afsæt i et andet idrætsbillede, end det der findes i dag, hvor de mere traditionelle idrætsaktiviteter ofte suppleres med forskellige former for motionsaktiviteter.

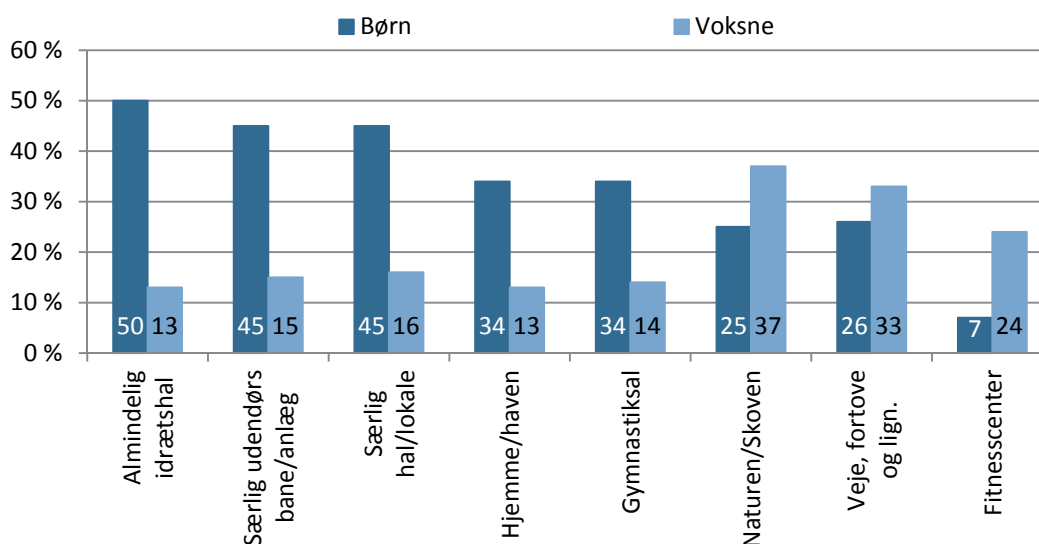
Børn og unges idrætsvaner har dog ikke ændret sig meget de seneste 10-20 år, og det er stadig de traditionelle idrætsaktiviteter som fodbold, håndbold, badminton, gymnastik og svømning, der hitter (se delanalyse 4.1).

Disse idrætsaktiviteter er blandt idrætsforeningernes mest foretrukne, og hele 86 pct. af de danske børn og unge (7- 15 år) er medlem af en idrætsforening (Laub, 2013).

Mens børn og unges idrætsvaner kun i mindre omfang har ændret sig i perioden, er der sket meget på voksensiden. Først og fremmest er flere voksne blevet idrætsaktive, og i dag er især forskellige former for motionsaktiviteter som motionsløb/jogging, fitness, styrketræning, cykling og forskellige former for motionstræning på hold populære. Disse aktiviteter organiseres især på egen hånd eller i kommercielle fitnesscentre (Laub, 2013), og de kommunale faciliteter spiller en mindre rolle som ramme for voksnes idrætsaktiviteter.

Den seneste opgørelse over facilitetsbrug på landsplan (Laub & Pilgaard, 2012) viser, at børn og unge især bruger de traditionelle kommunale idrætsfaciliteter som den almindelige idrætshal og særlige baner/anlæg/lokaler som f.eks. fodboldbaner, tennisbaner og svømmehaller. Det er væsentligst forskelligt fra voksne, som især er aktive i naturen og på veje, fortove og lignende. Når voksne bruger en indendørsfacilitet, falder valget oftest på fitnesscentret (Laub & Pilgaard, 2012). Figur 16 nedenfor viser børn og unge samt voksne brug af idrætsfaciliteter og -arenaer på landsplan.

Figur 16: Børn er storforbrugere af de traditionelle kommunale idrætsfaciliteter på landsplan (pct.).

Kilde: Laub & Pilgaard, 2012.

Bortset fra hjemmet/haven som rum for idrætsaktivitet, er de mest anvendte idrætsfaciliteter på landsplan for børn og unge haller og anlæg, som er skabt med idræt for øje. 50 pct. af alle børn og unge er idrætsaktive i almindelige idrætshaller, mens 45 pct. angiver, at de benytter særlige udendørs baner/anlæg (til f.eks. fodbold, tennis og golf) og særlige haller/lokaler til bestemte idrætsgrene (f.eks. ridning eller svømning) (se figur 16). Ca. en tredjedel af alle børn er på landsplan desuden aktive i gymnastiksale.

Modsat hiter disse faciliteter ikke meget blandt voksne, der i stedet har naturen/skoven som den foretrukne idrætsarena, og næsten fire ud af ti på landsplan er aktive her. Desuden angiver en tredjedel, at de er aktive på veje, fortove og lignende. Den mest anvendte indendørsfacilitet for voksne er fitnesscentret, som 24 pct. benytter.

På landsplan er der kønsmæssigt visse forskelle mellem drenge og piger samt mænd og kvinders brug af idrætsfaciliteter og -arenaer. Drenge benytter sig i lidt højere grad af den almindelige idrætshal og i væsentlig højere grad af særlige udendørs baner og hjemmet/haven end piger. Omvendt dyrker en større andel piger end drenge idræt i særlige haller og lokaler og i gymnastiksale (Laub & Pilgaard, 2012).

Forskellene mellem kønnene er mindre blandt børn og unge end voksne sammenlignet med børn og unge, om end kvinder i højere grad end mænd er aktive i fitnesscentre, særlige haller/lokaler og gymnastiksale, mens mænd oftere bruger den almindelige idrætshal og i særlig grad udendørs baner og anlæg til bestemte idrætter (Laub & Pilgaard, 2012).

Den ovenstående analyse er som nævnt baseret på landstal og er medtaget for at give læseren baggrundsviden til at læse den følgende analyse af de specifikke tal for Allerød Kommune.

Specifikke data på brugere i Allerød Kommune

Aktivitetsanalysen er et vigtigt politisk redskab og væsentlig at have for øje i forbindelse med fremtidige overvejelser om prioriteringer og investeringer på facilitetsområdet. Analysen kan være med til at belyse, hvilke brugergrupper der er tilgodeset p.t., samt hvilke brugergrupper der vil blive berørt af nye tiltag. Dette punkt berøres til sidst i delanalysens opsummering.

Det er vigtigt her at nævne, at aktivitetsanalysen alene giver tal på brug af idrætsfaciliteterne, og at læsningen af denne analyse bør suppleres med læsning af delundersøgelse 4, hvor brug af forskellige former for udeområder til idræt også er i fokus (herunder idrætsarenaer).

Fakta på aktivitetsforløbene

Nedenfor præsenteres hovedresultaterne for aktivitetsanalysen. Tallene for svømmehallerne er skilt ud og behandles i næste afsnit.

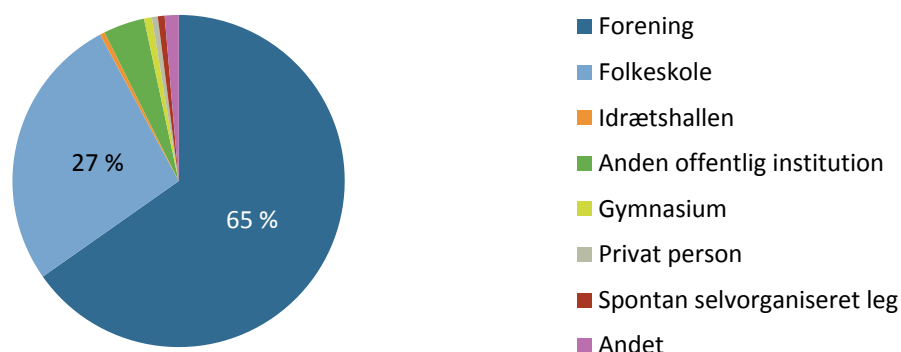
Arrangører⁷²

De mange aktivitetsforløb i de udvalgte indendørsfaciliteter og på kunstgræsbaner arrangeres af en række forskellige aktører, som på den ene eller anden vis tildeles (eller tilkøber sig) tid i faciliteterne.

Frivillige folkeoplysende foreninger (foreninger) og kommunens folkeskoler står for næsten alle aktivitetsforløb i faciliteterne. Foreninger står for mere end to ud af tre forløb (65 pct.), mens folkeskoler står for lidt mere end en fjerdedel (27 pct.) (se figur 17). De resterende 8 pct. af aktiviteterne er delt mellem en række forskellige arrangørtyper.

⁷² Betegnelsen arrangør anvendes om folkeskole, foreninger og andre, som står for at arrangere aktivitetsforløbene i lokalerne. Brugere benyttes om de individer, som er aktive i de enkelte aktivitetsforløb arrangeret af arrangører.

Figur 17: Foreninger og folkeskoler tegner sig for 92 pct. af aktivitetsforløbene.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.017).

Foreningerne tildeles tider med afsæt i folkeoplysningsloven, og på den vis peger analysen på, at kommunen efterlever folkeoplysningslovens sigte i forhold til at skabe rammer for foreningslivets aktiviteter. Folkeskolerne er kommunale institutioner og tildeles dermed tid forud for foreningerne, idet folkeoplysningens prioriteringsrækkefølge placerer kommunens egne institutioner før foreninger.

Boks 3.1 nedenunder beskriver de forskellige arrangørtyper samt, hvordan de tildeles eller tilkøber tider i de kommunale faciliteter.

Boks 3.1: Aktivitetsarrangører i de kommunale faciliteter.

Foreninger står for 65 pct. af aktivitetsforløbene og er den største udbyder af aktiviteter. Foreningerne er godkendt som frivillige folkeoplysende foreninger efter folkeoplysningslovens bestemmelser og tildeles lokaler efter lovens kapitel 5. Foreningsaktiviteterne udbydes af kommunens idrætsforeninger og tæller et væld af forskellige aktiviteter. Foreningerne tildeles tider i ledige kommunale faciliteter, efter kommunens egne institutioner har fået tildelt tider. Foreningsaktiviteter for børn og unge under 25 år prioriteres før aktiviteter for voksne og seniorer.

Folkeskoler arrangerer 27 pct. af aktivitetsforløbene i de kommunale faciliteter. Folkeskoler rangerer som en kommunal institution og tildeles derfor tider før foreninger. Folkeskolernes aktiviteter er i langt de fleste tilfælde formel skoleundervisning i dagtimerne, men kan også være specielle arrangementer som idrætsdage og lignende.

Anden offentlig institution dækker over forskellige former for kommunale institutioner, som typisk er vuggestuer, børnehaver eller SFO'er. De står for 4 pct. af aktiviteterne og tildeles på samme vis som folkeskoler tider i de kommunale faciliteter før end foreninger.

Gymnasium står for 1 pct. af aktiviteterne og benytter primært egen idrætshal, som gymnasiet selv sagt har forsteret til. Gymnasiet og Allerød Kommune har en aftale om, at man låner haller/lokaler af hinanden efter behov uden betaling.

Idrætshallen arrangerer i enkelte tilfælde også aktiviteter (0,5 pct.). Som det er nævnt i delanalyse 2, er det for tiden et diskussionsemne i mange kommuner, hvorvidt dette er en opgave for idrætshaller/faciliteter eller ej. Der er tale om få aktiviteter, og der er derfor ikke tale om en betydelig arrangørtype i Allerød Kommune.

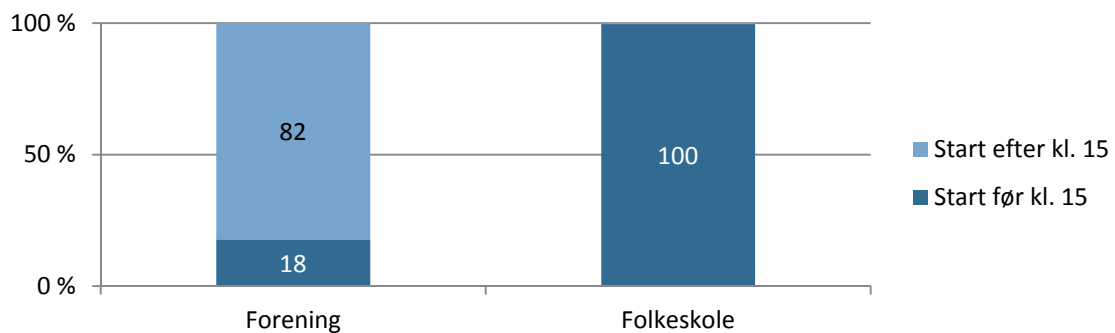
Spontan selvorganiseret aktivitet/leg dækker over brug af faciliteter, som ikke er planlagt i bookingskemaer, men som forekommer spontant, fordi hal/lokale forefindes tomt (0,8 pct.). Der er tale om få aktiviteter, der ikke er organiseret på fast basis og ikke foregår i en formel gruppe af udøvere eller har en træner.

Privat person dækker over udlejning af haller/lokaler til privatpersoner, som betaler leje for lokalet. Der er tale om ret få tilfælde (0,6 pct.).

Andet dækker over typer af aktiviteter, som ikke er indfanget af ovenstående. Der kan være tale om rengøring og forskellige former for vedligeholdelse (1 pct.).

Der er ret stor forskel på, hvornår de to primære arrangører – foreninger og folkeskoler – afholder deres aktiviteter. Alle folkeskoleaktiviteter starter før kl. 15, mens langt størstedelen af foreningsaktiviteterne begynder efter kl. 15 (82 pct.) (se figur 18).

Figur 18: Forenings- og folkeskoleaktiviteter supplerer hinanden.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller afholdt af foreninger og folkeskoler (n = 1.041).

Fordelingen mellem de to primære arrangørtyper er interessant i et benyttelsesmæssigt perspektiv, idet faciliteterne først på dagen bruges af folkeskoler for efterfølgende at blive brugt af foreninger. Det åbner for brug af faciliteterne i løbet af hele dagen/aftenen, og på den måde supplerer folkeskole- og foreningsbrug hinanden.

Det er dog vigtigt at bemærke, at næsten hver femte foreningsaktivitet har begyndelsestidspunkt før kl. 15, og der er altså visse foreninger, som gerne vil kunne afholde aktiviteter her. Det kan f.eks. være aktiviteter for seniorer (Toft, 2013). Ser man isoleret på aktiviteter for seniorer over 60 år, afholdes 93 pct. af aktiviteterne før kl. 12. Det er ikke tilfældigt og skyldes primært, at seniorerne ofte foretrækker at være idrætsaktive i dagstimerne før kl. 12 (se delanalyse 4.2).

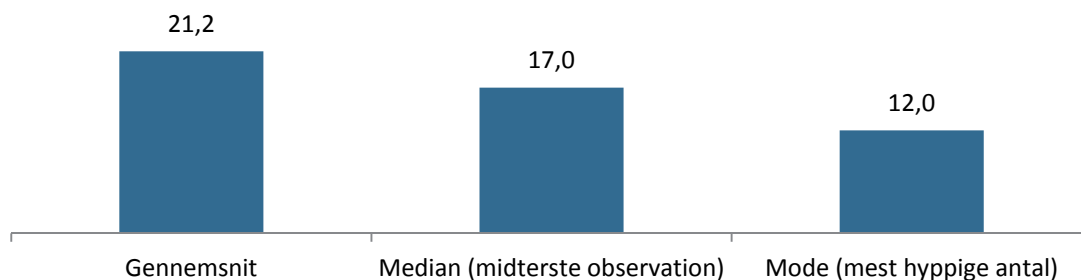
Det betyder også, at man i kommuner bør interessere sig for, hvorledes foreninger (især for seniorer) har mulighed for at få tider i løbet af dagstimerne. Hvis man giver folkeskoler fuld rådighed over faciliteterne, er der visse foreningsaktiviteter, som ikke kan få tider.

Der er mange aktive per aktivitetsforløb

Der har i gennemsnit været 21,2 aktive per aktivitetsforløb. Det er et højt gennemsnit, som til dels skyldes, at der har været afholdt en del aktiviteter med ret høje deltagerantal.

Blandt andet har der været holdt en fastelavnsfest og et volleyballstævne, som er ud over det vanlige program. Disse aktiviteter er med til at hive gennemsnittet op, og ser man i stedet på den midterste registrering (medianen), er der 17 deltagere per aktivitet (se figur 19).

Figur 19: De fleste aktivitetsforløb har 12 deltagere.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.011).

17 er også et højt antal, og som den følgende analyse viser, varierer antallet af deltagere per aktivitetsforløb blandt andet ud fra arrangørtype og idrætsgren. Ser man på det typiske antal deltagere til aktivitetsforløb, er tallet 12. Dvs. flest aktivitetsforløb har haft 12 aktive (se figur 19).

Antallet af aktive per aktivitetsforløb varierer betragteligt mellem foreninger og folkeskoler, og der er langt flere aktive per aktivitetsforløb, når folkeskoler er arrangører. Der er næsten dobbelt så mange aktive i folkeskolernes forløb sammenholdt med foreninger, men det skyldes til dels, at der har været afholdt nogle ret store aktiviteter på skolerne (se tabel 21). Ser man i stedet på medianen, er forskellen noget mindre, om end folkeskoler stadig har flest aktive.

Tabel 21: Der er flere aktive i folkeskolers aktiviteter.

	Forening			Folkeskole		
	Allerød	Rudersdal	Assens	Allerød	Rudersdal	Assens
Gennemsnit	17	15	20	31	18	29
Median (midterste observation)	15	14	17	22	18	22
Mode (mest hyppige antal)	12	10	16	22	18	18

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014); Forsberg & Høyer-Kruse, 2013; Keinicke & Overgaard, 2013. Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller afholdt af foreninger og folkeskoler (n = 949, n = 895, n = 930).

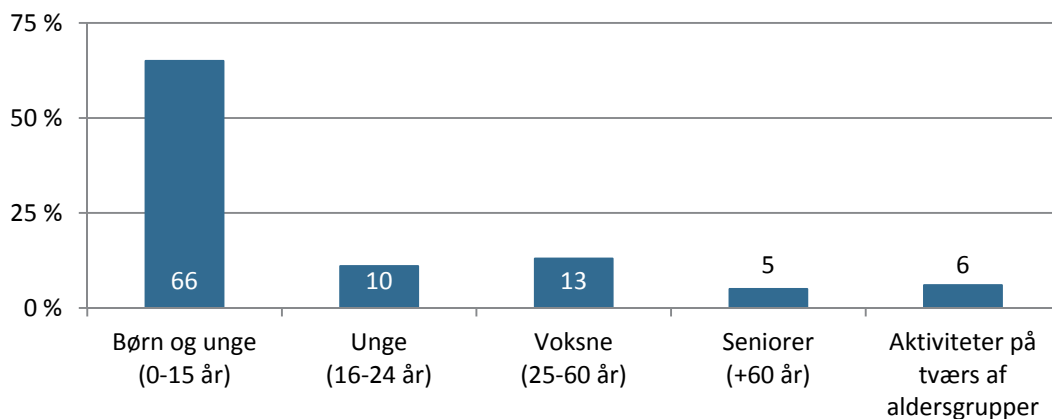
Lignende undersøgelser i Rudersdal og Assens Kommune viser, at antallet af aktive per forløb i Allerød hører til i den høje ende. Medianen er ret ens med undersøgelsen i Assens Kommune både blandt foreninger og folkeskoler, mens det er noget højere end i Rudersdal Kommune (se tabel 21)

Børn og unge er de typiske udøvere

Hovedparten (66 pct.) af aktivitetsforløbene i faciliteterne har børn og unge under 16 år som deltagere. Det gælder især for aktiviteter arrangeret af folkeskoler, men som vi senere skal se, er en stor del af foreningernes aktiviteter også for børn og unge under 16 år.

Voksne bruger dog også faciliteterne, og i alt er 13 pct. af forløbene for voksne mellem 25 og 60 år, mens 5 pct. er for seniorer over 60 år (se figur 20).

Figur 20: Børn og unge er de primære brugere af de kommunale faciliteter.

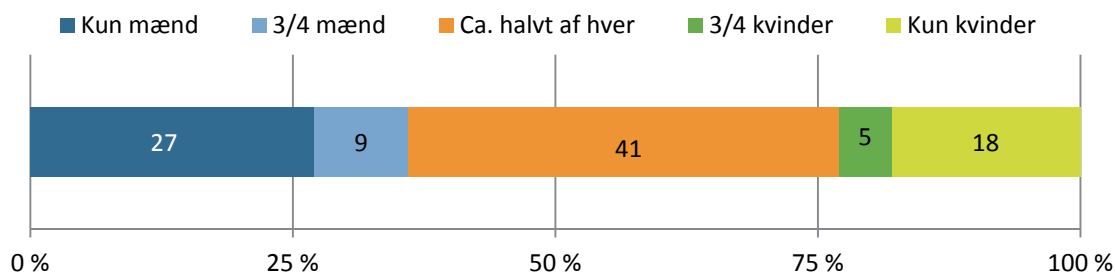
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.010).

Som figur 20 viser, er der ret få aktivitetsforløb, der har deltagere på tværs af forskellige alderstrin (f.eks. børn og unge samt voksne/seniorer), og mange idrætsaktiviteter er således opdelt med afsæt i udøvernes alder.

Der er store forskelle på alderen af deltagere mellem foreninger og folkeskoler. 96 pct. af forløbene arrangeret af folkeskoler er naturligt nok for børn og unge under 16 år, mens det gælder 54 pct. af foreningernes aktiviteter. Generelt er deltagereskaren aldersmæssigt bredere i foreningers aktiviteter, og 14 pct. af forløbene er for unge mellem 16 og 24 år, 19 pct. er for voksne (25-60 år), mens 7 pct. er for seniorer over 60 år. De resterende 7 pct. er aktiviteter med deltagere på tværs af aldersgrupper.

I forhold til kønsfordelingen tegner der sig et billede af, at drenge/mænd i højere grad end piger/kvinder anvender de undersøgte faciliteter. 41 pct. af forløbene har dog deltagelse af omtrent lige mange drenge/mænd og piger/kvinder (især aktiviteter afholdt af folkeskoler), men kigger man på andelen af forløb, hvor drenge/mænd og henholdsvis piger/kvinder er de typiske deltagere, er der flere forløb for drenge/mænd (se figur 21).

Figur 21: De fleste aktivitetsforløb er kønsintegrerede.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.014).

Fordelingen af drenge/mænd og piger/kvinder på tværs af aktivitetsforløbene varierer betydeligt på tværs af arrangør. Tre ud af fire forløb afholdt af folkeskoler har omtrent lige deltagelse af drenge og piger, mens det kun er 27 pct. af forløbene afholdt af foreninger (se tabel 22).

Tabel 22: Foreninger har flest kønsopdelte forløb.

(pct.)	Forening	Folkeskole
Kun mænd	33	11
3/4 mænd	11	6
Ca. halvt af hver	27	73
3/4 kvinder	7	2
Kun kvinder	23	8

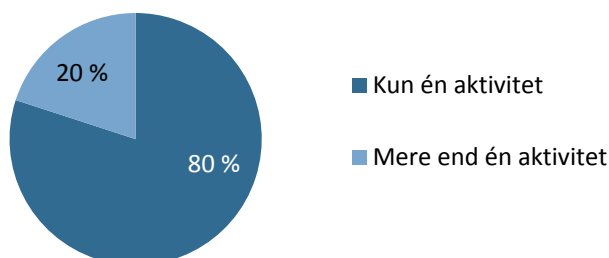
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller afholdt af foreninger og folkeskoler (n = 938).

Foreninger afholder således i noget større omfang kønsopdelte aktiviteter, som enten primært har deltagelse af drenge/mænd eller piger/kvinder. Som vi senere skal se, er der også ret store forskel på kønsfordelingen på tværs af forskellige typer af lokaler.

Flere aktiviteter på samme tid

Det er via kommunens bookingsystem muligt at have flere aktiviteter på samme tid i samme lokale/facilitet. I 20 pct. af tilfældene har der været mere end én aktivitet i gang i en facilitet på samme tid (se figur 22).

Figur 22: En del aktiviteter foregår samtidig i faciliteterne.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.040).

Det er især på de tre kunstgræsbaner, at der er flere aktiviteter i gang på samme tid, og her er det mere typisk, at der er mere end én aktivitet i gang end ikke. Aktiviteterne på kunstgræsbanerne er stort set kun arrangeret af foreninger, men hvad angår indendørslokalerne, er det især folkeskolerne, der arrangerer flere aktiviteter sideløbende med andre.

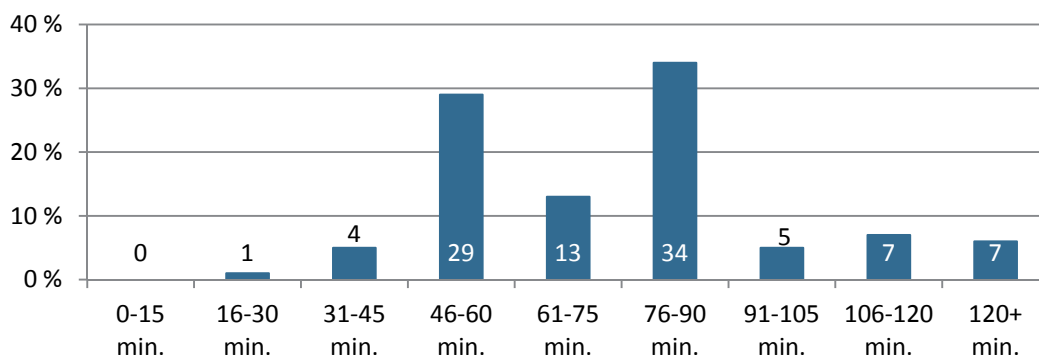
I 2012 udførte Idan en lignende undersøgelse i Rudersdal Kommune, og her viste undersøgelsen, at man i Rudersdal Kommune kun i meget begrænset omfang har flere aktivitetsforløb i faciliteterne på samme tid.

Når det er et væsentligt punkt at bemærke, skyldes det, at flere aktiviteter på samme tid kan være væsentligt i forhold til at skabe bedre kapacitetsbenyttelsen (f.eks. antal udøvere per facilitet) og tilgodese flere aktive i perioder med stor efterspørgsel på tider.

Længden af aktivitetsforløb

De fleste aktivitetsforløb varer mellem 76-90 min. (34 pct.), og det er få forløb, der er kortere end 46 min. (5 pct.) eller længere end 90 min. (19 pct.) (se figur 23).

Figur 23: De fleste aktiviteter varer mellem én time og halvanden time.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.041).

Generelt er aktiviteter afholdt af folkeskoler længere end foreningernes aktiviteter, og 62 pct. af skoleaktiviteterne varer mellem én time og halvanden. En tredjedel af foreningernes aktiviteter varer mellem 46 og 60 min.

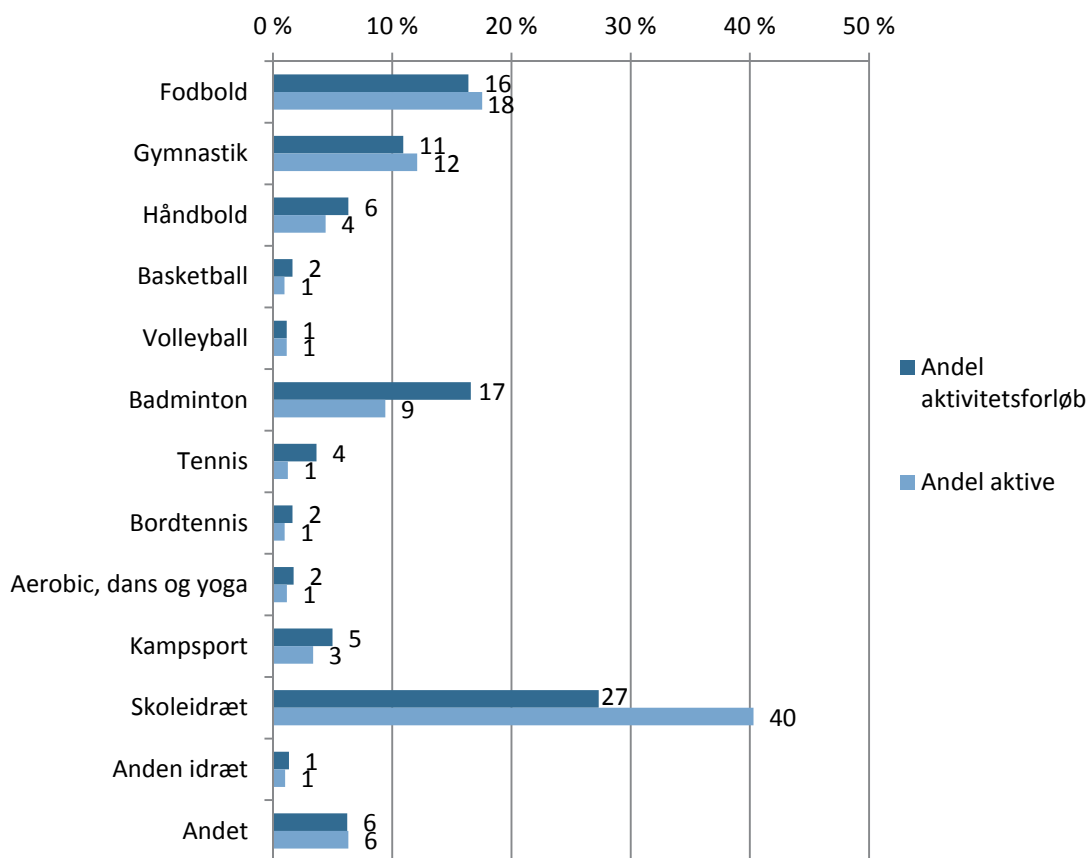
Aktivitetsforløbenes længde er interessant at have øje for, da det kan spille en væsentlig rolle i forhold til kapacitetsbenyttelse. Mange foreninger og folkeskoler tildeles/planlægger tider af enten én eller to timers varighed, og det gode spørgsmål er selvfølgelig, om de i praksis bruger al den tid, de får tildelt. Kapacitetsanalyser i andre kommuner har vist, at der oftest afsættes mere tid, end der reelt bliver brugt til de enkelte aktivitetsforløb (Forsberg og Ibsen, 2012). Dette er i fokus i kapacitetsanalysen.

Skoleidræt har flest aktive

På tværs af aktivitetstyper er badminton og fodbold efter skoleidræt (dvs. forskellige aktiviteter arrangeret af folkeskoler) de mest hyppigt afholdte aktivitetsforløb, og i løbet af de

to uger er der afholdt henholdsvis 173 (17 pct.) badmintonforløb og 171 (16 pct.) fodboldforløb (se figur 24).

Figur 24: Badminton og fodbold er de mest hyppige aktiviteter⁷³.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.013).

Figur 24 viser desuden forholdet mellem antal aktivitetsforløb (mørkeblå bjælke) og antal aktive (lyseblå bjælke). Badminton tegner sig som nævnt for 17 pct. af aktivitetsforløbene, men for en noget mindre del af det samlede antal aktive udøvere (9 pct.). Fodbold tegner sig for 16 pct. af forløbene og en lidt større andel af de aktive (18 pct.).

Skoleidræt skiller sig ud fra de andre aktivitetstyper ved til dels at være en samlet betegnelse for forskellige aktiviteter, der foregår i skoletiden, men også ved, at andelen af forløb er noget mindre end andelen af aktive. 27 pct. af forløbene er skoleidræt, men samlet tegner disse forløb sig for 40 pct. af de aktive. Det skyldes, at folkeskolerne i højere grad end de andre aktiviteter fylder lokalerne med flere aktiviteter på samme tid og har et højere antal aktive per forløb (se figur 24).

Aktivitetsanalyse i svømmehaller

Registreringen af aktiviteter, og dermed selve aktivitetsanalysen i svømmehallerne, er organiseret på en lidt anden måde end i indendørslokalerne og på kunstgræsbanerne. Dette

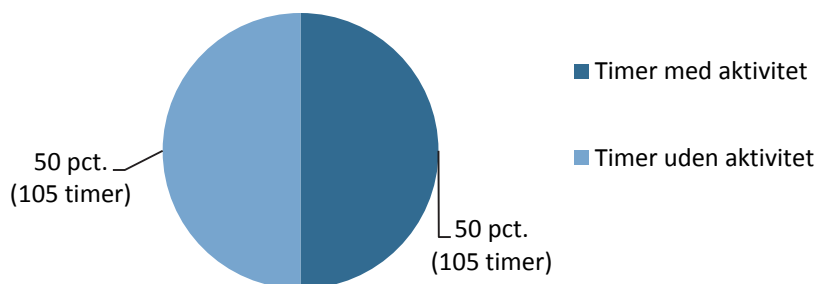
⁷³ Kampsport dækker over 'karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.'

skyldes, at svømmehaller har en anden aktivitetsflade end de andre faciliteter. Typisk arrangeres aktiviteter på langs i 'baner' med flere forskellige arrangører af aktiviteterne på samme tid.

Registreringen i svømmehallerne er sket med afsæt i hallens brug på timebasis⁷⁴, og der er dermed ikke registreret egentlige aktivitetsforløb, og det er derfor ikke muligt at beskrive aktivitetsforløb og f.eks. angive tidslængde eller antal deltagere i svømmehallerne på de enkelte forløb. I stedet er analysen baseret på registreringer foretaget én gang hver time fra kl. 8 til 22 på hverdage i de to registreringsuger (i Blovstrød Svømmehal er kun registreret i uge 13). Svømmehallerne bliver også benyttet i de tidlige morgentimer fra kl. 5-8, men disse timer indgår ikke i denne analyse. Der vil derfor være lidt flere aktivitetstimer samlet set, end denne analyse medtager.

Der er i løbet af de to uger registreret aktiviteter i 105 timer (50 pct.) ud af de i alt 210 timer, registreringsoptællinger er foretaget (se figur 25). Det er en beskrivelse og analyse af de 105 timer med aktivitet, som er i fokus i denne underanalyse. Senere ser kapacitetsanalysen nærmere på selve brugen af svømmehallerne med sigte på at undersøge, hvornår hallerne har været i brug og ikke har.

Figur 25: Der har været aktivitet i 105 timer i de to svømmehaller (n = 210).

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb og ikke brugte timer i svømmehaller (n = 210).

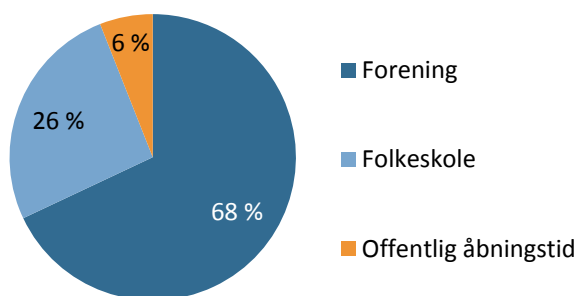
Engholm Svømmehal står for hovedparten af timerne med aktivitet (79 pct.). Det skyldes dels, at der ikke er registreret i Blovstrød Svømmehal i uge 9, samt at der i uge 13 har været flere timer med aktivitet i Engholm Svømmehal.

Foreninger, folkeskoler og offentlig åbningstid

Svømmehallerne har færre brugere end indendørsfaciliteterne og kunstgræsbanerne og skiller sig desuden ud ved også at have offentlig åbningstid. Foreningerne dominerer på arrangørsiden og står for aktiviteter i 68 pct. af de afholdte timer. Den anden store arrangørtype er folkeskolerne, som står for 26 pct. af timerne (se figur 26). De resterende 6 pct. af aktivitetstimerne er offentlig åbningstid.

⁷⁴ Registranterne blev bedt om at være til stede i svømmehallerne én gang per time. Som udgangspunkt kl. halv.

Figur 26: Foreninger og folkeskoler står for mere end ni ud af ti aktivitetstimer i svømmehallerne.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 124).

Som med indendørsfaciliteterne og kunstgræsbanerne er der en klar opsplitning af, hvornår de forskellige arrangørtyper har deres aktiviteter. Folkeskoler har kun aktiviteter mellem kl. 8 og 14, mens foreninger i dette tidsrum har ret få aktiviteter (8 timer med aktivitet). Til gengæld står foreninger for stort set al aktivitet efter kl. 14 kun suppleret af de få offentlige åbningstimer, som ligger i aftentimerne og weekender (weekender er ikke medtaget i undersøgelsen).

Det er muligt at dele svømmehallen op og have flere forskellige arrangørgrupper/aktiviteter i gang på samme tid. Det er dog ikke videre udbredt i de to svømmehaller, og i langt de fleste timer med aktivitet (81 pct.) er der kun én arrangør og én aktivitet i gang, og det er således mest typisk, at arrangøren råder over hele svømmehallens areal (se tabel 23).

Tabel 23: Langt de fleste timer er der kun én aktivitet i gang i svømmehallerne.

(pct.)		Andel
Antal aktiviteter	Én aktivitet	81
	To aktiviteter	10
	Tre aktiviteter	8
	Fire aktiviteter	1

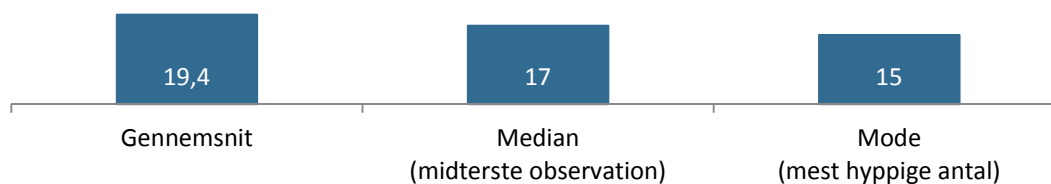
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 129).

I løbet af de 105 timer med aktivitet, har der samlet set været 129 forskellige aktiviteter i gang, da der i 19 pct. af timerne har været mere end én aktivitet. Når der afholdes flere aktiviteter på samme tid (19 pct.), er det i alle tilfælde foreninger, der står som arrangør.

Folkeskole har flest aktive per aktivitetstime

De seks baner i svømmehallerne har i gennemsnit haft 19,4 aktive per time med aktivitet, hvilket er ret tæt på den midterste observation på 17 (se figur 27). Når gennemsnit og median ligger tæt på hinanden skyldes det at der – modsat de andre faciliteter – ikke har været afholdt større arrangementer med mange deltagere.

Figur 27: Der er næsten 20 aktive per aktivitetstime (n = 105).

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 105).

Der er ret stor forskel i antal deltagere på tværs af de tre forskellige arrangørtyper, og som tilfældet var med de andre faciliteter, er det folkeskolerne, som har flest aktive (se tabel 24). Også foreninger har ret mange aktive, og på dette punkt skiller den offentlige åbningstid sig ud i den forstand, at der her er noget færre aktive.

Tabel 24: Der er klart færrest aktive i den offentlige åbningstid.

(pct.)	Forening (n = 60)	Folkeskole (n = 7)	Offentlig åbningstid (n = 33)
Gennemsnit	19	23,4	9,7
Median (midterste observation)	16	27	4
Mode (mest hyppige antal)	15	27	4

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 100).

I alle timerne med offentlig svømning har det været den eneste aktivitet i svømmehallerne, og i disse tidsrum har der været noget færre aktive i sammenligning med timerne i regi af folkeskole eller forening.

Børn og unge er de primære brugere

De typiske brugere af svømmehallerne er børn og unge på 15 år og derunder, og 61 pct. af aktivitetstimerne har været med dem som deltagere (se tabel 25). Værd at bemærke er også, at en stor del af aktivitetstimerne er for deltagere på tværs af aldersgrupper (17 pct.). Det er ikke alle typer af faciliteter, det er gældende i.

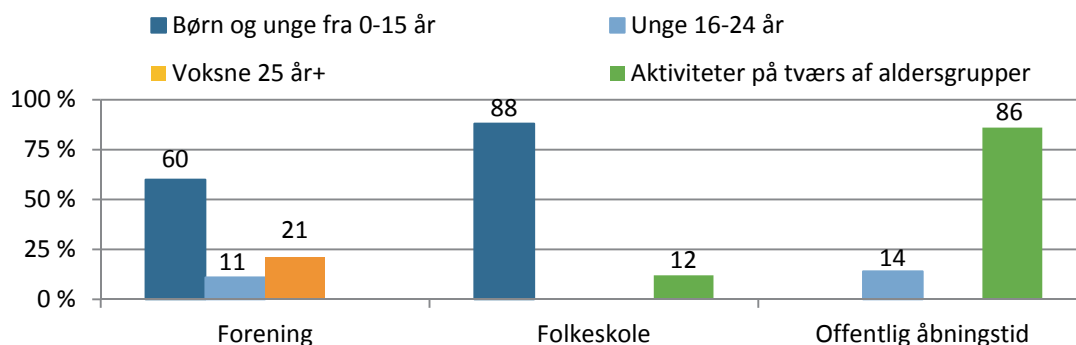
Tabel 25: Børn og unge er de primære brugere af svømmehallerne.

(pct.)	Andel	
Alder (n = 126)	Børn og unge (0-15 år)	61
	Unge voksne (16-24 år)	6
	Voksne (25 år+)	16
	Aktiviteter på tværs af aldersgrupper	17

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 100).

Ser man nærmere på aldersfordelingen, viser det sig ikke overraskende, at aktivitetstimer afholdt af folkeskoler stort set kun har børn og unge på 15 år og derunder som deltager (88 pct.), mens børn og unge fylder mindre, men dog fortsat langt mest i foreningernes timer (se figur 28).

Figur 28: Foreninger har den bredeste aldersmæssige deltagereskare.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 126).

Interessant er det, at foreningerne er med til at brede deltagereskaren ud aldersmæssigt, idet en del af timerne arrangeret af foreninger er for andre aldersgrupper end børn og unge under 16 år – 11 pct. af aktiviteterne er for unge mellem 16 og 24 år, mens 21 pct. er for voksne på 25 år eller derover. Den offentlige åbningstid skiller sig også ud, da der her stort set kun er deltagere på forskellige alderstrin (86 pct.).

Desuden er der i den offentlige åbningstid også en del unge, der svømmer. Der er muligvis et potentiale til at få flere unge til at være aktive via den offentlige svømmetid, men det kræver, at der er åbent, når de har tid.

Ser man på køn, er det værd at bemærke, at der i langt de fleste aktivitetstimer er omtrent lige store dele drenge/mænd og piger/kvinder blandt deltagerne (82 pct.) (se tabel 26).

Tabel 26: Kønnene deles om svømmehallerne i de fleste aktivitetstimer.

(pct.)		Andel
Køn (n = 109)	Mænd	6
	Ca. halvt af hver	82
	Kvinder	12

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 109).

Når det enten er drenge/mænd eller piger/kvinder, der alene udgør deltagereskaren, er det især aktivitet for piger/kvinder, og det er stort set kun foreninger, som afholder kønsopdelte timer. Stort set alle aktivitetstimer afholdt af folkeskoler og offentlig åbningstid har deltagelse af omtrent lige mange drenge/mænd og piger/kvinder.

Kapacitetsanalyse i indendørs idrætsfaciliteter og på kunstgræsbaner

Denne del af undersøgelser analyserer kapacitetsbenyttelsen i idrætsfaciliteterne. Analysen beskriver i hvilket omfang, faciliteterne i løbet af deres åbningstid benyttes til aktivitet (se boks 3.2).

Boks 3.2: Definition af kapacitetsbenyttelse⁷⁵.

Kapacitetsbenyttelsen er et mål for den andel af tid i et givet tidsrum, der er benyttet til aktivitet. Der tages ikke højde for hvilken type af aktivitet, der er tale om, hvor mange der er aktive eller andre kvalitative parametre.

Afrapporteringen af kapacitetsbenyttelsen er struktureret efter de forskellige typer af faciliteter (se evt. tabel 20), og i dette afsnit rapporteres således benyttelsen af de store haller, de små haller/idrætslokaler og kunstgræsbaner. Næste afsnit analyserer benyttelsen af svømmehallerne. Se appendix 2 for en nærmere beskrivelse af metoden.

Benyttelse og efterspørgsel

Brug og benyttelse af faciliteter varierer på tværs af forskellige tidsrum i løbet af dagen (åbningstiden), hvilket blandt andet hænger sammen med hvilke brugergrupper, der benytter faciliteten, og hvornår de efterspørger/har brug for tider. Hvis en facilitet benyttes af både folkeskoler og foreninger, er der generelt bedre mulighed for, at benyttelsesgraden er høj, mens faciliteter der kun benyttes af folkeskoler eller foreninger typisk vil være mindre benyttet, da aktiviteter primært foregår enten i dag- eller aftentimerne.

Det er især store haller og små haller/idrætslokaler, som bruges af både folkeskoler og foreninger, mens kunstgræsbaner næsten kun bruges af foreninger.

Ud over typen af facilitet, spiller placering også en stor rolle for brug og efterspørgsel. Ligger faciliteten på eller tæt ved en folkeskole, er det mere sandsynligt, at både folkeskoler og foreninger bruger den, mens faciliteter, der ligger på et idrætsanlæg langt væk fra skoler, typisk kun bruges af foreninger.

Det er langt fra alle faciliteter i Allerød Kommune, der er efterspørgsel på fra morgen til aften, og det er derfor heller ikke realistisk for alle faciliteter at opnå fuld benyttelse.

Hidtidige undersøgelser af kapacitetsbenyttelse har vist, at der er stor forskel på efterspørgsel og brug af faciliteter på tværs af døgnet, og derfor afrapporteres kapacitetsbenyttelsen i fire forskellige tidsrum på hverdag (mandag til fredag):

- Ét tidsrum som ser på den samlede benyttelse fra morgen til aften (kl. 8-22).
- Ét tidsrum ser på benyttelse i dagstimer (kl. 8-16),
- Ét tidsrum der analyserer benyttelsen i eftermiddag/aftentimerne (kl. 16-22),
- Ét tidsrum der undersøger benyttelsen i primetime (kl.17-20)

⁷⁵ Tidligere analyser har brugt betegnelsen 'kapacitetsudnyttelse'. Det er bevidst, at der i denne undersøgelse bruges benyttelse frem for udnyttelse. Når ordet udnyttelse ikke anvendes, er det fordi, det giver indtryk af, at det er muligt at bruge faciliteterne i alle døgnets timer, hvilket ikke er realistisk. Benyttelsen i denne analyse udregnes på samme måde, som udnyttelse er gjort i lignende undersøgelser i Rudersdal Kommune og Assens Kommune.

Hovedresultat: De store haller benyttes mest

De store haller er i sammenligning med de små haller/idrætslokaler og kunstgræsbanerne de mest benyttede faciliteter og er fra morgen til aften (kl. 8-22) på hverdage i brug i lidt mere end én ud af to timer (52 pct.). De små haller er i brug i lidt mindre end hver tredje time (30 pct.), mens kunstgræsbanerne er mindst benyttet, og det er kun lidt mere end én ud af fem timer, der er benyttet til aktivitet (22 pct.) (se tabel 27).

Selvom benyttelsen af faciliteterne varierer, gælder det i alle tre facilitetstyper, at der fra morgen til aften er en ret stor andel ubenyttede tider. Desuden gælder det i alle facilitetstyper, at benyttelsen er lavest i dagtimerne (kl. 8-16) og højest i timerne fra kl. 17-20 (prime-time).

Det hænger til dels sammen med, at den største arrangørgruppe i faciliteterne er foreningerne, og det er især i tidsrummet mellem kl. 17 og 20, at foreningerne har deres aktiviteter.

Tabel 27: De store haller er den mest benyttede facilitetstype.

(pct.)	Stor hal	Lille hal	Kunstgræsbane
Kl. 8-16	45	25	1
Kl. 16-22	61	35	51
Kl. 17-20	69	47	62
Kl. 8-22 (i alt)	52	30	22

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.041).

Det er typisk på baggrund af muligheden for at få anvist hal- og lokaletid i primetime, at foreninger vurderer kapaciteten i de kommunale faciliteter. Derfor sætter undersøgelsen specielt fokus på brugen i dette tidsrum. Kapacitet og mulighed for at få træningstid er et meget vigtigt område for foreninger (se delanalyse 4.3), og mangel herpå kan få foreninger til at ønske udbygning af kommunens idrætsfaciliteter f.eks. med etablering af en ekstra hal.

Denne undersøgelse kan blandt andet bruges til at afdække, om der er tilstrækkelig med kapacitet i kommunen, eller om der kan være behov for nye faciliteter.

Bookede tider, efterspørgsel og brug

Et vigtigt element i arbejdet med at fylde mere aktivitet ind i faciliteterne er mere specifik viden om brugen af de forskellige faciliteter og ikke blot overordnede opgørelser som præsenteret i tabel 27. Derfor ser analyser nu nærmere på brugen af de 26 undersøgte faciliteter i de fire tidsperioder.

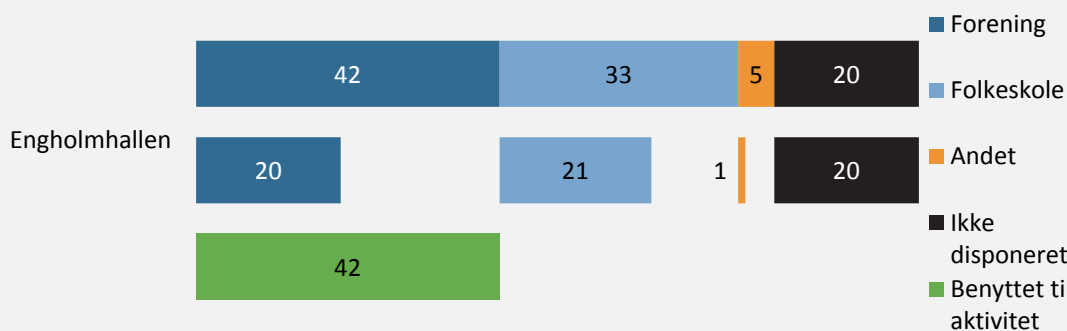
Analyserne medtager ikke kun den faktiske benyttelse af faciliteterne, men ser også på efterspørgslen efter tider, og den tid faciliteterne er booket til folkeskoler, foreninger og andre. Efterspørgsel og booking er sammen med den faktiske benyttelse en vigtig indikator på, om der findes tilstrækkeligt med faciliteter, samt hvilke muligheder der eksisterer for at benytte de eksisterende faciliteter bedre. Ledige tider i faciliteter (ikke disponeret tid) indi-

kerer manglende efterspørgsel, og størrelsen herpå samt den faktiske benyttelse giver information om, hvorvidt den eksisterende kapacitet i faciliteterne er tilstrækkelig.

Boks 3.3 nedenfor beskriver, hvorledes information om ledige tider, booking og benyttelse af faciliteter afrapporteres.

Boks 3.3: Sådan læses kapacitetstabeller.

Figuren nedenfor viser kapacitetsbenyttelsen for Engholmhallen fra kl. 8-22:

Figuren består af tre bjælker, der tilsammen indeholder information om fordeling af tider og brug:

Bjælke 1 (øverst) viser tildeling af tider til arrangører fordelt på foreninger, folkeskoler og andre samt ikke fordelte tider (ikke disponeret). Foreninger er markeret med mørkeblå, folkeskoler med lyseblå, andre med orange, mens ikke disponeret er sort.

Af bjælken fremgår, at 42 pct. af tiden i Engholmhallen mellem kl. 8 og 22 er tildelt til foreninger, 33 pct. er tildelt folkeskoler og 5 pct. er tildelt andre. De resterende 20 pct. er ikke disponeret til nogen side, og hallen står derfor i udgangspunktet tom 20 pct. af tiden.

Opgørelsen over tildelte tider er talt via det kommunale bookingsystem⁷⁶.

Bjælke 2 (midterst) viser andelen af benyttet tid (udnyttet til aktivitet) og ikke udnyttet tid for henholdsvis foreninger, folkeskoler og andre samt ikke fordelt tid (dvs. ikke disponeret). Farverne fra bjælke 1 går igen, men repræsenterer her den tid henholdsvis foreninger, folkeskoler og andre har brugt. Den sorte farve viser igen ikke disponeret tid. Tallene viser den del af den samlede tid mellem kl. 8 og 22 henholdsvis foreninger, folkeskoler og andre benytter til aktivitet.

De blanke felter i bjælke 2 er den del af den fordelte tid (bjælke 1), som ikke er blevet benyttet til aktivitet for henholdsvis foreninger, folkeskoler og andre.

For Engholmhallen viser bjælke 2, at foreninger har afholdt aktivitet i 20 pct. af tiden mellem kl. 8 og 22, mens folkeskoler har afholdt aktivitet i 21 pct. af tiden og andre i 1 pct. Igen er 20 pct. af tiden ikke disponeret.

Opgørelsen over fordelingen af udnyttet og ikke udnyttet tid er opgjort via registreringerne i de undersøgte haller i løbet af de to undersøgelsesuger.

Bjælke 3 (nederst) viser den totale benyttelse af den samlede haltid uden angivelse af, om det er foreninger, folkeskoler eller andre, der benytter hallen. Andelen af ubenyttet tid (blank) er en sammenlægning af ubenyttet tid for foreninger, folkeskoler og andre samt ikke disponeret tid (bjælke 2). Engholmhallen er benyttet til aktivitet i 42 pct. af tiden mellem kl. 8 og 22.

⁷⁶ Det kommunale bookingsystem indeholder en oversigt over de bookinger, som er registreret i de to undersøgelsesuger. Bookingerne angiver den tid, som foreninger, folkeskoler og andre har fået tildelt, og hvor det må forventes, at der er aktivitet. Et overblik over de fordelte tider er i bilag 21.

Benyttelse af store haller

Dette afsnit beskriver undersøgelsen af kommunens store idrætshaller på hverdage. I kapacitetsundersøgelsen indgår otte forskellige store idrætshaller, som er placeret rundt om i kommunen, og der er både tale om haller placeret i tilknytning til andre faciliteter på bemandende idrætsanlæg (i Lillerød, Lyng og Blovstrød) samt enkeltstående haller uden bemanning på folkeskoler (f.eks. Ravnsholthallen, Gymnasium Hal og Engholmhallen).

Tabel 28 nedenfor viser hallerne samt de tidsrum, som de er blevet undersøgt i. Alle store haller i kommunen indgår i undersøgelsen, og det er kun hallen på gymnasiet, der ikke er blevet undersøgt i alle tidsrum. Hallen på gymnasiet er også den eneste hal, som ikke er kommunalt ejet.

Tabel 28: De otte undersøgte haller.

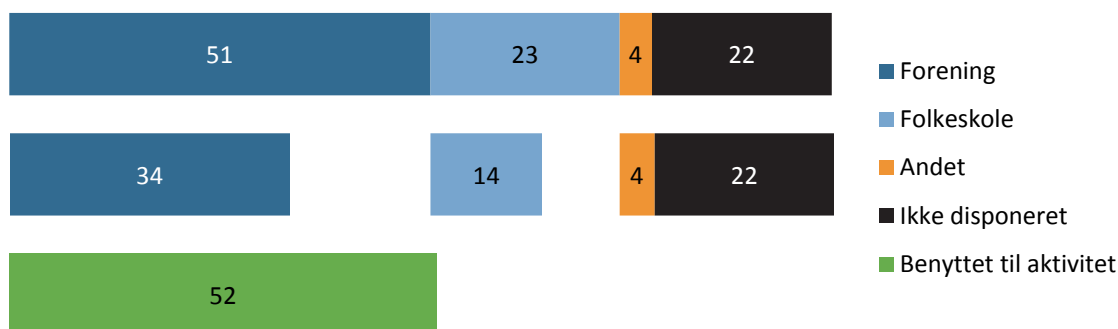
	Kl. 8-16	Kl. 16-22	Kl. 17-20	Kl. 8-22
Engholmhallen	X	X	X	X
Lillerødhallerne Håndboldhal	X	X	X	X
Lyng Idrætsanlæg Hal 1	X	X	X	X
Ravnsholthallen Skolehal	X	X	X	X
Blovstrødhallen Idrætshal	X	X	X	X
Lillerødhallerne Badmintonhal	X	X	X	X
Lillerødhallerne Gymnastiksal	X	X	X	X
Gymnasium Hal		X	X	

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Da der ikke findes andre store idrætshaller i kommunen, giver analysen et ret præcist indblik i, hvordan benyttelsen af denne type af facilitet er i kommunen.

Kigger man på benyttelsen af de store haller fra morgen til aften (kl. 8 til 22), er én ud af to åbningstimer benyttet til aktivitet. Det er til trods for, at 78 pct. af tiderne er fordelt til arrangører. Således står hallerne registreret som optaget i størstedelen af tiden i de kommunale bookingskemaer, selvom de i praksis kun er i brug i halvdelen af tiden (se figur 29).

Figur 29: Én ud af to timer benyttes til aktivitet fra kl. 8 til 22⁷⁷.

Fremmøde til bookedede tider: forening: 67 pct. / folkeskole: 60 pct./ andre: 100 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Foreninger er den arrangørtype, som får tildelt klart flest timer i hallerne (svarende til 51 pct. af tiden), mens folkeskoler tegner sig fra omtrent halvt så mange timer. 22 pct. af tiden er ikke afsat til arrangører (dvs. ikke disponeret).

Foreninger og folkeskoler møder i gennemsnit kun frem til to ud af tre anviste timer (henholdsvis 67 pct. og 60 pct.). Det er forklaringen på den lavere benyttelse, end bookingske-maerne angiver. Boks 3.4 nedenfor beskriver metoden til at udregne fremmødeprocenten.

Boks 3.4: Fremmødeprocent.

Fremmødeprocenten er et mål for den andel af bookedede tider, som arrangørerne møder frem til. De bookedede tider er optalt via de kommunale fordelingskemaer, og fordelingen er sat i forhold til den reelle aktivitet.

Fremmødeprocenten angives som et procenttal, der desuden opgives på forskellige arrangørtyper (folkeskoler, foreninger og andre).

De ovenstående betragtninger spænder over det samlede åbningstid, og der er store variationer i løbet af dagen, hvor arrangør- og brugergrupper, efterspørgsel og fremmødeprocenten skifter og varierer. Derfor går analyserne nedenfor i dybden med brugen i tre forskellige tidsrum; dagtimer (kl. 8 til 16); aftentimer (kl. 16 til 22) og primetime (kl. 17 til 20). I appendix 3 er et overblik over brugen af de otte haller i løbet af hele dagen (kl. 8 til 22).

Benyttelse kl. 8-16

Kapacitetsbenyttelsesanalysen af de store haller mellem kl. 8 og 16 på hverdage viser, at der på tværs af hallerne er ret store forskelle på deres brug. I gennemsnit er der i hallerne aktivitet i halvdelen af tidsrummet mellem kl. 8 og 16.

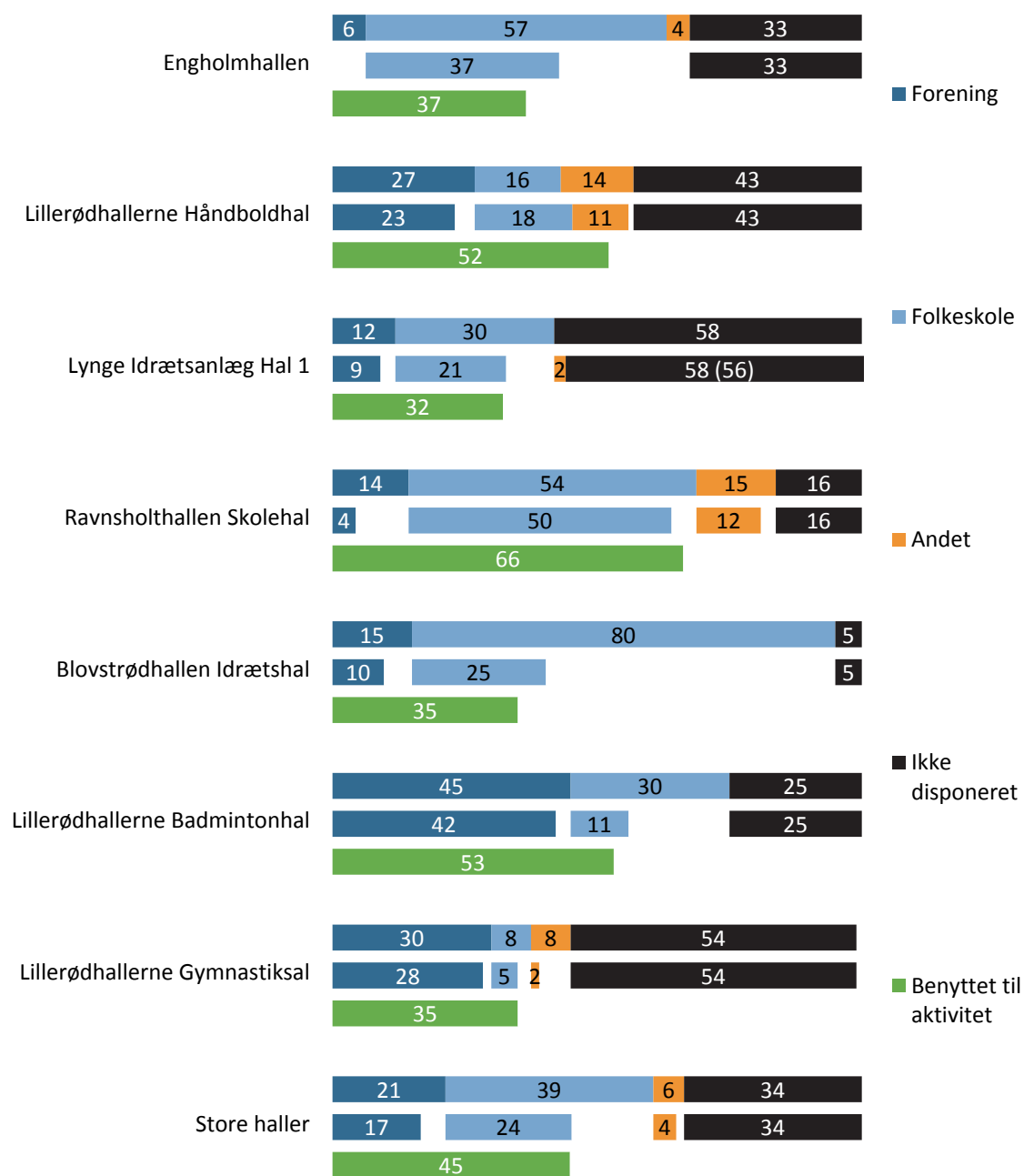
⁷⁷ Gymnasium Hal er kun medtaget i opgørelsen fra kl. 16-22, da den ikke er blevet undersøgt i dagtimerne mellem kl. 8 og 16.

Folkeskoler står får en større andel af aktiviteterne (24 pct.) end foreninger (17 pct.), hvilket også afspejler sig i fordelingen af tider, hvor folkeskoler har fået tildelt 39 pct. af tiderne, mens foreninger har godt hver femte (21 pct.) (se figur 30). 34 pct. af tiden er ikke afsat til nogen side (ikke disponeret) og kan umiddelbart komme i spil over for brugere, som ønsker en tid. Det er især på Lyngø Idrætsanlæg og i Lillerødhallerne, at der er gode muligheder for at få en tid i tidsrummet.

Den mest benyttede hal er Ravnsholthallen, som er benyttet til aktivitet i 66 pct. af tiden, mens den mindst benyttede er Hal 1 på Lyngø Idrætsanlæg. Begge haller bruges af folkeskoler på linje med alle de andre haller, og den højere benyttelse kan ikke alene tilskrives, at andre haller ikke bruges af folkeskoler.

Der er dog ret store forskelle mellem hallerne på, hvor stor en del af tiden mellem kl. 8 og 16, der er afsat til folkeskoler. Idrætshallen i Blomstrødhallen har afsat 80 pct. af tiden til folkeskoler, mens det kun er 8 pct. i Gymnastiksalen i Lillerødhallerne.

Figur 30: Folkeskoler er den primære bruger af de store haller i dagtimerne (kl. 8-16)⁷⁸.

Fremmøde til bookede tider: forening: 81 pct. / folkeskole: 62 pct. / andre: 67 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

⁷⁸ Et tal i parentes ved 'ikke disponeret' angiver, at en del af den ikke afsatte tid er blevet benyttet af en arrangør, som ikke har haft tiden anvist (se Lynge Idrætsanlæg Hal 1). Det kan f.eks. være en forening, som har fortsat sin træning længere, end bookingen har været planlagt.

Der tegner sig dog ikke noget entydigt mønster i forhold til benyttelse i den forstand, at der blandt de bedst benyttede haller (Lillerødhallerne Badmintonhal og Ravnsholthallen Skolehal) både findes haller primært benyttede af foreninger og af folkeskoler.

Dog gælder, at foreninger er noget bedre til at møde frem til deres bookede/anviste tider i sammenligning med andre arrangører og folkeskoler. Foreningerne møder op til fire ud af fem bookede tider (81 pct.), mens andre møder frem til to ud af tre tider (67 pct.). Folkeskoler har det laveste fremmøde, og møder blot frem til seks ud af ti bookede/anviste timer (62 pct.).

Benyttelse kl. 16-22

Fra eftermiddagen af og frem er der nærmest udelukkende foreninger, som står for aktiviteterne i de otte store haller på hverdage, og det er således også deres brug, der bliver et mål for benyttelsen.

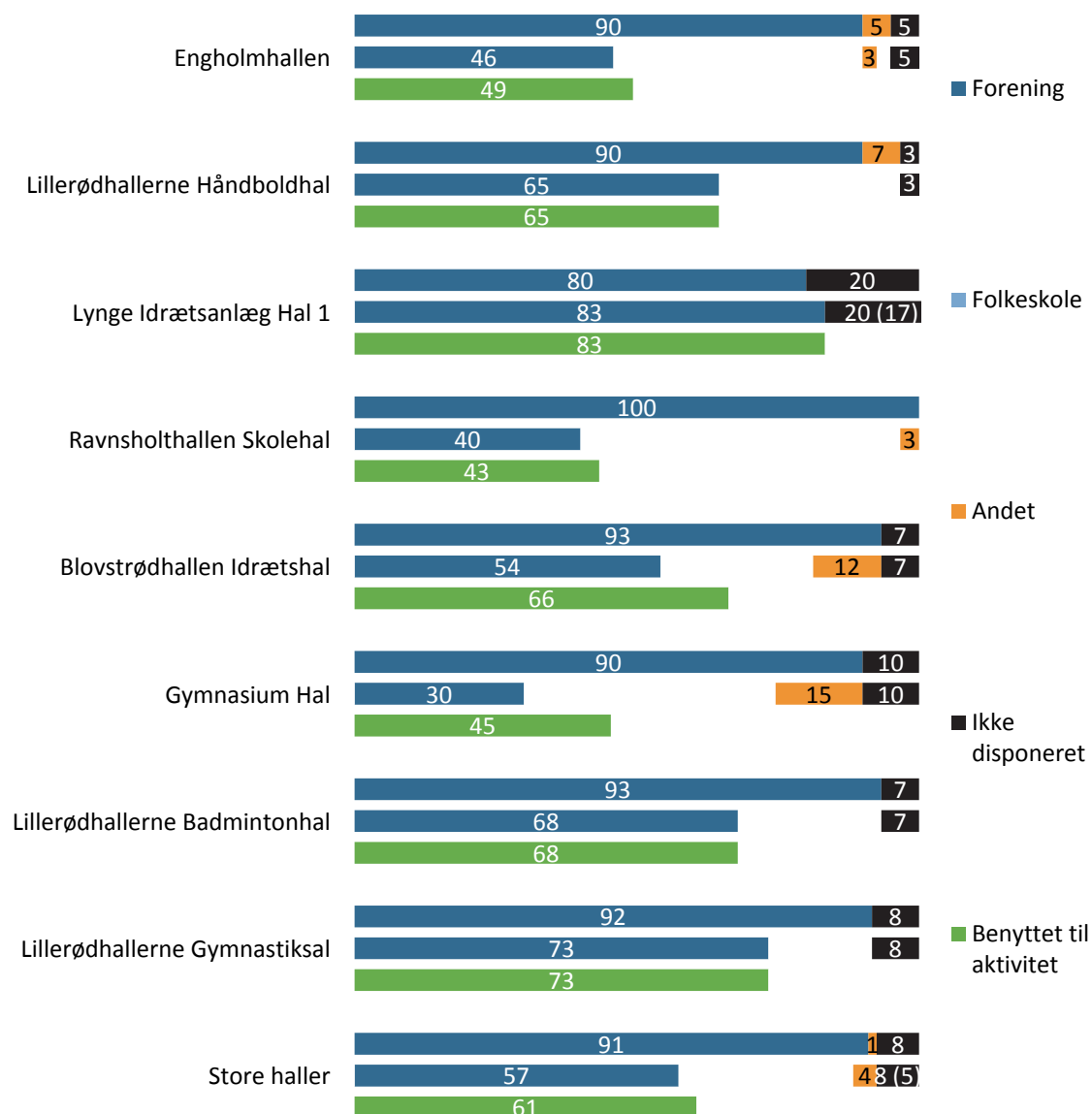
Til sammenligning med dagstimer (kl. 8-16) er der noget færre timer, som ikke er afsat. Tilsammen er der kun 8 pct. fri haltid, og da de frie tider er fordelt på alle hallerne bortset fra Ravnsholthallen, er det med afsæt i bookingskemaerne svært at finde plads til flere ekstra aktiviteter i hallerne.

Dog indikerer tallene på den reelle brug af hallerne, at hallerne ikke er benyttet til fulde. I gennemsnit er hallerne i brug til aktivitet i 61 pct. af tiden mellem kl. 16 og 22, og dermed viser analysen, at hallerne ikke er nær så optagede, som bookingskemaerne angiver (se figur 31).

Overordnet set er det hallerne beliggende på Lynge Idrætsanlæg, Lillerødhallerne og Blovstrødhallen, som er benyttet mest. Det skyldes ikke andelen af fordelte tider, men i stedet at fremmødet til bookede tider i hallerne på idrætsanlæggene er noget bedre end i skolehaller.

I Engholmhallen, Ravnsholthallen og på gymnasiet er fremmødet til bookede aktiviteter henholdsvis 51 pct., 40 pct. og 33 pct., mens fremmødet i hallerne på idrætsanlæggene er noget højere (henholdsvis 72 pct., 100 pct., 58 pct., 73 pct. og 79 pct.).

Figur 31: Hallerne på idrætsanlæggene er mest benyttet i aftentimer (kl. 16-22).

Fremmøde til bookede tider: forening: 63 pct. / folkeskole: - / andre: 100 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Det er værd at overveje udsvingene i fremmødet til de bookede tider alt efter hvilke type hal, der er tale om (dvs. hal beliggende på et anlæg eller en skole). Mønstret med, at faciliteter beliggende på skoler generelt er mindre benyttede end faciliteter beliggende på egentlige idrætsanlæg blev også noteret i undersøgelsen i Rudersdal Kommune. Også her var foreningsfremmødet på skoleanlæg mindre end på de egentlige idrætsanlæg.

På skoler er der typisk intet fast personale tilknyttet efter kl. 16, og muligvis er det manglende opsyn eller mangel på sociale lokaler etc. en af grundene til, at foreninger i højere grad bliver væk fra deres tider her. En anden supplerende forklaring kan være, at tider på skoler generelt er mindre eftertragtede, og at nogle foreninger tager tider på skoler for pri-

mært at bruge dem i perioder med spidsbelastning og som supplement til tider på de centrale anlæg.

Uanset årsagen er det oplagt at kigge nærmere på fordelingen af tider med henblik på at skabe et mere retvisende fordelingskema, som i højere grad stemmer overens med de behov, de forskellige arrangører har. Problemet med de fyldte bookingskemaer er, at det blokerer for, at andre arrangører kan få en tid i hallerne, og der kan skabes en fejlagtig opfattelse af mangel på kapacitet.

Benyttelse kl. 17-20 (primetime)

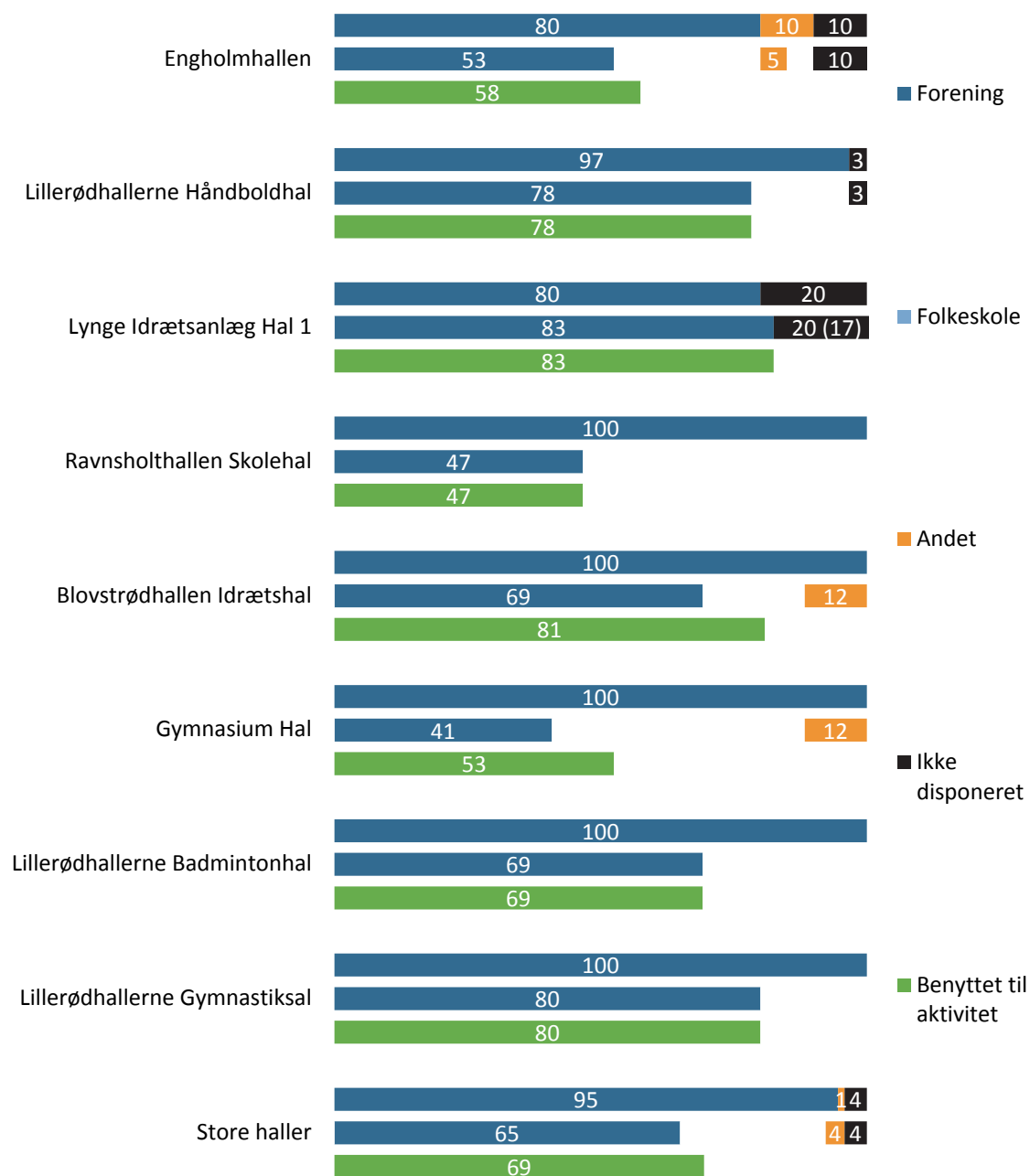
I primetime er hallerne benyttet mest, og samlet set er der aktivitet i hallerne i 69 pct. af tiden på hverdage (se figur 32). Mange foreninger ønsker og har aktiviteter i dette tidsrum, og det er ofte mulighederne for at få tider og afholde aktiviteter her, som afgør, hvorvidt foreningerne finder kapaciteten i kommunens haller tilstrækkelig eller ej.

Bookingskemaerne viser da også, at stor set alle tider i de otte haller er fordelt til foreninger, og det er kun enkelte timer i Engholmhallen og Hal 1 på Lyngø Idrætsanlæg, som ikke er booket. Det er med andre ord stort set ikke muligt at få plads til flere aktiviteter eller arrangører, når der tages afsæt i de kommunale bookingskemaer. Ud fra disse er den fulde kapacitet i brug.

Som med tidsrummet mellem kl. 16 og 22 gælder det dog også her, at benyttelsen ikke er på 100 pct., og at der dermed er en del frie tider, når man ser på det reelle fremmøde. Selvom 95 pct. af tiderne er fordelt til foreninger, benyttes kun 69 pct. af tiderne, og samlet set står hallerne altså tomme i 31 pct. af tiden i primetime.

Som tilfældet var det med tidsrummet fra kl 16 til 22, er det hallerne på skolerne, som foreningerne i noget højere grad end på idrætsanlæggene ikke møder op til.

Figur 32: I primetime (kl. 17-20) er næsten alle haller fuldt booket.

Fremmøde til bookede tider: forening: 68 pct. / folkeskole: - / andre: 100 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Når stort set alle hallerne er booket, er der grund til fra kommunal side at overveje, hvorledes mere retvisende bookingskemaer kan etableres. Desuden kan man i netop dette tidsrum overveje, om der også er behov for i højere grad at styre brugen af hallerne, så den noget højere efterspørgsel kan imødekommes og flere arrangører kan få tider.

En af måderne at få plads til flere aktive og en bedre benyttelse er at opstille krav. Det kan både være i forhold til fremmøde/afmelding, antallet af deltagere per aktivitetsforløb, samt at der i visse tidsrum skal være kortere aktivitetsforløb eller plads til flere aktiviteter på samme tid. Forskellige forslag til, hvorledes der kan arbejdes med at udnytte faciliteterne bedre i de mest eftertragtede tidsrum bliver behandlet i afslutningsnotatet.

Benyttelse af små haller og idrætslokaler

De små haller/idrætslokaler indtager i mange kommuner en vigtig rolle for især kvinder og ældres motion og bruges i højere grad end de store idrætshaller til forskellige former for motions- og bevægelsesaktiviteter. Aktiviteterne i disse lokalerne kan selvfølgelig variere og afhænger meget af det enkelte lokales indretning, placering og opbygning.

En forskel fra de store haller er, at det langt fra er alle mindre haller/idrætslokaler, som bruges af folkeskoler. Af de mindre haller/idrætslokaler, er det kun de egentlige gymnastiksale placeret på skoler, som idrætsundervisningen i skolerne gør brug af. Her spiller lokalerne dog en stor rolle for skolernes aktiviteter.

Der findes i Allerød Kommune 15 små haller/idrætslokaler, når Hal 2 på Lynges Idrætsanlæg splittes op, og de indgår næsten alle i kapacitetsanalysen i alle fire tidsrum (se tabel 29). Det er kun to gymnastiksale på Lynges Skole, som ikke er medtaget. Analysen giver derfor et godt billede på benyttelsen af dem, som tilfældet også var med de store haller. Alle undersøgte små haller/idrætslokaler er kommunale.

Tabel 29: Alle små haller/idrætslokaler i kommunen indgår i kapacitetsanalysen.

	Kl. 8-16	Kl. 16-22	Kl. 17-20	Kl. 8-22
Engholmskolen Gymnastiksal	X	X	X	X
Lillerødhalerne Bordtennishal	X	X	X	X
Lynges Idrætsanlæg Hal 2a	X	X	X	X
Lynges Idrætsanlæg Hal 2b	X	X	X	X
Blovstrød Skole Gymnastiksal 1	X	X	X	X
Blovstrød Skole Gymnastiksal 2	X	X	X	X
Lillerød Skole Sal 1	X	X	X	X
Lillerød Skole sal 2	X	X	X	X
Skovvangskolen Gymnastiksal 1	X	X	X	X
Skovvangskolen Gymnastiksal 2	X	X	X	X
FH-kantinen Stavganglokale	X	X	X	X
FH-kantinen Karatelokale	X	X	X	X
Skovvang Stadion Lokale	X	X	X	X

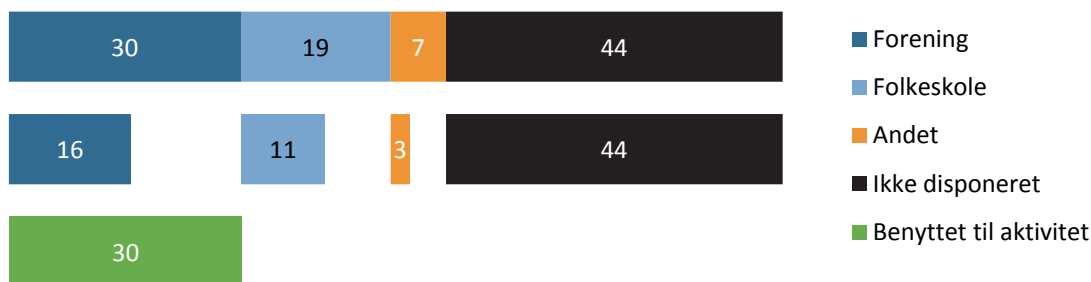
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Figur 33 nedenfor viser, at lidt mindre end én ud af tre timer fra morgen til aften på hverdage (kl. 8 til 22) i de 13 små haller/idrætslokaler er benyttet til aktivitet. Der er samlet set

en del mere fri tid, end aktivitetstid. Foreninger er den primære arrangør i de små haller/idrætslokaler og står samlet set for lidt mere end halvdelen af aktiviteterne.

Ser man på fordelingen af tiderne, har foreningerne flere tider end folkeskolerne, men møder i lidt mindre grad frem til deres bookedede tider, og samlet set er det kun 54 pct. af de bookedede tider, som arrangørerne møder frem til.

Figur 33: En tredjedel af tiden fra kl. 8 til 22 benyttes til aktivitet i de små haller/idrætslokaler.

Fremmøde til bookedede tider: forening: 53 pct. / folkeskole: 58 pct. / andre: 43 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Sammenligner man brugen af de små haller/idrætslokaler med de store haller, tegner der sig et billede af, at de små haller/idrætslokaler er mindre efterspurgt. Andelen af ikke disponeret tid er i disse lokaler 44 pct., mens den i de store haller er halvt så stor (22 pct.). Det afspejler sig også i brugen, idet de store haller er anvendt i en noget større del af dagen (52 pct.) end de små haller/idrætslokaler (30 pct.).

En forklaring herpå kan selvfølgelig være det faktum, at der findes flere små haller/idrætslokaler i kommunen, og at den mindre procentvise efterspørgsel på tider afspejler, at arrangører i højere grad kan få de tider, de ønsker. Det spiller dog formentlig også en rolle, at især mange foreninger ønsker at have aktiviteter i de store haller, og at de mindre lokaler især for foreninger med aktiviteter for børn og unge ikke er førstevalg.

Et andet væsentligt element er, at en del af de små haller/idrætslokaler er ret specielle faciliteter og bejler til et mere begrænset antal arrangører og brugere. Eksempelvis benyttes de to lokaler i FH-kantinen kun til henholdsvis stavgang og karate og kun af to foreninger, og det er derfor heller ikke realistisk at nå en særlig høj benyttelse her.

Netop derfor gennemgås brugen i de forskellige tidsrum i detaljer nedenfor. Den samlede brug af de forskellige små haller/idrætslokaler fra kl. 8 til 22 kan ses i appendix 3.

Benyttelse kl. 8-16

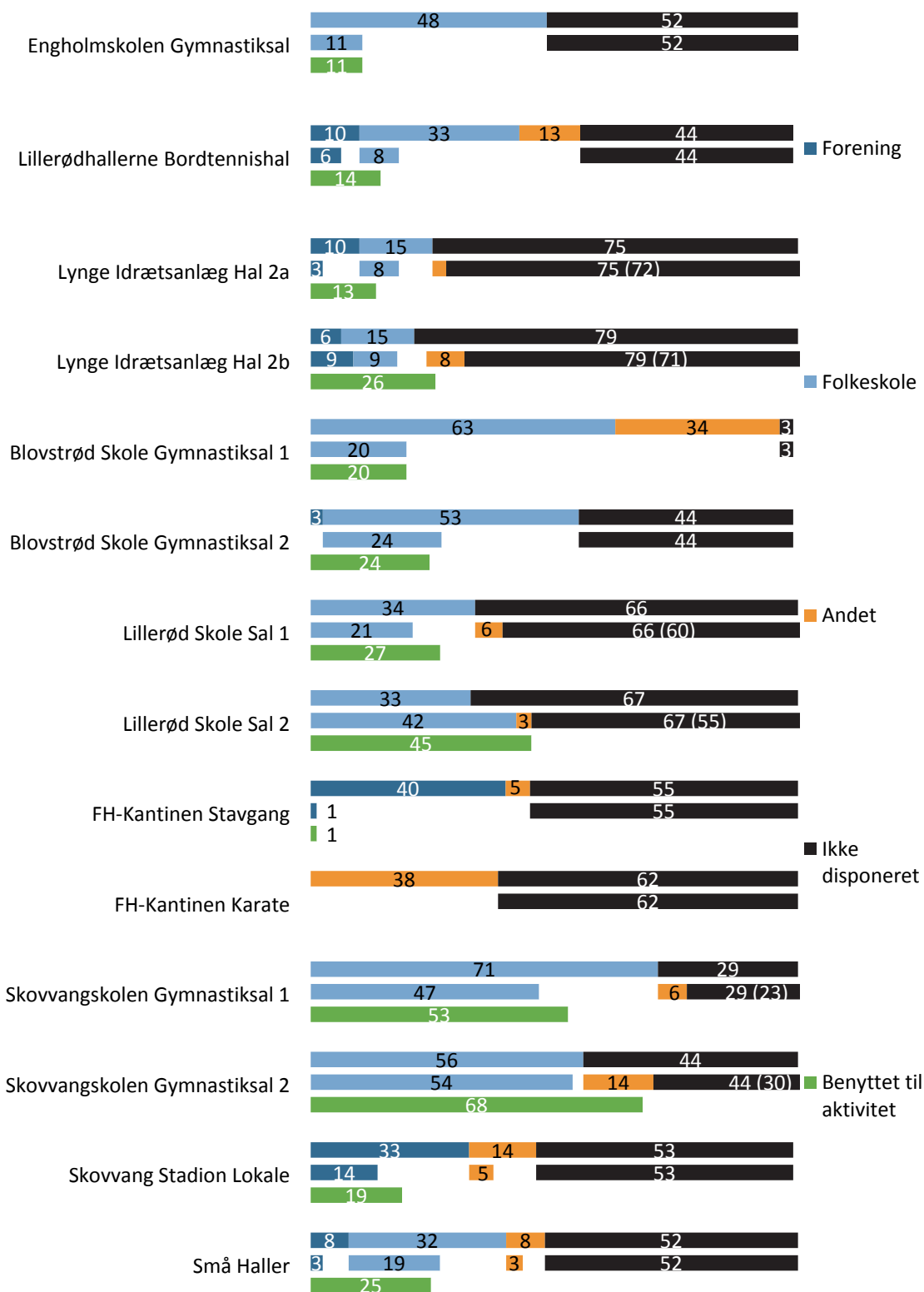
På hverdage i dagtimerne er folkeskolerne de primære arrangører i de små haller/idrætslokaler, og i alle lokaler bortset fra FH-Kantinens lokaler til stavgang og karate samt lokalet på Skovvang Stadion har folkeskoler tider og undervisning. I alt er lokalerne i brug i én ud af fire timer, og der er dermed meget ubenyttet tid i lokalerne (se figur 34).

Lokalerne på Blovstrød Skole (Gymnastiksal 1 og 2), Lillerød Skole (Sal 1 og 2) og Skovvangskolen (Gymnastiksal 1 og 2) er alene fordelt til de folkeskoler, lokalerne hører hjemme i, og hverken foreninger eller andre har tider i tidsrummet frem til kl. 16. Det skyldes, at tiderne udelukkende står til disposition for folkeskolerne, og at foreninger og andre således ikke kan få tildelt tider.

I de små haller/idrætslokaler placeret på idrætsanlæg (Lillerødhallerne og Lynges Idrætsanlæg), er det ikke kun folkeskoler, som har tider, og her har foreninger også i mindre omfang tider.

Fælles for alle de små haller/idrætslokaler er, at der findes en del frie tider i dem, når man betragter fordelingskemaerne. Bortset fra Gymnastiksal 1 på Blovstrød Skole er en tredjedel eller mere af tiderne ikke booket og kan altså umiddelbart fordeles til arrangører, hvis de stilles frit (dvs. ikke udelukkende er blokeret til skolers brug).

Figur 34: I dagtimer (kl. 8-16) er der stort set kun aktivitet i de små haller/idrætslokaler placeret på skoler.

Fremmøde til bookede tider: forening: 38 pct. / folkeskole: 59 pct. / andre: 38 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

På tværs af såvel de enkelte lokaler som arrangører er der stor forskel på fremmøde til de bookedede tider. Foreningerne og andre møder i gennemsnit frem til 38 pct. af deres tider, mens fremmødeprocenten for folkeskoler er 59 pct. Foreningernes fremmødeprocent trækkes ret meget ned af det meget lave fremmøde i Stavgangslokalet i FH-Kantinen (2,5 pct.), og sorteres det lokale fra, er foreningernes fremmødeprocent på 45 pct. Den lave brug af stavgangslokalet skyldes til dels, at det primært fungerer som et mødested for stavgangsaktiviteter, som foregår udendørs.

De små haller/idrætslokaler placeret på skoler er samlet set de lokaler, som bliver benyttet mest til aktivitet. Det er ikke overraskende, da de primært bruges af folkeskoler, som har deres idrætsundervisning i disse tidsrum.

Selvom benyttelsen i visse lokaler er på omkring 50 pct. (Lillerød Skole Sal 2 samt Skovvangskolen Gymnastiksal 1 og 2), er det samlede billede, at der i dagtimerne er ret meget overskydende kapacitet. Det er langt fra alle tider, der fordeles til folkeskoler, foreninger og andre, og når man betragter den samlede benyttelse, er der gode muligheder for at fylde flere aktiviteter ind, såfremt der findes udøvere, som ønsker tider.

Benyttelse kl. 16 til 22

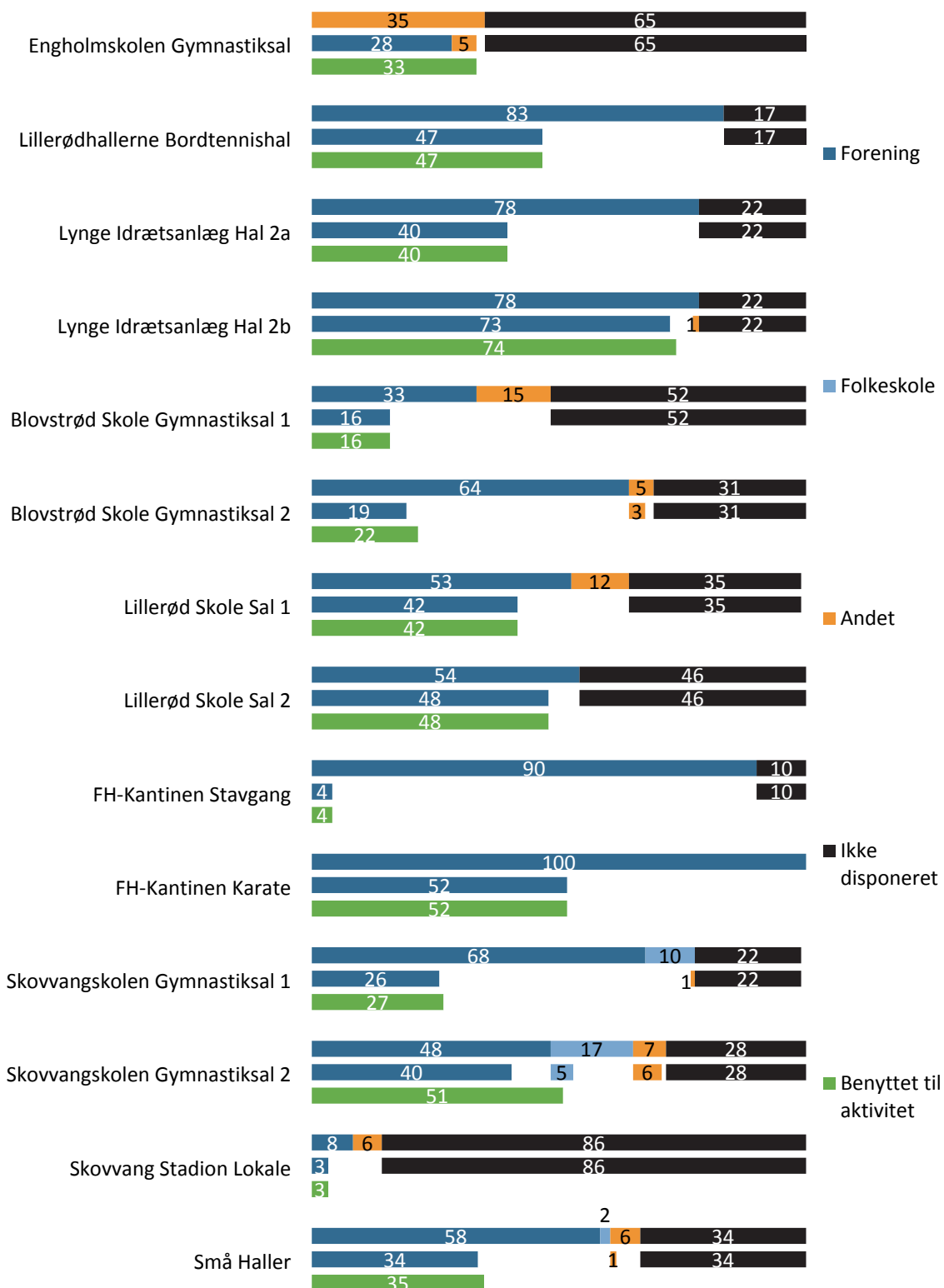
Efter kl. 16 på hverdage er det stort set kun foreninger, som har tider og benytter de små haller/idrætslokaler. Bort set fra Engholmskolens Gymnastiksal, hvor den lokale ungdomsskole har tider, er benyttelsen af lokalerne næsten lig med foreningers brug.

Samlet set er en tredjedel af kapaciteten benyttet til aktivitet (35 pct.), hvilket er godt halvdelen af den tid, der er afsat til brugerne ifølge de kommunale bookingskemaer (66 pct.) (se figur 35).

Som tilfældet var det med de store haller, er fremmødeprocenter og benyttelsen af de små haller/idrætslokaler i de lokaler, som er placeret på idrætsanlæg, over 50 pct. (Lillerødhalerne, Bordtennishal (57 pct.), Lynge Idrætsanlæg, Hal 2a (51 pct.) og Hal 2b (94 pct.)).

Men modsat tilfældet med de store haller, er fremmødeprocenten i de små haller/idrætslokaler beliggende på skoler eller for sig selv ikke entydigt lavere. På Lillerød Skole er fremmødeprocenten i Gymnastiksal 1 og 2 på henholdsvis 65 pct. og 89 pct., mens fremmødet på Bløvsrød Skole Gymnastiksal 1 og 2 er noget lavere (henholdsvis 33 pct. og 32 pct.).

Figur 35: Foreninger står for stort set al aktivitet i aftentimerne (kl. 16-22) og møder frem til seks ud af ti bookede tider.

Fremmøde til bookede tider: forening: 59 pct. / folkeskole: 50 pct. / andre: 17 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Benyttelsen af de små haller/idrætslokaler er med afsæt i deres placering ikke entydig, som tilfældet var det med de store haller, og det er ikke nødvendigvis lokalerne beliggende på idrætsanlæggene, som benyttes mest.

Dette er interessant, og en mulig forklaring herpå kan være, at de små haller/idrætslokaler tiltaler en bredere skare af udøvere og ikke kun foreningernes traditionelle medlemmer. F.eks. er de små haller/idrætslokaler i højere grad end de store haller anvendt af kvinder og ældre, og for disse grupper betyder det muligvis ikke så meget, om lokalet er placeret sammen med andre faciliteter, men mere om afstanden til hjemmet er passende.

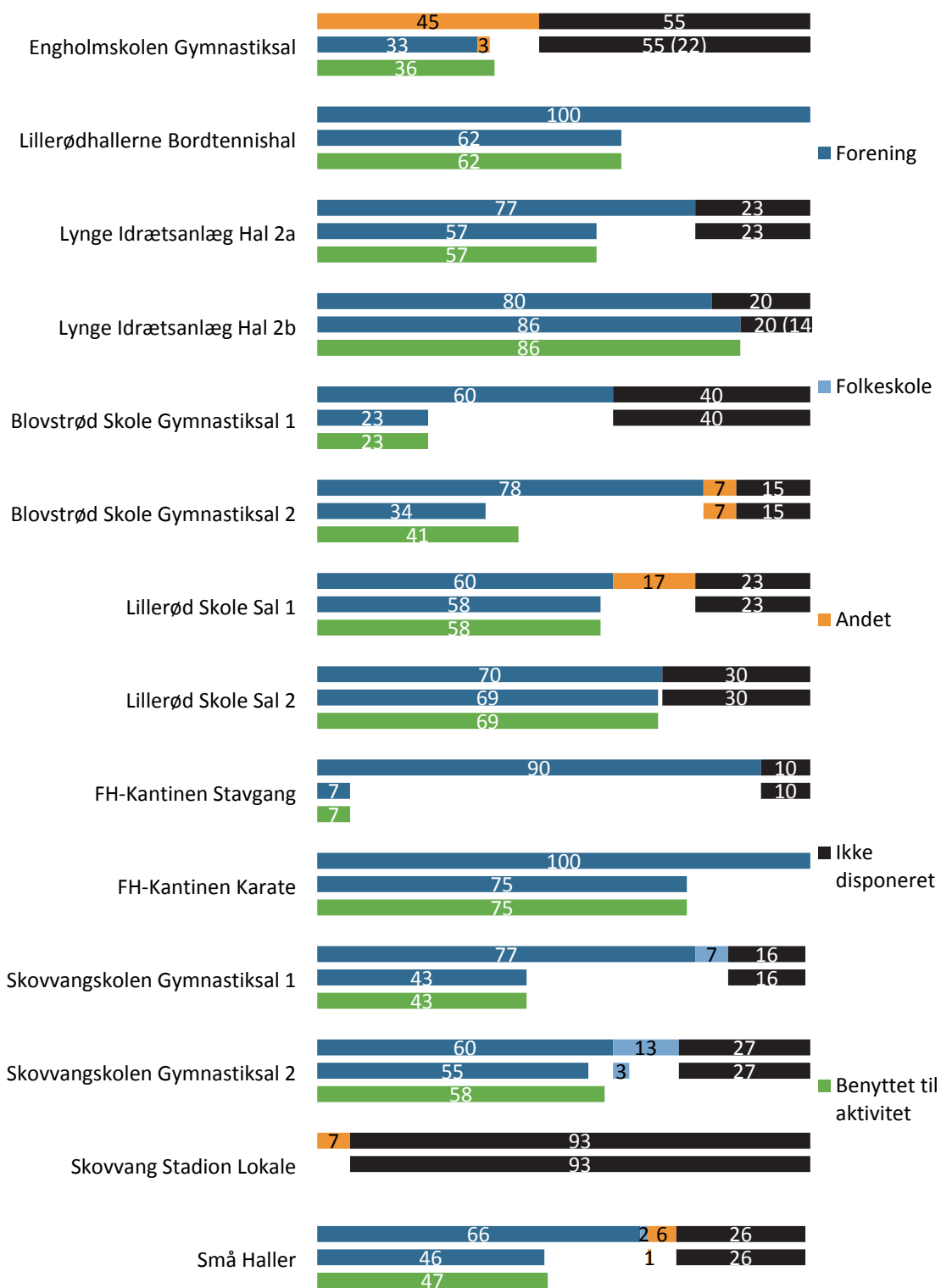
Et andet væsentligt perspektiv er, at efterspørgslen efter denne type af lokale generelt er mindre end blandt de store haller, og de mindre udsving med baggrund i placeringen kan skyldes, at der er færre foreninger, som søger om tider i lokalerne til perioder med spidsbelastning eller som supplement til andre lokaler.

Benyttelse kl 17 til 20

I primetime er de små haller/idrætslokaler også mere intensivt benyttet end i de andre tidsrum. Efterspørgsel efter tider er større (der er færre ikke disponerede tider til rådighed), og også fremmødeprocenten er højere. Samlet set er lokalerne benyttet i lidt under halvdelen af tiden i primetime (47 pct.) (se figur 36).

Det er som i tilfældet med aftentimerne også foreningerne, som står for langt de fleste af de afholdte aktiviteter, og foreningernes fremmøde til deres bookede tider er relativ høj, hvor det er mere end to ud af tre timer, som reelt bliver afholdt (70 pct.).

Figur 36: Foreningernes fremmøde til deres fordelte tider er høj i primetime (kl. 17-20).

Fremmøde til bookede tider: forening: 70 pct. / folkeskole: 0 pct. / andre: 17 pct.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Benyttelse af kunstgræsbaner

I det følgende ser analysen på benyttelsen af kommunens tre kunstgræsbaner. Kunstgræsbanerne er alle relativt nye (anlagt siden 2009), og til forskel fra de to andre facilitetstyper er brugerne foreløbig kun kommunens fodboldforeninger. Banerne *kan* bruges til andre aktiviteter end fodbold og en bredere brugerskare end foreninger, men det har ikke været tilfældet i de to undersøgte uger. Det er værd at overveje (blandt andet med afsæt i benyttelsen af dem), hvorvidt banerne fremover kan bringes i spil for flere forskellige brugergrupper, hvis der måtte være ønske herom. Alternativt også selvorganiserede fodboldspillere på faste tidspunkter.

De tre kunstgræsbaner er alle placeret i tilknytning til andre boldbaner, og for kunstgræsbane 1 og 3 gælder desuden, at de er beliggende på egentlige idrætsanlæg, som også tæller forskellige indendørs faciliteter (se tabel 30).

Tabel 30: Kommunens tre kunstgræsbaner.

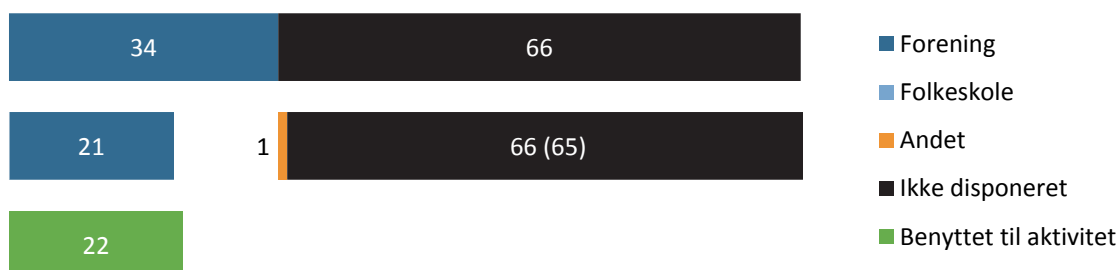
	Kl. 8-16	Kl. 16-22	Kl. 17-20	Kl. 8-22
Lyngø Idrætsanlæg Kunstgræsbane 1	X	X	X	X
Allerød Idrætspark Kunstgræsbane 2	X	X	X	X
Blovstrødhallen Kunstgræsbane 3	X	X	X	X

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Undersøgelsen inkluderer alle tre kunstgræsbaner i kommunen, og som tilfældet er det med de store haller samt de små haller/idrætslokaler medtager analysen således alle de faciliteter, der findes af den type inden for kommunen.

Kunstgræsbanerne er den type facilitet, der benyttes mindst på hverdage i de to undersøgelsesuger. Hver femte tid mellem kl. 8 og 22 er benyttet til aktivitet, og det er altså mindre end tilfældet er det for de små haller/idrætslokaler (30 pct.) og store haller (52 pct.).

Figur 37: Foreningerne møder op til de fleste bookede tider (kl. 8-22).

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Kunstgræsbanerne skiller sig som nævnt ud, idet det alene er foreninger, som har fået tildelt tider på banerne, og det er da stort set også kun foreninger, som afholder aktivitet. Den

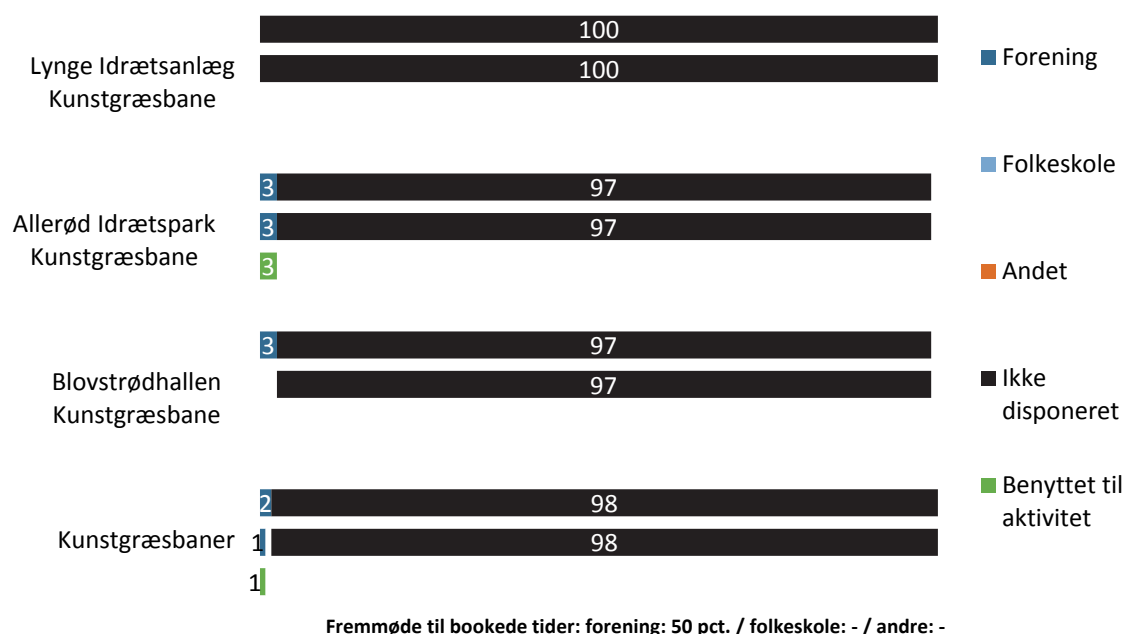
relativt lave benyttelse af banerne skal ses i lyset af, at de ikke bruges af folkeskoler i de undersøgte uger og derfor nærmest ikke bruges før kl. 16.

Et andet væsentligt aspekt er, at fremmødeprocenten til de bookede tider er højere, end det er set i de andre facilitetstyper. Det kan indikere, at der i de perioder, banerne bruges, er relativt stor efterspørgsel på dem, og at foreninger med tider på banerne har et reelt behov, som står mål med bookingskemaerne. En detaljeret oversigt over benyttelsen af de tre kunstgræsbaner fra kl. 8 til 22 er indeholdt i appendix 3.

Benyttelse kl. 8 til 16

Som figur 38 viser, er kunstgræsbanerne ikke i brug i dagtimerne mellem kl. 8 og 16. Det er kun kunstgræsbanen i Allerød Idrætspark, som i meget begrænset omfang benyttes af en forening fra kl. 8 til 16.

Figur 38: Der er nærmest ikke aktivitet på baner i dagtimerne (kl. 8-16).

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Fordelingsskemaerne giver indblik i, at der heller ikke er efterspørgsel efter tider fra hverken foreninger eller folkeskoler, og det er oplagt at overveje, om f.eks. folkeskoler er klar over, at der står frie kunstgræsbaner, som kunne bruges til skoleundervisning.

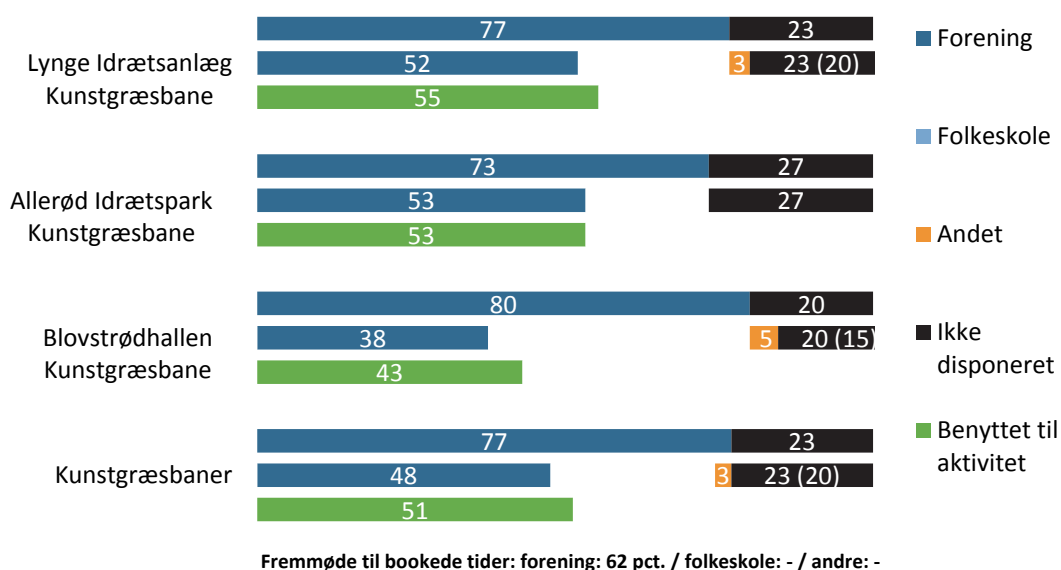
I den forbindelse skal det dog understreges, at undersøgelsen blev foretaget i uge 9 og 13, som måske ikke er oplagte perioder til udendørs idrætsundervisning i skoler, og det kan være en årsag til, at folkeskoler slet ikke bruger banerne.

Benyttelse kl. 16 til 22

Benyttelsen af kunstgræsbanerne ser helt anderledes ud, når man ser på tidsrummet efter kl. 16. Her begynder fodboldforeningernes aktiviteter, og i gennemsnit er det hver anden time på hverdage, som er i brug i aftentimerne (se figur 39).

Der er ikke store udsving i benyttelsen af de tre baner, om end banerne i Lyngø og Allerød Idrætspark er lidt mere benyttet end banen ved Bløvsrødhallen.

Figur 39: De tre kunstgræsbaner i kommunen benyttes i omtrent samme omfang i aftentimerne (kl. 16-22).

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

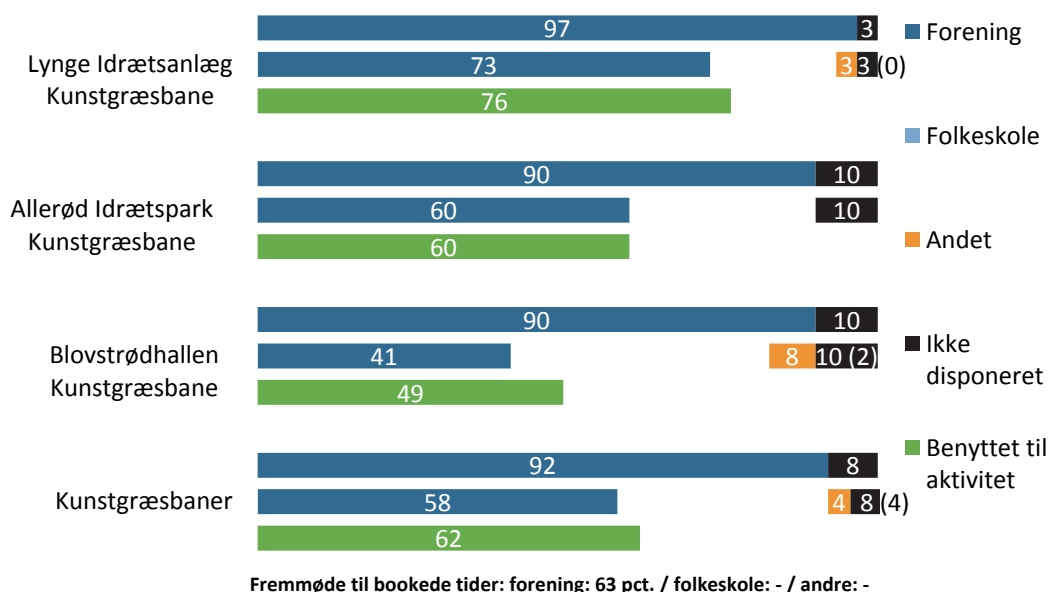
Også andelen af bookede tider er ret ens på tværs af de forskellige baner, mens fremmødeprocenten varierer. I Allerød Idrætspark og på Lyngø Idrætsanlæg er fremmødet til de bookede tider noget højere end ved Bløvsrødhallen, hvilket er hovedforklaringen på den større brug af banen i idrætsparken.

Benyttelse kl. 17 til 20

Som det er set med de andre typer af faciliteter, er primetime noget mere benyttet til aktivitet end de øvrige tidsrum. Det skyldes blandt andet, at efterspørgslen efter tider her er ret høj, og det er svært umiddelbart at tildele tider til flere brugere. Det er altså helt anderledes end tilfældet i løbet af dagtimerne, hvilket understreger, at der er visse facilitetstyper, som primært er anvendelige og efterspurgt i visse tidsrum.

I næsten alle tilfælde er det mere end halvdelen af tiden, som er benyttet til aktivitet, men benyttelsen står ikke mål med bookingskemaerne (se figur 40). Med andre ord er det med afsæt i den reelle brug af banerne muligt at få plads til flere brugere, og det er værd at undersøge nærmere, hvad der kan forklare det relativt store udsving mellem bookede og realiserede tider.

Figur 40: Benyttelsen af kunstgræsbaner i primetime (kl. 17-20) er lidt lavere end ditto i de store haller.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Opsummering og perspektiver

I den følgende opsummeres hovedresultaterne kapacitetsanalysen, hvorefter der fremføres en række perspektiver med afsæt heri.

Hovedresultater

Tabel 31 nedenfor viser hovedresultaterne fra kapacitetsundersøgelsen. Både i dag- og aften timerne er de store haller de mest benyttede. I dagtimerne er de små haller/idrætslokalerne mere benyttet end kunstgræsbanerne, mens det er omvendt i aften timerne.

I de store haller og de små haller/idrætslokaler er der en vis sammenhæng mellem andelen af bookede og udnyttede tider på tværs af de to tidsrum, og brugernes fremmødeprocent i de to tidsrum er relativt ens. I de store haller møder brugerne op til 68 pct. af deres bookede tider mellem kl. 8 og 16, mens det mellem kl. 16 og 22 er 66 pct.

I de små haller/idrætslokaler er fremmødet til bookede tider mindre, og mellem kl. 8 og 16 er det 52 pct., som møder frem, mens det mellem kl. 16 og 22 er 53 pct.

Kunstgræsbanerne skiller sig ud her, da der er et større fremmøde i aften timerne, hvor det er to tredje del af de planlagte tider, der afholdes (se tabel 31).

Fremmødeprocenten i de store haller samt de små haller/idrætslokaler indikerer, at manglende fremmøde er udbredt og ikke kun kan skyldes tilfældigheder i de to undersøgelses-

uger. Det peger på nødvendigheden af at se nærmere på, hvorledes der kan skabes bedre overensstemmelse mellem brugernes reelle behov for tider og den bookedede tid.

Tablet 31: Hovedresultater fra benyttelsesanalysen.

(pct.)	Kl. 8-16			Kl. 16-22		
	Benyttet	Booket	Fremmøde	Benyttet	Booket	Fremmøde
Store haller	45	66	68	61	92	66
Små haller/ idrætslokaler	25	48	52	35	66	53
Kunstgræsbaner	1	2	50	51	77	66

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Når fremmødeprocenten kun i mindre omfang varierer mellem haller og små haller/idrætslokaler, bliver andelen af bookedede timer et ret godt mål for, hvor meget faciliteterne bruges, og når f.eks. andelen af bookedede tider stiger (med stigende efterspørgsel), gør den samlede benyttelse af faciliteterne også.

Perspektiver

Nedenfor er oplyst en række perspektiver i forlængelsen af kapacitetsanalyse foretaget i indendørslokaler og på kunstgræsbaner.

Sammenligning med andre kommuner

Idan/CISC har de senere år udført kapacitetsanalyser i en række andre kommuner, og resultaterne fra undersøgelser i Rudersdal (Forsberg & Høyer-Kruse, 2013) og Assens Kommuner (se Keinicke & Overgaard, 2013) inddrages nedenfor.

Sammenligningen laves kun på de store haller, da de tre undersøgelser har inkluderet forskellige typer af små haller/idrætslokaler med forskellige brugertyper og formål, som gør det svært at sammenligne dem. De store haller derimod er ens og kan derfor sammenlignes.

De to kommuner er interessante at sammenligne med, da der er tale om kommuner med visse forskelle og ligheder, som det er væsentligt at have blik for.

- **Rudersdal Kommune** ligner på mange måder Allerød Kommune, når det kommer til idrætsvaner, og det er stort set de samme aktiviteter, der hiter de to kommuner i mellem. Også på facilitetsområdet minder de to kommuner om hinanden, idet hovedparten af faciliteterne er kommunalt ejet og drevet. Begge kommuner stiller faciliteter til rådighed for foreninger og folkeskoler gebyrfrit.

Rudersdal Kommune er omtrent dobbelt så stor som Allerød Kommune, og på facilitetssiden er der færre borgere per facilitet i Allerød Kommune, når det gælder de store haller.

- **Assens Kommune** har omtrent samme antal indbyggere som Allerød Kommune, men dækker over et noget større areal. Dækningen af store haller er på niveau med Allerød Kommunes.

En stor del af faciliteterne i Assens Kommune er selvejende, og foreninger betaler 62 kr. per time for at benytte de store haller.

Små forskelle i benyttelsen kommunerne imellem

Benyttelsen af de store haller varierer de tre kommuner imellem, men mønstret er ikke entydigt. I dagtimerne er hallerne i Rudersdal Kommune mest benyttet, mens hallerne i Assens Kommune er noget mindre benyttet (se tabel 32). Dog hører det med, at opgørelsen i Rudersdal ikke medtager alle skolehaller, og det kan være, at benyttelsen havde været anderledes, hvis de havde indgået i analysen.

I aftentimerne er hallerne i Assens Kommune mest benyttet, mens det er hallerne i Allerød Kommune, der er mindst brugt. Alt i alt viser sammenligningen, at forskellene er relativt begrænsede, og der er på den måde ingen af de tre kommuner, som stikker særligt ud.

Et interessant ting at bemærke er fremmødet til de bookedede tider i Assens Kommune i aftentimerne samt andelen af bookedede tider. Fremmødeprocenten er på 100 pct. i Assens Kommune, og det er en noget mindre del af tiderne i hallerne, som er booket til aktivitet. Selvom den høje fremmødeprocent til dels kan tilskrives visse metodiske⁷⁹ forskelle, er der ikke tvivl om, at fremmøde og bookinger er anderledes i Assens Kommune. Booking-skemaerne i Assens Kommune stemmer i højere grad end i Allerød Kommune overens med brugernes behov.

Forskellene mellem Assens Kommune på den ene side og Allerød og Rudersdal Kommuner på den anden, hænger nok sammen med, at foreningerne i Assens Kommune skal betale et mindre gebyr for at benytte hallerne. Selvom gebyret ikke er stort, spiller det formentlig en rolle i forhold til at begrænse foreningernes booking til de timer, de reelt har brug for, samt at sikre, at de reelt møder frem til eller aflyser tiderne.

Tabel 32: Fremmødet til booket tider er markant højere i aftentimerne i Assens Kommune.

	Kl. 8-16			Kl. 16-22		
	Benyttet	Booket	Fremmøde	Benyttet	Booket	Fremmøde
Allerød Kommune	45	66	68	61	92	66
Rudersdal Kommune	(57)	(80)	(71)	70	94	74
Assens Kommune	37	70	53	76	76	100

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014); Forsberg & Høyer-Kruse, 2013; Keinicke & Overgaard, 2013.

⁷⁹ Bookingskemaerne i Assens Kommune er indsamlet efter registreringstidspunkt, og det kan betyde, at afmeldinger tæt op til den pågældende tid eller lige efter er blevet registreret. I Allerød og Rudersdal Kommuner er skemaerne indhentet forud for aktiviteterne, og eventuelle aflysninger kort op til eller lige efter aktiviteten er ikke medtaget (der er dog ikke rapporteret om afmeldinger).

Når mønstret ikke på samme måde slår igennem i dagtimerne i Assens Kommune, hænger det muligvis sammen med, at det her primært er skolerne, som benytter faciliteterne. De betaler ikke et gebyr per gang, som foreningerne gør det, og har dermed ikke samme tilskyndelse til at sikre overensstemmelse mellem booking og reelt behov.

Bemanding og benyttelse

At dele faciliteterne op med afsæt i, om der findes bemanding på dem eller ej, er en anden måde at undersøge benyttelsen. En sådan opdeling hænger stort set sammen med, om der er tale om en facilitet beliggende på en folkeskole, eller om faciliteten ligger på et egentligt idrætsanlæg. Faciliteterne på skolerne er typisk ikke bemandet, mens det er omvendt på idrætsanlæggene⁸⁰.

Især i aftentimerne er der væsentlig forskel mellem benyttelse og fremmødeprocent mellem de faciliteter, der er beliggende på idrætsanlæg med bemanding, og skolefaciliteter uden bemanding. Fremmøde til bookede tider i de store haller mellem kl. 16 og 22 er 43 pct. i de ikke-bemandede faciliteter, mens det i de bemandede er 78 pct. Det afspejler sig også i forskelle i den samlede benyttelse, og de bemandede faciliteter er næsten benyttet til aktivitet i dobbelt så mange timer, som de ikke-bemandede (se tabel 33).

Tabel 33: De store haller med bemanding har højest benyttelse og fremmøde.

	Kl. 8-16			Kl. 16-22		
	Benyttet	Booket	Fremmøde	Benyttet	Booket	Fremmøde
Ikke-bemandet (skolefacilitet)	52	76	67	40	93	43
Bemandet (idrætsanlæg)	41	61	71	71	92	78

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Mønstret er det samme i de små haller/idrætslokaler. Her er fremmødet i aftentimerne til de bookede tider på 68 pct. i de bemandede faciliteter, mens det modsat i de ikke-bemandede er 44 pct. Som med de store haller er forskellen mindre i løbet af dagtimerne (se tabel 34).

Tabel 34: De små haller/idrætslokaler med bemanding har højest benyttelse og fremmøde.

	Kl. 8-16			Kl. 16-22		
	Benyttet	Booket	Fremmøde	Benyttet	Booket	Fremmøde
Ikke-bemandet (skolefacilitet)	27	55	48	30	52	44
Bemandet (idrætsanlæg)	18	35	59	54	80	68

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

⁸⁰ Allerød Service står for bemandingen af faciliteterne og anvender en løsning, hvor personalet dækker flere forskellige faciliteter. F.eks. dækker personalet i Lynges Idrætsanlæg også Allerød Idrætspark, og når der i denne sammenhæng snakkes om bemanding, er det ud fra, hvor personalet arbejder ud fra. Der findes personale i Lillerødhallerne, Lynges Idrætsanlæg og Bløvsrødhallen.

Forskellene åbner for at overveje, hvad forklaringerne bag kan være. Der er ikke systematisk forskel i andelen af bookede tider mellem de bemandede og ikke-bemandede faciliteter, og ved første øjekast synes efterspørgslen således ikke at variere.

Selvom bookingskemaerne er omtrent lige fyldte i både bemandede og ikke-bemandede faciliteter, er der dog grund til at overveje, om de lavere fremmødeprocenter kan skyldes, at især foreninger i mindre grad ønsker at have tider i/bruge de ikke-bemandede faciliteter, og om bookingskemaerne her afspejler et noget større behov, end der reelt findes?

Er det tilfældet, at foreningerne i mindre grad finder de ikke-bemandede faciliteter ønskværdige for deres aktiviteter og blot tager tider for at have ekstra kapacitet i spidsbelastningsperiode og som supplement til tider i andre faciliteter, bør det overvejes, hvordan de ikke-bemandede faciliteter kan gøres mere eftertragtede og anvendelige. Det er ikke sikkert, at det er selve bemanningen, der skal til, da det kan være en indikator på en række forskellige ting. F.eks. kan det være ønsket om at være til stede på en facilitet, hvor der er et mere indbydende træningsmiljø, hvor der også kommer andre brugere, eller at faciliteter på anlæggene er mere egnede og i bedre stand (se delanalyse 4.3, som beskriver arrangørernes ønsker til faciliteter). Der er nogle de områder, man fra kommune og brugeres side kan overveje i bestræbelserne på at gøre de ikke-bemandede faciliteter mere egnede og efterspurgt til idrætsaktiviteter.

Endelig kan det være, at selve bemanningen af faciliteter – og øget opsyn – fører til, at brugere i højere grad møder op til deres tider frem for at blive væk.

Fremmøde til bookede tider og brug af tildelt tid

Analyserne ovenfor viser, at der sjældent er overensstemmelse mellem de kommunale bookingskemaer og den reelle benyttelse af faciliteterne. Folkeskoler, foreninger og andre har simpelthen bookede flere tider, end de reelt bruger.

Hidtil har der ikke været fokus på, hvorledes det manglende fremmøde kan beskrives nærmere, og dermed har der heller ikke været meget fokus på, hvorledes der kan skabes større overensstemmelse mellem bookinger og benyttelse. Det er i fokus i dette underafsnit.

Ubenyttet tid, der er afsat til arrangører i de kommunale bookingskemaer, opstår på to forskellige måder:

- For det første opstår der ubenyttede tid i det tilfælde, at en arrangør slet ikke møder op til sit planlagte træningsforløb. Der er her tale om et 'no show' (manglende fremmøde).
- For det andet kan ubenyttede tid opstå i det tilfælde, at en arrangør ikke benytter den fulde tid, som er blevet stillet til rådighed. Har en arrangør fået afsat to timer i det kommunale bookingskema, men kun bruger halvanden time, opstår der en halv times ubenyttede tid.

Når det er vigtigt at skelne mellem ovenstående, skyldes det, at der skal forskellige metoder til i bestræbelserne på at skabe bedre overensstemmelse mellem bookingskemaer og reel benyttet tid. Er der tale om manglende fremmøde til der planlagte tider, er det det kommunale afmeldingssystem samt proceduren med at tildele tider, der skal være fokus på.

Er det omvendt fremmøde til tider, hvor kun en del af den tildelte tid benyttes, er det værd at se nærmere på, om de forskellige arrangører har mulighed for at få den tid, de har behov for, og om det skal være muligt at booke tider af mere fleksibel længde blandt andet med hensynstagen til perioder med høj belastning.

Figur 41 nedenfor viser, at den største del af den ubenyttede tid opstår, fordi arrangører ikke møder op til deres planlagte aktivitetsforløb. Den samme analyse blev lavet i Rudersdal Kommune, og her skyldtes 66 pct. af den manglende brug af tildelte tider, at arrangørerne ikke mødte op, mens resten skyldtes for korte forløb (Forsberg & Ibsen, 2013). Altså omtrent den samme fordeling, som analysen i Allerød Kommune viser:

Figur 41: To ud af tre ubenyttede tider opstår, fordi arrangørerne bliver væk fra deres planlagte tider.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Der kan være mange forklaringer på, at arrangørerne ikke møder op til deres planlagte timer, men da de netop er planlagte, er der god grund til at se nærmere på, hvordan proceduren for afmelding af tider er, samt hvorledes tider fordeles. Metoder til at skabe bedre benyttelse af de bookede tider behandles i afslutningsnotatet.

Specialfaciliteter har en begrænset arrangør- og brugergruppe

Når det gælder de små haller/idrætslokaler, er det ikke alle, der appellerer til en bred arrangør- og brugerskare, som de p.t. er udformet. Eksempelvis er stavgangsløkke i FH-Kantinen afsat til én aktivitet for en forening, og det er derfor heller ikke realistisk, at opnå en høj benyttelse alle ugens dage. Lokalet er i aftentimerne benyttet i 4 pct. af tiden, hvilket til dels også skyldes, at lokalet fungerer som et mødested, da den reelle aktivitet foregår udendørs.

Det er klart, at tolkningen af den samlede benyttelse af de små haller/idrætslokaler skal ses i et sådan lys. Har kommunen mange specialfaciliteter, vil det være med til at trække den samlede benyttelse ned, men de enkelte lokaler kan have stor gavn for arrangører og brugere. Det er selvsagt en politisk prioritering, hvor mange og hvor specielle faciliteter kommunen vil have, og der skal selvfølgelig være mulighed for, at kommunerne kan tilgode en bred skare af arrangører og brugeres behov.

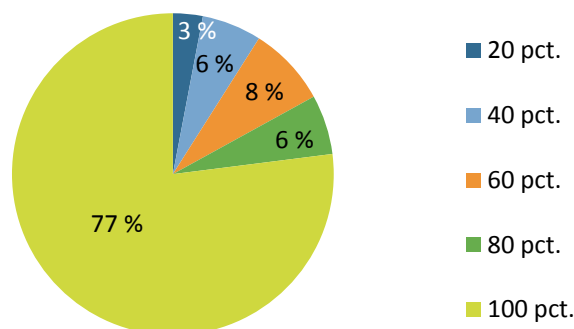
Det er dog ikke det samme som at sige, at man ikke skal interessere sig for, hvordan de forskellige lokaler kan få en bredere anvendelse og øget benyttelse, selvom de i udgangspunkt er dedikeret til visse arrangører og brugere. Måske kan relativt enkle foranstaltninger i forhold til øget synlighed eller mere proaktiv drift være med til at højne et lokales anvendelighed, og i de tilfælde at der er mangel på visse typer af lokaler, er det værd at overveje.

Brug af aktivitetsarealet

De ovenstående analyser har beskrevet brugen af de forskellige typer af faciliteter med udgangspunkt i, om der er aktivitet eller ej. Der er ikke taget højde for, hvor stor en del af aktivitetsarealet i den pågældende facilitet, der er blevet anvendt.

Registranterne blev i den forbindelse bedt om at angive, hvor stor en del af aktivitetsarealet, de enkelte aktivitetsforløb har anvendt. Opgørelsen viser, at de fleste aktivitetsforløb benytter hele arealet (77 pct.), men også at der arrangeres aktiviteter, som ikke udnytter hele aktivitetsarealet (23 pct.) (se figur 42). Fra et benyttelsesperspektiv er det interessant, om disse aktivitetsforløb, som ikke bruger hele arealet, kunne arrangeres sammen med en anden aktivitet og derved optimere faciliteternes brug.

Figur 42: Langt de fleste aktivitetsforløb bruger hele aktivitetsarealet.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb minus forløb i svømmehaller (n = 1.030).

Det er i forbindelse med tolkningen af figur 42 vigtigt at nævne, at langt de fleste aktivitetsforløb har haft hele aktivitetsarealet til rådighed, idet der ikke har været andre aktiviteter på samme tid i lokalet. Ud over de 23 pct. af forløbene som ikke har udnyttet hele lokalet, er der formentlig flere som kunne have begrænset brugen af aktivitetsfladen og muligvis givet plads til en ekstra aktivitet ved at dele lokalearealet op.

Det er kun 20 pct. af aktiviteterne, som er blevet arrangeret på samme tid med en anden, og det er især på kunstgræsbanerne. 57 pct. af aktivitetsforløbene på kunstgræsbanerne er arrangeret sideløbende med en anden aktivitet, mens det til sammenligning er 18 pct. i de store haller og 16 pct. i de små haller/idrætslokaler. På tværs af arrangørtyper er der flere aktiviteter på samme tid, når folkeskoler er arrangør sammenlignet med foreninger og andre aktører.

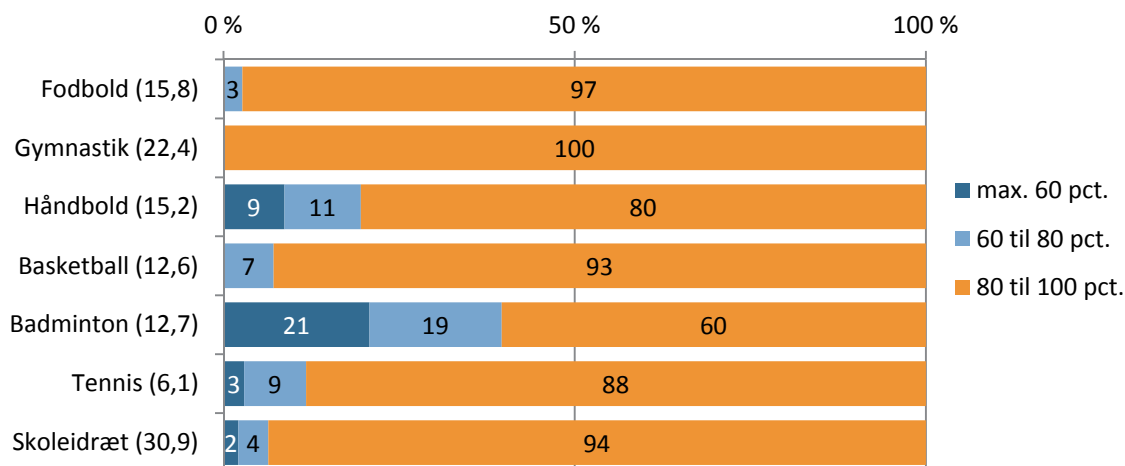
Arealbenyttelse varierer på tværs af idrætsaktiviteter

Nedenstående analyse ser nærmere på, hvilke typer af aktiviteter det i udgangspunktet er værd at overveje at arrangere sammen med andre.

Analysen kigger her kun på de aktiviteter, som er arrangeret alene, og derfor sorteres aktivitetsforløb som er arrangeret sideløbende med andre fra⁸¹. Dette gøres ud fra en antagelse om, at to aktiviteter på samme tid skaber høj arealbenyttelse af lokalet, og at en tredje aktivitet i de fleste tilfælde ikke vil være mulig.

Badminton og håndbold bruger i mindre omfang end især fodbold, gymnastik og skoleidræt hele aktivitetsarealet (se figur 43). Særligt når badminton arrangeres i de store haller, er der en del aktivitetsareal frit. I 40 pct. af de afholdte aktivitetsforløb, er det maksimalt 60 pct. af arealet i hallen, som reelt er i brug. Det vil sige, der er ofte ledige badmintonbaner i hallen.

Figur 43: Arealbenyttelse i store haller på tværs af aktiviteter.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Tallene i parentes ovenfor angiver gennemsnittet af udøvere per aktivitetsforløb på tværs af de forskellige aktivitetstyper. Eksempelvis er der i gennemsnit 15,8 aktive, når der spilles fodbold, mens der er 6,1, når der spilles tennis.

⁸¹ Desuden er aktiviteter med færre end ti forløb sorteret fra således, at analysen er baseret på ti eller flere aktivitetsforløb. Specielle arrangementer som stævner eller lignende er også sorteret fra, og det er derfor de typiske aktiviteter, som analysen er baseret på.

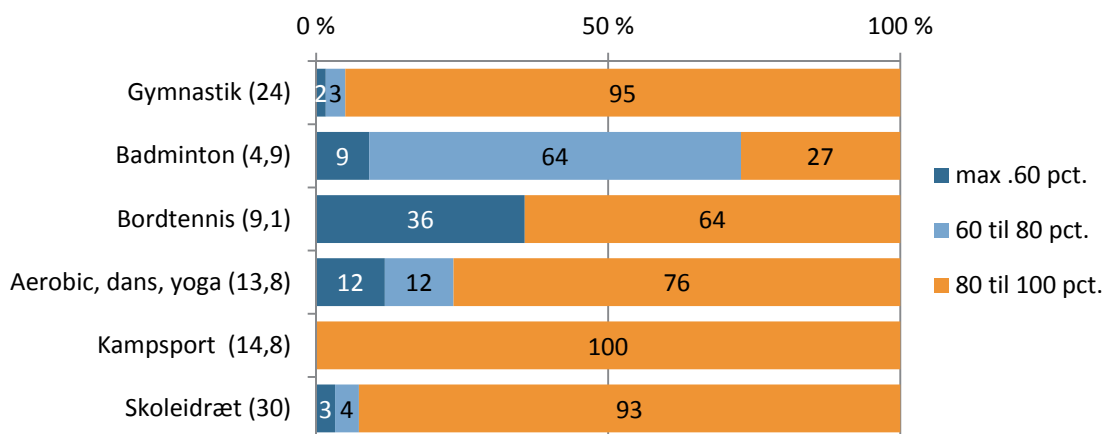
Antallet af aktive har ikke direkte betydning for andelen af udnyttet aktivitetsareal. Der er f.eks. ret mange udøvere i gennemsnit til håndbold (15,2 aktive i gennemsnit per forløb), men alligevel en del forløb (20 pct.), som maksimalt bruger 60 pct. af aktivitetsarealet. Modsat er der få aktive til tennis, (6,1 aktive i gennemsnit per forløb), men en ret stor del af arealet i hallen benyttes.

Sammenhæng mellem arealbenyttelse og antal aktive per forløb på tværs aktivitetstyper hænger selvfølgelig sammen med aktivitetstypens karakter, og visse aktiviteter som f.eks. tennis vil uanset antallet af deltagere optage en stor del af lokalearealet.

Overvejelser om, hvilke typer af aktiviteter der er egnede til evt. at afvikle sammen, bør derfor også medtage vurdering af aktivitetens karakter samt data på benyttelse af aktivitetsareal og ikke kun antallet af aktive. Ud fra ovenstående er det interessant at se nærmere på, om f.eks. badminton og i visse tilfælde håndbold og basketball kan arrangeres sideløbende med andre aktiviteter, hvis man i visse tidsrum har mangel på haltider.

Også i de små haller/idrætslokaler tegner der sig et billede af, at badminton og bordtennis ofte har noget mere plads til rådighed, end der bliver anvendt (se figur 44). Det er her værd at overveje, om disse aktiviteter kunne passes ind sammen. En sådan vurdering skal selvfølgelig tage højde for om lokalerne er egnede, om støjniveauet bliver for højt, samt om det er praktisk muligt at adskille aktiviteterne med bånd til f.eks. at opfange bordtennisboldene.

Figur 44: Arealbenyttelse i små haller/idrætslokaler på tværs af aktiviteter.

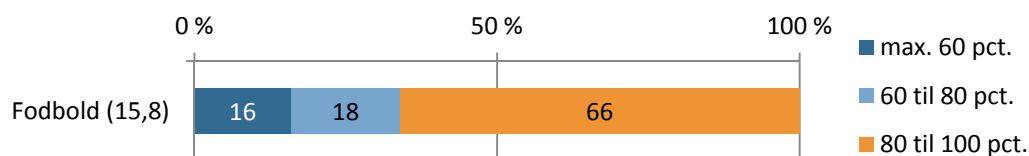

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

På kunstgræsbaner arrangeres fodboldtræning oftere sammen med en anden aktivitet end alene. Det hænder dog, at der kun er én aktivitet i gang på banerne, men her er deltagerantallet ret højt (30,7).

I de tilfælde hvor der kun er én aktivitet, er det 34 pct. af tilfældene, hvor hele spillearealet ikke udnyttes, og i 16 pct. af tilfældene ville det umiddelbart være muligt at få plads til en ekstra aktivitet (se figur 45).

Figur 45: Arealbenyttelse på kunstgræsbaner.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Det er selvfølgelig væsentligt at overveje, om det er nødvendigt at begrænse aktiviteter. På kunstgræsbanerne benytter man sig allerede af muligheden for at have flere aktiviteter i gang på samme tid, og måske er placeringen af aktiviteter alene et tegn på, at kapaciteten er tilstrækkelig, og at det ikke er nødvendigt i alle tilfælde at have flere aktiviteter kørende sideløbende.

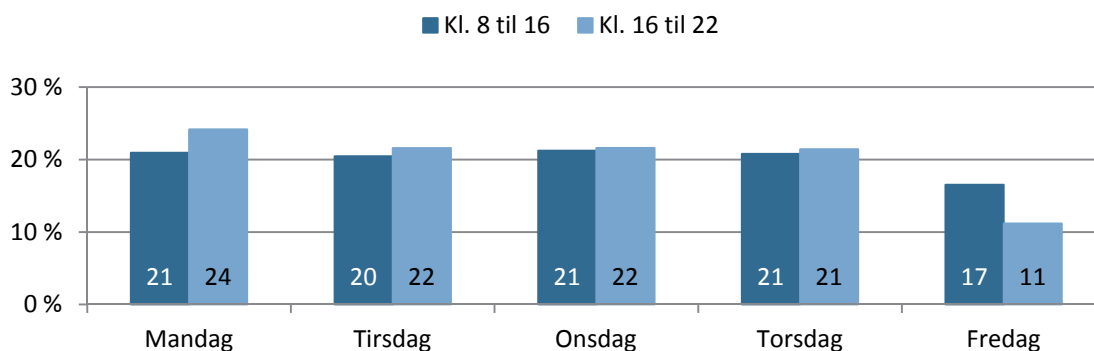
Benyttelse på forskellige ugedage

De gennemførte analyser hidtidig har fokuseret på benyttelse på alle hverdage og ikke taget højde for eller undersøgt, om der er forskelle i brugen på tværs af de forskellige ugedage.

En analyse viser, at der samlet set er noget mindre aktivitet på fredage i forhold til mandage, tirsdage, onsdage og torsdage. Det gør sig især gældende i tidsrummet mellem kl. 16 og 22, hvor det stort set kun er foreninger, som står for aktiviteter. Forskellene dagene i mellem er mindre i dagtimerne, hvor det primært er folkeskoler, som står for aktiviteter.

Lige stor aktivitet på alle hverdage ville betyde, at hver dag ville tegne sig for 20 pct. af den samlede afholdte aktivitetstid (analyser behandler tider før og efter kl. 16 særskilt). Men som figur 46 nedenfor viser, er det ikke tilfældet i de store haller. I tidsrummet mellem kl. 16 og 22 er det kun 11 pct. af den samlede afholdte aktivitetstid, der er blevet afholdt på fredage, hvorimod en lidt højere andel er afholdt de andre dage.

Figur 46: Der bliver afholdt færrest aktivitetstimer på fredag efter kl. 16.

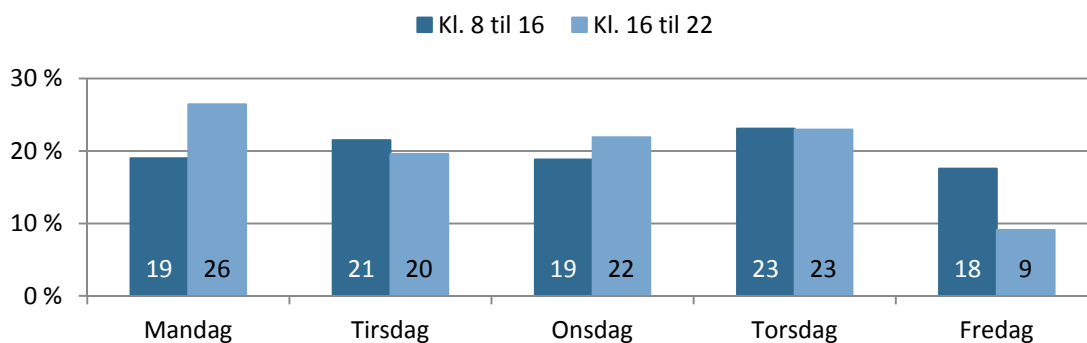
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Forskellen mellem antal afholdte timer ugens første fire dage er ret små, om end mandag efter kl 16 har en lidt større andel timer end de tre andre dage. Samlet set indikerer analy-

sen, at fredage ikke er foreningers foretrukne aktivitetsdag, og at de store haller står mere fri på fredage end de resterende dage.

Billedet er omtrent det samme i de små haller/idrætslokaler, om end brugen på fredage efter kl. 16 er endnu lavere end i de store haller, samt at mandage er mere benyttet (se figur 47).

Figur 47: Fredage benyttes i noget mindre grad til aktivitet i små haller/idrætslokaler.

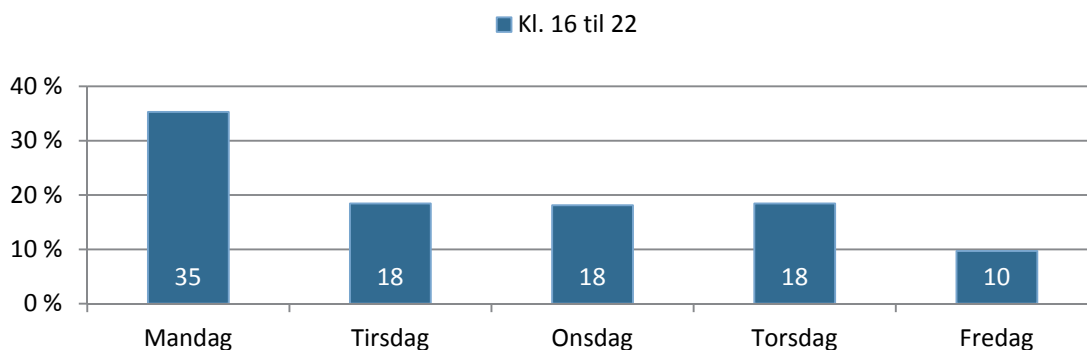

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

I dagtimerne er forskellene mellem fordelingen af aktivitetstimer begrænsede, og det indikerer som med de store haller, at fredage ikke på samme vis som med foreninger påvirker folkeskolernes brug af lokaler.

Også på kunstgræsbanerne findes mønstret, om end det her kun giver mening at se på tidsrummet mellem kl 16 og 22 (se figur 48). Mandage træder dog særligt frem og er noget mere benyttet end de øvrige hverdage, og fredage er igen noget mindre benyttet til aktivitet.

Figur 48: Mandage er særligt meget i brug på kunstgræsbanerne.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Den korte gennemgang understreger, at fredage efter kl. 16 er særligt svære at få benyttet i sammenligning med de andre hverdage. Det afspejler sig også i de kommunale booking-skemaer, hvor der er noget mere fri tid på fredage sammenlignet med de andre dage.

Det er værd at overveje, hvorledes den mindre benyttelse og efterspørgsel på fredage aktivt kan bruges til f.eks. at invitere nye brugergrupper ind i faciliteterne. Der findes en del ledige tider på fredage, og så længe de ikke er ønsket af foreninger eller andre, kunne de sagtens sættes i spil over for selvorganiserede brugere, særlige målgrupper eller private udbydere eller lignende.

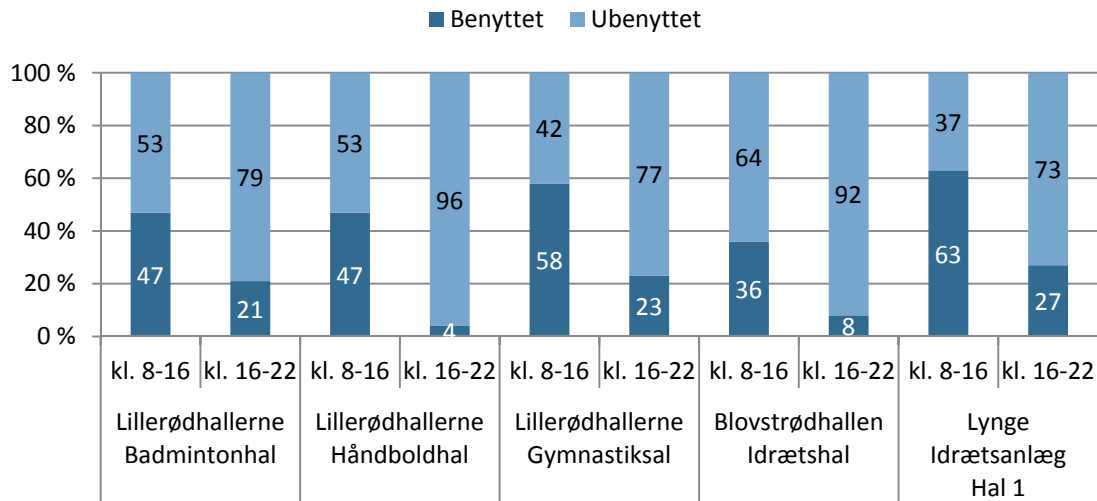
Brug i weekender

Kapacitetsanalysen af haller og kunstgræsbaner afsluttes med at se nærmere på benyttelsen af et lille udpluk af de 26 faciliteter i weekenden. Der er tale om fem store haller, tre små haller/idrætslokaler og to kunstgræsbaner.

Mens fordelingen af tider er ret ens i hverdagene, varierer bookingerne mere i weekendene, hvor der blandt andet spilles kampe ude og hjemme. Det betyder, at foreninger ikke på samme måde kommer til deres faste tider, og det er derfor også interessant at undersøge, om det påvirker benyttelsen nævneværdigt.

Benyttelsen af de store haller er størst i timerne mellem kl. 8 og 16, og ikke som i tilfældet på hverdage mellem kl. 16 og 22. Især hallerne i Lillerødhallerne og Hal 1 på Lyngø Idrætsanlæg er pænt benyttet, og benyttelsen er her på højde med benyttelsen i aftentimerne på hverdagsaftener (se figur 49).

Figur 49: Timerne før kl. 16 er mest benyttet.

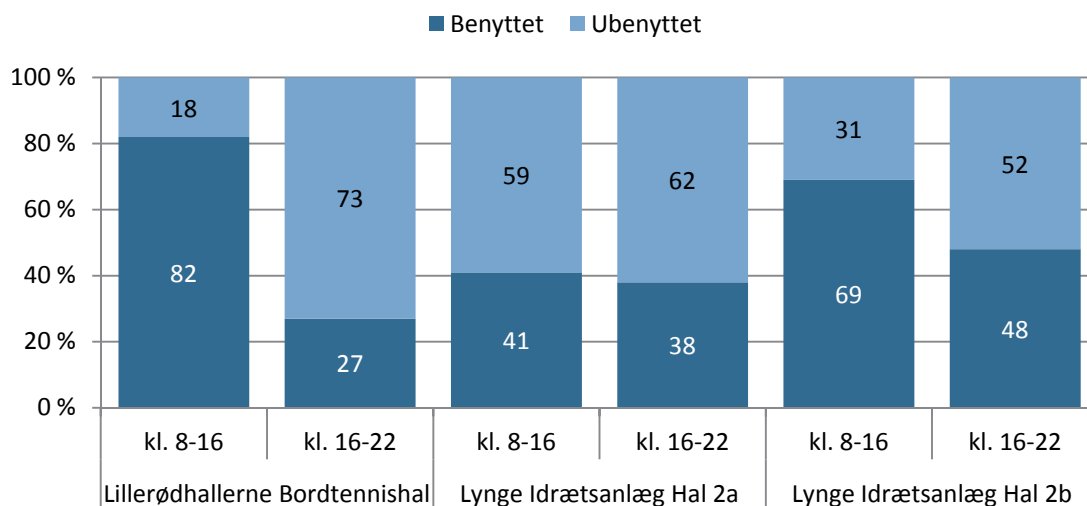
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Mens tiderne frem til kl. 16 er benyttet i omtrent samme omfang som hallerne på hverdage, er hallerne i aftentimerne i weekender markant mindre benyttet end i hverdagene. Især Håndboldhallen i Lillerødhallerne og Idrætshallen i Blovstrødhallen er nærmest ikke i brug.

Mønstret er det samme i de små haller/idrætslokaler, om end benyttelsen varierer i noget mindre omfang, og samlet set er det faktisk en ret stor del af tiderne, der er benyttet (se

figur 50). Dagstimerne benyttes mest, men benyttelsen falder kun i mindre omfang ved overgangen til aften.

Figur 50: Der er kun mindre forskel i benyttelsen mellem dag og aften.

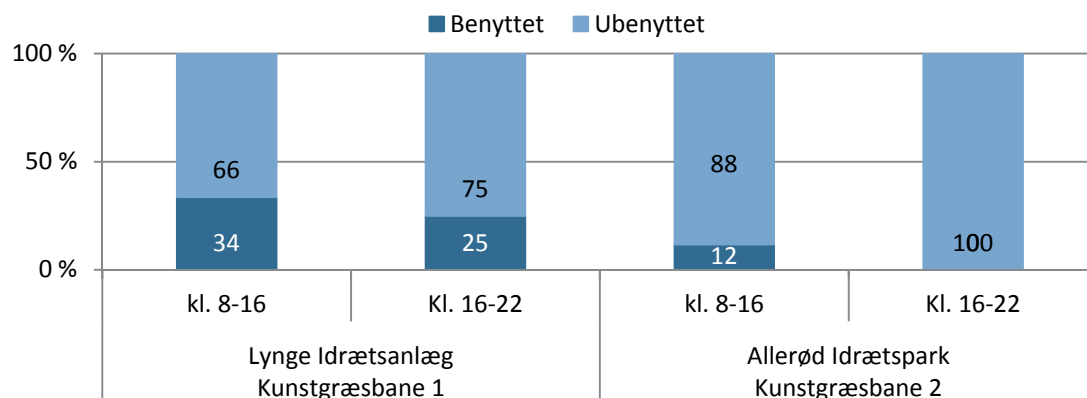
Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Faktisk er benyttelsen af de små haller/idrætslokaler på højde med – og i nogen tilfælde endda højere – end tilfældet er på hverdage.

De to kunstgræsbaner, der er blevet undersøgt i weekenderne, er kun i brug i begrænset omfang. Kunstgræsbanen på Lynge Idrætsanlæg bruges i et vist omfang, mens banen ved Allerød Idrætspark nærmest står tom (se figur 51).

Som med de store haller og små haller/idrætslokaler, er brugen før kl. 16 større end efter.

Figur 51: Benyttelsen af kunstgræsbanerne er begrænset i weekenden.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Kapacitetsanalyse i svømmehaller

Dette afsnit analyserer benyttelsen af kommunens to svømmehaller. Begge svømmehaller er blevet undersøgt fra morgenen til aften, og analysen afrapporteres som tilfældet var med indendørsfaciliteter og kunstgræsbaner i fire forskellige tidsrum; kl. 8 til 16, kl. 16 til 22, kl. 17 til 20 og kl. 8 til 22.

Stor forskel i benyttelsen af svømmehallerne

Der er ret stor forskel i benyttelsen af de to svømmehaller, idet Blovstrød Svømmehal har været anvendt til aktivitet i noget mindre omfang end Engholm Svømmehal. Samlet set har der været aktivitet i 59 pct. af tiden mellem kl. 8 og 22 i Engholm Svømmehal, mens det til sammenligning er 30 pct. af tiden i Blovstrød Svømmehal (se tabel 35).

Tabel 35: Engholm har været mest benyttet til aktivitet.

(pct.)	Engholm Svømmehal	Blovstrød Svømmehal
Kl. 8-16	55	23
Kl. 16-22	65	40
Kl. 17-20	83	47
Kl. 8-22	59	30

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Alle aktivitetsforløb i svømmehaller (n = 129).

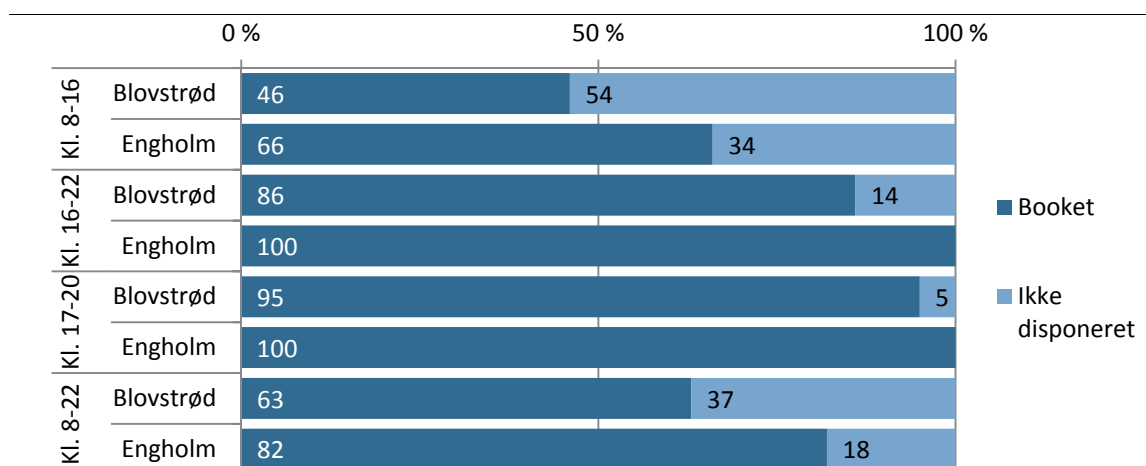
På tværs af de forskellige tidsperioder i løbet af dagen er der også ret store forskelle mellem benyttelsen af de to svømmehaller, men i begge haller gælder det generelt, at den mest benyttede periode er mellem kl. 17-20 efterfulgt af kl. 16-22. Det er ikke overraskende og stemmer overens med benyttelsen på indendørsfaciliteter og kunstgræsbaner.

De store forskelle mellem de to svømmehaller skal formentlig tilskrives, at Blovstrød Svømmehal genåbnede efter et længere renovationsarbejde i uge 13, og at svømmehallens planlagte aktiviteter kom stille i gang. Derfor ser analysen nærmere på de to svømmehaller adskilt.

Der er stor efterspørgsel på haltider i svømmehallerne

Svømmehallerne er blandt de mest efterspurgte faciliteter, og lokalt oplever kommuner ofte, at der er mangel på tid til svømmeforeninger og folkeskoler. Det billede bekræfter et kig på bookingskemaerne i Allerød Kommune, idet stort set alle banetider især efter kl. 16 er booket (se figur 52). Skal man tro bookingskemaerne, er det svært at få plads til flere aktiviteter.

Figur 52: Efter kl. 16 er svømmehallerne næsten fuldt booket.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Sammenholder man bookingskemaerne i figur 52 med den faktiske brug af svømmehallerne i tabel 35 viser det sig, at det ikke er alle de bookedede tider, der reelt bliver anvendt til aktivitet.

Fremmødet til bookedede tider varierer meget blandt de to svømmehaller, og i Engholm Svømmehal er det tre ud af fire timer, arrangørerne møder frem til, mens det i Blovstrød Svømmehal er hver anden (se tabel 36).

Bemærkelsesværdigt er det, at fremmødet til bookedede tider i begge svømmehaller er mindre i aften- end dagtimerne, hvilket er modsat tilfældet i indendørsfaciliteter og kunstgræsbaner. Det har dog ikke betydning for den samlede benyttelse af faciliteterne, som på linje med indendørsfaciliteter og kunstgræsbaner er størst efter kl. 16 og højest i primetime.

Tabel 36: Fremmøde til bookedede tider er størst i Engholm Svømmehal.

	Engholm Svømmehal			Blovstrød Svømmehal		
	Benyttet	Booking	Fremmøde	Benyttet	Booking	Fremmøde
Kl. 8-16	55	66	83	23	46	50
Kl. 16-22	65	100	65	40	86	47
Kl. 17-20	83	100	83	47	95	49
Kl. 8-22	59	82	72	30	63	48

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Det højere fremmøde til bookedede tider skyldes, at folkeskolerne i noget højere grad end foreningerne møder op til deres bookedede tider. Foreningerne sidder på stort set alle tider efter kl. 16, og her tyder det på, at det er værd at se nærmere på fremmødet til bookedede tider. Selvom der tages højde for en opstartsperiode i Blovstrød Svømmehal, er det en væsentlig del af de bookedede tider, foreningerne ikke møder frem til.

Præcis brug af svømmehallens vandspejl på ugedage

Registranterne blev også bedt om præcist at angive, hvor stor en del af svømmehallens vandspejl (aktivitetsareal), som faktisk var i brug hver time, der var aktivitet. Der er således muligt på tværs af dage og tidsrum ret detaljeret at beskrive, hvor stor en del af svømmehallernes baner, som har været benyttet. Det er brugbar viden, der blandt andet kan indgå i vurderinger af, om det er muligt at få plads til flere aktiviteter på samme tid i svømmehallerne.

Boks 3.5 herunder beskriver, hvordan kapacitetsbenyttelsen af svømmehallerne beskrives grafisk.

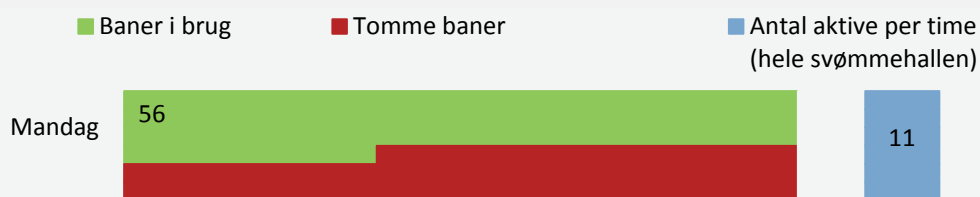
Boks 3.5: Sådan læses kapacitetsbenyttelsesgrafer for svømmehallerne.

Figuren nedenfor viser brugen af Engholm Svømmehal på mandage fra kl. 8 til 16.

De store grønne og røde bjælker angiver, hvor stor en del af svømmehallen der i gennemsnit er i brug i tidsrummet fra kl. 8 til 16. Det grønne område illustrer baner i brug, mens det røde område angiver tomme baner. Der kan have været tidsrum, hvor alle baner har været i brug samt tidsrum, hvor svømmehallen har været helt tom.

Tallet (56) angiver den procentuelle del, som er i brug af hele svømmehallens aktivitetsareal.

Benyttelse og brug af Engholm Svømmehal mandag i uge 9 (kl. 8 til 16).

Den lyseblå bjælke til højre viser det gennemsnitlige antal aktive per time mellem kl. 8 og 16. Der er tale om et gennemsnit, og for de enkelte timeregistreringer kan deltagerantallet have varieret, og det er ikke sikkert, at der har været aktive i alle timer.

På mandage mellem kl. 8 og 16 har 56 pct. af aktivitetsarealet i Engholm Svømmehal været benyttet til aktivitet, og i gennemsnit har der været 11 aktive.

Benyttelse af Engholm Svømmehal

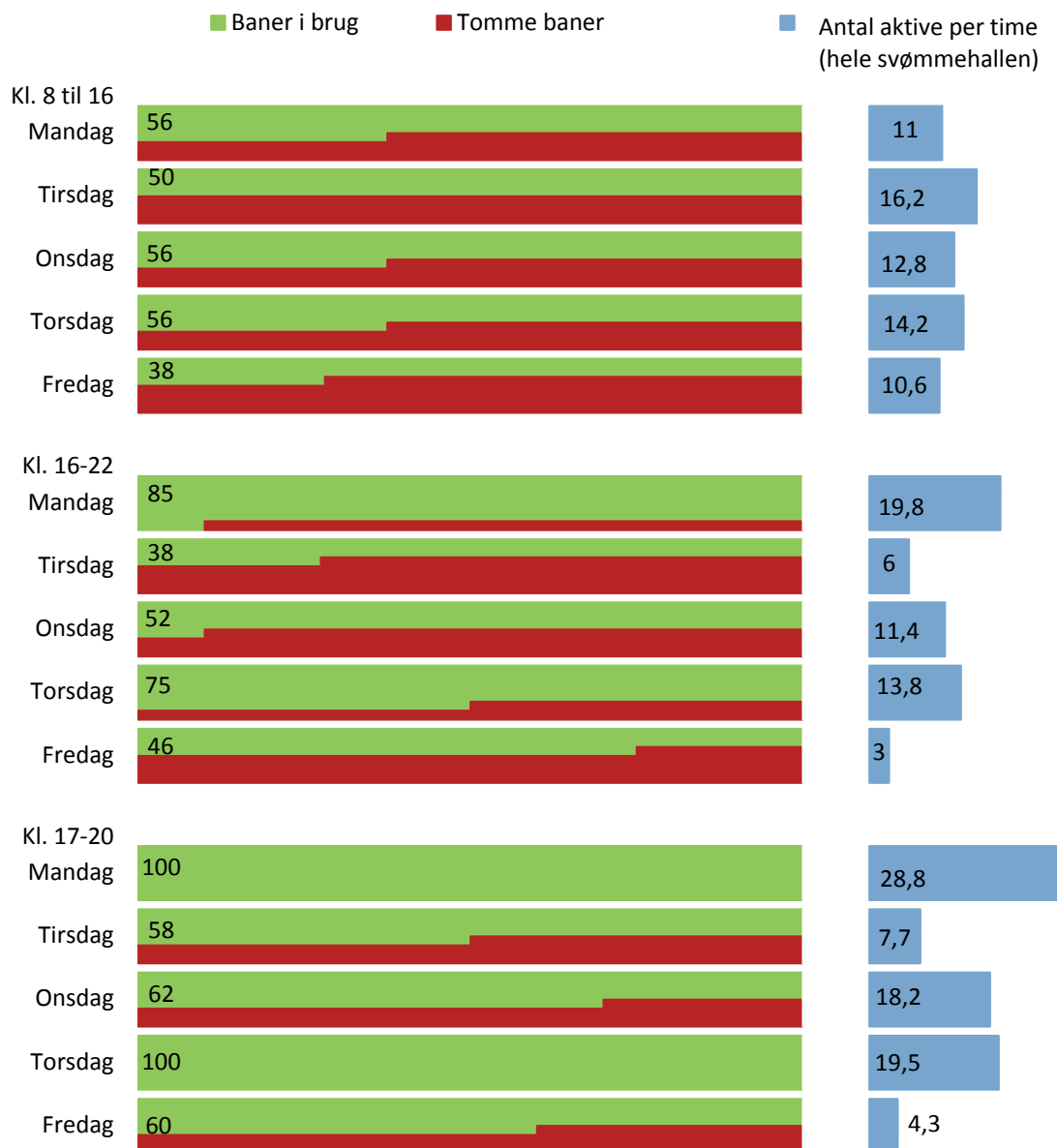
Fra morgen til aften (kl. 8 til 22) er Engholm Svømmehal benyttet i 59 pct. af tiden. Brugen i primetime er noget højere, og timerne mellem kl. 17 og 20 benyttes 83 pct. af tiden.

Figur 53 nedenfor viser arealbenyttelsen på tværs af dage og tidsrum samt det gennemsnitlige antal aktive. Det mest benyttede tidsrum, er også det tidsrum, hvor den største del af arealet er i brug, og det hænger nok sammen med, at ønsket om tider her er størst. Mellem kl. 17 og 20 er 76 pct. af svømmehallens areal i gennemsnit benyttet, og der er 15,7 aktive per time.

Til sammenligning er 50 pct. af svømmehallens areal benyttet mellem kl. 8 og 16, mens det er 59 pct. mellem kl. 16 til 22. Der er kun mindre forskelle i det gennemsnitlige antal aktive

de to perioder mellem, og der er lidt flere aktive i dagtimerne sammenlignet med aften-timerne (12,9 mod 10,8).

Figur 53: Benyttelse af Engholm Svømmehal i uge 9 og 13.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

Overordnet set er der sammenhæng mellem andelen af benyttet tid (om der er nogen i svømmehallen eller ej), andelen af benyttet areal samt antal aktive.

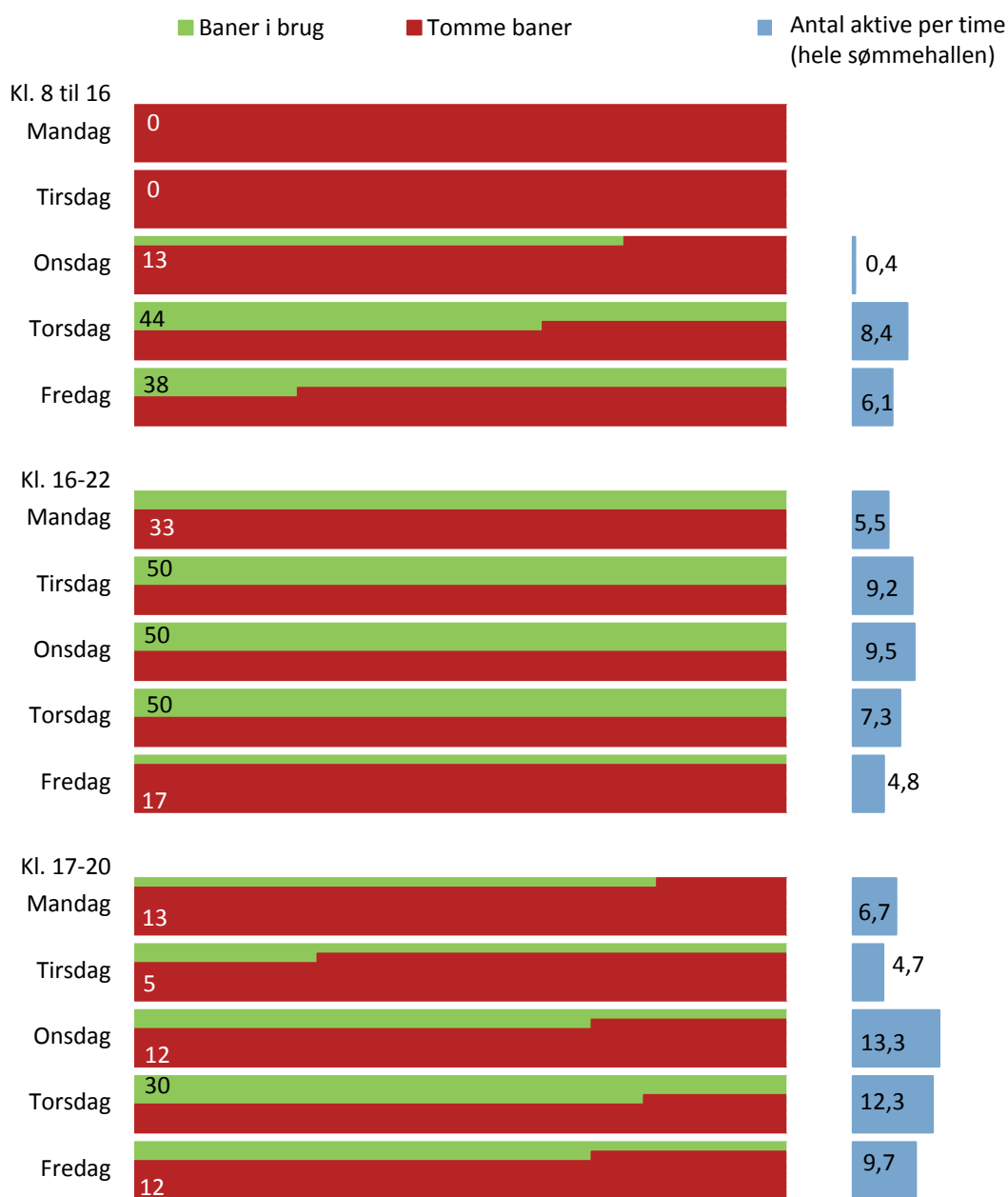
De mest benyttede perioder kendetegnes således ved, at den største del af arealet benyttes, samt at der er flest aktive på de tidspunkter. Det indikerer, at det i de mindre benyttede perioder er muligt at få plads til flere aktiviteter på samme tid og på den måde gøre svømmehallerne tilgængelige for et større antal brugere. Det kan f.eks. gøres ved at udvide

den offentlige åbningstid og at tilbyde svømning for organiserede brugere på ledige baner sideløbende med, at foreninger eller folkeskoler har aktiviteter.

Benyttelse af Blovstrød Svømmehal

Sammenhængen mellem efterspørgsel, arealbenyttelse og antal aktive skinner ikke på samme måde igennem i Blovstrød Svømmehal, hvilket dog kan hænge sammen med den generelt ret lave benyttelse. Samlet set er det kun 30 pct. af tiderne i hallen fra morgen til aften, der bruges til aktivitet.

Figur 54: Benyttelse af Blovstrød Svømmehal i uge 13.

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014).

I perioder med aktivitet er benyttelsen af lokalearealet størst i timerne mellem kl 16 og 22 og altså ikke i primetime, som ellers har været det mest benyttede tidsrum (se figur 54).

Ser man i stedet på antallet af aktive, er billedet lidt anderledes. Antallet varierer på tværs af de forskellige tidsrum, men her er det timerne i primetime, der har flest deltagere per time. Der er i gennemsnit 9,3 deltagere mellem kl. 17 og 20, mens det er 7,3 mellem kl. 16 og 22 og 3 mellem kl. 8 og 16.

Svømmehallernes kapacitet er ikke fuldt benyttet

Selvom ovenstående analyse alene er baseret på to svømmehaller, samt at Blovstrød Svømmehal kun er undersøgt i en uge, peger analysen på, at svømmehallerne ikke er fuldt benyttet, og at det er muligt at få passet flere aktive ind, hvis der er behov.

Engholm Svømmehal er i timerne mellem kl. 17 og 20 tæt ved at være benyttet til fulde at dømme ud fra brugen af aktivitetsareal, men i timerne før og efter er der plads til flere arrangører og brugere.

Hvordan flere aktiviteter præcist kan arrangeres sideløbende – og f.eks. samtidigt med offentlig svømning – er ikke simpelt, men er på den anden side heller ikke en umulig opgave.

Opsummering: Brug og benyttelse af facilitetstyper

De ovenstående analyser har haft sigte på at beskrive brugen af først indendørsfaciliteter og kunstgræsbaner og sidenhen svømmehaller. Denne del af analysen samler op på de forskellige delanalyser ved i hovedtræk at beskrive de fire facilitetstypers typiske brug, arrangører og brugere. Resultaterne er summeret op i tabel 37 nedenfor.

Tabel 37: Arrangører, brugere og aktiviteter på tværs af facilitetstyper (pct.).

		Stor hal	Små haller/ idrætslokale	Kunst- græsbane	Svømmehal
Antal	Gennemsnit	20	21	24	19
	Median	15	18	22	17
	Mode	12	18	30	15
Alder (pct.)	Børn og unge (0-15 år)	66	69	58	61
	Unge voksne (16-24 år)	10	6	29	6
	Voksne (25-60 år)	14	14	6	16
	Seniorer (+60 år)	6	5	0	
	På tværs af aldersgrupper	4	6	7	17
Køn (pct.)	Kun mænd	24	15	78	6
	3/4 mænd	11	10	4	
	Halvt af hver	45	48	0	82
	3/4 kvinder	5	5	0	12
	Kun kvinder	15	21	18	
Arrangør (pct.)	Forening	68	54	97	68
	Folkeskole	24	38	0	24
	Andre	8	8	3	8
Aktiviteter (pct.)	Én aktivitet	88	81	40	88
	Flere	12	19	60	12
Længde (pct.)	0-45 min.	6	8	1	
	46-60 min.	32	32	4	
	61-75 min.	13	14	4	
	76-90 min.	30	27	80	
	91+ min.	19	19	11	
Udnyttelse af areal (pct.)	20 pct.	3	2	9	
	40 pct.	5	3	24	
	60 pct.	10	5	10	
	80 pct.	6	4	10	
	100 pct.	76	86	47	
Hyppigste aktiviteter		Badminton, skoleidræt	Skoleidræt, gymnastik	Fodbold	Svømning

Kilde: Kapacitetsanalysen (2014). Særlige arrangementer er sorteret fra. Stor hal (n = 499), små haller/idrætslokale (n = 418), kunstgræsbane (n = 115), svømmehal (n = 129).

De store idrætshaller

Allerød Kommune har otte store idrætshaller (ni når Lyngø Idrætsanlæggets hal 2a og 2b er slået sammen). Hallerne er placeret på kommunens folkeskoler og de større idrætsanlæg, som også indeholder andre typer af faciliteter.

De store haller er en vigtig facilitet for især foreninger, og hovedparten af de aktive i hallerne er børn og unge under 16 år (66 pct.). De store idrætshaller passer især godt til de

traditionelle idrætsaktiviteter, og desuden kan de tilfredsstille ekstraordinære behov og bruges derfor også i et vist omfang til specielle arrangementer. Gennemsnittet af aktive (20) per aktivitetsforløb er noget højere end den midterste observation (15).

Omtrent hvert andet forløb i de store haller er for både drenge og piger, og det er især folkeskoler, der arrangerer disse forløb. Drenge/mænd benytter i højere grad end piger/kvinder de store haller, hvilket til dels hænger sammen med typen af aktiviteter, der arrangeres i hallerne.

Selvom der er tale om store haller, arrangeres der typisk kun én aktivitet ad gangen (88 pct.), og i de fleste tilfælde bruges hele aktivitetsarealet (76 pct.).

Selvom der er stor efterspørgsel på de store haller især efter kl. 16, er det langt fra den samlede kapacitet, der benyttes. Hallerne er stort set booket i alle timerne mellem kl. 16 og 22 (92 pct.), men der er reelt kun aktivitet i 62 pct. af tiden.

De små haller/idrætslokaler

Allerød Kommune har 13 små haller/idrætslokaler, som spænder over et bredt spektrum af forskellige lokaletyper. Der findes traditionelle gymnastiksale i forbindelse med de kommunale folkeskoler og idrætsanlæg samt mere specialiserede lokaler til blandt andet karate.

Der er i gennemsnit omtrent det samme antal aktive per aktivitetsforløb som i de store haller (gennemsnit 21 og median 18), og målt på antal aktive per kvm er der stort udbytte af de mindre lokaler. Foreninger (54 pct.) står for en lidt større andel af forløbene end folkeskoler (38 pct.).

Der er en del forløb, hvor piger og drenge deltager samtidigt. Ellers er kvinder/piger hyppigere brugere end drenge/mænd, hvilket til dels hænger sammen med at en del bevægelsesaktiviteter som gymnastik arrangeres i lokalerne.

Der arrangeres stort set kun én aktivitet ad gangen (81 pct.), og typisk er hele lokalearealet i brug (86 pct.).

Benyttelsen af de små haller/idrætslokaler er begrænset, og der findes såvel i de kommunale bookingskemaer som i reel brug ret meget fri tid også efter kl. 16. Lokalerne er booket i 64 pct. af tiden, men er kun i brug i 35 pct. En del af lokalerne er forhåndsbooket til folkeskolerne, og med tanke på den relativt store andel seniorer blandt de aktive, er det vigtigt at sikre, at de fortsat kan få adgang til lokalerne også i løbet af dagtimerne.

Kunstgræsbaner

De udendørs kunstgræsbaner skiller sig ud fra de andre faciliteter ved kun at blive brugt af foreninger (97 pct.), kun være i brug efter kl. 16, og udelukkende have fodbold som aktivitet.

Kunstgræsbanerne har desuden flere aktive per forløb end de andre faciliteter, og i gennemsnit er der 24 aktive per forløb. Modsat de andre facilitetstyper, er der oftest mere end én aktivitet i gang på samme tid.

De enkelte aktivitetsforløb bruger typisk ikke hele aktivitetsarealet, hvilket blandt andet skyldes, at der typisk er mere end en aktivitet i gang på samme tid. Antallet af aktive per bane er altså noget højere end det gennemsnitlige antal aktive per forløb.

Der er i udpræget grad drenge/mænd (78 pct.), der bruger banerne. Seks ud af ti spillere på kunstgræsbanerne er under 16 år.

Før kl. 16 er kunstgræsbanerne ikke i brug, mens der er aktivitet på dem i en ud af to timer efter kl. 16. Især i primetime er banerne ret benyttet, og modsat de andre aktivitetstyper er fremmødet til planlagte tider høj.

Svømmehaller

Allerød Kommune har to svømmehaller, som begge har 25 meter bassiner. På samme vis som med de store haller er foreninger (68 pct.) og folkeskoler (24 pct.) de primære arrangører i svømmehallerne. I modsætning til de andre faciliteter bruger offentligheden også svømmehallerne i den offentlige svømmetid (8 pct.).

Børn og unge under 15 år er de primære brugere af svømmehallerne, men der er også en del aktivitetsforløb, som går på tværs af aldersgrupper (17 pct.). De fleste aktivitetsforløb (82 pct.) har deltagelse af begge køn, og modsat de andre faciliteter arrangerer foreninger også ret mange forløb for begge køn.

Svømmehaller er typisk en ret efterspurgt facilitet, men også her findes en del fri tid. Benyttelsen er højest i aftentimerne efter kl. 16 (65 pct.), hvor hallerne ifølge bookingskemaerne er fuldt optaget.

Delanalyse 4. Spørgeskemaundersøgelser

- 4.1: Undersøgelse af skolebørns (10-15 år) idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og natur
- 4.2: Undersøgelse af voksnes (+16 år) idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og natur
- 4.3: Undersøgelse af arrangørers brug af og tilfredshed med idrætsfaciliteter

Analysens formål er:

- At tegne et billede af børn, unge (4. til 10. klasse) og voksne (+16 år) idrætsvaner, brug og tilfredshed med idrætsfaciliteter og naturområder i kommunen.
- At undersøge foreninger, folkeskoler og kommunale institutioners brug og tilfreds med idrætsfaciliteter og naturområder til idrætsaktiviteter.

Analysen viser:

- At tre ud af fire børn og unge i kommunen mellem 10 og 15 år dyrker idræt. Størstedelen er medlem af en idrætsforening, og det er især fodbold, som tiltrækker mange børn og unge.
- At deltagelsen i foreningslivet er lavere end på landsplan blandt børn og unge, men at den samlede deltagelse i foreningslivet er på højde med Region Hovedstaden.
- At der er store forskelle mellem de yngste børn i undersøgelsen (10-12 år) og de ældste børn (13-15 år), hvad angår aktivitetsvalg, tilknytning til foreningslivet og brug af kommercielle fitnesscentre. De yngre børn vælger de traditionelle aktiviteter som fodbold, gymnastik og svømning i foreninger, mens de ældre i højere grad er kunder i et privatcenter og gerne dyrker forskellige former for aktiviteter med fokus på træning af kroppen. Fitness, styrketræning og motionsløb hitter blandt de største børn.
- At de voksne (16+ år) er mere idrætsaktive end på landsplan, men ikke i sammenligning med nabokommuner. Den høje idrætsdeltagelse skal især tilskrives et højt uddannelsesniveaue blandt de voksne borgere i Allerød Kommune.
- At voksne er lige så tilbøjelige til at dyrke idræt i en forening, i privat regi og på egen hånd som på landsplan.
- At de største aktiviteter blandt voksne er motionsløb, styrketræning og vandring. Det er de samme som på landsplan, og andelen af aktive inden for disse aktiviteter er på højde med tallene på landsplan.
- At hver anden forening, folkeskole, kommunal institution eller aftenskole ikke mener, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Dog mener hovedparten, at de kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis.
- At tilfredsheden med idrætshaller er større end med stadions/boldbaner og gymnastiksale/andet idrætslokale.

Del 4.1: Undersøgelse af skolebørns (10-15 år) idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og natur

Denne delanalyse belyser børn- og unges idrætsvaner i Allerød Kommune med afsæt i en spørgeskemaundersøgelse⁸² foretaget blandt 1.248 elever⁸³ på kommunens skoler fra 4. til 10. klassetrin.

Undersøgelse af 10-15-årige

Undersøgelsen er foretaget blandt næsten lige mange drenge (48 pct.) og piger (52 pct.). På alderssiden er undersøgelsen ikke repræsentativ for samtlige børn og unge i kommunen, da den af praktiske årsager er afgrænset til elever på 4. til 10. klassetrin og primært har haft deltagelse af elever mellem 10 og 15 år. 44 pct. af eleverne i undersøgelsen er mellem 10 og 12 år, mens 50 pct. er mellem 13 og 15 år. 6 pct. er 16 år. De 16-årige er inkluderet i voksenundersøgelsen, og behandles kun i begrænset omfang i denne del.

Når aldersfordelingen nævnes, er det for at gøre læseren opmærksom på, at undersøgelsen ikke skal opfattes som en samlet analyse af samtlige børn og unges idrætsvaner i Allerød Kommune. Undersøgelsen siger ikke noget specifikt om de 0-9-åriges idrætsvaner.

Selvom der er tale om ret små aldersintervaller (7-9-årige, 10-12-årige og 13-15-årige), ændrer idrætsdeltagelsens karakter sig meget de tre aldersgrupper imellem. Der er ganske stor forskel på, hvad 7-9-årige, 10-12-årige og 13-15 årige dyrker og efterspørger på idrætsområdet. Denne undersøgelse illustrerer dette ved at fremhæve en række centrale forskelle mellem 10-12-årige og 13-15-årige. Det har af praktiske grunde ikke været muligt at gennemføre en undersøgelse blandt de mindste børn i Allerød Kommune. For et overordnet billede af de 7-9-årige børns idrætsdeltagelse henvises til den seneste undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner (Laub, 2013).

Undervejs i denne analyse sammenlignes børn og unges idrætsvaner i Allerød Kommune med landstal og regionstal. I disse sammenligninger er der taget højde for alderssammensætningen i Allerød-undersøgelsen, således at børn og unge i Allerød Kommune sammenlignes med de samme alderskategorier på landsplan.

Deltagelse på skole- og klassetrin

Denne undersøgelse er foretaget på kommunens lokale folkeskoler. Spørgeskemaet er med lærernes tilstedeværelse udfyldt af eleverne selv i løbet af en undervisningstime efter Idan/CISC's instruktioner. Der er visse forskelle mellem antallet af respondenter skolerne imellem, hvilket til dels afspejler, at skolerne har forskellige størrelser og elevantal. Flest elever i undersøgelsen kommer fra Lyng Skole, Lillerød Skole og Ravnsholtskolen (se tabel 38).

⁸² Når der i teksten refereres til spørgeskemaundersøgelsen bruges referencen 'Skoleundersøgelsen (2014)'.

⁸³ Kun de elever, som har gennemført hele skemaet indgår i analysen. 458 besvarelser er sorteret fra. Der er for de flestes vedkommende tale om skemaer uden nogen svar, som formentlig skal forklares ved, at spørgeskemaet er blevet åbent for at blive lukket igen. Der er således ikke tale om et reelt manglende svar, da et nyt spørgeskema er blevet besvaret i stedet.

Andelen af svar på tværs af klassetrin er ret ens, når man ser bort fra, at ingen 10. klasses elever har deltaget i undersøgelsen. Der er kun på Engholmskolen, at der går elever i 10. klasse, og skolen har desværre ikke ønsket at deltage.

Tabel 38: Antal svar på tværs af skoler.

		Antal svar	Antal elever (4.-10. klassetrin)	Svarprocent
Skole	Blovstrød Skole	132	235	56
	Lynge Skole	325	490	66
	Skovvangskolen	164	291	56
	Lillerød Skole	310	404	77
	Engholmskolen	64	470	14
	Ravnsholtskolen	245	305	80
	Kongevejsskolen	8	21	38
Klassetrin	4. klasse	204	362	56
	5. klasse	221	365	61
	6. klasse	221	357	62
	7. klasse	230	372	62
	8. klasse	182	361	50
	9. klasse	190	329	58
	10. klasse	0	70	0

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Alle respondenter (n = 1.248).

Selvom der er visse udsving i svarprocent mellem skolerne, er det samlet set en god del af Allerød Kommunes børn og unge mellem 10 og 15 år, som har deltaget i undersøgelsen.

Undersøgelse af sport og motion i fritiden

Næsten alle børn og unge fra 10 til 16 år i Allerød Kommune dyrker en eller anden form for motions- eller idrætsaktivitet i deres fritid. 93 pct. af eleverne svarer, at de inden for det seneste år har dyrket idræt, sport eller motion regelmæssigt⁸⁴. Det er altså ganske få børn, der aldrig dyrker idræt i deres fritid.

Der er kun mindre forskel på andelen af idrætsaktive på forskellige alderstrin, om end der er tendens til, at andelen af aktive falder med stigende alder (se tabel 39). Drengene og pigerne er i lige høj grad idrætsaktive i fritiden.

⁸⁴ I undersøgelsen af danskernes motions- og sportsvaner bliver respondenterne spurgt: 'Har du dyrket idræt, sport eller motions regelmæssigt det seneste år?' og kan vælge mellem tre svar: ja, ja, men ikke for tiden og nej. Ordlyden af spørgsmålet er det samme i denne undersøgelse, men kun svarkategorier 'ja' og 'nej' indgår. Når der sammenlignes med landstal, er 'ja' og 'ja, men ikke for tiden' lagt sammen.

Tabel 39: Idrætsdeltagelsen i fritiden falder med alderen.

(pct.)	Total	Køn		Alder		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Allerød (ja)	93	94	93	96	92	88
Danmark (ja)	93	95	92	93	93	92

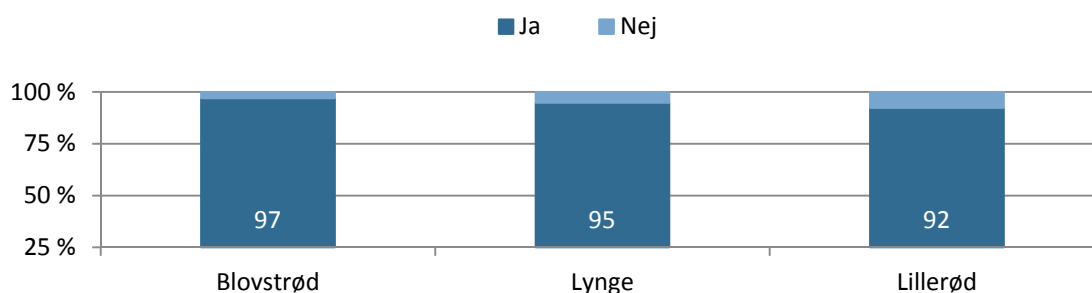
Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Har du dyrket idræt, sport eller motion regelmæssigt det seneste år?

Sammenligner man resultaterne i Allerød Kommune med resultaterne på landsplan, er børn og unges idrætsdeltagelse i Allerød Kommune på niveau med landsplan (93 pct.) (Laub, 2013). På landsplan ser man dog ikke helt samme fald i idrætsdeltagelsen med stigende alder (Laub, 2013).

Der er mindre forskelle i idrætsdeltagelsen mellem de tre lokalområder⁸⁵ i kommunen, men de er begrænsede, og ud fra datasættet kan det ikke med sikkerhed konkluderes, at børn og unge i Blovstrød er mere idrætsaktive end i Lillerød (se figur 55).

Figur 55: Der er ikke nævneværdig forskel i idrætsdeltagelsen mellem kommunens lokalområder.

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Forskellene i idrætsdeltagelsen mellem Blovstrød og Lillerød skyldes i stedet muligvis, at en større andel 10-12-årige i Blovstrød end i Lillerød har svaret på undersøgelsen. Omvendt har flere 16-årige svaret på undersøgelsen i Lillerød end i Blovstrød og Lyngby. Det er altså nærmere aldersforskelle mellem respondenterne, som forklarer udsvingene i lokalområdernes samlede idrætsdeltagelse.

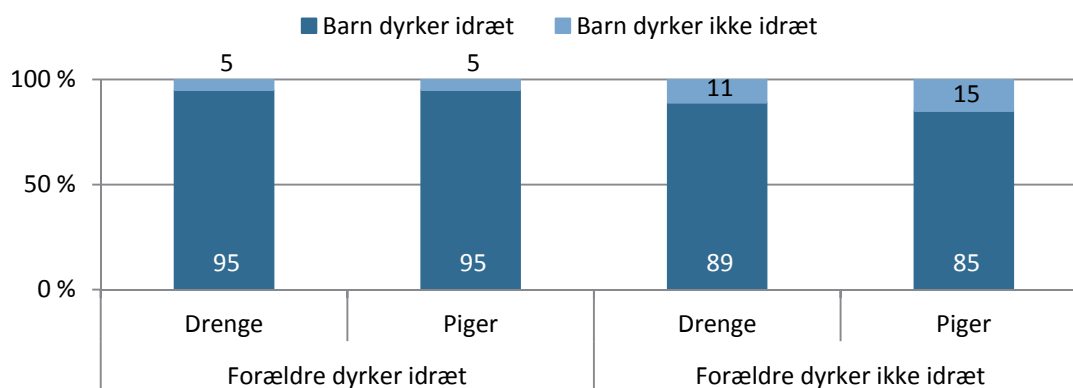
Forældres betydning for idrætsdeltagelse

Forældres idrætsdeltagelse spiller en vigtig rolle for børns tilbøjelighed til at blive idrætsaktive. Er forældrene idrætsaktive, er der meget stor sandsynlighed for, at deres børn også bliver det. Det er således hele 95 pct. af børnene med idrætsaktive forældre, som også selv dyrker idræt (se figur 56).

⁸⁵ Inddelingen i lokalområder er lavet ud fra den skole, eleverne går på. Dvs. at elever på Lyngby Skole hører til lokalområdet Lyngby, elever på Blovstrød Skole til Blovstrød, mens eleverne på de resterende skoler hører til Lillerød. Inddelingen er foretaget i samråd med Allerød Kommune. I undersøgelsen blandt voksne anvendes en lignende inddeling, men her er den foretaget på baggrund af adresse.

Omvendt stiger andelen af især inaktive piger, når hverken far eller mor dyrker idræt. 15 pct. af pigerne af inaktive forældre er selv inaktive, mens det samme gælder for 11 pct. af drengene.

Figur 56: Særligt piger påvirkes af inaktive forældre.

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

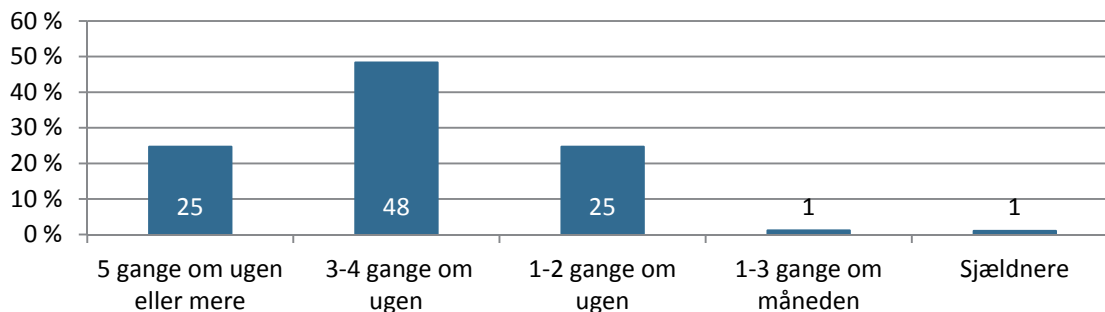
Tid til idræt

Størstedelen af børnene i Allerød Kommune dyrker idræt i fritiden tre til fire gange om ugen (48 pct.). Der er her tale om alle forskellige idrætsaktiviteter, og der kan således være tale om et væld af forskellige aktiviteter og organiseringsformer (se figur 57).

Hvert fjerde barn dyrker idræt fem gange om ugen eller mere, og samlet set er hele 98 pct. af eleverne aktive mindst én gang om ugen. Når andelen af aktive her er højere end indledningsvist angivet (95 pct.), skyldes det formentligt, at nogle af de inaktive her angiver at være aktive med tanke på idræt i skolen.

Aktivitetsniveauet på ugebasis er højt i Allerød Kommune, men ikke højere end på landsplan.

Figur 57: Halvdelen af alle børnene dyrker idræt 3-4 gange om ugen i fritiden.

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Hvor ofte dyrker du normalt idræt, sport og motion (alle aktiviteter)?

Der er mindre forskelle mellem drenge og piger, om end drenge i lidt højere grad end piger dyrker idræt fem gange om ugen eller mere. Derimod er der en lidt større andel af pigerne, som blot er aktive 1-2 gange om ugen. Aldersmæssigt er de 13-16-årige i lidt højere grad end de 10-12-årige aktive fem gange om ugen eller mere. Der er altså overordnet lidt færre af de større børn, som dyrker idræt, men til gengæld er andelen af meget aktive i denne gruppe større end blandt de mindre børn. Der er altså en lille tendens til en øget polarisering mellem inaktive og meget aktive blandt de største børn.

Idrætsaktiver skifter med overgangen til teenageårene

Alle eleverne i undersøgelsen blev bedt om at angive, hvilke typer af sport, idræt og motion, de har dyrket regelmæssigt i det seneste år. Eleverne blev præsenteret for en liste med 36 forskellige aktiviteter, og det var muligt for respondenterne at afgive flere svar.

De mest dyrkede aktiviteter blandt børn og unge i Allerød Kommune er fodbold, svømning, styrketræning, jogging/ motionsløb og håndbold. Der er således tale om et mix af traditionelle boldspilsaktiviteter samt nyere motionsformer som styrketræning og motionsløb, der er steget markant i deltagerantal de seneste godt ti år (se tabel 40).

Tabel 40: Der er store forskelle i aktivitetsvalg mellem drenge og piger.

(pct.)	Total	Køn		Alder	
		Dreng	Pige	10-12 år	13-15 år
Fodbold	40	54	27	45	36
Svømning	20	21	20	27	16
Styrketræning	17	19	16	5	26
Jogging/motionsløb	16	13	18	9	20
Håndbold	15	14	16	18	14
Badminton	14	16	13	15	14
Fitness (i motionscenter)	13	13	14	2	20
Dans (alle former)	11	1	20	11	12
Ridning	11	1	20	12	11
Gymnastik	11	8	13	13	10
Rulleskøjtølb/skateboard/waveboard/løbehjul	9	11	7	9	10
Anden idrætsgren	9	8	10	8	9
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	8	9	6	8	8
Tennis	7	5	8	6	7
Bordtennis	6	9	3	7	5
Spejder eller andre friluftaktiviteter	6	5	6	7	5
Volleyball/beachvolley/kids volley	6	4	7	5	6
Basketball	5	7	3	5	6

Mountainbike	5	8	2	4	5
Parkour, street movement eller lign.	5	9	1	5	5
Vandreture	5	3	6	3	6
Aerobic/step/ pump/Zumba eller lignende træning på hold	4	1	7	3	5
Golf	4	5	2	3	4
Rollespil (ikke kortspil)	4			5	2
Hockey / Floorball	3	3	4	2	4
Landevejscykling (ikke som transport til skole og lignende)	3	5	2	3	3
Fiskeri	3	5	2	3	3
Andet holdspil for hold	3	4	2	3	3
Atletik	2	2	2	2	3
Andet individuelt boldspil	2	2	2	2	3
Spinning/kondicykel	2	2	2	1	3
Skøjteløb (is)	2	1	2	2	2
Kano/kajak/roning	2	3	1	1	3
Sejlsport/surfing	2	2	1	2	1
Anden vandtræning	1	1	1	1	1
Handicapidræt	1	1	1	1	0

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket meget i det seneste år?

På visse områder er der markante forskelle på drenge og pigers valg af aktiviteter. De aktiviteter, som i betydeligt større omfang dyrkes af drenge end piger, er fodbold, kampsport, bordtennis, basketball, mountainbike og parkour. Omvendt er de aktiviteter, som i markant højere grad dyrkes af piger end drenge, jogging/ motionsløb, dans, ridning, gymnastik, volleyball og aerobic (se tabel 40).

Ud over at køn har stor betydning for aktivitetsvalg, spiller børn og unges alder en ret stor rolle. De to største aktiviteter – fodbold og svømning – falder markant med stigende alder. Blandt de 10-12-årige dyrker 27 pct. svømning, mens andelen blandt de 13-15-årige blot er 16 pct. (se tabel 40). Også håndbold og badminton oplever en nedgang i andelen af aktive med stigende alder.

Omvendt stiger en række aktiviteter markant i takt med alderen. Det drejer sig især om motionsprægede aktiviteter som styrketræning, jogging/ motionsløb og fitness.

Udviklingen i aktivitetsvalg på tværs af aldersgrupper er interessant at have for øje. I løbet af teenageårene bliver de traditionelle konkurrence- og foreningsaktiviteter som fodbold, håndbold og badminton i høj grad erstattet eller suppleret med mere fleksible aktiviteter,

der ikke er egentlige sportsgrene med konkurrence i sigte, men nærmere har fokus på generel træning af kroppen.

Sammenligner man tallene i Allerød Kommune med landsplan, gælder det, at andelen af aktive inden for de ti mest dyrkede aktiviteter i kommunen på nær styrketræning har mindre tilslutning end på landsplan (se tabel 41).

En af forklaringerne på, at så mange aktiviteter har lavere tilslutning i Allerød Kommune, er blandt andet, at børn og unge i kommunen angiver at dyrke færre aktiviteter end tilfældet er på landsplan. På landsplan dyrkede de 10-15-årige i gennemsnit tre aktiviteter, mens tallet i Allerød er lidt lavere (2,75) (Laub, 2013).

Tabel 41: Styrketræning er en større aktivitet i Allerød end på landsplan.

	Allerød (i alt)	Alder (Allerød)		Danmark (i alt)	Alder (Danmark)	
		10-12 år	13-15 år		10-12 år	13-15 år
Fodbold	40	45	36	45	45	44
Svømning	20	27	16	28	39	17
Styrketræning	17	5	26	13	5	20
Jogging / motionsløb	16	9	20	22	16	27
Håndbold	15	18	14	20	21	18
Badminton	14	15	14	18	16	19
Fitness (i motionscenter)	13	2	20	-	-	-
Dans (alle former)	11	11	12	12	13	12
Ridning	11	12	11	10	10	9
Gymnastik	11	13	10	22	25	18

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle 10-15-årige (n = 1.183).

Spørgsmål: Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket meget i det seneste år?

Deltagelsen i idrætsaktiviteter varierer en del på tværs af landsdele, og derfor medtager analysen også tal på regionsplan, så det er muligt at se, hvordan Allerød Kommune placerer sig her i forhold til Region Hovedstaden. Særligt gymnastik samler færre aktive i Allerød Kommune end på landsplan, men sammenligner man tilslutningen til gymnastik i Allerød Kommune med gennemsnittet for kommunerne i Region Hovedstaden udvaskes forskellene. Det indikerer, at det nærmere er regionale forskelle, traditioner og kulturer på tværs af landet, end specifikke forhold i Allerød Kommune, som ligger til grund for forskellene.

Én anden aktivitet, der også er ret stor forskel på mellem Allerød Kommune og landsplan, er svømning. Her er deltagelsen for kommunerne i Region Hovedstaden lidt højere end på landsplan, og den noget lavere deltagelse i Allerød kommune kan derfor ikke forklares ud

fra generelle tendenser i regionen. Allerød Kommune har en stor svømmeforening, og i det perspektiv er det bemærkelsesværdigt, at deltagelsen er relativt lav på svømmeområdet⁸⁶.

Deltagelse i foreninger

Andelen af aktive i idrætsforeninger er lavere i Allerød Kommune end på landsplan og i Region Hovedstaden⁸⁷. Når det gælder de ti mest dyrkede aktiviteter i Allerød Kommune, er der dog inden for disse aktiviteter ikke lavere deltagelse i foreninger i Allerød end i Region Hovedstaden (se tabel 42).

Tabel 42: Foreningsdeltagelsen i Allerød er på højde med deltagelsen i Region Hovedstaden.

(foreningsdeltagelse i pct.)	Allerød	Danmark	Region				
			Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
Fodbold	31	36	32	34	36	38	45
Svømning	14	14	16	15	20	24	26
Styrketræning	4	4	5	4	4	4	1
Jogging / motionsløb	3	2	3	3	2	3	2
Håndbold	12	18	12	9	20	24	26
Badminton	11	13	9	17	16	14	14
Fitness (i motionscenter)	3	-	-	-	-	-	-
Dans (alle former)	8	7	9	6	6	8	7
Ridning	7	6	4	9	6	6	8
Gymnastik	8	16	8	21	18	17	18
Foreningsaktiv (total)	75	84	84	83	84	82	84

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle 10-15-årige (n = 1.183).

Spørgsmål: Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket meget i det seneste år? Og på hvilken måde?

Sammenligner man de 10-12-årige med de 13-15-årige, viser det sig, at de 13-15-årige i mindre grad er medlem af en idrætsforening. 73 pct. af de 13-15-årige dyrker idræt/motion i en forening, mens det er 78 pct. af de 10-12-årige.

Børn og unges idrætsfremtid

De hidtidige analyser har belyst de aktiviteter, som børn og unge p.t. går til, samt om de er aktive i en forening eller ej. Alle børn og unge blev også spurgt om, hvad de godt kunne tænke sig at gå til i fremtiden⁸⁸, og under hvilken organiseringsform, de tror, de kommer til at dyrke idræt.

⁸⁶ Den lave deltagelse på svømmesiden springer i øjnene. Det er ikke til at sige, om de senere års renoveringsarbejde i svømmehallerne har haft en effekt på deltagelsen.

⁸⁷ Alle børn og unge blev bedt om at angive, hvilken aktivitet de dyrker, samt hvilken organiseringsform, de er aktive under. Her kunne vælges mellem forening, privat regi, SFO, på egen hånd og anden sammenhæng. Respondenterne har valgt den form, der er deres primære.

⁸⁸ 'Fremtiden' var ikke præciseret i forhold til tidshorisont, og det var således op til respondenterne selv at definere, hvad fremtiden er.

To ud af tre tror, at de i fremtiden vil være medlem af en idrætsforening, mens lidt mindre end hver tredje svarer, at de regner med at dyrke idræt i skolen og på egen hånd. Hver femte svarer, at de regner med at blive kunde i et privat center (se tabel 43).

Tabel 43: Flest tror, at de i fremtiden vil dyrke idræt i en idrætsforening.

(pct.)	Total	10-12 år	13-15 år
Ja, som medlem af en idrætsforening	68	74	64
Ja, i min skole	30	35	26
Ja, alene, på egen hånd	30	19	38
Ja, som kunde i et privat center	17	6	23
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner eller bekendte	13	14	12
Ja, gennem internetbaseret netværk/gruppe	1	1	1
Ja, i en anden sammenhæng	13	14	12
Nej	1	0	1
Ved ikke	6	7	6

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle 10-15-årige (n = 1.183).

Spørgsmål: Tror du, at du i de kommende år vil dyrke idræt / motion?

Der er visse forskelle på tværs af alder på det spørgsmål. Der er markant flere af de 13-15-årige, som tror, at de i fremtiden vil være kunde i et privat center (23 pct.) sammenlignet med de 10-12-årige (6 pct.).

Når de 13-15-årige i markant højere grad svarer, at de tror, de vil blive kunde i et privat center, hænger det blandt andet sammen med muligheden for at dyrke fitness og styrketræning. Alle børn og unge fik til sidst i spørgeskemaet mulighed for at angive, hvad de godt kunne tænke sig at gå til fremover. 81 gange blev fitness/styrketræning nævnt af de 13-15-årige som en specifik aktivitet, mens det kun blev nævnt 8 gange blandt de 10-12-årige.

En vigtig pointe i den sammenhæng er, at en række unge nævner, at det er svært at komme til at gå til fitness/styrketræning. Det skyldes, at der er få foreningstilbud og samtidig ofte er aldersbegrænsninger i de kommercielle fitnesscentre, hvor man typisk skal være mindst 15 år for at blive medlem.

Det synes derfor oplagt at se på (fra foreninger, kommune eller andres side), hvorledes fitness og styrketræning kan tilbydes som selvstændig eller supplerende aktivitet i Allerød Kommune i f.eks. foreningernes eller skolernes rammer. Det kan være en måde at sætte ind på de alderstrin, hvor frafaldet fra forenings- og idrætslivet begynder. Det vil i et sådant arbejde være vigtigt at skabe tilbud, der er tilpasset aldersgruppen.

Brug af idrætsfaciliteter

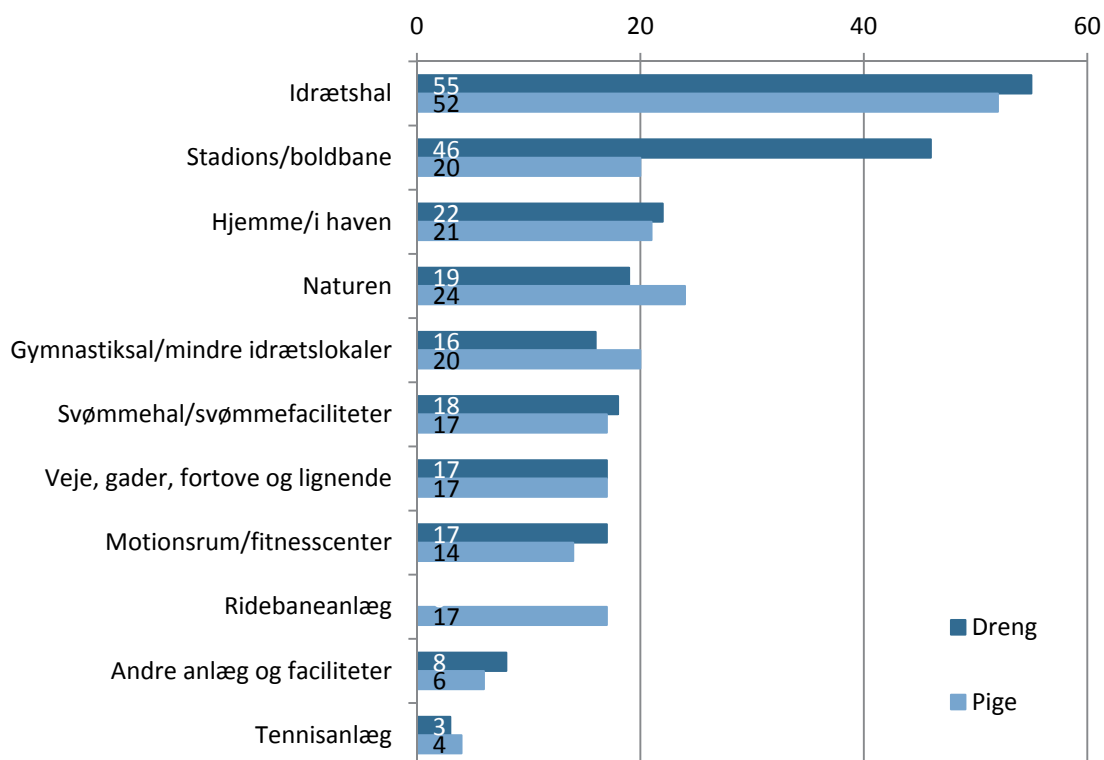
Delanalyse 1 gennemgik antallet af faciliteter i Allerød Kommune, mens delanalyse 2 så på benyttelse og brug af fire forskellige facilitetstyper via registrering i to uger. I denne analyse undersøges børns og unges benyttelse af faciliteter, men perspektivet ændres i forhold til delanalyse 2, da det er børn og unge selv, der her har angivet deres facilitetsbrug.

Den store idrætshal benyttes af flest børn

Den mest benyttede idrætsfacilitet blandt børn og unge i Allerød Kommune er den klassiske idrætshal på 800 kvm (håndboldhal), som mere end hver anden benytter (54 pct.) (se figur 58). Dernæst kommer stadions/boldbane, som en tredjedel benytter. De to faciliteter skiller sig ud fra listen over de 11 mest benyttede faciliteter (se figur 58) med en ret høj andel af børn, der benytter dem. De skinner således igennem som særligt vigtige for børns og unges idrætsaktiviteter i fritiden.

På de næste pladser kommer en række forskellige typer af faciliteter, som godt hver femte benytter. Faciliteterne kan deles i særlige indendørslokaler (gymnastiksal/mindre idrætslokale, svømmehal/svømmefaciliteter og motionsrum/fitnesscenter) og udendørsarenaer, som typisk ikke er etableret med idræt som hensigt (hjemme/i haven, naturen og veje, gader, fortove og lignende).

Figur 58: Den store idrætshal og stadions/boldbaner er særligt vigtigt for børns idræt⁸⁹ (pct.).

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller steder benytter du, når du dyrker idræt?

⁸⁹ I spørgeskemaet er naturen betegnet 'Naturen (skoven, stranden, vandet, parker m.v.)'.

Ser man på benyttelsen af faciliteterne i et kønsperspektiv, træder visse forskelle frem. Drengene bruger i lidt højere grad den klassiske idrætshal og især stadions/boldbaner, mens piger i højere grad benytter naturen, gymnastiksal/mindre idrætslokaler og især ridebane-anlæg (se tabel 58).

Sammenligner man resultaterne med den faktiske brug af faciliteterne (delanalyse 2) er der tale om et ret ens billede. Delanalyse 2 viste, at drenge/mænd er de primære brugere af idrætshaller og kunstgræsbaner (her stadions/boldbane), mens piger/kvinder i højere grad kommer i små haller/idrætslokaler (her gymnastiksale/mindre idrætslokaler) og svømmehaller.

Der er visse forskelle på, hvad henholdsvis de yngste og de ældste børn og unge benytter af faciliteter til idræt i fritiden (se tabel 44). Forskellene hænger blandt andet sammen med udviklingen af aktivitetsvalg, som blev beskrevet tidligere (se tabel 40).

For tre af de elleve mest benyttede faciliteter/arenaers vedkommende gælder, at andelen, der benytter dem, falder med alderen. Det er de klassiske offentlige faciliteter: idrætshallen, boldbanen og svømmehal.

Omvendt stiger anvendelsen af en række andre faciliteter/arenaer med alderen: hjemme/i haven; naturen; gymnastiksal/mindre idrætslokale; veje, gader, fortove og lignende; og motionsrum/fitnesscenter (se tabel 44).

Tendensen er, at de faciliteter/arenaer, som stiger i benyttelse med alderen, er faciliteter/arenaer, der ikke er anlagt med en specifik idrætsaktivitet for øje. Den idrætsfacilitet, der stiger mest i anvendelse, er motionsrummet/fitnesscentret, men her er det nærmere den generelle træning af kroppen end én specifik idrætsgren, der er i fokus.

Tabel 44: Der er stor forskel på de yngste og ældste børn og unges facilitetsbrug.

(pct.)	Allerød	Alder		Lokalområde		
		10-12 år	13-15 år	Blovstrød	Lynge	Lillerød
Idrætshal	54	59	49	46	64	51
Stadions/boldbane	33	37	29	42	34	30
Hjemme/i haven	21	19	24	27	26	19
Naturen	21	16	26	29	23	20
Gymnastiksal/ mindre idrætslokaler	18	16	21	17	17	19
Svømmehal/ svømmefaciliteter	18	24	13	17	18	17
Veje, gader, fortove og lignende	17	12	21	17	16	20
Motionsrum/ fitnesscenter	15	3	23	12	14	16

Ridebaneanlæg	9	9	9	12	13	7
Andre anlæg og faciliteter	7	8	7	8	7	7
Tennisanlæg	4	3	4	2	4	4

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller steder benytter du, når du dyrker idræt?

Ser man på benyttelsen af faciliteter på tværs af lokalområderne i Allerød Kommune, er det interessant, at børn og unge i Lyngby i højere grad end i Blovstrød og Lillerød benytter idrætshallen (se tabel 44). Forskellene slår også igennem, når der kontrolleres for køn og alder.

Som en analyse senere viser, bruger langt de fleste børn og unge de idrætshaller, der er placeret i kort afstand fra deres hjem. For børn og unge i Lyngby betyder det, at de benytter hallerne i Lyngby Idrætsanlæg. Anlægget i Lyngby er kommunens største anlæg og har faciliteter til mange forskellige aktiviteter. Anlægget er de senere år blevet udbygget med skatermiljø, kunstgræsbane og nyt cafeteria.

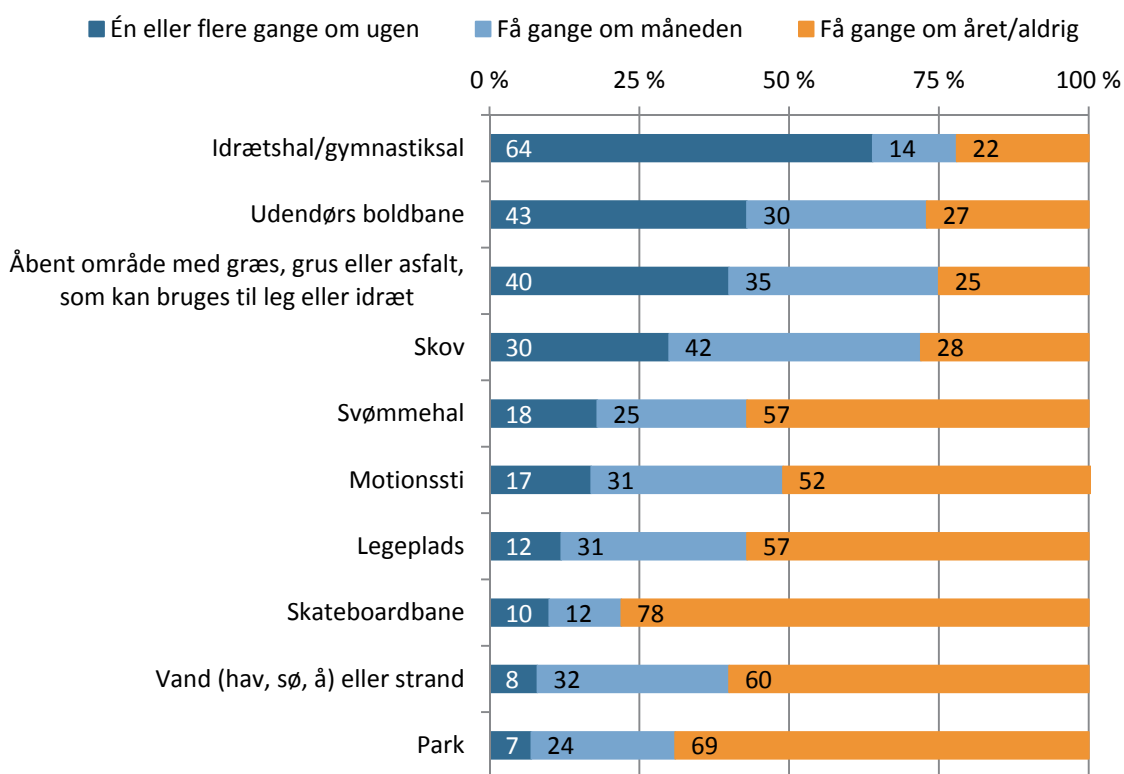
Opbakning til anlægget fra lokalområdet (Lyngby) er stort, og der findes en stærk hovedforening (Lyngby-Uggeløse Idrætsforening) og en progressiv hal- og anlægsbestyrelse. Noget tyder altså på, at anlægget her har særligt godt fat i områdets børn og unge, og det er værd at overveje nærmere, om anlæggets organisering og indretning på nogle punkter kan tjene som inspiration andre steder i kommunen.

De mest benyttede faciliteter er også de hyppigst brugte

Ovenstående opgørelse har taget udgangspunkt i, om børnene benytter de forskellige faciliteter eller ej, og der er således ikke taget højde for, hvor ofte børnene dyrker idræt i faciliteterne. For at få blik herfor blev børnene spurgt til, hvor ofte de bruger forskellige facilitetstyper og idrætsarenaer uden for skoletiden.

Overordnet set er der sammenhæng mellem, om faciliteterne/arenaerne bliver benyttet eller ej, og hvor hyppigt de benyttes. De mest brugte faciliteter er idrætshal og stadi-
ons/boldbane, og det er også de to typer, som flest børn bruger én eller flere gange om ugen (se figur 59). Bemærk, at kategorier er anderledes end i tabel 44 (f.eks. er idrætshal og gymnastiksal samlet under ét), hvorfor tallene ikke direkte kan sammenlignes.

Figur 59: Idrætshal/gymnastik er hyppigst benyttet blandt alle børnene⁹⁰.

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Hvor ofte bruger du disse steder eller faciliteter i din fritid (udenfor skoletid)?

Deler man analysen op på lokalområder, er der mindre forskelle. Kun skateboardbane skiller sig ud. Denne facilitet bruges oftere én eller flere gange om ugen af børnene i Lyngø (19 pct.) sammenlignet med børnene i Blomstrød (10 pct.) og Lillerød (6 pct.). Det hænger naturligt sammen med, at der findes en skateboardbane i Lyngø, men ikke i de to andre lokalområder.

Lokale idrætsanlæg

Ud over at spørge til brugen af forskellige facilitetstyper (idrætshal, boldbane, gymnastiksal osv.) blev børnene også bedt om præcist at angive, hvilke specifikke faciliteter de bruger ud fra en liste med samtlige haller, baner, gymnastiksale, svømmehaller og andre kommunale faciliteter.

Med baggrund heri er det muligt at se på, hvor mange der benytter kommunens primære idrætsanlæg, og hvor de kommer fra. Analysen viser, at anlæggene er ret lokale i den forstand, at det primært er brugere i nærområdet, der benytter dem. Det er tydeligst i Lyngø. Samlet set benytter 19 pct. af alle børn og unge i Allerød Kommune én af faciliteterne i Lyngø Idrætsanlæg. Men blandt børnene i Lyngø, er det 62 pct., der bruger netop Lyngø Idrætsanlæg, mens der er henholdsvis 4 pct. og 1 pct. i Lillerød og Blomstrød (se tabel 45). Lyngø Idrætsanlæg er altså et meget lokalt anlæg.

⁹⁰ Der blev ikke spurgt til brug af motionsrum/fitnesscenter.

Tabel 45: Idrætsanlæggene i kommuner har primært lokale brugere.

(pct.)		Total	Blovstrød	Lyngø	Lillerød
Lyngø	Lyngø Idrætsanlæg	19	1	62	4
Lillerød	Lillerødhallerne	19	17	3	26
	Engholmhallen	17	12	7	22
	Allerød Idrætspark	13	14	3	17
Blovstrød	Blovstrødhallen	11	37	1	10

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Helt så klar er tendensen ikke på anlæggene i Lillerød og Blovstrød, hvilket skyldes, at der er kortere afstande mellem de to lokalområder. Det kan også skyldes, at de er i de to lokalområder er større konkurrence fra andre fritidstilbud, og at der inden for kort afstand findes en del faciliteter (især i Lillerød) samt anlæg i andre kommuner, som er lettere at benytte på grund af bedre offentlige transportmuligheder (f.eks. tog). Dog er det primært børn og unge fra Blovstrød, som bruger Blovstrødhallen (37 pct.), mens kun hvert tiende barn fra Lillerød kommer der. Kun 1 pct. af børnene fra Lyngø bruger Blovstrødhallen.

Lillerødhallerne og Engholmhallen bruges også primært af børn i Lillerød, men der også en del børn i Blovstrød, som kommer til anlæggene i Lillerød. Allerød Idrætspark bruges i omtrent sammen omfang af børn og unge fra Blovstrød og Lillerød. Meget få kommer til disse anlæg fra Lyngø.

Brug af specifikke faciliteter på tværs af lokalområder

På linje med ovenstående analyse er det også muligt at se på brugen af de specifikke faciliteter inden for følgende facilitetstyper: idrætshal; gymnastiksale; boldbaner; tennis; svømmehaller; ridebaneanlæg; og motions- og fitnesscentre. Det er for omfangsrigt at gennemgå hele analysen her, men i appendix 4 er brugen af de forskellige facilitetstyper opgjort på samme måde som i tabel 45.

Få bemærkninger om brugen af de forskellige faciliteter ud fra lokalområde skal nævnes:

- Generelt er børn i Lyngø tættere knyttet til faciliteterne i deres lokalområde end børn i Blovstrød og Lillerød. Børnene i Lillerød bruger også primært faciliteterne i deres eget lokalområde (dvs. Lillerød), mens brugerne i Blovstrød primært bruger faciliteter i Blovstrød, men også flittigt bruger faciliteter i Lillerød. Dette billede – som også er gældende for de egentlige idrætsanlæg – er særligt tydeligt for idrætshaller, gymnastiksale, boldbaner og tennisbaner.
- Ovenstående gælder dog ikke ridebaneanlæg, som alle er beliggende i Lyngø. Her kommer børn og unge fra Blovstrød og Lillerød til Lyngø for at dyrke ridning.
- Også brugen af motions- og fitnesscentre skiller sig ud. En del børn og unge i Lyngø benytter foreningsfitness i Lyngø Idrætsanlæg, men en ret stor del af børn og

unge i Lyngbe benytter også Fitness World i Lillerød. Dette kommercielle center benyttes også af hovedparten af børn og unge i Blovstrød og Lillerød. I Lyngbe og Lillerød benytter en del også fitnesscentre uden for kommunen.

- Endeligt er børnenes brug af svømmehaller interessant, da der her sker ret stor transport på tværs af lokalområder. Svømmehallerne i Blovstrød og Lillerød bruges primært af børn og unge derfra. I Lyngbe er svømmehallerne i Blovstrød eller Lillerød ikke børnenes primære svømmehaller. Det er i stedet svømmehaller i nabokommunerne. De svømmehaller, som brugerne af svømmehaller benytter mest i nabokommunerne, er svømmehallen i Farum (25 pct.), Slangerup (17 pct.), Birkerød (25 pct.), Værløse (10 pct.) og Hillerød (8 pct.).

Naturen som aktivitetssted

Idræt i naturen har de senere år fået stor fokus. Det er især voksne, der har naturen som idrætsarena, hvilket belyses nærmere i næste afsnit. Børn og unge benytter dog også naturen i forbindelse med idræt, og i skoleundersøgelsen svarer én ud af fem, at de regelmæssigt dyrker idræt i naturen (21 pct.). Den følgende analyse har fokus på disse 21 pct. af børn og unge (se tabel 46).

Tabel 46: Der er især de 13-15-årige, der dyrker idræt i naturen.

(pct.)	Total	10-12 år	13-15år	Blovstrød	Lyngbe	Lillerød
Bruger naturen til idræt	21	16	26	29	23	20

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Der er visse forskelle mellem lokalområderne, og analysen tyder på, at der er en lidt større del af børn og unge i Blovstrød end i Lyngbe og Lillerød, som benytter naturen som idrætsarena. Når det kommer til at alder er der også visse forskelle, og de ældste unge (13-15-årige) bruger i højere grad naturen end de yngre (10-12-årige). Der er også mindre forskelle mellem drenge og piger, og lidt flere piger end drenge benytter naturen.

Brug af specifikke naturområde

Når børn og unge benytter natur- og udeområder til idræt, så er det i høj grad de områder, som er at finde tæt ved deres bopæl. 95 pct. af alle de børn og unge, der bruger naturen til at dyrke idræt, svarer i undersøgelsen, at området ligger så tæt på deres hjem, at de kan gå, løbe eller cykle derhen (se tabel 47).

Tabel 47: Det er naturområder tæt på hjemmet, børnene bruger.

(pct.)	Ja	Nej
Er naturområdet tæt på hvor du bor, dvs. kan du gå, løbe eller cykle derhen?	95	5

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle børn og unge, der dyrker idræt/motion i naturen (n = 267) (21 pct. af alle børn og unge).

Det er derfor heller ikke overraskende, at brugen af områderne er meget lokal (se tabel 48). Der gør også, at ingen af naturområderne i Allerød Kommune tiltrækker en betydelig del af børn og unge. Det område flest bruger, er Ravnholt, som 27 pct. af de børn og unge, der dyrker idræt i naturen, bruger. Herefter kommer Tokkekøb Hegn og Lyng Natur- og Fritidsområde. De to første områder er også øverst på voksnes liste, mens Natur- og Fritidsområdet ikke er. Det skyldes formentlig, at området er placeret ved siden af Lyng Børnehushus, som bruger det regelmæssigt. Endeligt er der ret mange børn og unge, som også bruger andre områder.

Tabel 48: Hvilke naturområder benytter respondenterne til motion, idræt eller sport (pct.-andel af respondenter der benytter naturområder).

(pct.)	Total	10-12 år	13-15 år	Blovstrød	Lyng	Lillerød
Ravnholt	27	17	29	5	8	41
Tokkekøb Hegn	24	15	27	45	0	31
Lyng Natur- og Fritidsområde	16	31	9	3	46	5
Geddemosen	12	9	13	3	1	19
Buresø	9	12	8	5	24	3
Uggeløse Skov	9	5	12	0	26	4
Årtusindeskifteskoven	9	16	7	0	32	1
Bastrup Sø	7	10	5	5	15	5
Sjælsø	6	6	7	21	1	5
Ravnholt Overdrev	6	3	6	5	1	8
Vassingerød bøge	4	5	3	3	7	3
Bastrupstien	3	3	2	0	5	2
Terkelskov	2	0	2	0	0	3
Krogenlund	1	0	2	0	5	0
Uggeløse Sø	1	2	1	0	4	0
Øxeholms omgivelser	1	0	1	0	1	1
Carinasøen	0	0	0	0	0	0
Sønder Skov	0	0	0	0	0	0
Andre naturområder	31	30	33	47	23	32

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle børn og unge, der dyrker idræt/motion i naturen (21 pct. af alle børn og unge) (n = 267). Spørgsmål: Hvilke(t) naturområde benytter du? (sæt gerne flere kryds)

De fleste benytter naturområder til idræt sammen med venner eller veninder (36 pct.), mens en del også kommer der sammen med familien. Samlet set er der også en del der kommer alene i områderne, men det er især noget der tiltaler de ældre unge (se tabel 49).

Tabel 49: De ældre kommer i naturområderne på egen hånd.

(pct.)	Total	10-12 år	13-15 år
Ja, sammen med familie	25	33	21
Ja, sammen med venner/veninder	36	44	33
Ja, sammen med mit hold/min klasse	12	9	14
Nej, jeg er der mest alene	22	7	28
Ved ikke / ikke relevant	5	7	4

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle børn og unge, der dyrker idræt/motion i naturen (21 pct. af alle børn og unge) (n = 267). Spørgsmål: Er du typisk sammen med andre når du er ude i naturområdet?

Endelig blev alle eleverne også bedt om at angive, hvor ofte de kommer i det naturområde, som de benytter mest. For hovedparten gælder det, at de kommer der én til to gange om ugen, og det er de færreste, der kommer der hver dag (se tabel 50).

Tabel 50: Hovedparten kommer én eller to gange om ugen i det naturområde, de benytter mest.

(pct.)	Total	10-12 år	13-15 år
Hver dag	13	13	12
En eller to gange om ugen	52	56	53
En eller to gange om måneden	23	19	25
Sjældnere	4	2	4
Ved ikke / kan ikke huske	8	10	7

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle børn og unge, der dyrker idræt/motion i naturen (n = 267). (21 pct. af alle børn og unge). Spørgsmål: Hvor ofte tager du hen til det naturområde du bruger mest?

Placering af faciliteter og transport til idræt

Dette afsnit bygger videre på ovenstående analyse ved at undersøge, hvordan børn og unge transporterer sig til deres idrætsaktiviteter. Til sidst i analysen undersøges det, om eventuelle forskelle i afstanden til faciliteter kan have betydning for deltagelsen i specifikke idrætsaktiviteter.

Hvad betyder afstanden til idrætsfaciliteter?

I 2009 udkom Kulturministeriet Breddeidrætsudvalg med rapporten 'Idræt for alle', som afdækkede breddeidrættens udfordringer og kom med langsigtede forslag til, hvordan den brede idræt kan forbedres. I rapporten koblede man de fem største børneidrætter for 7-12-årige (fodbold, gymnastik, badminton, håndbold og svømning) med afstanden til de faciliteter, hvor aktiviteterne kunne dyrkes. Rapporten konkluderede, at afstanden til boldbaner, idrætshaller og svømmehaller i nærområdet er vigtigt for børns idrætsdeltagelse (Kulturministeriet, 2009).

De resultater er for nyligt blevet udfordret af et forskningsprojekt fra Syddansk Universitet, som er baseret på objektive målinger af afstanden mellem børnenes hjem og de faciliteter, de benytter (Høyer-Kruse, 2013). Forskningsprojektet viser, at hovedparten af børnene ikke

benytter den nærmeste idrætshal eller boldbane til deres aktivitet. Det peger på, at andre faktorer også er i spil, såsom foreningstilbuddene, betydningen af en bestemt træner, sociale forhold (om man kan dyrke idræt sammen med venner) og facilitetens karakteristika.

Dog kan forskellene også skyldes, at der i visse områder findes mange faciliteter inden for et begrænset område, og at den ret gode dækning gør, at der inden for kort afstand kan vælges mellem forskellige faciliteter, så afstanden til den 'næstnærmeste' facilitet ikke opleves som en barriere i forhold til den nærmeste.

Selvom forskningsprojektet indikerer, at der er grund til at genoverveje afstandens betydning for idrætsdeltagelse blandt børn og unge, er det stadig fornuftigt at se på mulighederne i umiddelbar nærhed til hjemmet. Derfor blev alle og unge bedt om at angive, hvilke faciliteter der findes inden for 15 minutters gåafstand eller 5 minutters cykelafstand fra deres hjem.

Børn og unge i Allerød Kommune har kort afstand til idrætsfaciliteter

Tre ud af fire børn i Allerød Kommune har under 15 minutters gåafstand eller 5 minutters cykelafstand til en idrætshal, mens 65 pct. har adgang til en udendørs boldbane eller skov (se figur 60).

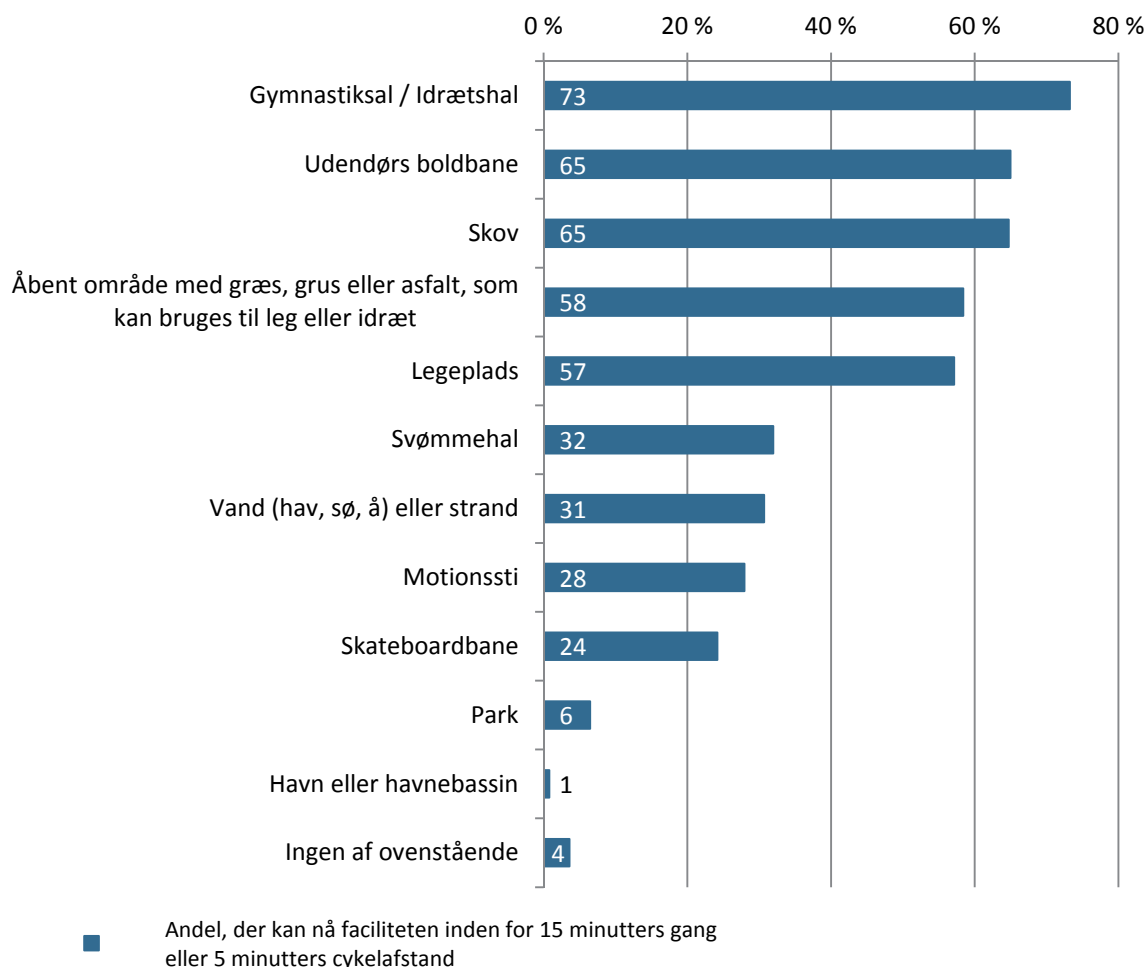
Det er en del færre børn (32 pct.), som inden for 15 minutters gåafstand eller 5 minutters cykelafstand har adgang til en svømmehal. Det er ikke overraskende og hænger selvsagt sammen med, at der er færre svømmehaller end idrætshaller og boldbaner i kommunen.

Sammenligner man resultaterne med en lignende undersøgelse udført i Skanderborg Kommune i 2014, viser det sig, at børnene i Allerød Kommune generelt har kortere afstand til idrætsfaciliteter og områder, de kan dyrke idræt.

I Skanderborg Kommune kan 65 pct. af børnene inden for 15 minutters gåafstand eller 5 minutters cykelafstand komme til en idrætshal, mens 54 pct. kan nå en udendørs boldbane, 53 pct. har adgang til skov og 19 pct. kan komme til en svømmehal (Høyer-Kruse & Tofft-Jørgensen, 2014).

Forskellene afspejler, at der er størrelsesforskelle de to kommuner imellem, og Skanderborg Kommunes areal er mere seks gange større end Allerød Kommunes. Tilbage står, som det også blev vist i delanalyse 1, at facilitetsdækningen i Allerød Kommune er god.

Figur 60: Hovedparten af børnene har kort transport til en stor idrætshal fra deres hjem.

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Spørgsmål: Hvilke af disse steder (haller, baner og anlæg til idræt) findes inden for cykelafstand (5 min.) eller gåafstand (15. min) i forhold til, hvor du bor? (Giv ét eller flere svar)

Foretages analysen på tværs af de tre lokalområder i kommunen, er der generelt ikke store forskelle. Dog er andelen af børn med adgang til en svømmehal inden for 15 minutters gåafstand eller 5 minutters cykelafstand markant lavere i Lynge end i Blovstrød og Lille-rød, mens flere børn i Lynge omvendt har kort til en skateboardbane.

Børnene cykler hjemmefra

Langt hovedparten af børnene (90 pct.) tager af sted hjemmefra, når de skal dyrke idræt, sport eller motion, og det er typisk cyklen, de bruger som transportmiddel (se tabel 51). Der er flere 10-12-årige, der bliver kørt i bil (37 pct.), end 13-15-årige (22 pct.). De 13-15-årige kommer i lidt højere grad end de 10-12-årige til deres mest benyttede facilitet ved at gå/løbe og cykle. Fremadrettet vil det være spændende at se, om dette vil ændre sig, når den nye skolereform er implementeret, hvor børnene skal være længere tid i skole, og hvor der tænkes en større sammenhæng mellem skole og fritidsliv.

Selvom idrætsfaciliteterne ligger forholdsvis tæt i kommunen og tæt på børnenes hjem, er der alligevel en del børn, der bliver kørt i bil til og fra idræt (28 pct.). Det er ret få børn, der går/løber, bruger offentlige transportmidler eller benytter rulleskøjter, løbehjul, skateboard eller lignende.

Tabel 51: Stort set alle børn tager fra deres hjem til idrætsaktiviteter.

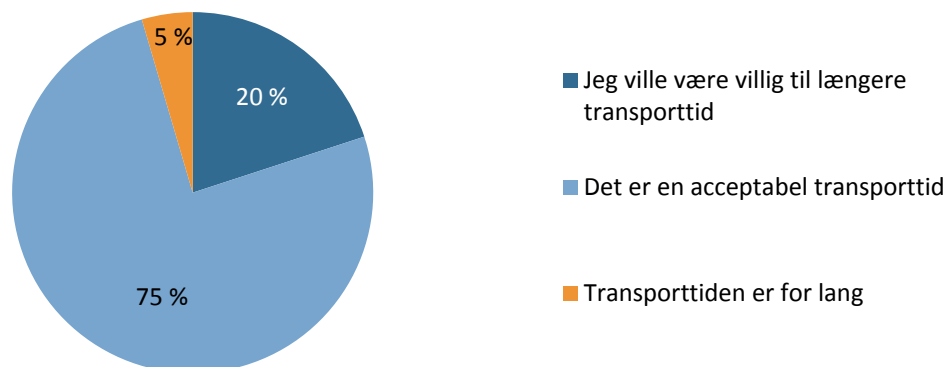
(pct.)		Andel
Hvor tager du typisk af sted fra, når du skal til idræt eller sport?	Mit hjem	90
	Min skole	4
	Min SFO	3
	Andet sted	3
Hvordan kommer du til og fra den idrætsfacilitet, du bruger mest?	Cykler	53
	Bliver kørt i bil	28
	Går/løber	9
	Tager bussen/tog	8
	Andet (f.eks. rulleskøjter, løbehjul eller skateboard)	2
Hvor lang transporttid har du til den idrætsfacilitet, hvor du primært dyrker idræt/motion? (kun den ene vej)	Under 5 minutter	22
	5-14 minutter	51
	15-29 minutter	18
	30-45 minutter	4
	Over 45 minutter	3
	Ved ikke	4

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Uanset om de cykler eller bliver kørt i bil, er transporttiden til den typiske idrætsfacilitet kort for hovedparten af børnene i Allerød Kommune, og 73 pct. har mindre end 14 minutters transporttid til deres typiske idrætsfacilitet (se tabel 51). Andelen af børn med mindre end 5 minutter til deres typiske idrætsfaciliteter er højere i Lyngby (30 pct.) end i Blovstrød (19 pct.) og Lillerød (19 pct.).

De relativt korte transporttider gør sig også gældende, når børnene skal vurdere, hvor tilfredse de er med transporten til deres typiske idrætsfacilitet. Det er kun 5 pct., som svarer, at transporttiden er for lang. 75 pct. mener, at transporttiden er acceptabel, mens 20 pct. ville være villig til længere transporttid (se figur 61).

Figur 61: Meget få mener, at deres transporttid er for lang.

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive børn og unge (93 pct. af alle børn og unge) (n = 1.161). Spørgsmål: Hvad synes du om denne transporttid?

Selvom der er forskel i andelen af børn med mindre end fem minutters transporttid til deres typiske idrætsfacilitet mellem Blovstrød/Lillerød og Lynge, er tilfredsheden med transporttiden mellem de tre lokalområder ens. Der er således ikke flere i Lynge, som vurderer, at transporttiden er for lang sammenlignet med Lillerød eller Blovstrød.

Afstand og idrætsdeltagelse

Til at afslutte analysen undersøges to typer af faciliteter nærmere for at belyse betydningen af afstand til faciliteter for børnenes valg af idræt.

Analysen udføres for boldbaner og svømmehaller som overordnede kategorier (dvs. ikke specifikke boldbaner eller svømmehaller) og ser på, om børn der bor inden for 15 minutters gang eller 5 minutters cykelafstand til en boldbane eller en svømmehal, i højere grad benytter en boldbane eller en svømmehal, og i højere grad dyrker henholdsvis fodbold eller svømning, end børn der ikke bor inden for denne afstand.

Analysen viser, at de børn der bor inden for 15 minutters gang eller 5 minutters cykelafstand, i noget højere grad benytter en boldbane og en svømmehal end børn, der bor længere væk.

27 pct. af de børn, der inden for 15 minutters gang eller 5 minutters cykelafstand kan nå en svømmehal, benytter en. Modsat er det kun 13 pct. af de børn, der bor længere væk end de 15 minutters gang eller 5 minutters cykelafstand, der benytter en svømmehal (se tabel 52).

Det samme mønster gør sig gældende for boldbaner. 38 pct. af børnene, der inden for 15 minutters cykling eller 5 minutters gang kan nå en boldbane, benytter en. Omvendt er det kun 22 pct. af børnene, der bor længere væk end 15 minutters gang eller 5 minutters cykeltur, der benytter en boldbane.

Tabel 52: Svømmehaller og boldbaner benyttes især af børn der bor tæt på.

(pct.)		Faciliteten findes inden for 15 min. gåafstand eller 5 min. cykelafstand	Faciliteten findes ikke inden for 15 min. gåafstand eller 5 min. cykelafstand
Benytter svømmehal	Ja	27	13
	Nej	73	87
Benytter boldbane	Ja	38	22
	Nej	62	78

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

Der er selvfølgelig andre muligheder for at spille fodbold og dyrke svømning end via specifikke boldbaner og svømmehaller, som ovenstående analyse er baseret på. Men sammenligner man andelen af børn, der spiller henholdsvis fodbold og dyrker svømning, gælder det, at børn, der bor tæt på enten en boldbane eller svømmehal, også er mere tilbøjelige til at dyrke fodbold eller svømning.

29 pct. af børnene, der inden for 15 minutters gang eller 5 minutters cykelafstand kan nå til en svømmehal, dyrker svømning. Andelen, der dyrker svømning, er lavere (16 pct.) blandt dem, der ikke kan nå en svømmehal inden for 15 minutters gåafstand eller 5 minutters cykelafstand. Samme mønster gør sig igen gældende for fodbold, om end forskellene er mindre markante (se tabel 53).

Tabel 53: Fodboldspillere og svømmere bor tæt ved de respektive faciliteter.

(pct.) (n = 1.248)		Faciliteten findes inden for 15 min. gåafstand eller 5 min. cykelafstand	Faciliteten findes ikke inden for 15 min. gåafstand eller 5 min. cykelafstand
Dyrker svømning?	Ja	29	16
	Nej	71	84
Spiller fodbold?	Ja	45	31
	Nej	55	69

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.248).

De ovenstående analyser kaster yderligere lys over afstandens betydning for børns idrætsdeltagelse. De forskellige analyser har vist, at børn i udpræget grad dyrker idræt tæt på hjemmet. Som nyere forskning viser, er det ikke nødvendigvis den nærmeste facilitet, børnene bruger, men der synes helt klart at være en smertegrænse for, hvor langt børn vil og kan transportere sig. 15 minutters gange eller 5 minutters cykelafstand har betydning for Allerød-børnenes tendens til at bruge svømmehaller og boldbaner samt til at dyrke svømning og spille fodbold.

Det er ikke til at sige, hvor lang afstanden præcis skal være, før det begynder at påvirke børns aktivitetsvalg, og ser man på den overordnede idrætsdeltagelse frem for det konkrete aktivitetsvalg, er det ikke sikkert, at placeringen af specifikke faciliteter spiller en rolle

for, om børnene dyrker idræt eller ej. Men det kan tyde på, at valget af aktivitet kan hænge sammen med, hvilke typer af faciliteter (og tilbud), der findes i nærområdet.

De inaktive børn

Som analysen indledningsvist viste, er der kun få børn i Allerød Kommune, som ikke dyrker idræt, sport eller motion i deres fritid (7 pct.). Analysen viste også, at der på dette punkt ikke er forskelle mellem drenge og piger, men at de ældre er lidt mere tilbøjelig end de yngre til ikke at dyrke idræt. Kontrolleret for alder er der ikke forskel på andelen af idrætsaktive mellem lokalområderne.

De i alt 82 inaktive børn og unge i undersøgelsen blev stillet en række særskilte spørgsmål for at undersøge, hvorfor de ikke er idrætsaktive. Det er her væsentligt at nævne, at hver fjerde svarer, at de blot holder pause fra idræt og regner med at starte igen.

Det er især vennerne og andre fritidsinteresser, der holder de inaktive fra at dyrke idræt (se tabel 54). Medtager man, at 28 pct. svarer, at de ikke gider dyrke idræt, er det væsentligt at spørge sig selv, om der findes en gruppe af børn og unge, for hvem idræt ikke er relevant i fritiden. Omvendt kan det også tænkes, at de idrætsaktiviteter, det er muligt at gå til, ikke passer til inaktive.

Tabel 54: Venner og andre fritidsinteresser er de primære årsager til ikke at dyrke idræt.

	Andel
Bruger tiden på venner	38
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	32
Gider ikke	28
Holder pause og regner med at starte igen	22
Mangler nogen at følges med	21
Sport/motion interesserer mig ikke	21
Er i dårlig form	18
Bruger tiden på fritidsjob	12
Savner muligheden for at komme til at dyrke den rette sport/motion	11
Bruger tiden på familien/kæreste	9
Ved for lidt om sport/motion mv.	7
Har ikke råd/er for dyrt	6
Har ikke de rette faciliteter til rådighed i mit nærområde	4
Mine forældre er imod det	2
Mine venner/veninder dyrker heller ikke sport/motion regelmæssigt	2
Har dårligt helbred	1
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	0
Andre grunde	10

Kilde: Skoleundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (7 pct. af alle børn og unge) (n = 87).

Spørgsmål: Hvorfor går du ikke til idræt, sport eller motion? (Giv ét eller flere svar)

Der er ikke noget, som tyder på, at det er mangel på faciliteter eller arenaer til at dyrke idræt, der er en væsentlig årsag til inaktivitet. Arbejdet med at få flere idrætsaktive børn i

Allerød Kommune handler derfor sandsynligvis mere om at udvikle udbuddet af aktiviteter, skabe mere attraktive idrætsmiljøer for restgruppen eller udvikle selve aktiviteterne end om at bygge nye og flere faciliteter.

Skal de inaktive selv pege på en aktivitet, som de godt kunne tænke sig at dyrke, er fitness sammen med dans for piger og fodbold for drenge de mest valgte.

Del 4.2: Undersøgelse af voksnes idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og natur

Denne del belyser resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse af voksnes idrætsvaner samt deres benyttelse af idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune⁹¹.

De voksne blev blandt andet spurgt til deres deltagelse i idrætsaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de idrætsfaciliteter, de benyttede, samt hvilke ønsker og behov, de havde i forhold til aktivitetsmuligheder og idrætsanlæg i kommunen. Endelig skulle de svare på en række baggrundsspørgsmål om køn, alder, uddannelse, arbejde, familieforhold, transportmuligheder mv. I spørgeskemaet blev benyttet en lang række af de spørgsmål, som var med i en landsdækkende undersøgelse af befolkningens idræts- og motionsdeltagelse (Pilgaard, 2009; Laub, 2013).

Undersøgelsens deltagere

I samarbejde med Allerød Kommune og KMD blev der foretaget et tilfældigt udtræk af 3.395⁹² respondenter⁹³, således at fordelingen i stikprøven stemte overens med fordelingen i kommunen ud fra køn, alder og fødested. Udtrækket gav også adresserne på respondenterne, hvilket efterfølgende kunne bruges til at 'geokode' respondenterne med assistance fra Allerød Kommunes GIS-afdeling. Analyser delt på lokalområder er baseret på respondenternes bopælsadresse. I skoleundersøgelsen blev dette gjort ud fra den skole, eleverne går på.

Respondenterne modtog i starten af maj 2014 et invitationsbrev til at deltage i undersøgelsen, som indeholdte et personligt brugernavn og adgangskode til at logge på spørgeskemaet. Deltagelsen i spørgeskemaundersøgelsen var imidlertid blot 20 pct. efter første invitation, hvorfor der i midten af maj blev udsendt en ny invitation (en rykker). Rykkeren hjalp på besvarelsesprocenten, og ud af de 3.395 inviterede respondenter deltog 1.163, hvilket bragte den samlede besvarelsesprocent op på 34 pct.

Dette kan umiddelbart forekomme som en lav besvarelsesprocent, men i nyere tid har det vist sig svært at opnå høje besvarelsesprocenter på undersøgelser med mange spørgsmål. I den seneste undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner fra 2011 opnåede man f.eks. en besvarelsesprocent på 45 pct. (Laub, 2013), selvom der blev brugt væsentlig flere ressourcer på at hente svarene hjem.

Svarprocenten i spørgeskemaundersøgelsen kan betyde, at tallene i forhold til den generelle idrætsdeltagelse ikke er fuldstændigt repræsentative, idet folk, der er idrætsaktive, formentlig har været mere villige til at svare end inaktive.

⁹¹ Når der i teksten refereres til spørgeskemaundersøgelsen bruges referencen 'Voksenundersøgelsen (2014)'.

⁹² Det var oprindeligt aftalt, at der kun var brug 3.000 respondenter – men for at udtrækket skulle svare til kommunens befolkningssammensætning, blev KMD nødt til at øge antallet af respondenter med knap 400.

⁹³ Borgere med adressebeskyttelse og umyndige medtages ikke.

Der er tendens til, at de ældre aldersgrupper generelt har været lidt lettere at få kontakt med og få til at svare, hvorimod de yngre aldersgrupper har været sværere at få til at deltage i undersøgelsen. Især aldersgruppen 25-34 år har en lav svarprocent (15 pct.). Når der laves analyser på alle deltagerne, er der således i høj grad de ældre borgere i kommunen, som fylder meget. 71 pct. af respondenterne i stikprøven er 45 år eller derover – ifølge Danmarks Statistik (2014)⁹⁴ er 63 pct. af borgerne i Allerød Kommune (her kun medtaget borgere på 16 år eller derover) 45 år eller ældre. Der er altså tale om en overrepræsentation af voksne over 45 år i stikprøven.

Når det kommer til køn, er deltagelsen mellem mænd og kvinder omtrent ens. I udtrækket fra KMD var det desværre ikke muligt at få oplyst køn, hvorfor det ikke er muligt at angive svarprocenter. I stikprøven er 53 pct. af respondenterne kvinder, og ser man på fordelingen i kommunen blandt borgere på 16 år eller derover, er der tale om ret små forskelle. 51 pct. af borgerne i Allerød Kommune er kvinder, mens 49 pct. er mænd (se tabel 55).

Tabel 55: Antal svar på tværs af køn, alder og lokalområde.

		Besvarelser			Fordeling i stikprøve
		Antal svar	Antal inviterede	Svarprocent	
Køn	Kvinde	596	-	-	53 pct.
	Mand	524	-	-	47 pct.
Aldersgruppe	16-24 år	106	464	23 pct.	9 pct.
	25-34 år	33	222	15 pct.	3 pct.
	35-44 år	201	634	32 pct.	17 pct.
	45-54 år	333	844	39 pct.	29 pct.
	55-64 år	226	577	39 pct.	19 pct.
	65-74 år	240	589	47 pct.	21 pct.
	75 år+	24	65	37 pct.	2 pct.
Lokalområde	Lyngø	216	751	29 pct.	19 pct.
	Lillerød	829	2289	36 pct.	71 pct.
	Blovstrød	118	354	33 pct.	10 pct.

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Alle respondenter (n = 1.163).

Som nævnt er respondenterne blevet inddelt i lokalområder, og som i skoleundersøgelsen er her også i samråd med kommunens forvaltning anvendt Lyngø, Blovstrød og Lillerød. Fordelingen af respondenter i de tre lokalområder svarede nogenlunde til det generelle mønster i udtrækket af respondenter (se tabel 55 og appendix 5). Der var dog lidt flere fra Lillerød og lidt færre fra Lyngø, der deltog i undersøgelsen, i forhold til den gruppe der var udtrukket i de respektive lokalområder.

Det er især de idrætsaktive, der har svaret

I forhold til idrætsdeltagelsen er det værd at bemærke, at hele 73 pct. af respondenterne fra Allerød svarede, at de dyrker motion, idræt eller sport regelmæssigt. Det er højere, end

⁹⁴ Data er hentet på Danmarks Statistiks hjemmeside. FOLK1, 2014k2.

hvad den voksne population i de seneste to idrætsvaneundersøgelser svarede i 2007 og 2011, nemlig henholdsvis 56 pct. og 64 pct. (Pilgaard, 2009 & Laub, 2013).

Noget af forskellen kan sandsynligvis tilskrives, at det er de mest aktive borgere, der har besvaret spørgeskemaet. Således giver undersøgelsen et solidt indblik i den aktive del af borgernes anvendelse af og ønsker til konkrete faciliteter og områder i kommunen. Det reelle samlede niveau for voksnes idrætsdeltagelse i Allerød Kommune er dermed sandsynligvis lidt lavere end de fundne 73 pct., men formentlig stadig højere end på landsplan.

I andre kommuneundersøgelser af idrætsdeltagelse og facilitetsbrug er sammen tendens observeret. I Rudersdal Kommune var idrætsdeltagelsen på 82 pct. og i Fredensborg Kommune på 77 pct.

Når idrætsdeltagelsen i disse kommuner og Allerød Kommune formentlig er højere end på landsplan, skal det primært tilskrives befolkningssammensætningen i forhold til uddannelse og indkomst. Generelt ses en tendens til, at kommuner med en veluddannet befolkningsgruppe også har høj idrætsdeltagelse, idet tilbøjeligheden til at dyrke idræt stiger med uddannelseslængde. Det er altså i mindre grad den kommunale idrætspolitik eller lignende, som er på spil.

Brydes tallene for idrætsdeltagelse ned, ser man, at mænd er en smule mere aktive end kvinder (se tabel 56). Forskellene er dog så små, at de kan skyldes tilfældigheder, og det kan ikke fastlås, at mænd er mere aktive end kvinder på baggrund af denne undersøgelse.

I forhold til alder er den mest aktive aldersgruppe de 45-54-årige, mens de mindst aktive aldersgrupper er de 25-34-årige samt respondenter på 75 år og derover. En vigtig forskel blandt de 25-34-årige og de ældste på 75 år eller derover er dog, at langt flere af de 25-34-årige svarer, at de er aktive, men blot ikke for tiden. Det svarer 33 pct. af de 25-34-årige mod 4 pct. af de ældre på 75 år eller derover. Det indikerer, at det for tiden er svært for de 25-34-årige at få plads til motion, idræt eller sport, men at de regner med at blive aktive igen.

Tabel 56: Dyrker du normalt motion, idræt eller sport? (fordelt på køn, alder og lokalområde).

(pct.)		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
		73	13	14
Køn	Kvinde	72	15	13
	Mand	73	11	16
Aldersgrupper	16-24 år	73	13	14
	25-34 år	61	33	6
	35-44 år	69	19	12
	45-54 år	77	11	12
	55-64 år	72	12	16
	65-74 år	74	8	18
	75 år+	58	4	38
Lokalområde	Lyngø	70	15	15
	Lillerød	74	12	14
	Blovstrød	71	10	19

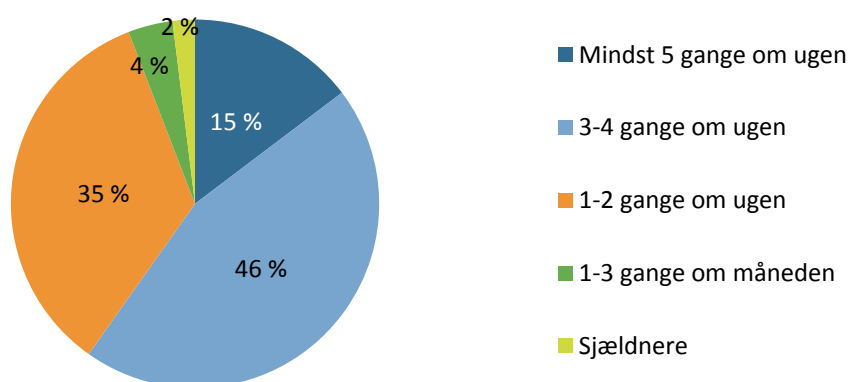
Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

Spørgsmål: Dyrker du normalt motion, idræt eller sport?

Endelig er der også mindre forskelle mellem idrætsdeltagelsen i de tre lokalområder. Respondenter fra Lillerød-området er en smule mere aktive end respondenter fra de to andre lokalområder (se tabel 56). Som med køn er der dog tale om så små forskelle, at det på baggrund af undersøgelsen ikke med sikkerhed kan siges, at der er forskel.

Blandt de idrætsaktive respondenter er det over halvdelen (61 pct.), som dyrker motion eller idræt tre gange om ugen eller mere. En tredjedel (35 pct.) er aktive én til to gange om ugen, mens kun 6 pct. dyrker noget en gang om måned eller sjældnere (se figur 62).

Figur 62: Hvor ofte dyrker du normalt motion, idræt eller sport (alle aktiviteter)?

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 991).

En stor del af de respondenter, der holder pause fra idræt for tiden, har angivet, at de dyrker idræt én til to gange om ugen, selvom de altså har svaret i spørgeskemaet, at de for

tiden ikke dyrker idræt/motion. Det peger i retning af, at vurderingen af at være aktive og holde pause er subjektiv for de voksne. Et stort fald i aktivitetsniveau i en periode kan få nogle til at angive, at de holder pause, selv om de på den ene eller anden vis holder sig i gang. Derfor bliver spørgsmålet, 'Dyrker du normalt motion/sport', benyttet til at vurdere den overordnede idrætsdeltagelse.

Sammenligninger man hyppigheden med landstallene, viser det sig, at respondenterne i Allerød lidt oftere finder idrætsstøjet frem. På landsplan er 13 pct. aktive fem eller flere gange om ugen, mens 33 pct. dyrker idræt/motion tre til fire gange om ugen. Andelen, som blot er aktive 1-3 gange om måneden eller sjældnere er lavere i Allerød Kommune end på landsplan (Laub, 2013).

Deltagelse i idrætsaktiviteter

I dette og det efterfølgende afsnit gennemgås resultaterne, der relaterer til respondenternes deltagelse i idræt og motion. Som nævnt svarer 73 pct. af de adspurgte respondenter i Allerød Kommune, at de er idrætsaktive.

De mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter blandt alle voksne borgere i kommunen er i nævnte rækkefølge: jogging/motionsløb (32 pct.), styrketræning (25 pct.), vandreture (21 pct.), svømning (13 pct.), aerobic/zumba ell. lign. (10 pct.) og landevejscykling (10 pct.). Det er alle aktiviteter, som i mindre grad kan tilskrives idrætspolitikken i Allerød Kommune, idet det er aktiviteter, der kan udøves uafhængigt af de traditionelle idrætsstrukturer, der er støttet af kommunen via folkeoplysningsloven og kommunale faciliteter. Kun gymnastik (9 pct.), badminton (6 pct.) og fodbold (6 pct.) foregår overvejende i foreninger og i kommunale faciliteter (se tabel 57).

Tabel 57: Hvilke former for sport/motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder? Andel af alle svar (pct.).

Aktivitet	Pct. af alle svar	Lands gennemsnit
Jogging/motionsløb	32	31
Styrketræning	25	24
Vandreture	21	23
Svømning	13	12
Aerobic/step/pump/zumba, eller lignende træning på hold	10	12
Landevejscykling (ikke som transport til arbejde og lignende)	10	8
Spinning/kondicykel	10	11
Gymnastik	9	12
Mountainbike	7	4
Yoga, afspænding, meditation	7	6
Fodbold	6	9
Badminton	6	6
Golf	6	5
Tennis	5	3

Orienteringsløb	3	1
Stavgang/Nordic Walking	3	2
Dans (alle former)	3	5
Ridning	3	2
Kano/kajak	3	2
Fiskeri	2	4
Anden vandtræning	2	2
Jagt	2	3
Bowling/keglespil	2	4
Volleyball/beachvolley	2	1
Håndbold	1	3
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	1	2
Bordtennis	1	1
Skydning	1	2
Andet boldspil for hold (eks. floorball)	1	1
Rulleskøjter/skateboard	1	2
Triatlon/duatlon	1	< 1
Basketball	1	1
Billard/pool	1	2
Vinterbadning	1	1
Petanque/Boule	1	1
Roning	1	1
Sejlsport/surfing/kite	1	2
Atletik	1	< 1
Skøjteløb (is)	< 1	1
Parkour el. lign.	< 1	< 1
Handicapidræt	< 1	< 1
Andet individuelt boldspil	< 1	1
Anden idrætsgren ⁹⁵	4	4

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

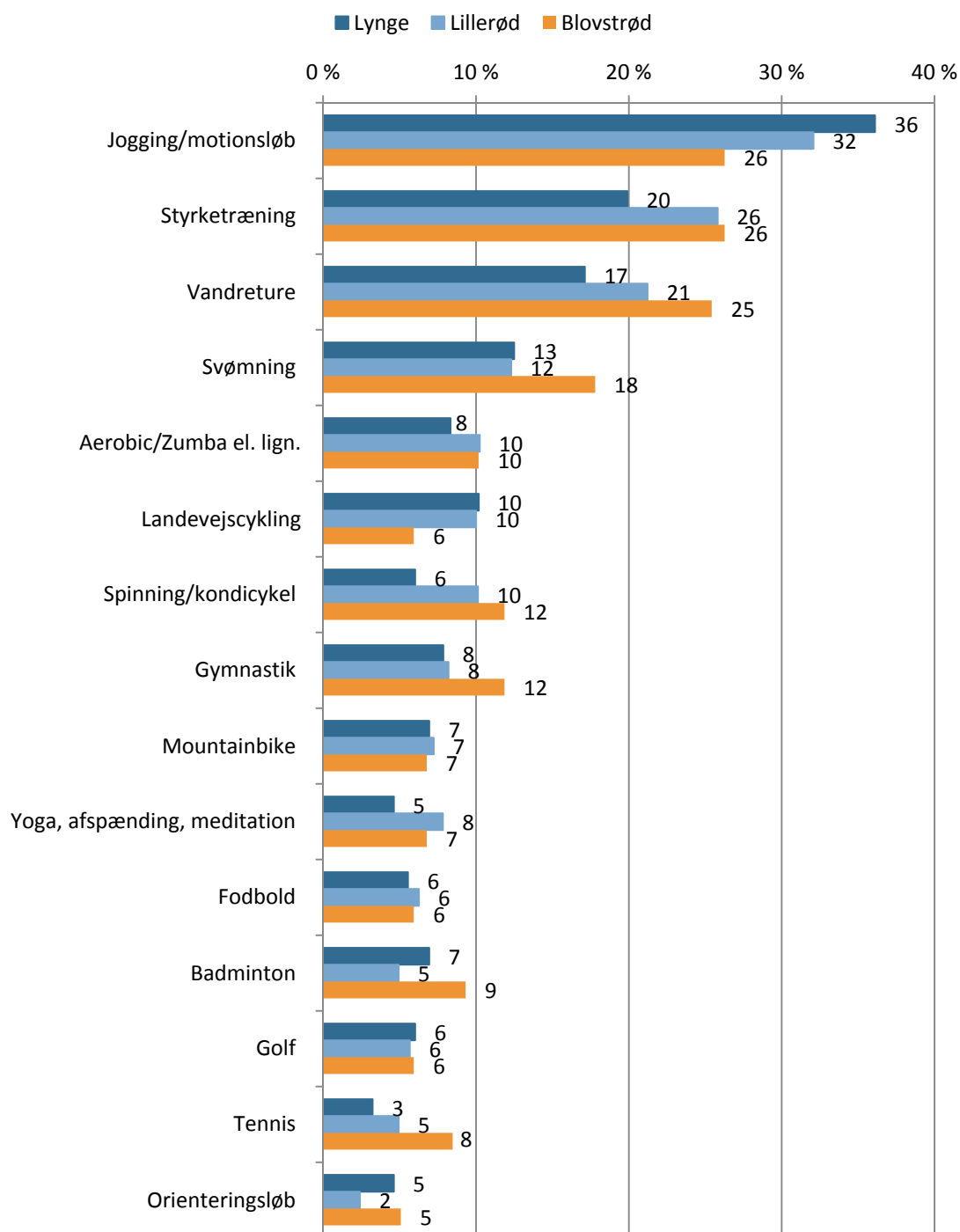
En sammenligning af andelen af borgerne i Allerød Kommune og andelen af voksne i hele landet, som inden for det seneste år har dyrket forskellige idrætsgrene, viser i store træk ens tendenser. I følgende idræts- og motionsformer er andelen dog noget højere i Allerød Kommune end på landsplan: mountainbike, tennis og orienteringsløb.

Og i følgende idræts- og motionsformer er andelen lavere i Allerød Kommune end på landsplan: gymnastik, fodbold, dans og håndbold.

⁹⁵ Kategorien 'anden idrætsgren' dækker over aktiviteter som: agility, crossfit, langrend eller anden skisport, skak, faldskærmsudspring og motorsport.

Der er inden for visse af de større aktiviteter forskelle mellem andelen af aktive på tværs af lokalområde. Der løbes/jogges f.eks. mindst i Blovstrød, hvor der til gengæld dyrkes mest styrketræning, svømning og vandreture (se figur 63).

Figur 63: De 15 mest populære voksenidrætter (fordelt på lokalområde).

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

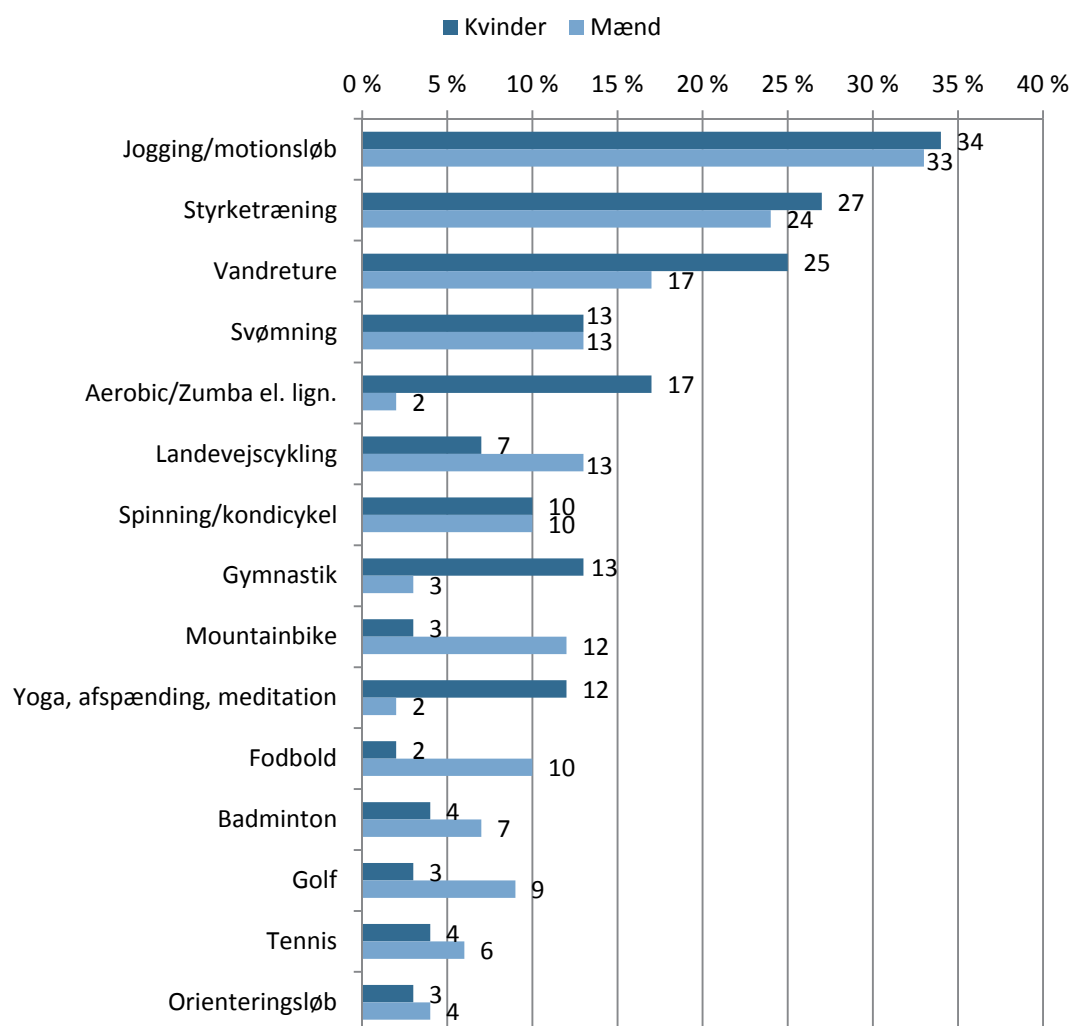
Bortset fra de ovennævnte aktiviteter er forskellene generelt små, og antallet af borgere i undersøgelsen fra Blovstrød og Lyngbe er ikke så højt som i Lillerød. Det betyder også, at tallene skal læses varsomt (især for de mindre aktiviteter).

Mænd og kvinder vælger forskellige aktiviteter

Der er som forventet en stærk sammenhæng mellem køn, alder og deltagelse i en række idræts- og motionsaktiviteter. Blandt de 15 mest populære voksenidrætter er der en lang række, hvor der er markant forskel mellem andelen af aktive kvinder og mænd. De to største aktiviteter, jogging/motionsløb og styrketræning, er dog populære blandt både kvinder og mænd.

Til gengæld er vandreture, aerobic/zumba el. lign., gymnastik, yoga m.m. i høj grad kvindedominerede aktiviteter. Modsat er især landevejscykling, mountainbike, fodbold, badminton, golf og tennis domineret af mænd (se figur 64).

Figur 64: De 15 mest populære voksenidrætter (fordelt på køn).

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

Der er også store forskelle inden for aldersgrupperne opdelt i spænd fra 16-24-årige op til +75 år. Aktiviteter som vandreture, gymnastik, stavgang, petanque, golf, tennis, fiskeri og vandtræning er særligt populære blandt de ældste respondenter (55+). De mest populære aktiviteter for folk i alderen 35-54 år er jogging/ motionsløb, styrketræning, landevejscykling, mountainbike, spinning, triathlon, svømning og orienteringsløb. De yngste voksne (16-34 år) dyrker især styrketræning og klassiske holdidrætter som fodbold og volleyball. Dertil kommer aktiviteter som aerobic/zumba, roning, yoga, kampsport og vinterbadning. De mest dyrkede aktiviteter blandt voksne er fordelt på aldersgrupper nedenfor i tabel 58.

Tabel 58: Hvilke former for sport/motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder? (fordelt på aldersgrupper).

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	75 år+
Jogging/ motionsløb	26	46	51	42	28	9	13
Styrketræning	51	27	24	27	19	18	8
Vandreture	6	24	18	17	24	31	25
Svømning	13	18	14	17	9	10	0
Aerobic/Zumba el. lign.	9	15	12	11	9	8	0
Landevejscykling	4	9	8	14	9	9	4
Spinning/kondicykel	7	12	9	14	9	6	0
Gymnastik	8	3	7	4	6	18	25
Mountainbike	6	9	9	12	5	3	0
Yoga, afspænding, meditation	5	15	7	8	8	5	4
Fodbold	19	9	6	8	3	2	0
Badminton	10	3	1	6	7	6	4
Golf	3	0	2	7	7	8	4
Tennis	5	3	2	6	6	5	8
Orienteringsløb	3	0	8	2	3	3	0

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

De inaktive

De 169 respondenter, der har svaret, at de ikke dyrker idræt eller motion (14 pct.), fik mulighed for at vælge op til tre årsager til, at de ikke er idræts- og motionsaktive. De inaktive angiver en del forskellige årsager.

Den årsag, flest angiver for ikke at dyrke idræt er, at respondenterne prioriterer deres tid i hverdagen på andre ting. For nogen er det andre fritidsinteresser (32 pct.), for andre arbejdet/har for lidt fritid (25 pct.), mens det for andre igen er familien (20 pct.) (se tabel 59). Der er også en del, som svarer, at sport/motion ikke interesserer dem (15 pct.), eller at de blot ikke gider (15 pct.). En del angiver også, at de blot holder pause (11 pct.).

Tabel 59: De inaktive prioriterer tiden til andre ting end idræt.

Begrundelse (pct.)	Allerød	Lands gennemsnit
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	32	31
Bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid	25	35
Bruger tiden på familien	20	34
Er i dårlig form	17	21
Sport/motion interesserer mig ikke	15	16
Gider ikke	15	17
Holder pause - regner med at starte igen	11	21
Har dårligt helbred	8	20
Mangler nogen at følges med	7	16
Er for gammel	7	11
Har ikke råd / er for dyrt	5	9
Savner passende tilbud/konkret mulighed	5	7
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	3	7
Har svært ved at få barn/børnene passet	1	10
Ved for lidt om sport/motion mv.	<1	2
Har ikke de rette faciliteter til sport/motion, der hvor jeg bor	<1	4
Familien/vennerne er i mod det	0	<1
Andre grunde	7	15
Ved ikke	6	4

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle inaktive (14 pct.) (n = 169).

Når man fokuserer på de inaktive, er det væsentligt at overveje, hvorvidt inaktivitet er et bevidst valg eller ej. Som ovenstående tabel viser, er det ikke alle voksne, der ønsker at være idrætsaktive. En betydelig del af de inaktive prioriterer deres tid anderledes, og nogen bryder sig ikke om sport og motion.

Der er dog også en del, som angiver, at de 'er i for dårlig form' (17 pct.), at de 'mangler nogen at følges med' (7 pct.) eller 'savner passende tilbud/konkret mulighed' (7 pct.) (se tabel 59). Sammenligner man med landsgennemsnit, er der generelt færre inaktive i Allerød Kommune, der angiver de forskellige begrundelser. Det kan hænge sammen med, at de inaktive generelt set ikke har helt så mange forskellige begrundelser, som er gældende på landsplan. Fordelingen af begrundelserne ligner forholdene på landsplan (se tabel 59).

Det er grund til at overveje, hvorledes Allerød Kommune i samarbejde med andre aktører f.eks. i foreningslivet eller i den mere kommercielle sektor, kan være med til at skabe de rette rammer og mere attraktive programmer for de borgere, som har svært ved at komme i gang, og som gerne vil. Selvom der vil være tale om en betydelig og muligvis også bekostelig opgave, er det ikke utænkeligt, at gevinster ved at gå fra inaktiv til aktiv på sigt vil kunne komme de kommunale sundhedsudgifter modsvarende til gode.

Endeligt er det også værd at bemærke, at pris (ikke råd/for dyrt) eller mangel på de rette faciliteter til sport eller motion i lokalområdet, ikke er en betydningsfuld begrundelse for inaktivitet.

Organiseringsform

55 pct. af alle respondenterne har svaret, at de dyrker idræt og motion på egen hånd, 45 pct. dyrker idræt og motion i en idrætsklub eller forening, og 24 pct. dyrker idræt i et fitnesscenter, danseinstitut og lignende (privat regi). Desuden har 2 pct. af respondenterne har svaret, at de dyrker idræt og motion i aftenskoleregi, mens 6 pct. benytter sig af tilbud på deres arbejdsplads (se tabel 60).

Sammenligner man tallene inden for de tre primære organiseringsformer – på egen hånd, i foreningen og i privat regi – med landstallene gælder, at deltagelse i Allerød Kommune ikke adskiller sig nævneværdigt. I de seneste undersøgelse af danskerenes motions- og sportsvaner angav 58 pct. at dyrke idræt på egen hånd, 41 pct. i en forening og 20 pct. i privat regi (Laub, 2013). Ud fra denne undersøgelse er der ikke grund til at tro, at deltagelsen på tværs af de tre væsentligste organiseringsformer i Allerød Kommune adskiller sig fra landsplan.

Der er ikke den store forskel på organiseringsformen mellem kvinder og mænd, dog er kvinder mere aktive i private/kommercielle centre og i aftenskoler, mens mændene er mere aktive i foreningsregi og firmaidræt. Det er præcis de samme tendenser, der gør sig gældende på landsplan (Laub, 2013) (se tabel 60).

Tabel 60: Respondenternes organiseringsform fordelt på køn, alder og lokalområde.

Aktiv inden for mindst én aktivitet (pct.)		Forening/ klub	Privat regi	Firmaidræt	På egen hånd	Aften- skole	Anden sam- menhæng
Køn	Kvinde	44	27	6	56	3	5
	Mand	47	22	7	56	<1	5
Aldersgrupper	16-24 år	56	28	6	51	1	13
	25-34 år	27	39	3	73	0	3
	35-44 år	43	25	7	64	1	5
	45-54 år	49	29	10	59	2	4
	55-64 år	39	20	5	51	3	4
	65-74 år	43	18	1	48	3	5
	75 år+	46	13	4	21	4	0
Lokalområde	Lyngby	44	16	7	55	2	6
	Lillerød	44	28	8	55	4	6
	Blovstrød	48	20	3	57	2	6
I alt (Allerød)		45	24	6	55	2	5
Danmark		41	20	5	58	3	11

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (mulighed for flere svar) (n = 1.163).

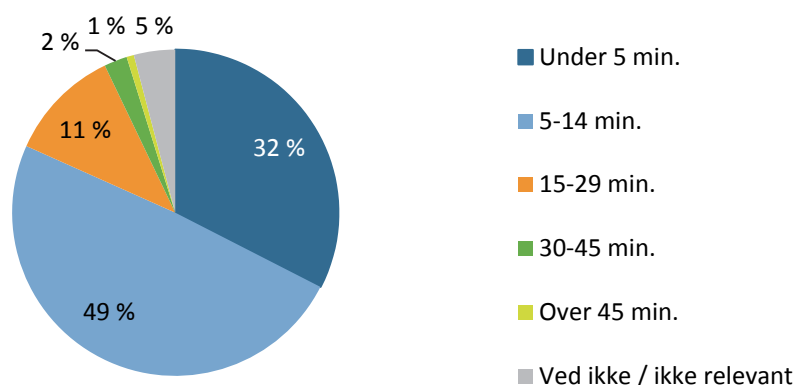
Blandt aldersgrupperne finder vi det største foreningsengagement blandt de 16-24-årige og de ældre over 75 år. De kommercielle (fitness-)centre er mest populære hos gruppen med de 25-34-årige, der ligeledes er den aldersgruppe, der laver flest aktiviteter på egen hånd, dvs. selvorganiseret (se tabel 60). Det er interessant, at privat regi og på egen hånd især tiltaler de 25-34-årige, som er blandt de mindst idrætsaktive i kommunen. Disse former er især kendetegnet ved deres fleksibilitet, og den højere tilbøjelighed blandt de 25-34-årige til netop at søge disse former indikerer, at når motion, idræt og sport skal passe til denne borgergruppe, skal det kunne arrangeres på fleksibel vis.

Der er kun små forskelle i deltagelsen i de forskellige organiseringsformer mellem de tre lokalområder. Der er nogen flere voksne i Lillerød, som benytter sig af aktiviteter i privat regi (28 pct.), sammenlignet med Blovstrød (20 pct.) og især Lyngby (16 pct.) (se tabel 60).

Transport

Størstedelen af respondenterne har forholdsvis kort transporttid (kun den ene vej) til den idræts- eller motionsaktivitet, de bruger mest tid på. 32 pct. har under 5 minutters transporttid, 48 pct. har 5-14 minutters transporttid, mens 11 pct. har 15-29 minutter. Knap 3 pct. anvender 30 minutter eller mere på transport til den aktivitet, de bruger mest tid på (se figur 65).

Figur 65: Respondenternes transporttid til den aktivitet, de bruger mest tid på.

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 979). Spørgsmål: Hvor lang transporttid har du til den idræts- eller motionsaktivitet, som du bruger mest tid på? (kun den ene vej)

Sammenligner man de voksnes transporttid med børn og unges i Allerød Kommune (se delanalyse 4.1), gælder det, at de voksne har kortere transport tid. Der er således 32 pct. af de voksne, som inden for fem minutter kan nå det aktivitetssted, hvor de primært dyrker idræt. Det gælder for 22 pct. af børn og unge. Forskellen kan til dels skyldes, at de voksnes spørgsmål er lidt anderledes end børnenes, som går på en idrætsfacilitet. Men til dels også, at mange voksne er aktive i naturen, og for mange er naturen deres primære idrætssted, som typisk er placeret lige uden for eller meget tæt ved hoveddøren.

74 pct. af respondenterne svarer, at 'det er en acceptabel transporttid', 20 pct. ville være villige til en længere transporttid mens 6 pct. mener, at 'transporttiden er for lang'. Tilfredsheden med transporttiden er størst i Blovstrød og mindst i Lyngbe om end forskellene er meget små (se tabel 61).

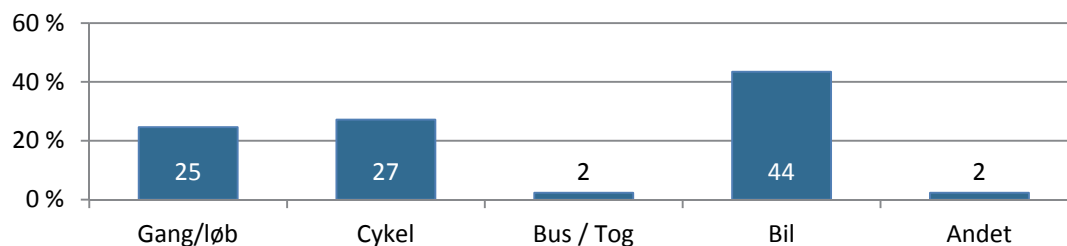
Tabel 61: Tilfredshed med transporttid (fordelt på lokalområde).

(pct.)	I alt	Lyngbe	Lillerød	Blovstrød
Jeg ville være villig til længere transporttid	20	20	20	22
Det er en acceptabel transporttid	74	73	75	76
Transporttiden er for lang	6	7	5	2

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 978).

Endelig viser figur 66, hvilke former for transport respondenterne typisk benytter for at komme til og fra idræt. Lige knap 52 pct. er fysisk aktive for at komme til og fra det sted, hvor de dyrker motion og idræt, idet de enten går eller cykler. 44 pct. benytter først og fremmest bil for at komme frem, mens 4 pct. benytter bus/tog (se figur 66).

Figur 66: Hvilken form for transport benytter respondenterne typisk for at komme til at dyrke motion eller idræt (pct.).

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 978).

Valget af transportmiddel er ikke væsentligt forskelligt fra tilfældet i Skanderborg Kommune. Dog benytter lidt flere sig af cykel (27 pct.) i Allerød Kommune sammenlignet med i Skanderborg Kommune (21 pct.), mens færre omvendt bruger bil i Allerød Kommune (44 pct. i Allerød Kommune mod 50 pct. i Skanderborg Kommune) (Høyer-Kruse & Tofft-Jørgensen, 2014).

Voksnes benyttelse af faciliteter og arenaer til motion og idræt

Det centrale spørgsmål i dette afsnit er, hvilke faciliteter eller arenaer respondenterne benytter til idræt eller motion. De voksne borgers fire mest benyttede faciliteter eller arenaer til idræt og motion er i nævnte rækkefølge (se tabel 62):

- Naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (54 pct.)
- På veje, gader, fortove o.l. (37 pct.)
- Motionsrum/fitnesscenter (30 pct.)
- Anlagte motionsstier og -ruter (20 pct.)

Det er altså faciliteter eller arenaer, som i lille grad er et direkte resultat af kommunens deciderede idræts- og facilitetspolitik.

Først på femtepladsen og længere nede kommer faciliteter, som er tæt knyttet op på denne. (se tabel 62):

- Svømmehal/sal (15 pct.)
- Idrætshal (14 pct.)
- Gymnastiksal/andet idrætslokale (13 pct.)
- Stadions/boldbane (11 pct.)

Kategorien 'Andre anlæg og faciliteter' (6 pct.) dækker over faciliteter både inden for kommunens grænser og uden for. Inden for kommunen er det primært borgernes eget hjem og have, udendørsområdet ved Blovstrødhallen, fysiocenter og Allerød Karate Dojo det drejer sig om. De faciliteter uden for kommunen der nævnes mest er: squashcentre i Birkerød og Farum samt Frederiksborgcenteret.

Tabel 62: Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller steder benytter borgerne i kommunen, når de dyrker motion, idræt eller sport⁹⁶.

	Pct.
I naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.)	54
På veje, gader, fortove og lignende	37
Motions- og fitnesscenter	30
Anlagte motionsstier og -ruter	20
Svømmehal/-sal	15
Idrætshal	14
Gymnastiksal / andet idrætslokale	13
Stadions/boldbane	11
Golfanlæg	6
På min arbejdsplads	5
Tennisanlæg	5
Ridebaneanlæg	2
Skydelokale/ -anlæg	1
Petanquebane	<1
Andre anlæg og faciliteter	6

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

Ser man på køn, er der generelt ikke de store forskelle på kvinder og mænds brug. Dog benytter kvinder i højere grad end mænd motions- og fitnesscentre (kvinder 34 pct./mænd 26 pct.), gymnastiksale (kvinder 18 pct./mænd 8 pct.) og ridebaneanlæg (kvinder 4

⁹⁶ På spørgsmålet kunne respondenterne angive flere svar. Benyttelse af gymnastiksal/andet idrætslokale, stadions/boldbaner og tennisanlæg er at finde i appendix 6.

pct./mænd 0 pct.). Omvendt benytter mænd i højere grad tennisanlæg (kvinder 3 pct./mænd 7 pct.) og golfanlæg (kvinder 4 pct./mænd 8 pct.).

De mest benyttede indendørsfaciliteter er motionsrum og fitnesscentre, som 30 pct. af alle voksne bruger. Men det er typisk ikke i kommunalt regi, brugerne søger hen. 66 pct. af brugerne af motionsrum og fitnesscentre bruger Fitness World i Lillerød, mens det kun er 6 pct., der bruger enten motionsrummet på Lyngø Idrætsanlæg, i Blovstrødhallen eller i Engholmhallen.

Hvad angår svømmefaciliteterne (som bruges af 15 pct. af alle voksne) i Allerød Kommune benytter 40 pct. af svømmerne Engholm Svømmehal og 32 pct. benytter Blovstrød Svømmehal. Hver anden bruger af svømmehaller, kommer dog hverken i Engholm Svømmehal eller Blovstrød Svømmehal, og faktisk er det hele tre ud af fire brugere af svømmehaller, som benytter en svømmehal uden for kommunen. Det er især Værløse Svømmehal, Farum Svømmehal og Birkerød Svømmehal, der benyttes i nabokommuner (se tabel 63).

Tabel 63: Hvilke svømmehaller benytter brugerne af svømmehaller i kommunen?

	Pct.
Engholm Svømmehal	40
Blovstrød Svømmehal	32
Værløse Svømmehal	21
Farum Svømmehal	19
Birkerød Svømmehal	16
Slangerup Svømmehal	15
Svømmehal, Frederiksborg Centret	12
Hørsholm Idrætspark, Svømmehal	6
Ølstykke Svømmehal	2
Frederikssund Svømmehal	1
Rundforbi Svømmehal	<1
Andre svømmefaciliteter ⁹⁷	22

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af svømmehaller (15 pct. af alle voksne) (n = 171).

Naturen som aktivitetssted

Naturområdernes betydning for respondenternes deltagelse i motion og idræt er stor. De mest benyttede naturområder er Tokkekøb Hegn, Ravnholt, Ravnholt Overdrev, Bastrup Sø og Buresø (se tabel 64).

Undersøgelsen blandt arrangører viser også (delanalyse 4.3), at foreninger aftenskoler, skoler og andre institutioner bruger mange af de samme naturområder meget til deres idrætsaktiviteter. Til spørgsmålet om, hvilke naturområder respondenterne anvendte, var der en

⁹⁷ Kategorien 'andre svømmefaciliteter' dækker over følgende (i prioriteret rækkefølge med de mest nævnte først): Lyngby Svømmehal, Bellahøj Svømmehal, Hillerød Svømmehal og Bagsværd Svømmehal.

stor del (30 pct.), der svarede, at de brugte andre naturområder end de i forvejen nævnte. Flere respondenter nævnte blandt andet: Store Dyrehave, Børstingrød mose, Furesøen samt Kratbjerg Skov.

Tabel 64: Hvilke naturområder benytter respondenterne til motion, idræt eller sport.

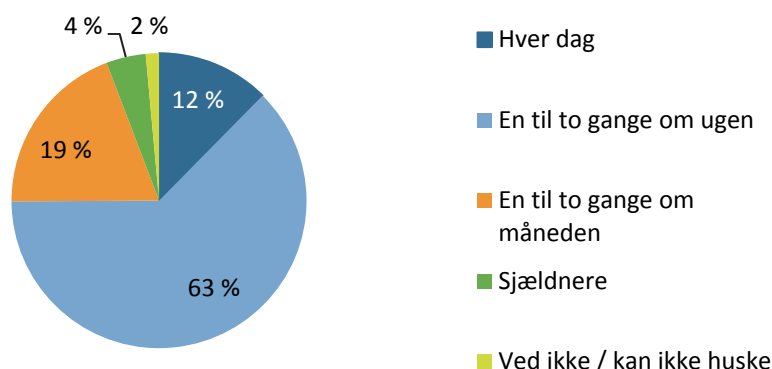
	Pct.
Tokkekøb Hegn	62
Ravnsholt	50
Ravnsholt Overdrev	20
Bastrup Sø	16
Buresø	13
Øxenholms omgivelser	12
Lyng Natur- og Fritidsområde	12
Uggeløse Skov	11
Bastrupstien	10
Geddemosen	10
Krogenlund	10
Årtusindeskifteskoven	9
Sjælsø	8
Sønder Skov	6
Uggeløse Sø	4
Vassingerød bøge	3
Terkelskov	3
Carinasøen	<1
Andre naturområder (f.eks. i andre kommuner)	30

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af naturen (54 pct. af alle voksne) (n = 626).

Blandt de respondenter, der benytter naturområderne til deres motions- og idrætsaktiviteter, er det 75 pct., der tager hen til disse naturområder én til to gange i ugen eller oftere. 19 pct. benytter stedet én til to gange om måneden, mens kun 4 pct. gør det sjældnere (se figur 67).

94 pct. af 'naturbrugerne' har også svaret, at de kan komme til et naturområde tæt på, hvor de bor, forstået som på 15 min. eller mindre ved at gå, løbe eller cykle. For dem fra Lyng er det dog lidt færre (85 pct.), der svarer, at de kan komme til naturområdet inden for de 15 minutter.

Figur 67: Hvor ofte tager du hen til det naturområde du bruger mest?

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af naturen (54 pct. af alle voksne) (n = 626).

Benyttelse af idrætshaller

Idrætshallerne ved Lynges Idrætsanlæg er de to haller, som flest halbrugere benytter. Dernæst kommer badmintonhallen i Lillerødhallerne (14 pct.), idrætshallen i Blovstrødhallen (13 pct.) og håndboldhallen i Lillerødhallerne (12 pct.). De øvrige idrætshaller i kommunen bruges i mindre grad af de voksne respondenter (se tabel 65).

En meget stor del af de voksne respondenter angiver dog, at de benytter andre idrætshaller uden for Allerød Kommune (36 pct. af halbrugerne). For 24 pct. af halbrugerne gælder, at de kun benytter en idrætshal i en nabokommune og altså ingen i Allerød Kommune. Det er især multihallerne i Birkerød Idrætscenter, tennishallerne i Hillerød og Birkerød samt FrederiksborgCenteret, der benyttes. Billedet er dog ikke helt det samme som ved svømmehaller, idet færre halbrugere end svømmehalsbrugere bruger faciliteter uden for kommunen.

Tabel 65: Brugen af idrætshaller i alt og fordelt på lokalområder.

	Lynges	Lillerød	Blovstrød	I alt
Lynges Idrætsanlæg, Hal 1080 kvm	61	5	0	20
Lynges Idrætsanlæg, Hal 1500 kvm	66	2	0	19
Lillerødhallerne, Badmintonhal	2	22	0	14
Blovstrødhallen, Idrætshal	0	6	75	13
Lillerødhallerne, Håndboldhal	2	19	0	12
Gymnasium, Hal	2	15	5	10
Engholmhallen	0	10	0	6
Ravnsholthallen	0	9	5	6
Andre haller	27	38	45	36

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af idrætshaller (14 pct. af alle voksne) (n = 163).

Brugen af idrætshaller afhænger af, hvilket lokalområde respondenterne bor i. Hallerne tilhørende Lynges Idrætsanlæg benyttes hovedsageligt af respondenter fra Lynges, idrætshallen i Blovstrødhallen af respondenter fra Blovstrød, og som børneundersøgelsen også

viste, er respondenterne fra Lillerød delt mellem hallerne i Lillerødhallerne, Engholmhallen, gymnasiehallen og Ravnsbolthallen (se tabel 65).

I forhold til andre idrætshaller uden for kommunen er det i højere grad respondenter fra Blovstrød og til dels fra Lillerød, der gør det.

Idrætshalsbrugerne blev også spurgt om, hvorvidt de benytter den idrætshal, der ligger nærmest deres hjem. Her svarer hovedparten i Lyngby og Blovstrød, at de bruger den nærmeste idrætshal, mens halbrugerne i Lillerød ikke nødvendigvis benytter den nærmeste idrætshal (se tabel 66). Mønsteret i Lillerød skyldes, som vi så med børn og unge, formentligt, at der inden for relativt kort afstand i Lillerød findes en del forskellige haller, og at afstanden mellem den tætteste og næsttætteste hal er så begrænset, at det ikke spiller en rolle for, hvor folk dyrker idræt.

Tabel 66: Ligger den idrætshal, du primært bruger, tættest på dit hjem i forhold til andre idrætshaller?

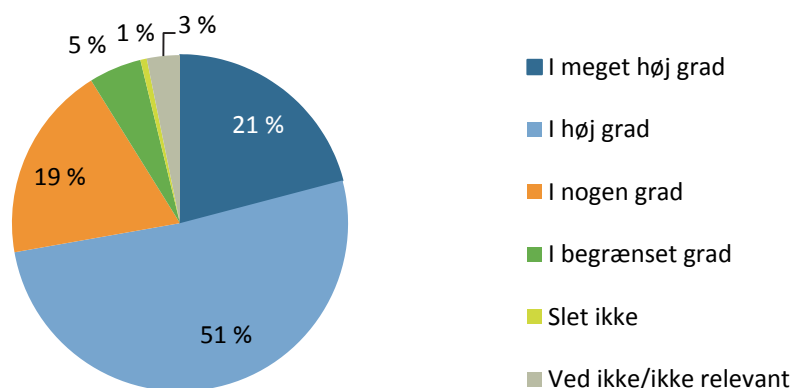
	Lyngby	Lillerød	Blovstrød	I alt
Ja, jeg bruger den nærmeste	84	42	67	56
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem	16	53	33	41
Jeg ved ikke, om der er andre tættere på mit hjem	0	5	0	3

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af idrætshaller (14 pct. af alle voksne) (n = 163).

Idrætshalbrugerne er tilfredse med hallerne

Helt overordnet er de respondenter, der har deltaget i undersøgelsen, tilfredse med de idrætshaller, som de benytter (figur 68).

Figur 68: I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal du bruger mest de behov, du har for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis?

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af idrætshaller (14 pct. af alle voksne) (n = 163).

Med afsæt i to sæt af spørgsmål og 17 forskellige egenskaber ved idrætshaller blev brugerne af idrætshallerne bedt om at vurdere de haller, de bruger. I det første sæt af spørgsmål

skulle brugerne vurdere deres tilfredshed med de 17 egenskaber, mens de i det andet sæt af spørgsmål skulle angive vigtigheden for hver af de 17 egenskaber. Begge sæt af spørgsmål havde en skala fra 1 til 5, hvor 1 var 'meget tilfreds'/'meget vigtig' og 5 var 'meget utilfreds'/'slet ikke vigtig'.

Tabellen herunder (tabel 67) viser de 17 egenskaber, deres gennemsnitlige score hos brugerne for henholdsvis vigtighed og tilfredshed samt de største forskelle herimellem. Forskellene indikerer, hvilke egenskaber der ifølge de voksne brugere har størst forbedringspotentiale. Her skal det dog understreges, at ingen af egenskaberne har en gennemsnitlig tilfredsheds-score større end 3, den neutrale score (hverken eller), så der er ingen presserende problemer ifølge brugerne af idrætshallerne. Dvs. brugerne vurderede hovedsageligt egenskaberne for idrætshallerne i den positive ende af skalaen (dvs. mod 1).

Tabel 67: Gennemsnitlig score for egenskaber ved idrætshaller i Allerød Kommune.

	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	1,73	2,64	-0,92
Indeklimaet i idrætshallen	1,68	2,45	-0,76
Rengøringen af haller og aktivitetslokaler	1,87	2,63	-0,76
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	1,82	2,45	-0,63
Belysningen i idrætshallen	1,77	2,21	-0,44
Træningstidspunkt(er)	1,67	2,12	-0,44
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	1,72	2,08	-0,36
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	1,74	2,09	-0,35
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	1,84	2,08	-0,24
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	2,24	2,14	0,09
Hjælpsomheden fra de ansatte på idrætshallen	2,07	1,82	0,26
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken	2,73	2,35	0,38
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	2,17	1,76	0,41
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	2,27	1,79	0,48
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	3,26	2,72	0,54
Afstanden til idrætshallen	2,34	1,73	0,61
Adgangsforholdene ved idrætshallen	2,35	1,73	0,62

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af idrætshaller (14 pct. af alle voksne) (n = 163).

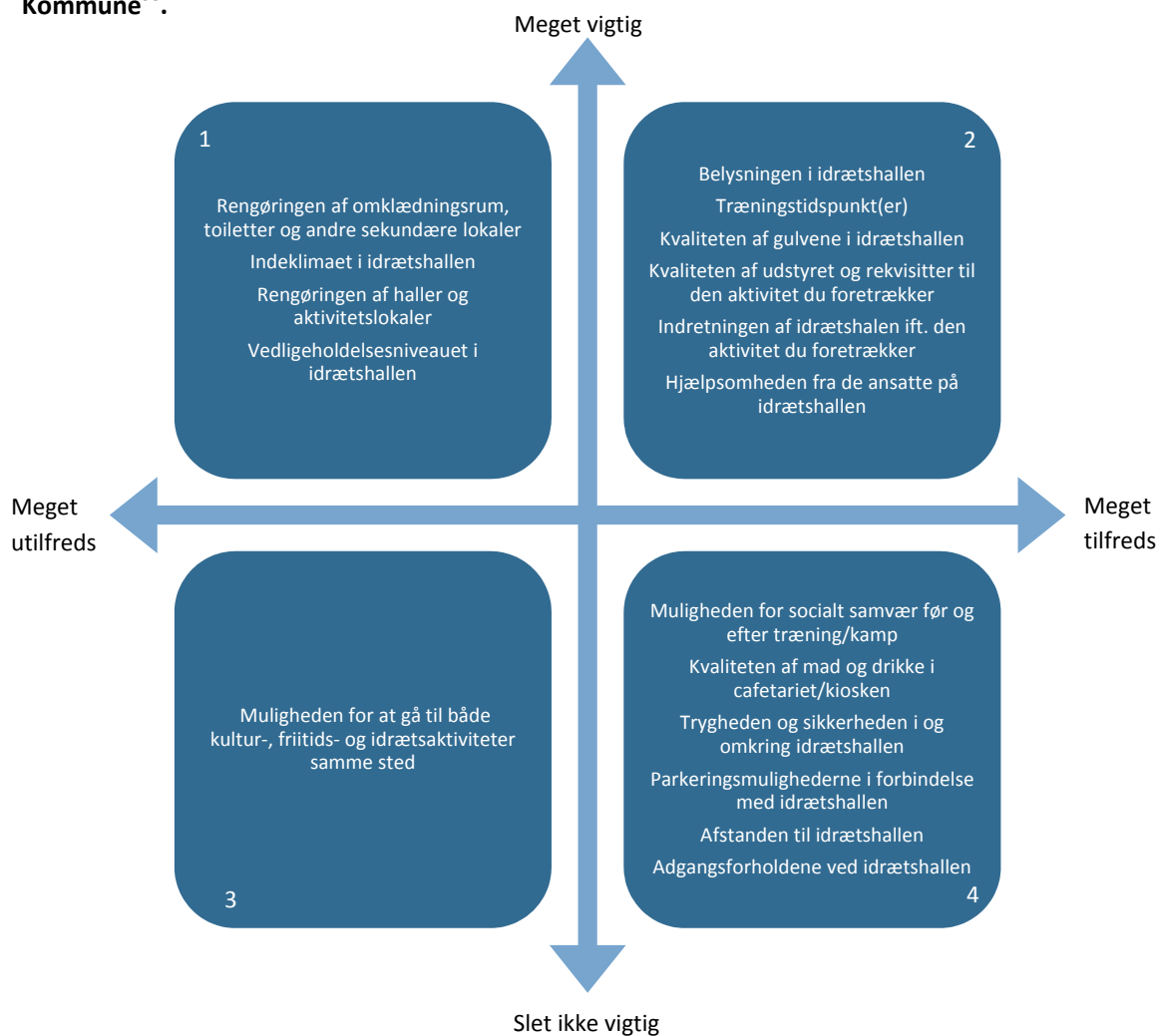
En anden måde at anskue dette på er ved en såkaldt 'gitteranalyse', hvor de gennemsnitlige værdier for tilfredshed og vigtighed af de 17 egenskaber sættes ind i et koordinatsystem i fire kvadrater (se figur 69). Figurens fire kvadranter er adskilt af den gennemsnitlige score for vigtighed og tilfredshed på tværs af alle egenskaber (der hvor den lodrette og vandrette

akse skærer hinanden). De fire kvadranter er nummeret fra 1 til 4 og skal forstås således (se figur 69):

1. Brugere vurderer her egenskaberne vigtigere end gennemsnittet, men deres tilfredshed med egenskaberne er under gennemsnittet.
2. Brugere vurderer egenskaberne som mindre vigtige end gennemsnittet, og er mindre tilfredse med egenskaberne end gennemsnittet.
3. Brugere vurderer her egenskaberne vigtigere end gennemsnittet, og brugere er mere tilfredse med egenskaberne end gennemsnittet.
4. Brugere vurderer egenskaberne mindre vigtige end gennemsnittet, og brugere er mere tilfredse med egenskaberne end gennemsnittet.

Det er især kvadrant 1 og 2, som er vigtige at notere sig. Det er de egenskaber, som brugere sætter højest og vurderer som vigtigst. Især egenskaberne i kvadrant 1 er væsentlige, da brugere vurderer dem som vigtigere end gennemsnittet, samtidigt med at deres tilfredshed hermed er under gennemsnittet. Skal man forbedre brugernes oplevelse af idrætshallerne, er det nærliggende at arbejde med egenskaberne i kvadrant 1.

Figur 69: Gitteranalyse af voksne brugeres vurdering af egenskaber ved idrætshaller i Allerød Kommune⁹⁸.

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er alene udregnet blandt brugere af idrætshaller (14 pct. af alle voksne) (n = 163).

Som tabel 66 viste, er der generelt forholdsvis stor tilfredshed med idrætshallerne i Allerød Kommune, men skal brugerne pege på noget, der efter brugerens udsagn kan forbedres er det primært rengøringen, indeklima og vedligeholdelse. Disse emner er at finde i kvadrant 1, som vurderes vigtigere end gennemsnittet og scorer lavere end gennemsnittet på tilfredshed.

Fokus på vedligeholdelse og rengøring er ikke usædvanligt for brugere af idrætsfaciliteter. Det bør dog igen understreges, at der ikke er udtalt utilfredshed hermed i idrætshallerne i Allerød Kommune, samt at analysen kun baserer sig på de nuværende brugere af idrætshaller. Det er ikke sikkert, at eventuelle kommende brugere ville vurdere forholdene på samme måde som de eksisterende.

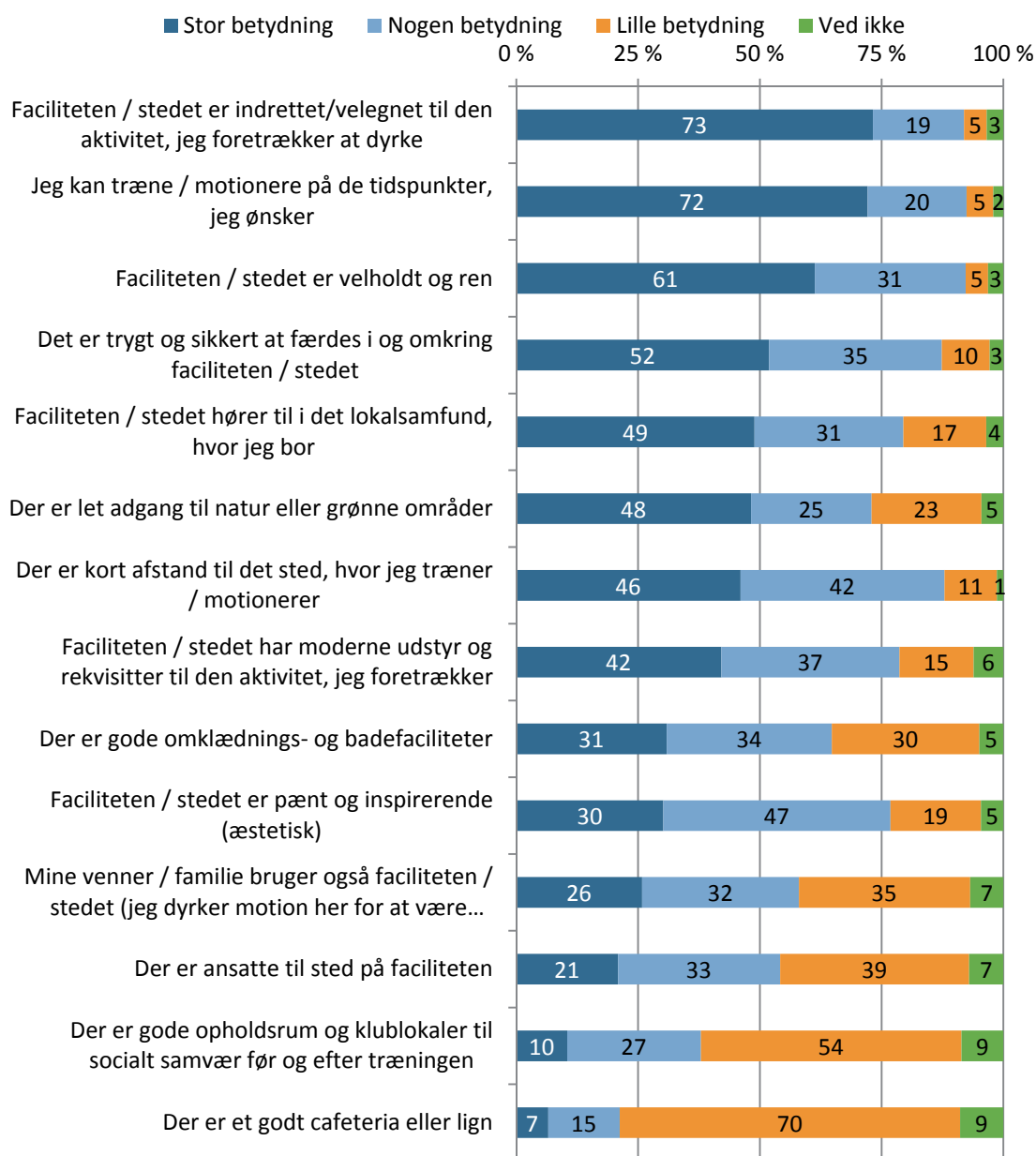
⁹⁸ I appendix 7 er de forskellige egenskaber indplaceret med deres nøjagtige score, og det er muligt at se forskelle inden for de fire kvadranter mellem egenskaberne.

I forhold til det tidligere fokus på placering og afstand til idrætshallerne, er det interessant, at halbrugerne er meget tilfredse med afstanden til den idrætshal, de typisk benytter.

Hvad har betydning for, hvor de voksne borgere foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport?

De voksne, der besvarede spørgeskemaet, blev også bedt om at forholde sig til, hvilke sider eller forhold ved idrætsfaciliteten, de tillægger størst betydning (se figur 70 nedenfor).

Figur 70: Hvor stor betydning har følgende forhold for, hvor du foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport (pct.)?

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 994).

De væsentligste pointer på baggrund af figuren er, at:

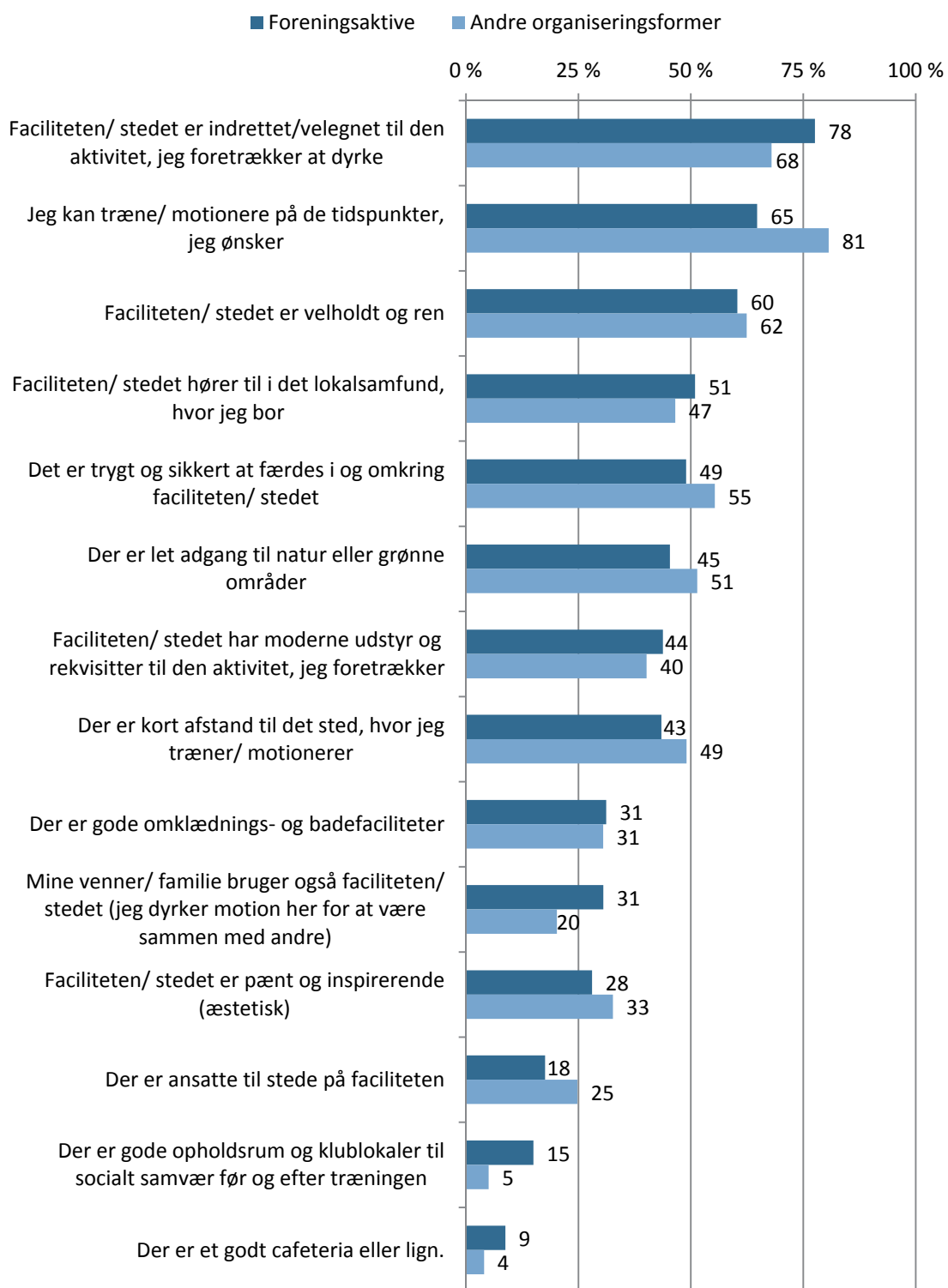
- Størst betydning tillægges, at faciliteten/stedet er indrettet/velegnet til den aktivitet, som respondenterne foretrækker at dyrke. Det tillægger 73 pct. stor betydning
- Næsten samme andel (72 pct.) tillægger det stor betydning, at de kan motionere eller træne, når de selv ønsker det.
- Over 60 pct. svarer, at det har stor betydning, at faciliteten er velholdt og ren. Dette svarer godt til resultaterne fra gitteranalysen (se figur 69).
- Omkring halvdelen af respondenterne svarer, at det både har stor betydning, at det er trygt og sikkert at færdes i og omkring faciliteten/stedet (52 pct.), og at faciliteten hører til i det lokalsamfund, hvor de bor (49 pct.).
- Næsten lige så mange mener, at let adgang til natur eller grønne områder (48 pct.) samt kort afstand til træningsstedet er af stor betydning (46 pct.).
- Kun 21 pct. mener, at det er vigtigt, at der er ansatte til stede på faciliteten.
- Endnu færre tillægger det stor betydning, at der er gode opholdsrum og klublokaler (10 pct.), og at der er et godt cafeteria eller lign. på faciliteten/anlægget (7 pct.).

Foreningsaktiv og ikke-foreningsaktive

Deler vi de voksne udøvere op i to grupper: én der er aktive i en forening eller klub og én gruppe bestående af de andre organiseringsformer (kommercielle centre, på egen hånd og lign.) er der dog forskel at spore i forhold til ovenstående betydninger.

Den største forskel er ved forholdet 'Jeg kan træne/motionere på de tidspunkter, jeg ønsker', som 81 pct. af udøverne fra de andre organiseringsformer finder betydningsfuldt. Til sammenligning er der blandt de foreningsaktive 65 pct., der finder dette betydningsfuldt (figur 71). Den næststørste forskel vedrører forholdet 'Mine venner/familie bruger også faciliteten/stedet (jeg dyrker motion her for at være sammen med andre)', som de foreningsaktive vurderer mere betydningsfuldt. Det samme gør sig gældende med 'Der er gode opholdsrum og klublokaler til socialt samvær før og efter træningen', som de foreningsaktive også vurderer mere betydningsfuldt (se figur 71).

Figur 71: Hvad har betydning for, hvor du foretrækker at dyrke motion, idræt eller sport? (pct.) – opdelt mellem foreningsaktive voksne og andre organiseringsformer.

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 994).

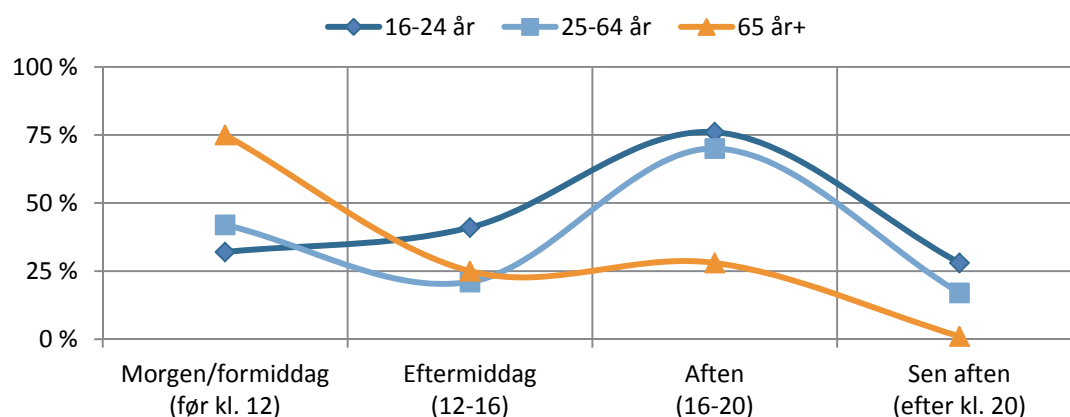
Ældre foretrækker at dyrke idræt/motion om dagen (før kl. 12)

Ud over at spørge til, hvad respondenterne foretrækker ved idrætsfaciliteter/arenaer, blev de også spurgt om, hvornår på dagen/aften de foretrækker at dyrke idræt/motion? En analyse viser, at der er markante forskelle på tværs af aldersgrupper, hvilket formentlig skal forklares ud fra den livsfase⁹⁹, folk befinder sig i.

De ældre borgere på 65 år eller derover foretrækker i markant højere grad end voksne (25-64 år) eller unge (16-24 år), at dyrke idræt/motion inden kl. 12 (se figur 63). Selvom andelen af ældre borgere (75 pct.), der vil dyrke før kl. 12 er noget større end blandt 25-64-årige (42 pct.) og 16-24-årige (32 pct.), er det dog værd at hæfte sig ved, at der også blandt unge og voksne er en del borgere, som gerne vil være aktive inden kl. 12.

Der er dog formentlig visse forskelle på, hvornår de ældre borgere på 65 år eller derover og de yngre vil være aktive i dagstimerne inden kl. 12. Der er i denne undersøgelse ikke spurgt ind til tidspunkter før kl. 8 (blot før kl. 12). Det er tænkeligt, at de ældre borgere vil foretrække tidsrummet mellem kl. 8 og 12, mens de unge og de voksne nærmere vil foretrække muligheder for at være aktive før end kl. 8, så skole og arbejde kan passes efterfølgende.

Figur 72: Ældre vil være aktive inden kl. 12.

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsaktive samt folk der holder pause fra idræt (86 pct. af alle voksne) (n = 994). Spørgsmål: Hvornår foretrækker du at dyrke idræt/motion?

I aftentimerne mellem kl. 16 og 20 er det især de unge (76 pct.) og voksne (70 pct.), som gerne vil dyrke idræt/motion, mens det omvendt tiltaler de ældre borgere (28 pct.) i noget mindre grad (se figur 72).

⁹⁹ De tre aldersgrupper er valgt med afsæt i deres tilknytning til arbejdsmarkedet/uddannelsessystemet. De 16-24-årige samt de voksne (25-64-årige) har for de flestes vedkommende skole/arbejde i løbet af dagen, og har begrænset muligheder for at dyrke idræt mellem kl. 8 og 16. De ældre på 65 år eller derover har nået folkepensionsalderen (dvs. f. 1940) og har derfor fri i løbet af dagtimerne blandt andet til idræt/motion.

Delanalyse 3 viste, at langt de fleste aktiviteter for ældre borgere arrangeres i løbet af dagen. Med afsæt i ovenstående, er det relevant fortsat at sikre, at ældre kan være aktive i løbet af dagen.

De voksnes mening om idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune

Sidst i spørgeskemaet blev de voksne respondenter bedt om at forholde sig til en række udsagn om idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune og brugen af dem (se tabel 68).

Godt 80 pct. af respondenterne svarede, at de er 'enig' eller 'meget enig' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter'.

Lidt under 70 pct. er 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen skal først og fremmest støtte børns og unges idrætsdeltagelse'. 19 pct. svarer her 'ved ikke/ikke relevant' på spørgsmålet.

Under halvdelen (45 pct.) er også 'enig' eller 'meget enig' i, at 'voksne bør selv betale for at benytte kommunens idrætsfaciliteter'. Næsten hver fjerde er dog 'meget uenig' eller 'uenig' i dette synspunkt, hvilket måske kan tages som et udtryk for, at det netop har været voksne og ældre, der primært har besvaret spørgeskemaet.

Mere end halvdelen er også 'meget enig' eller 'enig' i, at 'kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Det er i god overensstemmelse med, at naturen er den vigtigste arena for idræt og motion i kommunen, og det sted hvor flest foretrækker at motionere.

Lidt under halvdelen (49 pct.) af respondenterne er også 'meget enig' eller 'enig' i, at 'Det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idrætsfaciliteter, når man gerne vil dyrke idræt og motion'. Men næsten lige så mange kan ikke forholde sig til udsagnet.

Der er også forholdsvis flere, der er enige end uenige i standpunktet, at der er 'større behov for at øge standarden og kvaliteten end at bygge nye anlæg', men knap halvdelen af respondenterne svarer 'hverken enig eller uenig'.

Det eneste udsagn, hvor der er flere uenige (58 pct.) end enige, er på standpunktet om, at 'Det er ikke en kommunal opgave at støtte voksnes idrætsdeltagelse', som kun har tilslutning fra knap en femtedel af respondenterne.

Tabel 68: Respondenternes vurdering af udsagn om idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune og brugen af dem.

	Meget uenig	Uenig	Hverken enig el. uenig	Enig	Meget enig
Det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i Allerød Kommune, der kan dække de fleste borgeres idræts- og motionsønsker.	1	4	14	47	34
Kommunen skal først og fremmest støtte børn og unges idrætsdeltagelse.	3	10	19	37	32
Voksne bør selv betale for at benytte kommunens idrætsfaciliteter (ligesom når man går til offentlig svømning i en svømmehal).	7	18	30	35	10
Kommunen skal gøre endnu mere for at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt.	2	8	32	33	24
Det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idrætsfaciliteter, når man gerne vil dyrke idræt og motion.	1	6	43	33	16
Der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter.	4	11	41	29	15
Det er ikke en kommunal opgave at støtte voksnes idrætsdeltagelse.	19	39	24	13	6

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

Ovenstående afrapportering har været baseret på alle borgere i kommunen, men der er en del væsentlige nuancer, når man ser nærmere på forskellige grupper af respondenter som f.eks. de inaktive.

Hvad mener de inaktive?

De inaktive udgør en mindre del af de voksne i Allerød Kommune (14 pct.). For en dels vedkommende er fravalg af idræt og motion bevidst, mens andre gerne vil i gang. At få inaktive i gang, kan godt være et kommunalt fokusområde, og det er i den forbindelse interessant at se på, hvorledes det kan gribes an.

Ser man på, hvordan henholdsvis de idrætsaktive (73 pct. af de voksne), dem der holder pause (13 pct. af de voksne) samt de inaktive (14 pct. af de voksne) svarer på spørgsmålene er der enkelte, men interessante forskelle.

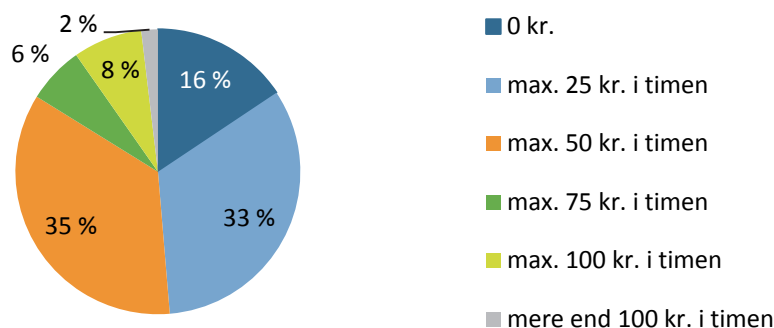
For det første er der en relativ stor del af de inaktive (45 pct.), som er enten meget uenige eller uenige i, at det ikke er en kommunal opgave at støtte voksnes idrætsdeltagelse. Selvom andelen, der er meget uenige/uenige heri, er mindre end blandt de idrætsaktive (61 pct.), og folk der holder pause (54 pct.), er der altså en del inaktive, som tilsyneladende ønsker, at kommunen gør en proaktiv indsats for at skabe tilbud til inaktive.

For det andet gælder det, at tilslutningen til at være meget enige i/enig i, at kommunen skal gøre mere for at gøre naturområder inspirerende og velegnede til motion og idræt samt at det er en kommunal opgave at sikre et varieret udbud af idrætsfaciliteter, er størst blandt de aktive, og dem der holder pause. Det kan indikere, at skal de inaktive i gang med idræt, er det ikke de typiske aktivitetssteder, der skal være i fokus. Det er måske i højere grad skræddersydede og mere personlige forløb, som skal til.

De voksne er villige til at betale for at bruge faciliteter

Endelig blev alle respondenterne bedt om at forholde sig til, hvor meget de er villige til at betale for at benytte kommunens indendørs idrætsfaciliteter (alene eller sammen med andre), hvis der blev indført brugerbetaling på benyttelsen af anlæggene. 16 pct. svarer, at de ikke er villige til at betale noget, mens 33 pct. svarer, at de ville være villige til at betale max. 25 kr. Yderligere 35 pct. ville være villige til at betale max. 50 kr., og 14 pct. ville betale mere end dette. Det vil sige, at over 80 pct. er villige til at betale 25 kr. eller mere for at benytte indendørs idrætsfaciliteter (se figur 73). Borgerne giver altså overordnet set udtryk for en ganske stor betalingsvillighed for at få bedre adgang til at benytte kommunens faciliteter.

Figur 73: Hvor meget er du villig til at betale for at benytte kommunens indendørs idrætsfaciliteter (alene eller sammen med andre), hvis der blev indført brugerbetaling på benyttelsen af anlæggene (pct.)?

Kilde: Voksenundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle respondenter (n = 1.163).

De voksnes ønsker og forslag

I spørgeskemaundersøgelsen fik de voksne respondenter også mulighed for at skrive 'frit fra leveren', hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idrætsfaciliteter i Allerød Kommune.

Herunder vil de mest fremtrædende kommentarer og forslag, blandt den anselige mængde indlæg, blive belyst. Respondenternes kommentarer fordelte sig helt overordnet inden for følgende temaer (med de hyppigst nævnte øverst):

- Ønske om yderligere svømmekapacitet
- Anvendelse af stier og naturområder
- Prioriteringen mellem facilitetstyper og forslag til nye faciliteter

Ønske om yderligere svømmekapacitet

På tværs af aldersgrupper, køn og lokalområde er der blandt de deltagende voksne respondenter et udtalt ønske om bedre eller nye svømmefaciliteter. Desuden går en stor del af kommentarerne omkring svømmehaller også på det begrænsede udbud af offentlige åbningstider i kommunens svømmehaller.

Svømning er en populær aktivitet både på foreningsplan og i den offentlige åbningstid, og ønsket om mere svømmehalskapacitet er klart det største emne blandt de deltagende respondenter. Med baggrund i en politisk beslutning er kommunens to svømmehaller kun til rådighed for offentlig svømning 12 timer om ugen¹⁰⁰. Ifølge de voksne respondenter går det især ud over familier, der ønsker at svømme sammen, samt voksne og ældre motionister, der ikke dyrker svømning i en forening. Delanalyse 3 (udnyttelsen af svømmehaller) viser imidlertid, at i timerne med offentlig åbningstid har der været noget færre aktive i sammenligning med timerne, hvor der har været folkeskoler og foreninger. Spørgsmålet er således, om man ville få en bedre udnyttelse af timerne, hvis den offentlige åbningstid fik bedre tider, jf. respondenternes ønsker. Under alle omstændigheder skal der tilsyneladende arbejdes med at gøre den offentlige åbningstid i Allerøds svømmehaller mere attraktiv for borgerne.

Anvendelse af stier og naturområder

Mange af de voksne respondenter har naturen som deres primære aktivitetsarena og en del voksne ønsker sig flere og bedre stier.

Der har tidligere været rejst forslag om såkaldte løbe-lysløpper, blandt andet i Tokkekøb Hegn, Allerød Idrætspark, i området ved Rørmosen, i Ravnholt Hegn eller i området ved Enghaven. Alle forslag har dog været afvist med forskellige begrundelser, f.eks. at nogle af de nævnte områder er fredsskov (Allerød Nyt, 2014). Der har således været afsøgt muligheder, indtil videre uden held. Samlet set viser respondenternes ønsker, at der stadig er et stort ønske hos mange voksne motionister i kommunen om oplyste/anlagte stier. En del voksenrespondenterne ønsker i den forbindelse også dedikerede stier og områder til bestemte aktiviteter som f.eks. mountainbike og crossfit.

¹⁰⁰ Se blandt andet delanalyse 2.

Prioriteringen mellem facilitetstyper og forslag til nye faciliteter

En del respondenterne kommenterer også prioriteringen mellem de forskellige facilitetstyper i kommunen. En del respondenter mener, at der er en skæv fordeling, og at fodbolden er tilgodeset på bekostning af andre aktiviteter

I delanalyse 2 fremgår det blandt andet, at udgifterne til Allerød Idrætspark er steget i takt med driften af et nyt klubhus. Sammen med etableringen af kunststofbaner de senere år, og med tanke på, hvor få voksne der dyrker fodbold (6 pct.) i forhold til andre motionsaktiviteter som motionsløb/jogging (32 pct.), vandreture (21 pct.), svømning (13 pct.) og gymnastik (9 pct.), kan det være med til at forklare de voksnes opfattelse af kommunens prioriteringer. Det er dog vigtigt at huske, at fodbold er den klart største aktivitet blandt børn og unge i kommunen, og flere voksne (forældre) giver da også udtryk for, at de er meget tilfredse med fodboldanlæggene til deres børn.

Del 4.3: Undersøgelse af arrangørers brug af og tilfredshed med idrætsfaciliteter

Denne del af undersøgelsen sætter fokus på, hvordan arrangørerne af idrætsaktiviteterne i Allerød Kommune vurderer de tilgængelige idrætsfaciliteter. Dette er blevet gjort på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse¹⁰¹ blandt idrætsforeninger, skoler, institutioner (fritidshjem, SFO, klub og daginstitutioner), der regelmæssigt benytter de kommunale faciliteter (se tabel 69).

I teksten anvendes udtrykket 'arrangører' som en fællesbetegnelse for disse brugerorganisationer (eks. idrætsforeninger, skoler, institutioner og aftenskoler).

Undersøgelsens deltagere

I alt blev der inviteret 106 forskellige arrangører til at deltage i undersøgelsen¹⁰². 46 pct. af de inviterede arrangører besvarede spørgeskemaet, og det er svar fra disse 49 arrangører, analysen er baseret på (se tabel 69).

Tabel 69: Fordeling af arrangørtyper blandt respondenterne (pct.).

	Invitationer	Besvarelser		
		Antal	Svarprocent	Fordeling af besvarelser
Idrætsforening	66	32	48 pct.	65 pct.
Skole	7	7	100 pct.	14 pct.
Institutioner (Fritidshjem, SFO, klub eller daginstitution)	29	6	21 pct.	12 pct.
Aftenskole	4	4	100 pct.	8 pct.
Total	106	49	46 pct.	100 pct.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014).

Af de 49 svar kom 65 pct. fra idrætsforeninger, og der er således især tale om en undersøgelse blandt idrætsforeninger. Skoler og institutioner står for godt hver sjette besvarelse, mens aftenskoler står får mindre end hver tiende. Undervejs i analysen brydes arrangørtyperne dog ned, så det også er muligt at se på, hvordan de forskellige arrangørtyper svarer hver især.

Det er primært formænd, bestyrelsesmedlemmer, ledere og administrative medarbejdere hos de forskellige arrangører, der har besvaret spørgeskemaet på vegne af deres forening eller institution¹⁰³.

¹⁰¹ Når der i teksten refereres til spørgeskemaundersøgelsen bruges referencen 'Arrangørundersøgelsen (2014)'.

¹⁰² Spørgeskemaet var internetbaseret og blev udsendt via e-mail med link til den hjemmeside, hvor respondenterne skulle udfylde spørgeskemaet.

¹⁰³ Respondenterne blev fundet ved at sende en invitation ud til brugerne af kommunens idrætsfaciliteter og -anlæg. Disse skulle melde tilbage med en repræsentant, som modtog spørgeskemaet. For de flerstrengede foreninger var det muligt at vælge en repræsentant for hver afdeling – og afdelingen tæller i undersøgelsen som en selvstændig besvarelse. Der er flere arrangører, som har besvaret mere end ét skema, og i

Afrapporteringen er struktureret i følgende hovedpunkter:

- Ledere, instruktører og frivillige i idrætsforeningerne
- Arrangørernes benyttelse af faciliteter
- Er arrangørernes facilitetsbehov dækket?
- Arrangørernes tilfredshed med de faciliteter, de benytter
- Benyttelse og afmelding af tider
- Arrangørernes holdninger til forvaltning og prioritering af faciliteter i Allerød Kommune

Ledere, instruktører og frivillige i idrætsforeningerne

Denne del af analysen ser alene på arrangørgruppen 'idrætsforeninger'. Langt de fleste idrætsforeninger i Danmark baserer i overvejende grad deres virke på frivilligt arbejde, og det er derfor relevant at undersøge, hvor mange trænere/instruktører, ledere og frivillige de enkelte foreninger har.

Idrætsforeningerne i Allerød Kommune har i gennemsnit 15,6 trænere/instruktører, 9,7 ledere og 22,3 (andre) frivillige tilknyttet. Sammenligner man tallene med landsplan (ud fra DIF's foreningsundersøgelse fra 2010) viser det sig, at idrætsforeningerne i Allerød Kommune især har mange (andre) frivillige tilknyttet (se tabel 70).

Det høje antal frivillige skyldes især tre idrætsforeninger i kommunen, der dog ikke kun har mange frivillige, men også mange medlemmer. Der er således stor spredning mellem foreningerne, og det er kun fem idrætsforeninger, som angiver, at de har flere end 20 frivillige tilknyttet.

Tabel 70: Antallet af ledere, instruktører og frivillige i de deltagende idrætsforeninger.

(pct.)	Trænere/instruktører		Ledere (bestyrelses- og udvalgsmedlemmer)		Frivillige	
	Allerød	Danmark	Allerød	Danmark	Allerød	Danmark
Gennemsnit	15,6	13,4	9,7	9,5	22,3	11,7

Kilde: Laub (2012), Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle idrætsforeninger (65 pct. af alle arrangører) (n = 25, n = 27, n = 22).

Antallet af trænere/instruktører, ledere og frivillige siger i sig selv ikke noget om, hvorvidt idrætsforeningerne har de hænder, de har brug for. Her er antallet af medlemmer og antallet af aktiviteter vigtige at medtage.

At antallet af frivillige ikke nødvendigvis siger noget om, hvorvidt det er nemt eller svært at få det antal frivillige, man har brug for, giver frivillighedsundersøgelse (Laub, 2012) en indikation af. Undersøgelsen viser, at idrætsforeningerne i Allerød Kommune har sværere ved at finde det rette antal frivillige sammenlignet med foreninger på landsplan.

alt blev der sendt 141 invitationer af sted. Efterfølgende er svar fra samme arrangør lagt sammen således, at hver arrangør kun er medtaget med en besvarelse hver (bort set fra afdelinger i foreninger).

Boks 4.2 nedenfor beskriver dette, samt hvorledes Allerød-foreninger i 2010 vurderede arbejdet med at hverve frivillige til foreningens forskellige frivillighedsposter.

Boks 4.2: Undersøgelse af foreningslivet i 2010.

I 2010 foretog Idan og CISC med støtte fra Danmarks Idrætsforbund (DIF) og Tuborgfondet en foreningsundersøgelse blandt mere end 10.000 af DIF's medlemsforeninger, hvoraf lidt over halvdelen deltog (Frivillighedsundersøgelsen (Laub, 2012)).

Ud af de 45 DIF- og/eller DGI-foreninger, der på daværende tidspunkt fandtes i Allerød Kommune, deltog 18 i undersøgelsen. Det er på baggrund af svar fra disse 18 foreninger, følgende analyse er foretaget. Selvom der er tale om et lavt antal foreninger, er det en ret stor andel af foreningerne på idrætsområdet i kommunen, og på den vis giver undersøgelsen et indblik i foreningernes velbefindende i kommunen.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, svarede foreningerne i Allerød Kommune en smule anderledes end landsgennemsnittet, når det kommer til opgaven med at rekruttere frivillige til de forskellige foreningsposter. Det kommer blandt andet til udtryk på spørgsmålet om, hvor vanskeligt foreningerne vurderer, det er at skaffe frivillige til forskellige opgaver. Her vurderede foreningerne i Allerød Kommune rekrutteringen som lidt vanskeligere end foreninger på landsplan.

Forskellen skyldes primært, at foreninger i Allerød har vurderet det som relativt vanskeligere at finde mere løst tilknyttede frivillige til de forefaldende opgaver end foreninger på landsplan. I forhold til at skaffe frivillige trænere/instruktører samt frivillige til bestyrelse/udvalg ligger foreningerne i Allerød Kommune på linje med landsgennemsnittet.

Tablet: Foreningerne i Allerød havde i 2010 sværere ved at finde frivillige til forefaldende opgaver end foreninger på landsplan.

Hvor let/svært er det at skaffe frivillige?	Allerød	Danmark
Trænere/instruktører	3,5	3,5
Bestyrelse og udvalg	3,4	3,4
Forefaldende opgaver	3,6	3,1
Alle frivillige opgaver (samlet)	3,8	3,4

1 = Let at skaffe frivillige, 5 = Svært at skaffe frivillige

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (data fra 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten')

Arrangørernes benyttelse af faciliteter

I det følgende er fokus på, hvilke faciliteter arrangørerne benytter. Tabel 71 nedenfor viser, at arrangørerne især benytter idrætshal, gymnastiksal/andet idrætslokale og naturen. Det er aktivitetsarenaer, som over en tredjedel af arrangørerne bruger (se tabel 71, kolonnen 'total').

Ikke overraskende er der ret store forskelle på tværs af arrangørtyper. Idrætsforeningerne skiller sig ud fra de andre arrangører ved at benytte alle de oplyste aktivitetsarenaer samt ved, at der ikke er én type af facilitet/sted, som flere end hver anden idrætsforening benytter. Det betyder, at skal idrætsforeningernes behov tilfredsstilles på facilitetssiden, skal kommunen have et ret bredt facilitetsudbud.

Skolerne benytter især de klassiske idrætsfaciliteter så som idrætshal, gymnastiksale/andet idrætslokale, stadions/boldbane og svømmehal. Det er flere end hver anden skole, som svarer, at de benytter disse faciliteter. Derudover bruger næsten alle skolerne også naturen i forbindelse med idrætsaktiviteter (se tabel 71).

Den omfattende skolebrug af kommunale idrætsfaciliteter er med til at understrege, at kommunens samlede idrætspolitik ikke kun bør omhandle idrætsforeninger, men også skolebrug. Den pointe blev også understreget i delanalyse 3, som viste, at skolerne står for en betydelig andel af aktiviteterne i de undersøgte idrætsfaciliteter (27 pct. af aktivitetsforløbene, se delanalyse 3).

Institutioners brug ligner langt hen ad vejen skolernes, om end antallet af timer institutionerne benytter faciliteterne er noget mindre (4 pct. af aktivitetsforløbene, se delanalyse 3). Ikke desto mindre er institutioners brug også væsentlige at tænke med ind i kommunens samlede idrætspolitik.

Aftenskolerne skiller sig en anelse ud fra de andre arrangørtyper og bruger kun gymnastiksal/andet idrætslokale, naturen, motionsrum/fitnesscenter og andre anlæg og faciliteter (se tabel 71). Når aftenskolers brug af de mere traditionelle idrætsfaciliteter er ret begrænset, skyldes det også, at idræt og motion ikke er en kerneaktivitet for denne gruppe. (se tabel 71).

Tabel 71: Idrætsforeningerne bruger mange forskellige facilitetstyper.

(pct.)	Idrætsforening	Skole	Institution	Aftenskole	Total
Idrætshal	50	71	50	0	49
Gymnastiksal/ andet idrætslokale	31	57	83	50	43
I naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.)	22	86	83	25	39
Stadions/Boldbane	16	57	100	0	31
På veje, gader, fortove og lign.	19	57	50	0	27
Svømmefacilitet	6	57	0	0	12
Motionsrum/fitnesscenter	9	14	0	25	10
Anlagte motionsstier og –ruter	9	0	17	0	8
Tennisanlæg	9	0	0	0	6
Ridebaneanlæg	6	14	0	0	6
Skydelokale/anlæg	6	0	0	0	4
Andre anlæg og faciliteter	16	14	33	50	20

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 49).

Spørgsmål: Hvilke facilitetstyper benytter arrangørerne?

I læsningen af ovenstående tabel er det vigtigt at være opmærksom på, at det ikke er alle arrangører i kommunen, der har besvaret spørgeskemaet, samt at der her kun er tale om de

mest typiske faciliteter. Der er derfor ikke tale om en eksakt opgørelse over alle faciliteter, som eksempelvis idrætsforeninger benytter.

Desuden er der i opgørelsen ovenfor heller ikke spurgt ind til vigtigheden af faciliteten/arenaen for den enkelte arrangør samt i hvilken grad, den benyttes. Der ser analyser på senere.

Brug af specifikke faciliteter

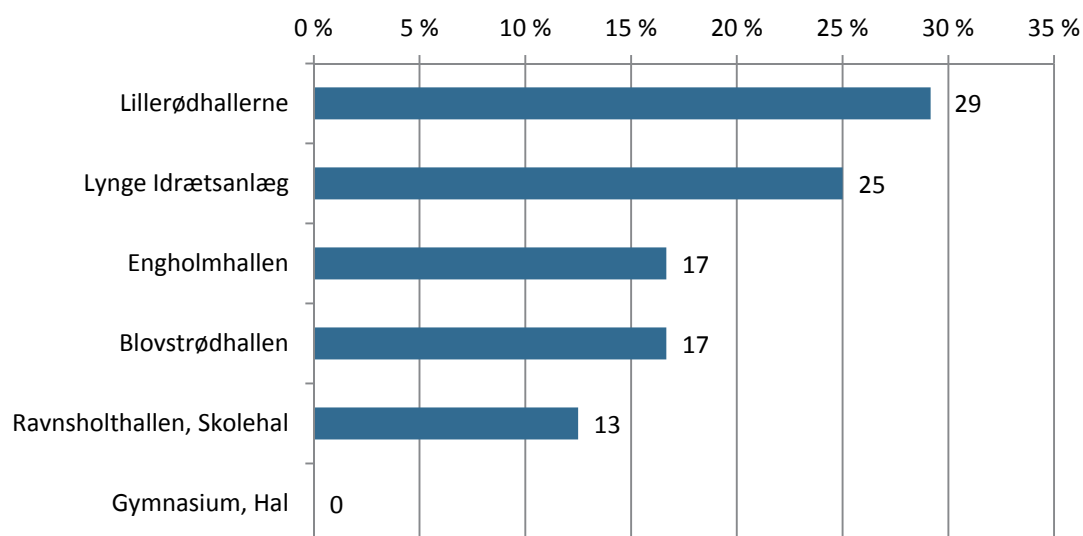
Gennemgangen oven for har kigget bredt på facilitetsbrug og har ikke set på, hvilke specifikke idrætshaller, stadions/boldbaner og gymnastiksale/andet idrætslokale, arrangørerne benytter. Det er i fokus i det følgende.

Idrætshaller

De 24 arrangører, der benytter idrætshaller, er spredt godt ud mellem de forskellige idrætshaller og anlæg i kommunen. Dog bruger ingen på fast basis gymnasiehallen.

Hver tredje bruger af idrætshaller benytter en af idrætshallerne i Lillerødhallerne, mens en ud af fire benytter en hal på Lynges idrætsanlæg (se figur 74).

Figur 74: Hvilke idrætshaller benytter arrangørerne?

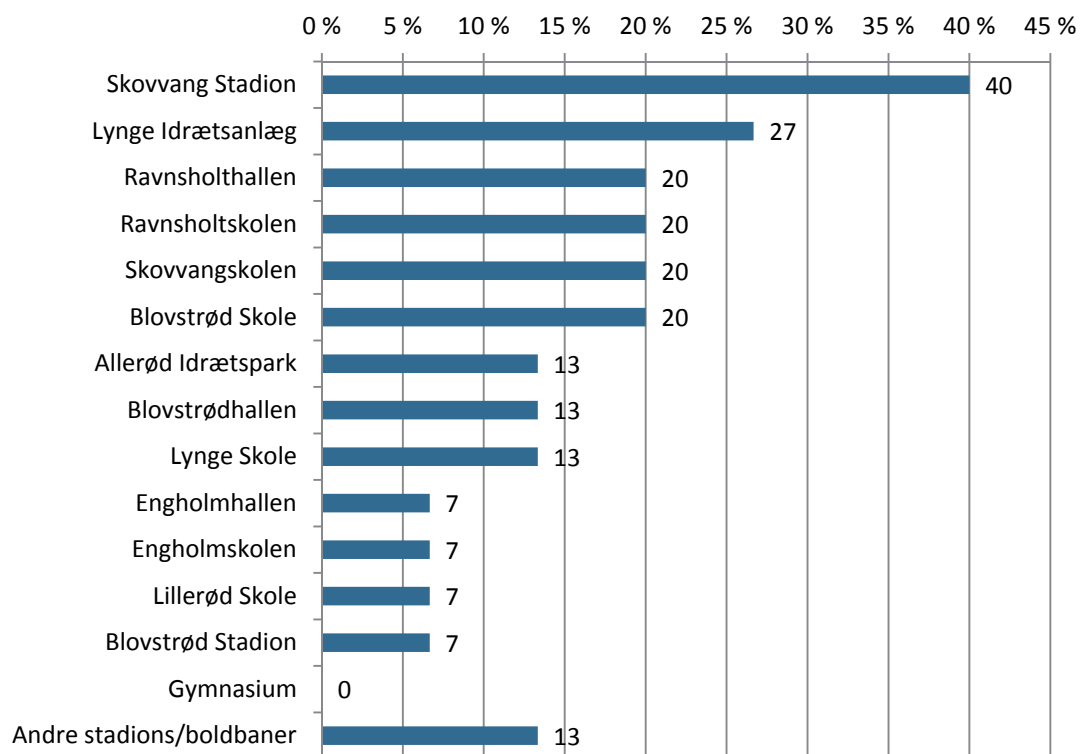

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter idrætshaller (49 pct. af arrangørerne) (n = 24).

Boldbaner

Også brugen af boldbaner er godt fordelt mellem de forskellige baner og anlæg i kommunen. Der er flest forskellige arrangører, der benytter banerne på Skovvang Stadion, mens der eksempelvis er nogen færre, som benytter Allerød Idrætspark (se figur 75). Det er dog vigtigt her at huske, at der blot er tale om antallet af arrangører, og det siger ikke nødvendigvis noget om, hvor intensiv brugen af banerne de forskellige arenaer er (se figur 75).

Figur 75: Hvilke stadions/boldbane benytter arrangørerne?

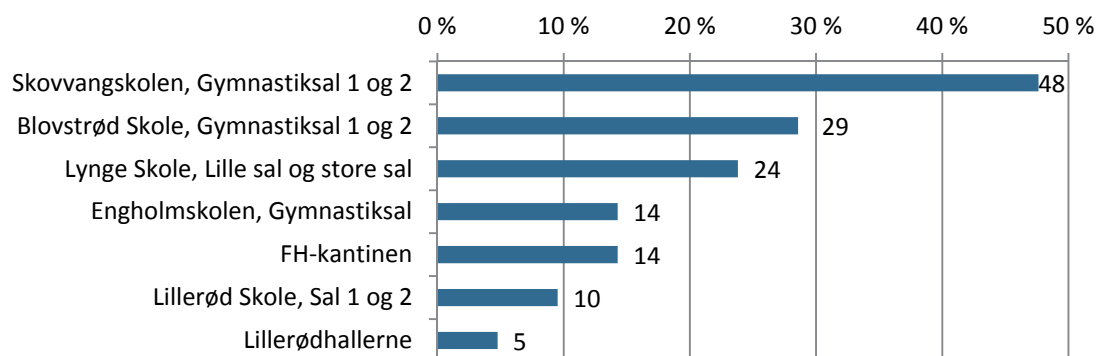

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter stadions/boldbaner (31 pct. af arrangørerne) (n = 15).

Gymnastiksale/andet idrætslokale

Brugen af gymnastiksale/andet idrætslokale er ligeledes bredt godt ud på flere forskellige faciliteter i kommunen (se figur 76).

Figur 76: Hvilke gymnastiksale/andet idrætslokale benytter arrangørerne?

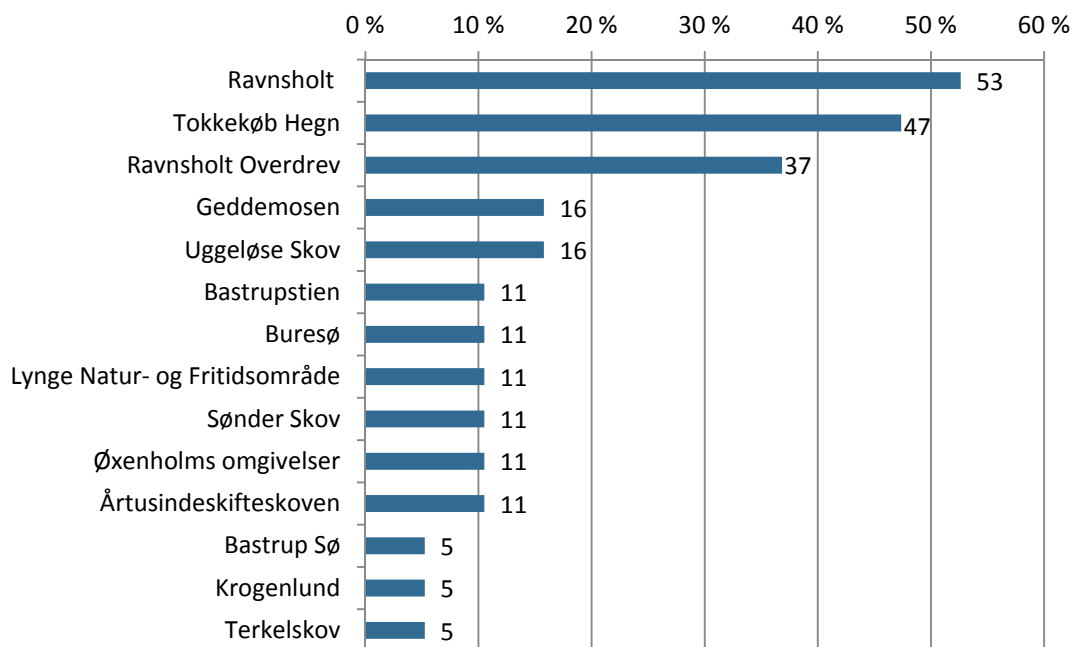
Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter gymnastiksale/andet idrætslokale (43 pct. af arrangørerne) (n = 21).

Natur og grønne områder

Arrangørerne blev også spurgt ind til deres brug af naturen som 'facilitet'. Her viste Ravnsholt, Tokkekøb Hegn og Ravnsholt Overdrev sig som de naturområder, der benyttes

af flest arrangører (se figur 77). Brugen af de tre naturområder er ligeligt fordelt mellem henholdsvis idrætsforeninger, skoler og institutioner.

Figur 77: Arrangørernes anvendelse af naturen som facilitet.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter naturen (39 pct. af arrangørerne) (n = 19).

Er arrangørernes facilitetsbehov dækket?

Et af de centrale spørgsmål i denne undersøgelse går på, om arrangørerne mener, at de eksisterende faciliteter i kommunen dækker deres behov.

44 pct. af arrangørerne vurderer, at de eksisterende faciliteter i kommunen dækker deres behov, men lidt flere (50 pct.) mener ikke, at deres behov bliver dækket af de eksisterende faciliteter. De resterende 6 pct. svarer 'ved ikke' (se tabel 72).

Det er især aftenskoler og institutioner, der ikke mener, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Selvom det er tale om alle aftenskoler (100 pct.) betyder det mindre i det samlede billede, da der kun er tale om fire arrangører (se tabel 72). Ikke desto mindre kan der være god grund til at se nærmere på, hvorfor især denne gruppe oplever de eksisterende faciliteter som utilstrækkelige.

Tabel 72: Kan de eksisterende faciliteter i kommunen, dække foreningens/institutionens behov?

(pct.)	Ja, de eksisterende faciliteter dækker vores nuværende behov	Nej, de eksisterende faciliteter dækker ikke vores behov	Ved ikke
Idrætsforening	44	50	6
Skole	43	43	14
Institutioner (Fritidshjem, SFO, klub eller daginstitution)	67	33	0
Aftenskole	0	100	0
Total	44	50	6

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

De to klart største arrangørtyper målt på antallet af afholdte timer i faciliteter (idrætsforeninger og skoler), er således også de arrangørgrupper, som er mindst utilfredse. Blandt dem er der henholdsvis 50 pct. og 43 pct., som mener, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov (se tabel 72).

De 24 arrangører (50 pct.) som svarede, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov, blev efterfølgende bedt om at angive, hvilke(n) facilitet(er) de mangler.

Det er ret få faciliteter, som går igen mellem arrangørerne, og det er ikke muligt at pege på én ting, som arrangørerne i fællesskab efterspørger¹⁰⁴. Dog angiver seks arrangører, at de godt kunne tænke sig adgang til et motionsrum/fitnesscenter, fem savner en idrætshal, mens tre savner en gymnastiksal/andet idrætslokale (se tabel 73).

Idrætshal og gymnastiksal/andet idrætslokale findes i ret stort antal i kommunen, og som delanalyse 3 viste, er der tilmed ret meget fri tid i disse faciliteter. Det synes derfor oplagt først at se på, hvorledes den tid kan benyttes bedre, før end der bygges nyt.

Skal der tænkes i nye faciliteter, er det mere oplagt at overveje, hvorledes man kan skabe bedre adgang til motionsrum/fitnesscenter. Det er et af de områder, hvor kommunen har begrænsede tilbud, og det er altså noget, som arrangørerne efterspørger. Også skole- og voksenundersøgelsen viste en betydelig efterspørgsel og brug af motionsrum/fitnesscenter (delanalyse 4.1 og 4.2).

¹⁰⁴ Arrangørerne blev bedt om at afkrydse de faciliteter de synes, de mangler ud fra en foruddefineret liste. Til slut kunne arrangørerne også angive faciliteter, som ikke var på listen, men som de ønskede. Alle ønsker – både via afkrydsning og fritekst – er medtaget i tabellen.

Tabel 73: Hvilke lokaler eller anlæg mangler der i kommunen, for at foreningen / institutionen kan få dækket sine behov?

	Antal
Motionsrum/fitnesscenter	6
Idrætshal	5
Gymnastiksal/andet idrætslokale	3
Svømmefacilitet	2
Klublokale, foreningshus, mødelokale	3
Lysløjpe	2
Naturplads/friluftsanlæg til motion	2
Klatrevæg	2
Indendørstennishal	2
Depotrum	2
50 meter svømmehal	1
Skateranlæg/bane	1
Parkouranlæg	1
Tennisbane	1
Boldbane	1
Atletikanlæg/løbebane	1
Strandsportsfacilitet	1
Motorsportsanlæg	1
Skydeanlæg (opdelt mellem pistol/riffel)	1
Indendørs petanquebane	1
Skøjtehal	1
Festsal	1
IT-lokale	1

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der svarer, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov (50 pct. af arrangørerne) (n = 24).

Til sammen er der blevet nævnt 23 forskellige faciliteter af arrangørerne, og der er således flere arrangører, som har mere end ét ønske til faciliteter. Aftenskolerne skiller sig ud fra de andre arrangører, da de efterspørger flere forskellige typer af faciliteter. I gennemsnit efterspørger aftenskolerne tre forskellige typer af faciliteter, mens de tre andre arrangørtyper efterspørger halvanden.

Den førnævnte frivillighedsundersøgelse fra 2010 spurgte også idrætsforeningerne i Allerød Kommune, hvorledes de vurderede kommunens idrætsfaciliteter. Det bruges i det følgende til at nuancere ovenstående og er beskrevet i boks 4.2 nedenfor.

Boks 4.2: Foreningernes tilfredshed med faciliteterne i 2010

Ser man på de 18 Allerød-foreningers svar vedrørende tilfredshed med kommunens faciliteter, viser undersøgelsen fra 2010, at foreningerne i Allerød er lidt mindre tilfredse end på landsplan (se tabel nedenfor). Allerød-foreninger scorer samlet set en værdi lige under middelværdien på 2,5, og er hverken tilfredse eller utilfredse.

Tabel: Foreningerne i Allerød var i 2010 ligeså tilfredse med idrætsfaciliteterne som på landsplan.

	Allerød	Lands gennemsnit
Faciliteter	2,6	2,4

1 = Meget tilfredshed, 5 = Meget utilfredshed

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (data fra 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten')

Selvom foreningerne hverken var tilfredse eller utilfredse i 2010, er der grund til at se nærmere på deres vurdering. Nok er foreningerne mere utilfredse end på landsplan, men som det fremgår af tabellen nedenfor, var et flertal af foreningerne i 2010 faktisk tilfredse med faciliteterne i kommunen, når det gjaldt adgang, nærhed og muligheden for at benytte samlingssteder.

Tabel: Foreningerne i Allerød Kommunes overvejende vurdering af idrætsfaciliteterne.

	Meget tilfreds/ tilfreds	Hverken eller	Meget utilfreds/ utilfreds
Adgang til idrætsfaciliteter	61	6	33
Medlemmernes nærhed til de faciliteter foreningen benytter	56	13	31
Idrætsfaciliteternes stand	65	6	29
Adgang til samlingssteder (klubhus, cafeteria eller lign.) for medlemmer	56	19	25

Kilde: Idrættens Analyseinstitut (data fra 'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten')

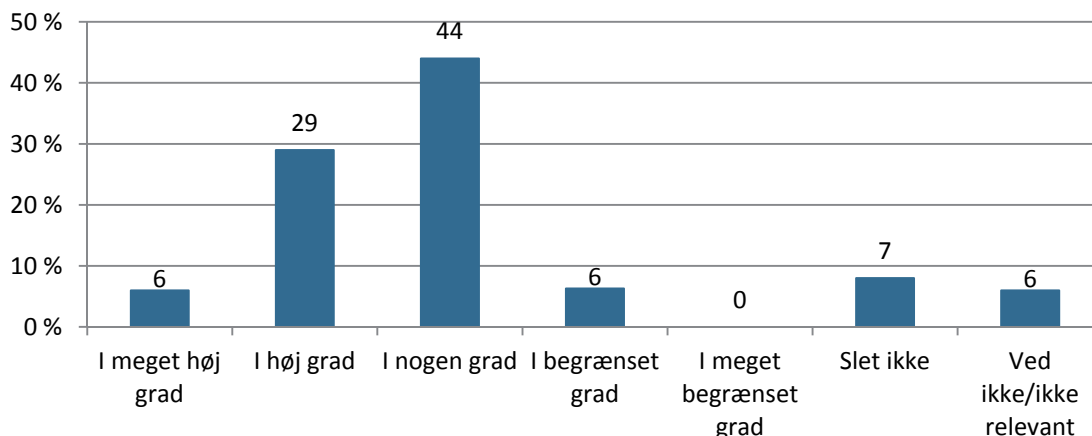
Til trods for at hovedparten af foreningerne er tilfredse på de parametre, er det dog værd at bemærke, at mellem en tredje- og en fjerdedel svarer, at de er enten utilfredse eller meget utilfredse med adgang, nærhed og muligheden for at benytte samlingssteder. Idrætsforeningerne fremstår med andre ord delte på spørgsmålene.

Aktiviteter kan udføres på tilfredsstillende vis i de eksisterende faciliteter

Selvom næsten hver anden arrangør angiver, at de eksisterende faciliteter ikke dækker deres behov, mener hovedparten af arrangørerne, at de kan udføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis.

35 pct. af arrangørerne mener, at de enten 'i meget høj grad' eller 'høj grad' kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis, mens 44 pct. er af den opfattelse, at det er muligt 'i nogen grad' (figur 78). Det er dog også en mindre del af arrangørerne, som svarer, at de 'i begrænset grad' (6 pct.) eller 'slet ikke' (7 pct.) kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis. 6 pct. svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Figur 78: Det er få arrangører, som mener, at de ikke kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Spørgsmål: I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Allerød Kommune så de behov, I har for at kunne udføre Jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis?

Der er ikke de store forskelle på tværs af arrangørgrupperne, om end aftenskoler også på dette spørgsmål svarer mere negativt, hvilket stemmer overens med den tidligere gennemgang.

Med tanke på den begrænsende enstemmighed blandt arrangørerne i forhold til, hvilke faciliteter de mener mangler i kommunen, er det samlede billede, at det står udmærket til med faciliteterne i kommunen. Alle arrangører kan pege på en eller to faciliteter, som de godt kunne tænke sig (jf. tabel 73), men savnet er trods alt ikke større, end at langt de fleste kan udføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis via de eksisterende faciliteter.

Hvad er vigtigt for arrangørerne på faciliteterne?

Arrangørerne blev også bedt om at angive, hvad der er vigtigt for dem i forhold til faciliteter. De enkelte udsagn var formuleret bredt, og betegnelsen 'faciliteter' blev anvendt frem for at nævne præcise navne på de forskellige faciliteter, arrangørerne bruger. Det blev gjort, fordi målet var at få hver enkel arrangørs samlede vurdering af alle de faciliteter, som de benytter¹⁰⁵.

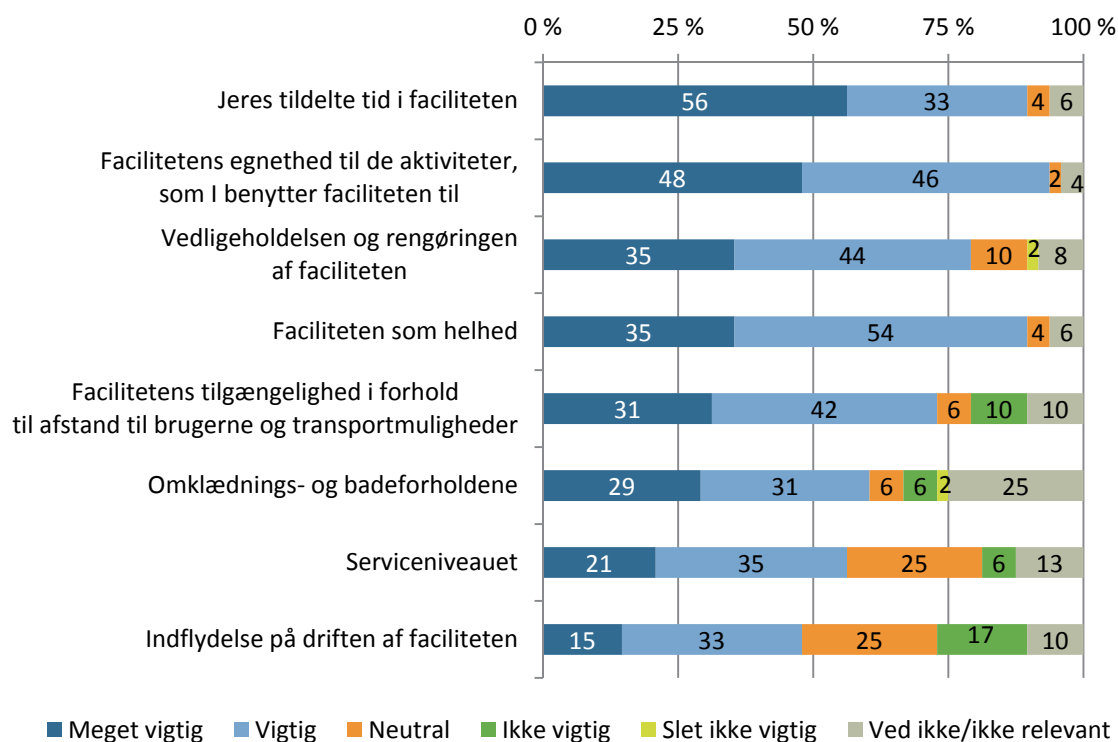
Det aspekt, som arrangører mener, er vigtigst, er den tid, som de kan få tildelt i faciliteten. Hele 56 pct. af alle arrangører angiver, at det er 'meget vigtigt' for dem, mens 33 pct. mener, det er 'vigtigt' (figur 79). Det er med andre ord ganske få, som ikke har det højt på prioriteringslisten.

¹⁰⁵ Når betegnelsen faciliteter bruges generelt, kan det ikke afvises, at enkelte arrangører har tænkt på den samlede facilitetsmasse i kommunen. Dog taler to ting i mod dette. For det første har meget få arrangører et samlet overblik over alle faciliteterne i kommunen, og erfaringer viser, at arrangører næsten udelukkende forholder sig til de aspekter, som har betydning for dem. Dvs. de faciliteter, de benytter. For det andet er det indledningsvist forklaret, at undersøgelsen går på arrangørernes benyttelse af faciliteter – og altså ikke deres generelle vurdering af kommunens faciliteter.

Det næstvigtigste aspekt er, at faciliteten er velegnet til arrangørens aktivitet. Det er der også ret bred tilslutning til, og det er meget få, som ikke angiver det som 'meget vigtigt' eller 'vigtigt' (figur 79).

På de næste pladser kommer en række aspekter, som ikke skiller sig meget ud fra hinanden i forhold til vigtighed, som angår vedligeholdelse og rengøring, faciliteten som helhed samt facilitetens tilgængelighed i forhold til transport (se figur 79).

Figur 79: De tildelte tider i faciliteterne er det vigtigste for arrangørerne.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Det er interessant, at serviceniveauet på faciliteten er blandt de mindst prioriterede aspekter, om end det stadig er hovedparten af arrangørerne, som mener, det er enten 'meget vigtigt' eller 'vigtigt' (figur 79).

Splitter man svarene op, og ser på, hvad henholdsvis idrætsforeninger og skoler svarer, er der et par interessante pointer. Skolerne er noget mere optaget af vedligeholdelse og rengøring samt omklædnings- og badeforhold på faciliteterne sammenlignet med idrætsforeninger. Omvendt betyder facilitetens tilgængelighed og serviceniveau mere for idrætsforeningerne. På de andre udsagn svarer idrætsforeninger og skoler ret ens.

Arrangørernes tilfredshed med de faciliteter, de benytter

I forlængelse af arrangørernes vurdering af, hvad de mener, er vigtigt for dem ved faciliteter, blev de også bedt om at angive, hvor tilfredse de er med de samme forhold.

Spørgeskemaet var her delt op, og spørgsmålene om tilfredshed gik på specifikke faciliteter i kommunen og blev kun stillet til brugere af idrætshaller, boldbaner og gymnastiksale/andet idrætslokale. Arrangører blev her bedt om at vurdere de specifikke faciliteter, de bruger.

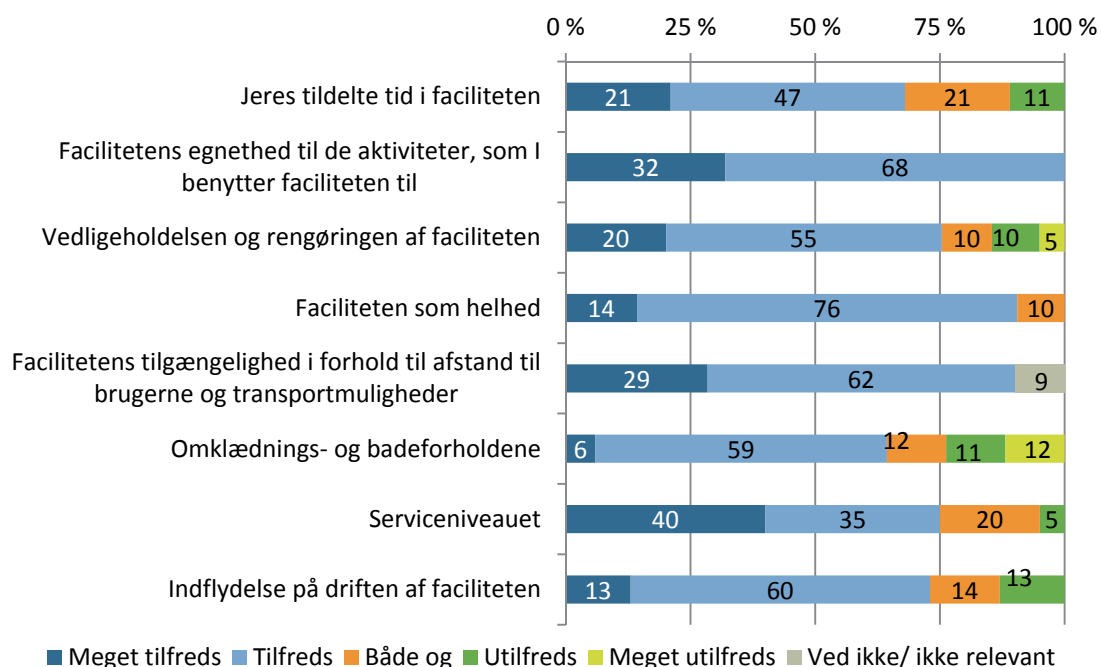
Idrætshaller

Figur 74 viste, hvilke idrætshaller de 24 arrangører bruger, og i dette afsnit er fokus på, hvor tilfreds arrangørerne er med disse idrætshaller.

Figur 80 nedenfor viser idrætshalbrugernes tilfredshed med idrætshallerne. Arrangørerne har vurderet idrætshallerne ud fra de samme otte aspekter, som de tidligere blev bedt om at angive vigtigheden af (se evt. figur 77). Figur 80 er sorteret efter vigtighed (på baggrund af figur 79), og det vil sige, at det aspekt som arrangørerne finder vigtigst står øverst og så fremdeles. Som en analyse nedenfor viser, er det ikke nødvendigvis de mest vigtige aspekter, som arrangørerne også er mest tilfredse med.

De 24 brugere af idrætshaller er mest tilfredse med idrætshallernes egnethed til arrangørernes aktiviteter samt tilgængeligheden i forhold til afstand til brugerne og transportmuligheder. Det er henholdsvis 100 pct. og 91 pct. som er 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' hermed (se figur 80). Overordnet set er det ret få aspekter, hvor der findes arrangører, som er enten 'utilfreds' eller 'meget utilfreds'. Det flest er 'utilfreds' eller 'meget utilfreds' med er omklædnings- og badeforholdene.

Figur 80: Der er stor tilfredshed med idrætshallernes egnethed og deres tilgængelighed.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter idrætshaller (49 pct. af arrangørerne) (n = 24).

Som skrevet ovenfor, er det ikke nødvendigvis de mest vigtige aspekter, som arrangørerne også er mest tilfredse med. Til at lave denne sammenligning er, de otte aspekter blevet inddelt i to grupper:

- En gruppe, hvor tilfredshed er større end vigtighed
- En gruppe, hvor vigtighed er større end tilfredshed.

Tilfredshed og vigtighed er her regnet ud fra den andel, som har svaret 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' og 'meget vigtigt' eller 'vigtigt'.

Inddelingen viser, at tilfredsheden på langt de fleste aspekter overgår vigtigheden. Det betyder alt andet end lige, at arrangørerne samlet set er godt tilfredse med idrætshallerne. I hvert fald angiver de at være mere tilfredse med idrætshallerne, når man sammenligner med deres vurdering af, hvad der generelt set er vigtigt for dem ved en idrætsfacilitet (se tabel 74).

Tabel 74: Tilfredsheden med idrætshallerne er god.

		Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Tilfredshed større end vigtighed	Indflydelse på driften af faciliteten	48	73	25
	Facilitetens tilgængelighed i forhold til afstand til brugerne og transportmuligheder	73	91	18
	Serviceniveauet	56	75	9
	Facilitetens egnethed til de aktiviteter, som I benytter faciliteten til	94	100	6
	Omklædnings- og badeforhold	60	65	5
	Faciliteten som helhed	89	90	1
Vigtighed større end tilfredshed	Jeres tildelte tid i faciliteten	89	68	-21
	Vedligeholdelse og rengøring af faciliteten	79	75	-4

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). 'Vigtighed' er udregnet blandt arrangører (n = 49). 'Tilfredshed' er udregnet blandt arrangører, der benytter idrætshaller (49 pct. af arrangørerne) (n = 24).

Skal man pege på ét område, hvor arrangørernes tilfredshed er mindre end vigtigheden, er det med den tildelte tid i faciliteten. Her er 68 pct. tilfreds, mens det altså er 89 pct., der finder det vigtigt. Skal man skabe større tilfredshed blandt idrætshalsbrugerne handler det således om at se nærmere på, hvordan de kan blive mere tilfreds med deres tildelte tid (f.eks. få flere og bedre tider eller mere fleksibel adgang til ubenyttede tider).

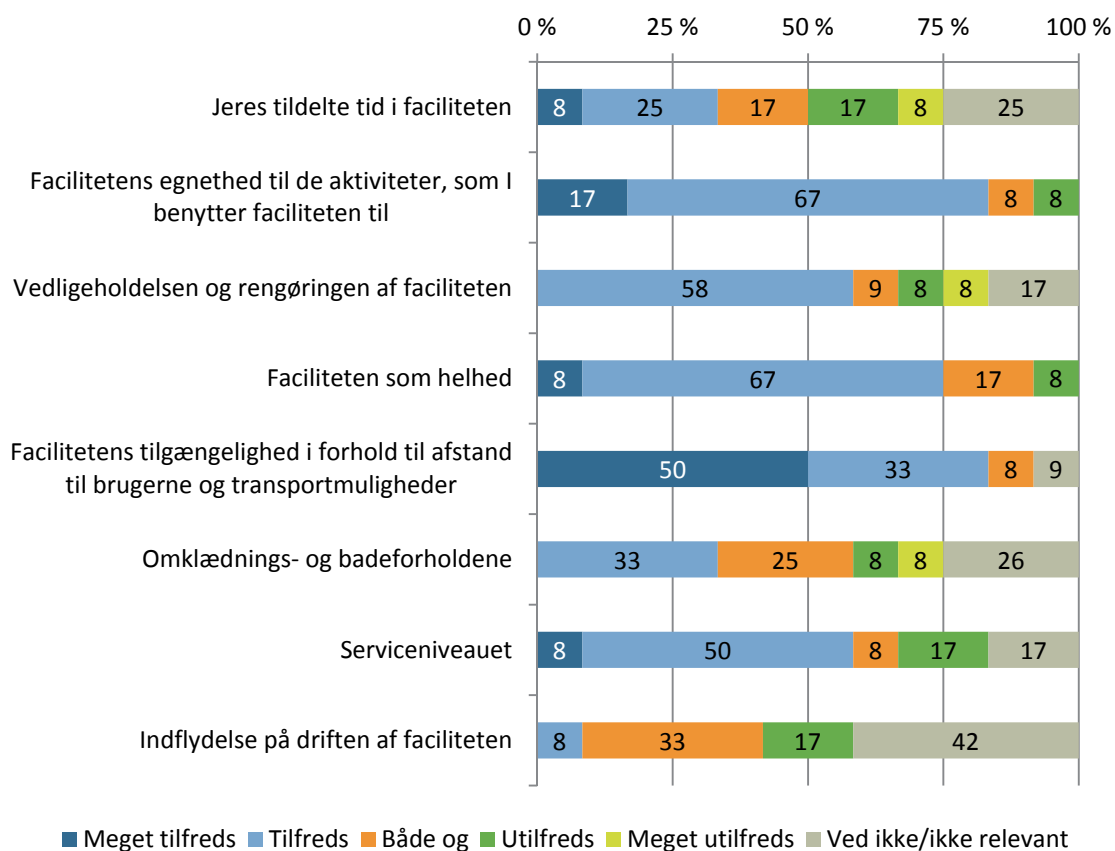
Stadions/boldbaner

Tilfredsheden med stadions/boldbaner blev også undersøgt blandt de 15 arrangører, som benytter dem. Sammenligner man tilfredsheden blandt brugerne af stadions/boldbaner med brugerne af idrætshallerne, er det værd at bemærke, at der er en del flere brugere af stadions/boldbaner, som svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Det afspejler muligvis, at der er visse forskelle på, hvoledes stadions/bolbaner og idrætshaller benyttes. Der er f.eks. en del flere brugere af stadions/boldbaner, som ikke vurderer tilfredsheden af 'omklædnings- og badefaciliteter', hvilket formentligt skyldes, at de ikke benytter dem, og i stedet møder frem omklædte. Direkte sammenligninger mellem stadions/boldbaner og idrætshaller skal udføres med visse forbehold.

De aspekter der er størst tilfredshed med blandt brugerne af stadions/boldbaner, er banernes egnethed samt tilgængeligheden til dem. Det er henholdsvis 84 pct. og 83 pct. som er 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' hermed (se figur 81).

Figur 81: Der er størst tilfreds med stadions/boldbaners egnethed og tilgængelighed.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter stadions/boldbaner (31 pct. af arrangørerne) (n = 15).

Ser man på de aspekter, som flest brugere af stadions/boldbaner er 'utilfreds' eller 'meget utilfreds' med, skiller den tildelte tid i faciliteten, vedligeholdelse og rengøring samt omklædnings- og badeforholdene sig ud.

Hver fjerde bruger (25 pct.) er enten 'utilfreds' eller 'meget utilfreds' med den tildelte tid, mens det for både vedligeholdelse og rengøring samt omklædnings- og badeforhold gælder, at 16 pct. er 'utilfreds' eller 'meget utilfreds'.

De områder med størst tilfredshed skinner også igennem, når man sammenligner tilfredshed med vigtighed (se tabel 75).

Især når det angår den tildelte tid i faciliteten og omklædnings- og badeforhold, er tilfredsheden noget lavere end vigtigheden. Det indikerer et misforhold, og skal tilfredsheden med stadions/boldbaner forbedres, er det især disse områder, der skal ses nærmere på.

Der er også ret stor forskel på tilfredsheden med driften af faciliteten og vigtigheden, men driften er ikke særlig vigtig for brugerne generelt, og det er spørgsmålet, om en særlig indsats her, vil have stor betydning for brugernes oplevelse af stadions/boldbaner.

Tabel 75: Tilfredsheden med de tildelte tider på stadions/boldbaner er lavere end vigtigheden.

		Vigtighed	Tilfredsheden	Forskel
Tilfredshed større end vigtighed	Vedligeholdelse og rengøring af faciliteten	79	58	21
	Facilitetens tilgængelighed i forhold til afstand til brugerne og transportmuligheder	73	83	10
	Serviceniveauet	56	58	2
Vigtighed større end tilfredshed	Jeres tildelte tid i faciliteten	89	33	-56
	Indflydelse på driften af faciliteten	48	8	-40
	Omklædnings- og badeforhold	60	33	-27
	Faciliteten som helhed	89	75	-14
	Facilitetens egnethed til de aktiviteter, som I benytter faciliteten til	94	84	-10

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). 'Vigtighed' er udregnet blandt arrangører (n = 49). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter stadions/boldbaner (31 pct. af arrangørerne) (n = 15).

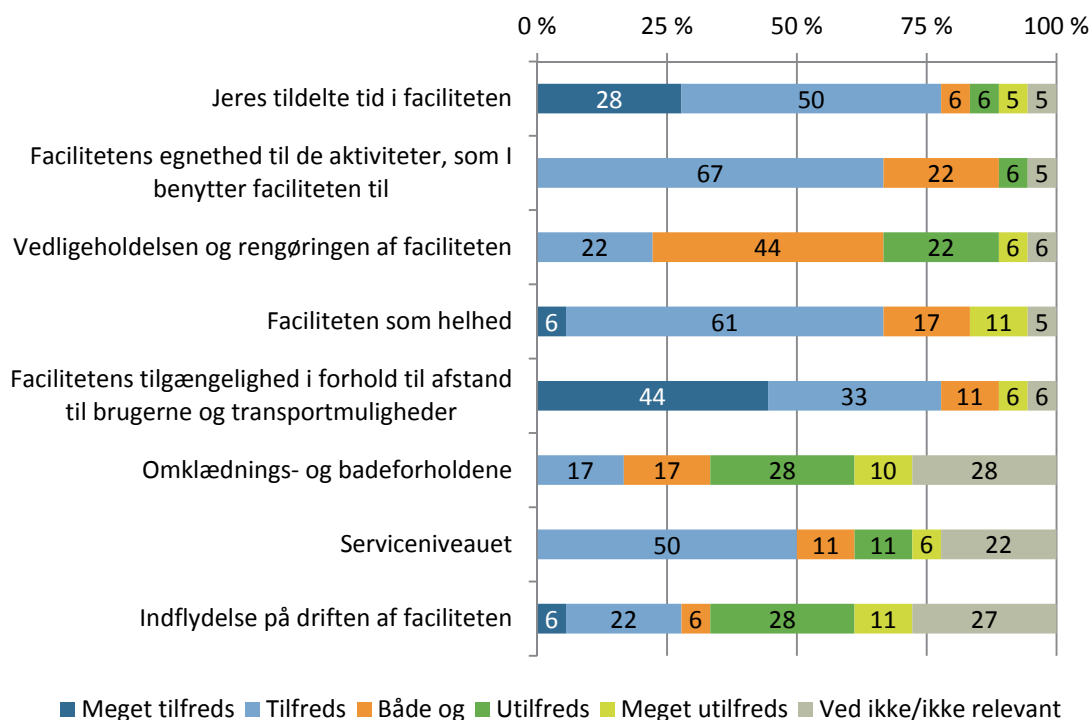
Mere overordnet set gælder det for stadions/boldbaner, at der er flere områder, hvor tilfredsheden scorer lavere end vigtighed. Det var omvendt ved idrætshallerne, og det er værd at overveje, hvad den mindre tilfredshed med stadions/boldbaner sammenlignet med idrætshaller skyldes.

Gymnastiksale/andet idrætslokale

Også brugerne af gymnastiksale/andet idrætslokale blev spurgt til deres tilfredshed med de forskellige sale/lokaler. Størst tilfredshed er der med den tildelte tid samt tilgængeligheden (se figur 82).

Tilfredsheden med omklædnings- og badeforholdene samt vedligeholdelsen og rengøringen er til gengæld begrænset. Det er kun 7 pct. og 22 pct., som er enten 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' hermed. Det hører dog med, at 28 pct. af brugerne svarer 'ved ikke/ikke relevant' på spørgsmålet om omklædnings- og badeforholdene, mens 44 pct. svarer 'både og' på spørgsmålet omkring vedligeholdelse og rengøring (se figur 82).

Figur 82: Der er størst tilfredshed med tildelingen af tider i gymnastiksale/andet idrætslokale.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt arrangører, der benytter gymnastiksale/andet idrætslokale (43 pct. af arrangørerne) (n = 21).

Som med stadions/boldbaner gælder, at der generelt er mindre tilfredshed med gymnastiksale/andet idrætslokale, end tilfældet er med idrætshaller. Men som ved stadions/boldbaner er der også her en del flere brugere, som gør brug af svarmuligheden 'ved ikke/ikke relevant'.

De områder som især skiller sig negativt ud, er vedligeholdelse og rengøring, omklædnings- og badeforhold samt egnetheden til arrangørernes aktiviteter (se tabel 76). Det er lidt andre aspekter, end tilfældet er ved stadions/boldbaner, og det er værd at overveje den nærmere betydning heraf.

Når det kommer til sale/lokalernes egnethed til arrangørernes aktiviteter, er der grund til at se nærmere på, hvordan tilfredsheden her kan forbedres. Det er et område, som arrangørerne vægter højt, og netop egnetheden med disse typer af sale/lokaler kan være en udfordring, da de i mindre grad end idrætshaller og stadions/boldbaner er etableret med henblik på én eller flere specifikke aktiviteter. I stedet bruges sale/lokaler typisk til et væld af forskellige aktiviteter, og det kan være med til at mindske egnetheden.

Da sale/lokaler netop bruges til forskellige formål, er der god grund til at tage brugerne med på råd i et eventuelt arbejde med at gøre faciliteterne mere egnede.

Tabel 76: Få er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med vedligeholdelse og rengøring samt omklædnings- og badeforhold.

		Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Tilfredshed større end vigtighed	Facilitetens tilgængelighed i forhold til afstand til brugerne og transportmuligheder	73	77	4
Vigtighed større end tilfredshed	Vedligeholdelse og rengøring af faciliteten	79	22	-57
	Omklædnings- og badeforhold	60	17	-43
	Facilitetens egnethed til de aktiviteter, som I benytter faciliteten til	94	67	-27
	Faciliteten som helhed	89	67	-22
	Indflydelse på driften af faciliteten	48	28	-20
	Jeres tildelte tid i faciliteten	89	78	-11
	Serviceniveauet	56	50	-6

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). 'Vigtighed' er udregnet blandt arrangører (n = 49). 'Tilfredshed' er udregnet blandt arrangører, der benytter gymnastiksale/andet idrætslokale (43 pct. af arrangørerne) (n = 21).

Når det kommer til rengøring og vedligeholdelse samt bade- og omklædningsforhold, er der grund til at se nærmere på, om det kan være specifikke lokaler, som opfattes særligt problematisk. En ret stor del af gymnastiksalene/andet idrætslokale er beliggende på skoler, og måske er det medvirkende til, at brugerne oplever disse områder som særligt problematiske.

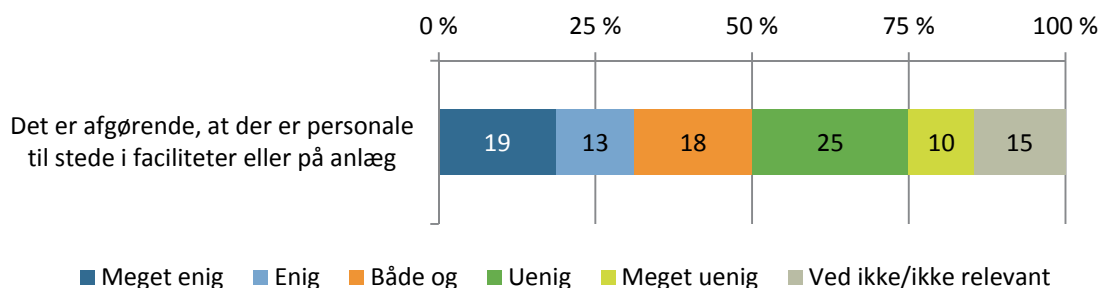
Personale og bemanning på faciliteter

Som figur 79 og ovenstående gennemgang har vist, er serviceniveauet på faciliteterne ikke det aspekt, som ligger arrangørerne mest på sinde.

Ikke desto mindre er det et vigtigt område at beskæftige sig med, da det fylder en hel del i kommunens arbejde. I delanalyse 2 blev det beskrevet, at bemanning (og et højt serviceniveau) er en af de primære årsager til, at Ernst & Young (2014) pointerer, at personaleomkostningerne på idrætsområdet er høje (delanalyse 2). Det er derfor interessant at se nærmere på, hvorledes arrangørerne forholder sig til personale/bemanning på faciliteterne, og hvor stor betydning det har.

Arrangørerne er splittet på betydningen af bemanning i faciliteterne. 32 pct. af arrangørerne er 'meget enige' eller 'enige' i, at det er afgørende, at der er personale til stede i faciliteten. Men ligeledes er 35 pct. 'uenig' eller 'meget uenig' heri (se figur 83). En ret stor del (33 pct.) forholder sig neutrale på spørgsmålet (dvs. 'både og' og 'ved ikke/ikke relevant'), og i det perspektiv er det et mindretal, som vurderer personale på faciliteterne som særlig vigtigt. Der er ikke nævneværdige forskelle på de forskellige arrangørtyper vurdering.

Figur 83: Et mindretal af arrangører mener, at personale på faciliteterne er nødvendigt.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Arrangørerne kunne i forlængelse af ovenstående spørgsmål komme med uddybende kommentarer. Det var der i alt seks arrangører, som gjorde. Ud over et behov for bemanning i forbindelse med livredning i svømmehaller gik kommentarer på, at der ikke nødvendigvis behøver være bemanning i alle åbningstimerne, så længe der er mulighed for at tage kontakt til personale, hvis der opstår behov for hjælp.

De uddybende udsagn repræsenterer blot få arrangørers mening, men det synes værd at overveje, hvorledes den rette balance mellem personale/bemanning og mulighed for tilkaldelse opnås. Det er ikke alle arrangører, som ser en nødvendighed i, at der er personale/bemanning på de enkelte faciliteter hele tiden.

I overvejelser omkring bemanning skal man dog huske på, at bemanning f.eks. kan have en positiv indvirkning på benyttelsen og fremmøde i faciliteter (se delanalyse 3). Der er med andre ord en del forskellige perspektiver at tage højde for.

Der er positiv stemning på faciliteterne

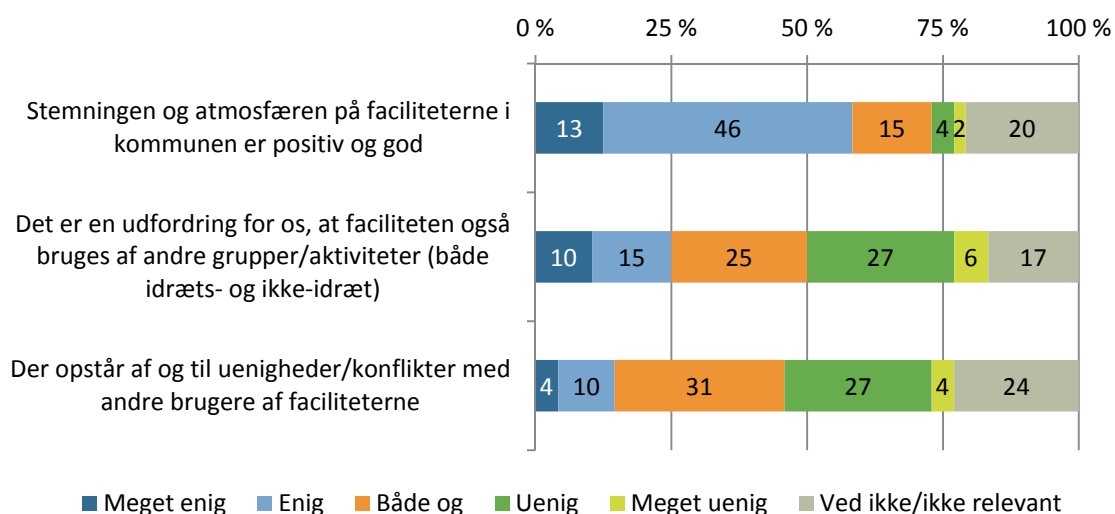
En anden måde at se på tilfredshed er at spørge arrangørerne til, hvorvidt de mener, der er god stemning på de faciliteter, de bruger. Det mener hovedparten af arrangørerne, at der er. 13 pct. er 'meget enig' heri, mens 46 pct. er 'enig'. Det er kun 6 pct., som forholder sig negativ hertil (se figur 84). Hver femte svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Selvom der overordnet set er en positiv stemning og god atmosfære, opstår der undertiden mindre problemer og konflikter mellem arrangørerne.

Uden at det direkte behøver at være et problem, er der 25 pct. som er 'meget enig' eller 'enig' i, at det er en udfordring for dem, at de faciliteter de bruger, også bruges af andre (se figur 84). Det kan selvfølgelig dække over mange forskellige ting, men det synes nødvendigt at interessere sig for, hvordan arrangørerne kan komme godt ud af det med hinanden.

14 pct. af arrangørerne angiver direkte, at der fra tid til anden opstår uenigheder/konflikter med andre brugere af faciliteter (se figur 84). Dog oplever langt de fleste ikke uenigheder/konflikter af nævneværdig karakter. En fjerdedel svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Figur 84: Der er god stemning på faciliteterne¹⁰⁶.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Hal- og anlægsbestyrelserne har her en vigtig rolle, da de samler de fleste brugere af de forskellige anlæg og faciliteter på tværs, og dermed kan være et forum, hvor mindre problematikker og udfordringer vendes og løses. Det sker allerede og bør også prioriteres fremadrettet.

Benyttelse og afmelding af tider

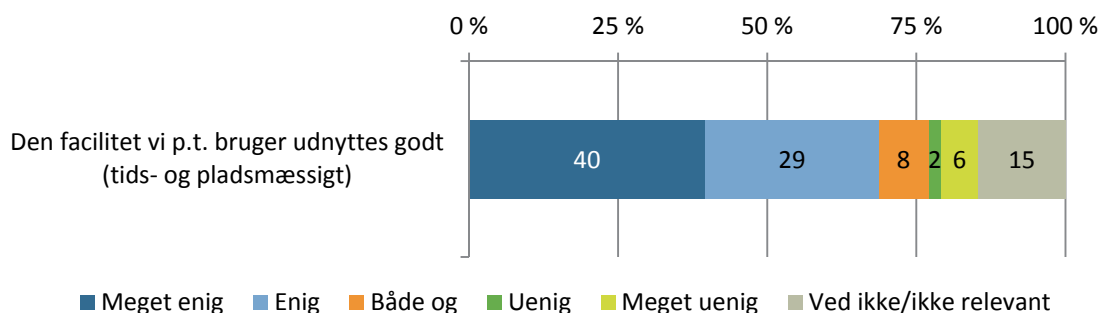
Delanalyse 3 viste, at der er ret mange frie tider i de kommunale faciliteter. Desuden at foreninger, folkeskoler og andre arrangører i ret stort omfang ikke møder frem til deres bookedede tider. Kapacitetsbenyttelse – og afmelding af tider – var også et fokusområde i spørgeskemaundersøgelsen blandt arrangørerne.

Indledningsvist i spørgeskemaundersøgelsen blev arrangørerne bedt om at vurdere, hvorledes de mener, at den facilitet, de p.t. bruger, udnyttes (tids- og pladmæssigt). For arrangører, der benytter flere faciliteter, er der tale om et samlet skøn.

Samlet set mener arrangørerne, at faciliteterne udnyttes godt. 40 pct. er 'meget enig' i, at faciliteterne udnyttes godt, mens 29 er 'enig' heri. Det er ret få (8 pct.), som ser negativt på udnyttelsen (se figur 85).

¹⁰⁶ Der er henholdsvis 9, 12 og 11 arrangører, der har svaret ved ikke/ikke relevante på de tre udsagn. De er ikke medtaget i analysen.

Figur 85: Arrangørerne mener, at de udnytter faciliteterne godt.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n=48).

Med tanke på den begrænsede udnyttelse af de bookedede tider er det interessant information. Det indikerer, at arrangørerne ikke har helt samme syn på benyttelsen, som delanalyse 3 angiver. Især det begrænset fremmøde til bookedede tider springer i øjnene i den sammenhæng, og der synes grund til at iværksætte et dialogarbejde med arrangørerne om, hvorledes god benyttelse skal defineres, samt hvordan man i fællesskab kan arbejde for at optimere facilitetsbenyttelsen.

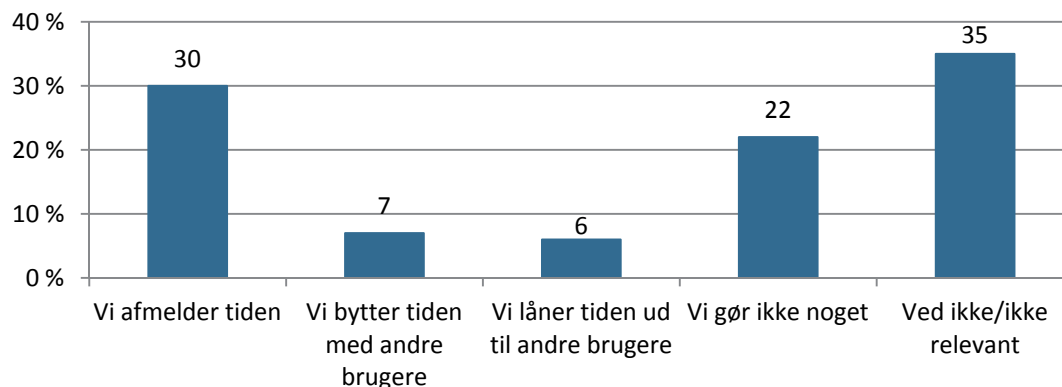
I forbindelse med ovenstående skal det nævnes, at det her er formænd og andre centrale personer hos de forskellige arrangører, som har svaret på arrangørens vegne. Den umiddelbare diskrepans mellem delanalyse 3 og arrangørens holdning kan skyldes, at ikke alle formænd og ledere har et fuldstændigt overblik over, hvad der sker på de enkelte hold fra træningsgang til træningsgang, og hvornår træning aflyses uden afmelding.

Afmelding af tider

Det er uundgåeligt, at arrangører fra tid til anden må aflyse en planlagt træningstid. Tider fordeles som udgangspunkt på årsbasis, og langt hen ad vejen ligner bookingerne ugerne imellem hinanden. Det er derfor vigtigt, at arrangørerne kender til procedurer omkring afmelding af tider såvel centralt som decentralt (dvs. ledere, trænere og holdansvarlige).

Denne undersøgelse har spurgt ind til, om de centralt placerede personer ved, hvad de skal gøre, når de har en tid, de alligevel ikke får brug for. Her svarer lidt under en tredjedel henholdsvis, at 'vi afmelder tiden' og 'ved ikke/ikke relevant'. En fjerdedel svarer, 'vi gør ikke noget', mens enkelte svarer, at de bytter tider med andre eller låner deres tider ud (se figur 86).

Figur 86: Hvad gør arrangørerne som oftest, hvis de alligevel ikke får brug for de tider, de havde fået tildelt?

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Uanset at en del arrangører angiver at afmelde tiden, er det samlede billede med afsæt i figur 86, at afmeldingsprocedurer bør prioriteres højere. Mere end hver anden arrangør gør ikke noget eller ved ikke, hvad de skal gøre, og i det lys er delanalyse 3's resultater i forhold til fremmøde til bookede tider ikke overraskende.

Det er visse forskelle på svarene efter facilitetstype. Brugere af idrætshallerne svarer i lidt højere grad end brugerne af stadions/boldbaner, at de afmelder tider. Mindst tilslutning hertil er der blandt brugerne af gymnastiksale/andet idrætslokale.

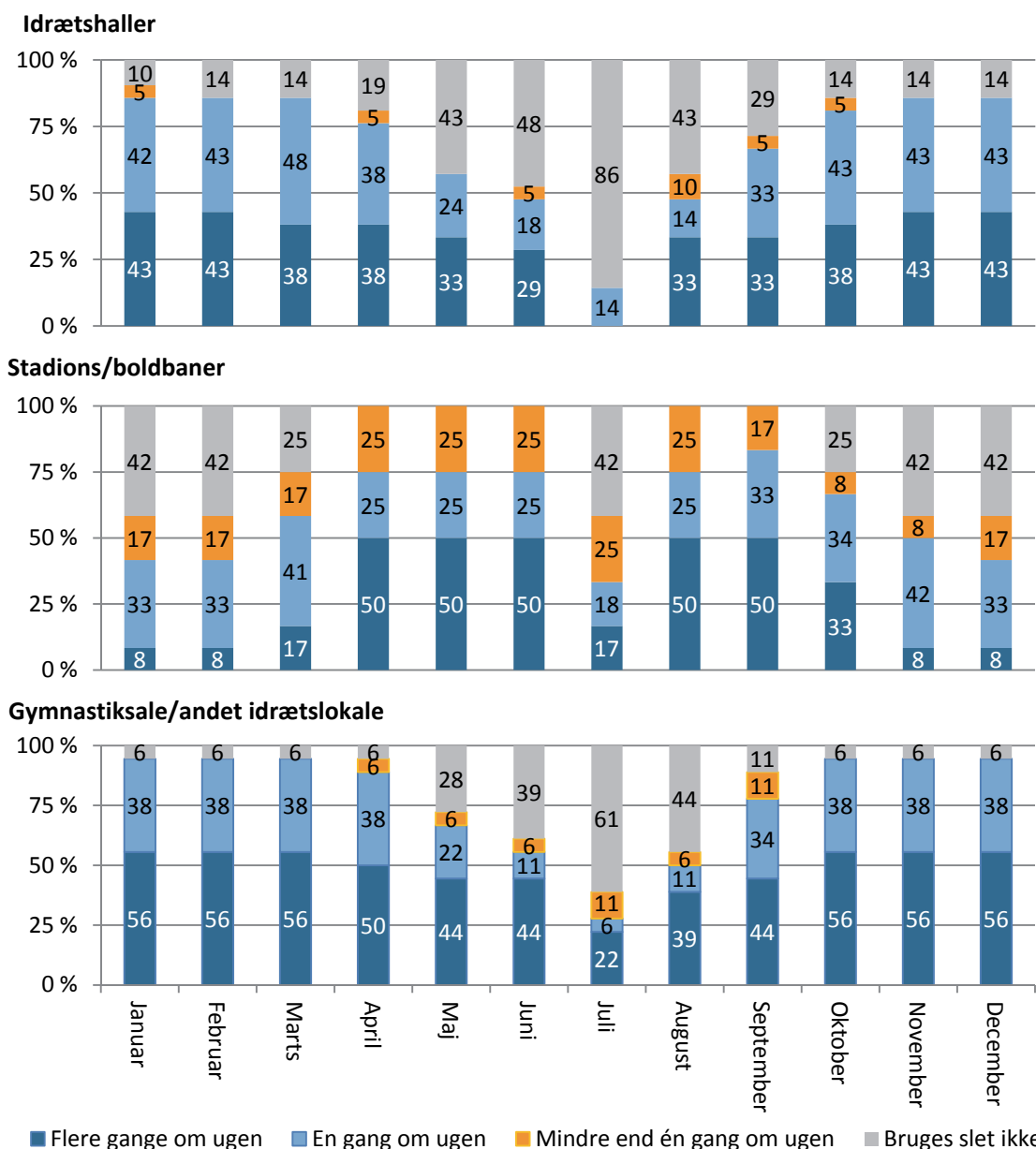
Behov for faciliteter varierer i løbet af året

Ovenstående analyser har fokuseret på benyttelse og afmelding af planlagte tider. Et afgørende aspekt i den henseende går på, hvilke behov de forskellige arrangører har for faciliteter. Derfor blev arrangørerne også spurgt om, hvornår de benytter faciliteter i løbet af årets måneder.

Idrætshaller og gymnastiksale/andet idrætslokale bruges især fra september til april, mens stadions/boldbaner især bruges i april, maj, juni, august og september. Brugen af såvel inde som ude faciliteter er mindst i juli måned (se figur 87).

Variationerne og brugen er ikke overraskende, og afspejler i høj grad, at mange idrætsaktiviteter er sæsonpræget. Aktiviteter i idrætshaller og gymnastiksale toppe i de koldere måneder, mens aktiviteter udendørs toppe i forårs- og sommermånederne (bort set fra juli).

Figur 87: Brugen af faciliteter varierer i løbet af året og på tværs af facilitetstype.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt de respektive brugere af de forskellige facilitetstyper: Idrætshaller (49 pct. af arrangørerne) (n = 24), stadions/boldbaner (31 pct. af arrangørerne) (n = 15), gymnastiksale/andet idrætslokale (43 pct. af arrangørerne) (n = 21).

Når ovenstående opgørelse er vigtig at have med, skyldes det, at den viser behovet for at have en fordelingsmodel, som kan tage højde for, at der er sæsonudsving på tværs af årets måneder. En fordelingsmodel, hvor der gives ens tider i løbet af hele året, passer ikke til arrangørernes efterspørgsel, og en sådan model vil lægge op til, at der er udsving i forholdet mellem booket og benyttet tid (se evt. delanalyse 3).

Arrangørernes holdninger til forvaltning og prioritering af faciliteter i Allerød Kommune

Den sidste del af spørgeskemaet omhandlede arrangørernes holdning til en række politiske prioriteringsspørgsmål angående kommunens idrætsfaciliteter.

Arrangørerne blev bedt om at forholde sig til to sæt af udsagn. Et sæt af udsagn som går på fordeling af tider i faciliteterne samt et sæt af udsagn, der omhandler den fremtidige organisering af faciliteter. De to dele afrapporteres særskilt nedenfor.

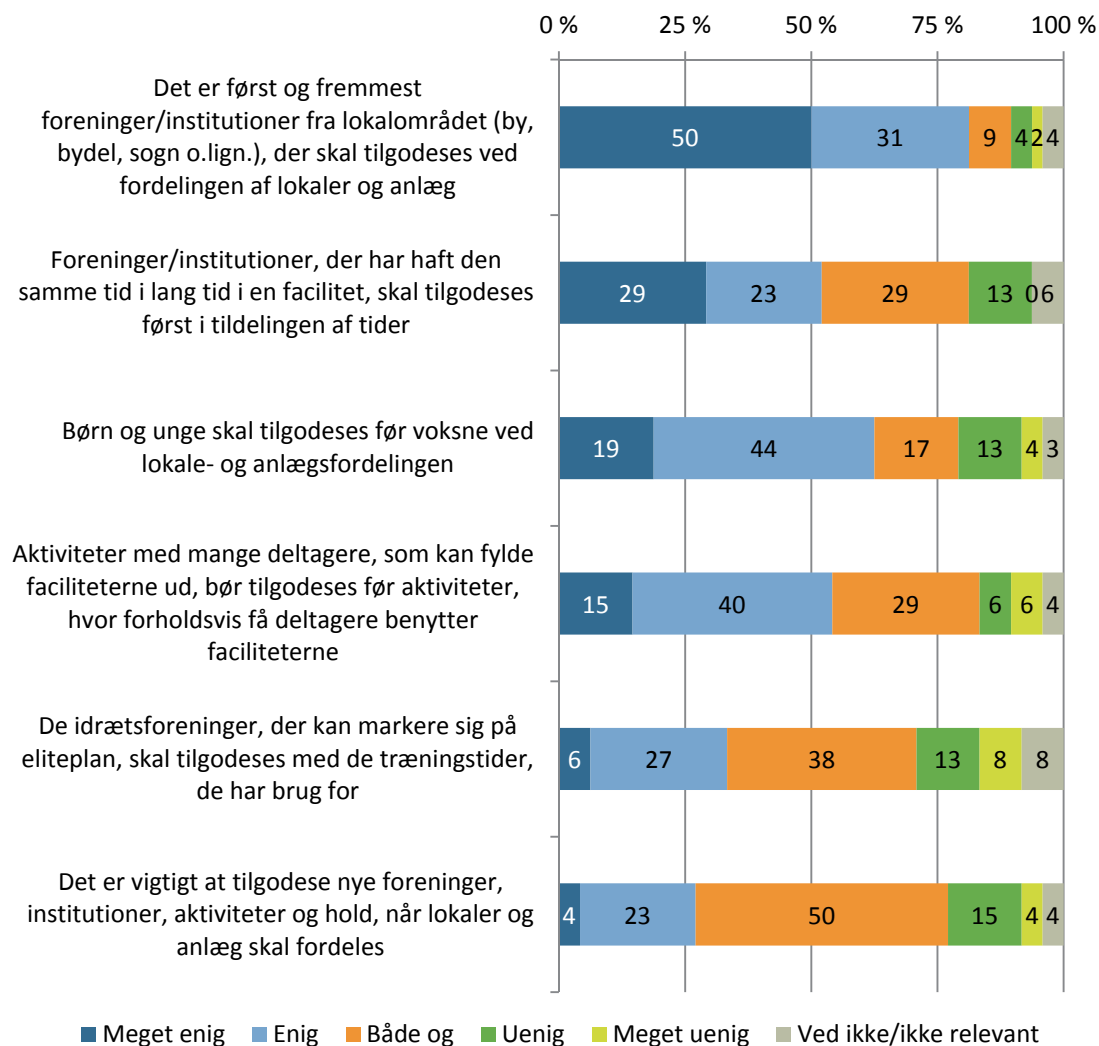
Tildeling af tider

Som figur 79 tidligere viste, er det vigtigste parametre for arrangørerne tildeling af tider i faciliteter. Det handler om, hvorvidt arrangørerne kan få det antal af tider, de ønsker samt, om tiderne ligger i de tidsrum, som passer arrangøren og medlemmerne/brugerne.

I mange kommuner er tildelingen af tider en varm kartoffel, da der ofte er kamp om de bedste tider og faciliteter. Det er ikke muligt at tilfredsstille alle i samme grad, og selvom folkeoplysningsloven har en række overordnede retningslinjer for tildelingen af tider, er detailplanlægningen også et kommunalt anliggende. Det fremgår f.eks. ikke af folkeoplysningsloven, hvorledes den præcise fordeling af tider mellem to idrætsforeninger med aktiviteter for børn og unge skal være, lige som der kan være stor forskel på, hvor meget/ofte de enkelte hold eller idrætsgrene træner i løbet af ugen.

Visse kommuner har lavet yderligere retningslinjer for tildelingen, mens andre søger løsninger lokalt. I Allerød Kommune er det overvejende de lokale løsninger med hal- og anlægsbestyrelser i centrum, som anvendes. Denne gennemgang kan tjene som inspiration og input til dette arbejde, da det her er muligt at få indsigt i, hvordan arrangørerne ser på opgaven. Figur 88 nedenfor viser arrangørernes holdning til tildeling af tider.

Figur 88: Faciliteter skal først og fremmest være til lokalområdets arrangører.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Med afsæt i figur 88 er tre emner væsentlige at behandle nærmere:

- **Faciliteter er lokale.** Spørger man arrangørerne, er det i udpræget grad foreninger og institutioner fra lokalområdet, som skal tilgodeses ved tildelingen af lokaler og anlæg. 50 pct. er 'meget enig' heri, mens 31 pct. er 'enig' (se figur 88).

Selvom det næppe er en overraskelse, er to pointer vigtige at hæfte sig ved. For det første er der ikke tale om lokaler og anlæg i kommunen samlet set, men derimod lokaler og anlæg i de enkelte lokalområder i kommunen. Det tyder med andre ord på, at arrangørerne er af den opfattelse, at faciliteterne først og fremmest er til for de arrangører, som hører til lokalt. Det er hensigtsmæssigt i forhold til transport, men det er på den anden side ikke utænkeligt, at der kan opstå situationer, hvor f.eks. en idrætsforening i Lillerød kan have gavn af en tid i Lynge. Det vil ifølge arrangørerne være en udfordring, som dog bør være til at løse.

Før det andet er tilknytningen til lokalerne i nærområdet (og i kommunen) interessant i forhold til delanalyse 5. Delanalyse 5 fokuserer på muligheder for brug på tværs af kommunegrænser, og nævner blandt andet, at en udfordring vil være, at f.eks. idrætsforeninger vil have svært ved at acceptere, at foreninger fra andre kommuner skal optage tid i 'vores egne' faciliteter. Det billede bekræftes her.

Omvendt udtrykker en del arrangører i Allerød Kommune ønske om at bruge faciliteter i nabokommuner, og det synes derfor oplagt at arbejde med forståelsen af tværkommunalt samarbejde og røkke ved forståelsen 'vores egne' faciliteter. Som delanalyse 5 pointerer, er tværkommunalt samarbejde kun en mulighed, hvis parter på begge sider af kommunegrænserne er indstillet på samarbejdet og åbner op for gæster udefra.

- **Tildelingen skal sikre kontinuitet.** Der er stor tilslutning blandt arrangørerne til, at de foreninger/institutioner, der har haft den samme tid i lang tid i en facilitet, skal tilgodeses først i fordelingen. Det er 29 pct. 'meget enig' i, mens 23 pct. er 'enig'. Modsat er tilslutningen mindre til udsagnet, det er vigtigt at tilgodese nye foreninger, institutioner, aktiviteter og hold, når lokaler og anlæg skal fordeles. Det er 4 pct. 'meget enig' i, mens 23 pct. er 'enig'.

Samlet set tegner der sig altså et billede af, at der skal tages udgangspunkt i sidste års fordeling (og tidligere), når den nye fordeling skal laves. Det er dog her afgørende at pointere, at spørgeskemaet er blevet besvaret af de arrangører, der p.t. har tider i faciliteterne. Foreninger, hold og lignende som ikke har en tid i en facilitet og ønsker det, vil givetvis svare anderledes. Der kan på dette område være behov for ikke kun at tilgodese de nuværende arrangører.

- **Børn og unge er vigtigere end eliten.** I mange kommuner fylder eliteidræt meget, og får visse steder også særlige betingelser. Det er ikke direkte lovbestemt, men skyldes typisk kommunalpolitiske prioriteringer og traditioner. Også børn og unge er et prioriteret område, men til forskel fra eliteidrætten er der i folkeoplysningsloven klare retningslinjer herfor.

Prioritering af børn og unge før eliteidræt gør sig generelt gældende blandt arrangørerne.

Fremtidens faciliteter

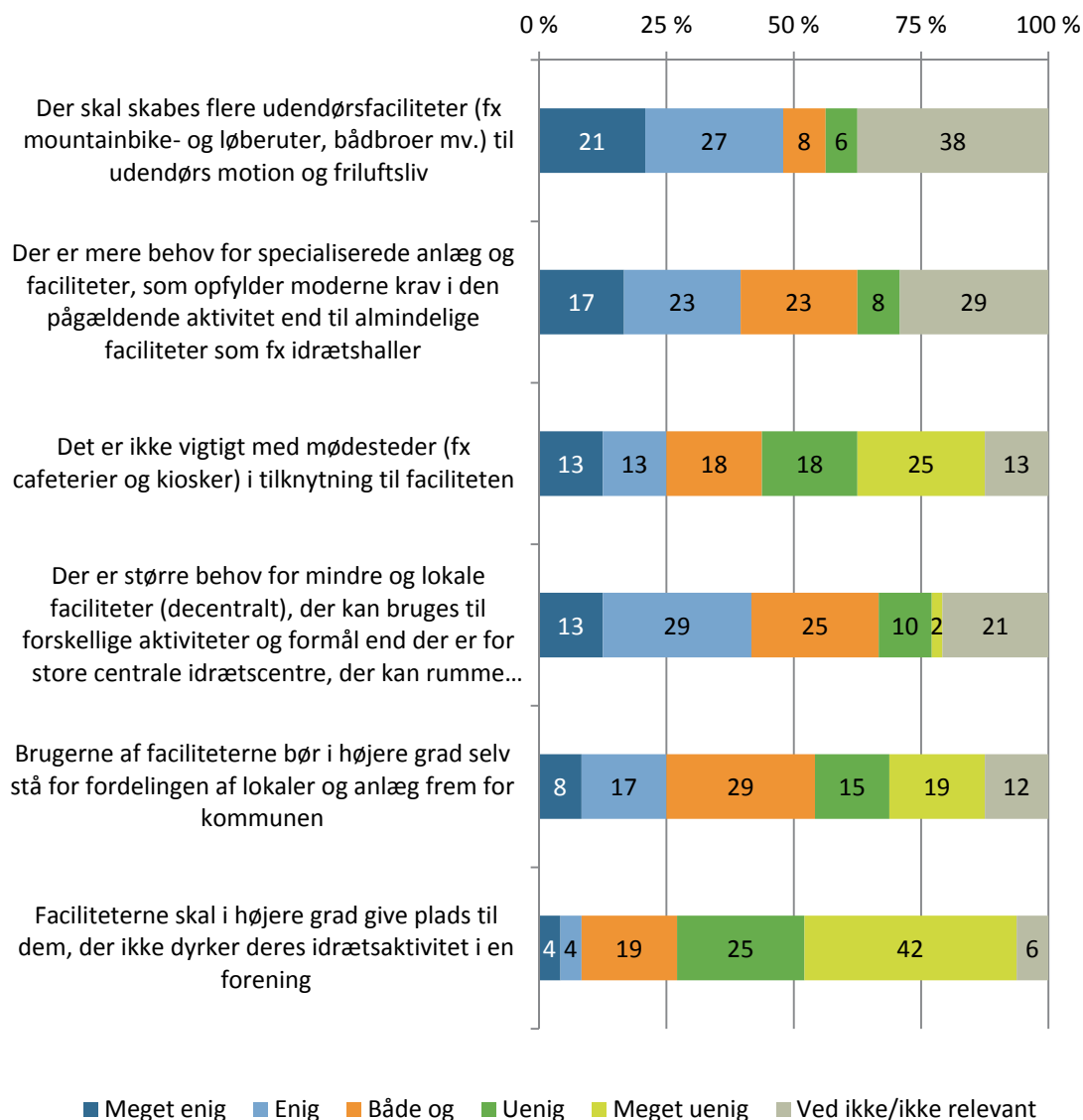
Som det tidligere blev vist, er der 50 pct. af arrangørerne, der mener, at de eksisterende faciliteter i kommunen ikke opfylder deres behov (se tabel 72). Det blev i forlængelse heraf vist, at de arrangører, som ikke finder de eksisterende faciliteter tilstrækkelige, havde ret forskellige ønsker til nye faciliteter (se tabel 73).

Figur 89 nedenfor nuancerer dette billede en smule, og til forskel fra tidligere er det her alle arrangører, der er blevet spurgt uanset deres holdning til faciliteterne p.t.

Næsten hver anden arrangør mener (her 'meget enig' eller 'enig'), at 'der skal skabes flere udendørsfaciliteter (fx mountainbike- og løberuter, bådbroer mv.) til udendørs motion og friluftsliv'. Kun 6 pct. af arrangørerne er 'uenig' heri og ingen er 'meget uenig' (se figur 89). Det er dog vigtigt at nævne, at 38 pct. svarer 'ved ikke/ikke relevant' samt, at 8 pct. svarer 'både og' på spørgsmålet. Selvom en stor del forholder sig neutrale, er der samlet set et ønske om, at der arbejdes med at skabe flere udendørsfaciliteter i kommunen.

Tilslutningen til udsagnet 'der er mere behov for specialiserede anlæg og faciliteter, som opfylder moderne krav i den pågældende aktivitet end til almindelige faciliteter som fx idrætshaller' er lidt mindre. Det tilslutter 40 pct. af arrangørerne sig (her 'meget enige' eller 'enig'), mens kun 8 pct. er 'uenig'. Samlet set har hver anden dog ikke en klar holdning til spørgsmålet (her 'både og' eller 'ved ikke/ikke relevant') (se figur 89).

Figur 89: Der er opbakning til flere udendørsfaciliteter.

Kilde: Arrangørundersøgelsen (2014). Procenttal er udregnet blandt alle arrangører (n = 48).

Værd at bemærke er det også, at kun 25 pct. af arrangørerne støtter synspunktet, at 'brugere af faciliteterne bør i højere grad selv stå for fordelingen af lokaler og anlæg frem for kommunen', mens 34 pct. ikke støtter synspunktet. Der er dog en stor gruppe, der ikke kan forholde sig til synspunktet. Alt i alt tyder arrangørernes svar dog på, at der er tilfredshed med måden tider fordeles på.

Endelig skal det fremhæves, at der er meget lille tilslutning til, at 'faciliteterne i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres fritidsaktivitet i en forening'. Under hver tiende arrangør støtter dette, mens 67 pct. er imod. Dette forbehold er ikke overraskende, da arrangørerne formentlig ser flere brugere (også uorganiseret) som en udfordring, der vil medføre hårdere konkurrence om tider og ressourcer på faciliteterne.

Modstanden er væsentlig at notere sig, hvis man fra kommunalt perspektiv ønsker at iværksætte et arbejde, hvor nye brugergrupper også skal have tid i faciliteterne. Det arbejde skal suppleres med en eller anden form for udviklingsarbejde med fokus på, at få de forskellige udøvergrupper til at acceptere hinanden.

Delanalyse 5: Undersøgelse af muligheder og potentialer for tværkommunalt samarbejde på facilitetsområdet

Analysens formål er:

- At afholde en fokusgruppe med en række idrætschefer og -inspektører i de nordsjællandske kommuner beliggende omkring Allerød Kommune (Rudersdal, Furesø, Hørsholm, Fredensborg, Hillerød, Frederikssund og Egedal).
- At indsamle deltagernes meninger, synspunkter, holdninger og erfaringer vedrørende idrætsfaciliteter og tværkommunalt samarbejde.
- At afdække, i hvilken grad deltagerne er enige/ uenige om blandt andet potentialet i tværkommunalt samarbejde på idrætsfacilitetsområdet, samt hvordan de mener, at arbejdet kan iværksættes.

Analysen viser:

- At hver kommune sigter efter at have en grundforsyning af nogle gængse faciliteter.
- At kommunerne derudover ikke kan have alle faciliteter selv, men kan blive i stand til at tilbyde det meste gennem et samarbejde med de nærmeste nabokommuner.
- Deltagerne i fokusgruppen ser de største muligheder og det største behov for et samarbejde på tværs af kommuner ved specialfaciliteter, hvor man kunne deles om de store udgifter til drift og vedligeholdelse. F.eks. af kunststofbaner.
- Dertil kommer muligheden for at skabe bedre udnyttelse af eller opføre bestemte facilitetstyper, såfremt der er den nødvendige politiske vilje i de implicerede samarbejdende kommuner.
- Deltagerne i fokusgruppen anser udendørs arealer (stisystemer, naturområder, vandområder), som den umiddelbart bedste mulighed for at afprøve et tværkommunalt samarbejde. Her ville det give mening at udvikle strategier eller konkrete anlæg eller koncepter på tværs af kommuner, hvor etablering af super-cykelstier, mountainbike-ruter, lysløjper til løbere, vandrestier, tematiserede ruter er oplagte indsatsområder.

Baggrund: Behov for tværkommunalt samarbejde

Denne delanalyse er en tværkommunal/regional undersøgelse af behov og muligheder for samarbejde med nabokommuner i forbindelse med større specialfaciliteter på idrætsområdet (som eksempelvis svømmehaller med 50 meter bassin) og drift og/eller samarbejde omkring udvalgte byområder beliggende i eller mellem kommuner.

Visse større specielle idrætsfaciliteter er ikke mulige eller nødvendige at have i alle kommuner, da de er omkostningstunge og kun benyttes af et begrænset antal borgere i hver kommune. Det gælder f.eks. isstadion, motorsportsanlæg, større skydeanlæg og store svømmehaller med 50 meter bassiner.

Derfor giver det mening at undersøge mulighederne for mere regionale og tværkommunale løsninger på sådanne facilitetsbehov, hvilket Allerød Kommune specifikt har bedt Idan/CISC om at analysere i forbindelse med den samlede undersøgelse. Delanalysen er

blandt de første af sin art og bidrager med vigtig viden i forhold til at pege på muligheder og begrænsninger for kommunalt samarbejde på facilitetsområdet.

Borgere bruger faciliteter i nabokommuner

Undersøgelsen af voksnes og børns idræts- og motionsvaner i Allerød Kommune (deleanalyse 4.1 og 4.2) viser, at kommunens borgere i markant grad benytter idrætsfaciliteter i de omkringliggende kommuner.

Blandt andet viste undersøgelsen af voksnes facilitetsbrug, at de voksne i høj grad benytter svømmehaller og idrætshaller uden for kommunen. 15 pct. af de voksne angav i undersøgelsen at bruge en svømmehal, og blandt disse benyttede tre ud af fire (74 pct.) en svømmehal uden for kommunen. For hver anden voksne bruger af svømmehaller (49 pct.) gælder det tilmed, at de hverken kommer i Blovstrød Svømmehal eller Engholm Svømmehal. De benytter alene svømmehaller i nabokommuner. Her er det primært Værløse Svømmehal, Farum Svømmehal, Birkerød Svømmehal og Slangerup Svømmehal, der benyttes.

14 pct. af alle voksne i Allerød Kommune angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at de benytter en idrætshal. Af dem bruger 36 pct. en idrætshal uden for kommunen, mens 24 pct. af halbrugerne alene benytter en hal i en nabokommune. De idrætshaller, der bliver brugt i andre kommuner, er primært multihallerne i Birkerød Idrætscenter, hallerne i FrederiksborgCenteret og tennishallerne i Hillerød og Birkerød.

Når det gælder andre udbredte facilitetstyper som boldbaner, tennisbaner og andre mindre faciliteter, er brugen af faciliteter i andre kommuner mindre udbredt.

Resultaterne fra undersøgelsen af børnenes idræts- og motionsvaner viser, at de 10-15-årige generelt er tættere knyttet til faciliteterne i deres lokalområde og dermed til faciliteter inden for kommunen. Dette billede er særligt tydeligt for idrætshaller, gymnastiksale, boldbaner og tennisbaner. Dette gælder dog ikke for ridebaneanlæg, som alle er beliggende i Lyngby. Her kommer børn og unge fra Blovstrød og Lillerød for at dyrke ridning. Mens en ret stor del – særligt børn i Lyngby – bruger ridebaneanlæg i omkringliggende kommuner (se deleanalyse 4.1).

Endelig er børns og unges brug af svømmehaller interessant, da der her sker ret stor transport på tværs af lokalområder. Svømmehallerne i Blovstrød og Lillerød bruges primært af børn og unge fra de respektive lokalområder. Men børn og unge fra Lyngby har hverken svømmehallerne i Blovstrød eller Lillerød som deres primære svømmehaller, men benytter i stedet svømmehaller i nabokommunerne. De svømmehaller, som børn og unge i Allerød primært benytter, er Farum Svømmehal, Slangerup Svømmehal, Birkerød Svømmehal, Værløse Svømmehal og Hillerød Svømmehal.

Lignende mønstre har været fundet i tidligere undersøgelser af Idan og CISC. I 2013 gennemførte Idan/CISC lignende undersøgelser i Fredensborg Kommune (Ibsen, Thøgersen & Tofft-Jørgensen, 2013) og Rudersdal Kommune (Forsberg & Høyer-Kruse, 2013).

I undersøgelsen af facilitetsbrugen i Fredensborg Kommune viste det sig blandt andet, at de voksnes idrætsaktiviteter i høj grad foregår uden for kommunen, især inden for svømning og anden vandtræning¹⁰⁷.

I Rudersdal Kommune viste det sig, at en tredjedel af de voksne brugere af henholdsvis idrætshaller og svømmehaller benytter faciliteter uden for kommunen.

Dialogmøde om kommunalt samarbejde

For at afsøge muligheder for kommunalt samarbejde mellem kommuner inviterede Idan/CISC en række idrætschefer og -inspektører i de nordsjællandske kommuner beliggende omkring Allerød Kommune (Rudersdal, Furesø, Hørsholm, Fredensborg, Hillerød, Frederikssund og Egedal) til et dialogmøde.

Dialogmødet blev afholdt i maj 2014 på Allerød Rådhus¹⁰⁸. Selve mødet blev gennemført som et fokusgruppeinterview for at finde frem til, i hvilken grad de inviterede deltagere var enige/ uenige om blandt andet potentialet i tværkommunalt samarbejde på idrætsfacilitetsområdet, samt hvordan de mener, at arbejdet evt. kan iværksættes.

De deltagende kommuner

De overordnede temaer og fokusområder fra fokusgruppen vil danne strukturen i resten af analysen. En nærmere beskrivelse af de deltagende kommuners profil på idrætsområdet er indeholdt i appendix 9. Forholdene i de enkelte kommuner (facilitetsdækning, antal faciliteter, facilitetstyper osv.) er en vigtig faktor i forhold til interessen og muligheden for at indgå i et eventuelt samarbejde. Det må således forventes, at kommuner er særligt interesserede i at samarbejde på områder, hvor de på den ene eller anden vis kan få tilført muligheder, de ikke råder over i dag.

Muligheder og barrierer for samarbejder på tværs

I overensstemmelse med tallene præsenteret indledningsvist fra Allerød, Fredensborg og Rudersdal Kommuner konstaterer de andre kommuner, at der også hos dem er en vis trafik over kommunegrænserne af udøvere, der bruger faciliteter i nabokommunerne.

Derfor kan alle kommunerepræsentanterne også se gode grunde til at arbejde sammen på tværs af kommuner. Der blev under fokusgruppemødet vendt forskellige områder, som samarbejde kan udfolde sig på. De væsentligste områder gennemgås særskilt nedenfor.

Svømmehal med 50 meter bassin

Den facilitetstype der nævnes oftest i fokusgruppen, og som mange borgere søger over kommunegrænser for at bruge, er en svømmehal med 50 meter bassin. Desuden har flere af kommunerne store svømmeklubber, som presser på for at få bygget (eller få adgang til

¹⁰⁷ Hvilket hovedsageligt skyldes at der ikke forefindes en indendørs svømmehal i Fredensborg Kommune.

¹⁰⁸ Deltagere - se appendix 8.

svømmetid i en stor svømmehal forholdsvis tæt på egen kommunen) en svømmehal med 50 meter bassin i deres egen kommune.

Allerød Kommunes repræsentanter ved interviewet har stor interesse i et samarbejde med Rudersdal Kommune om at opføre en svømmehal med 50 meter bassin. Udfordringerne opstår, når ideen skal løftes politisk: Hvor skal hallen ligge, hvordan skal den bygges, og hvordan fordeles tider til de forskellige foreninger? Det har i den lokale debat herom angiveligt været foreslået med et smil på læben, at den bygges på kommunegrænsen med 25 meter på hver side¹⁰⁹. Administrationerne kunne nok blive enige om et koncept, men ifølge deltagerne i fokusgruppen er foreningslivets interesser en udfordring. Foreningerne er bange for, at der er nogen, der skal tage noget fra hinanden.

I Rudersdal Kommune har man undersøgt mulighederne for, om kommunens foreninger kan bruge et 50 meter bassin i nabokommuner via en form for fælles ordning. F.eks. ved at den lokale svømmeklub i Rudersdal Kommune kan leje tider i andre kommuners svømmehaller mod betaling. Alle nabokommuner sagde nej, da deres lokale foreninger var bange for at miste medlemmer. Der har også i Rudersdal Kommune været til diskussion, om man skulle lave en svømmehal med 50 meter bassin i kommunen. Men det strandede på at finde de 75-100 mio. kr., et sådant byggeri skønnes at koste.

I Egedal Kommune skal man inden for en årrække tage stilling til reparation og vedligeholdelse af svømmehallen i Ølstykke. Politisk er der ikke anerkendelse af udfordringerne endnu, men kommunens repræsentant vurderer, at det vil komme i løbet af et par år, idet behovet for en bedre svømmehal vil være massivt.

I Frederikssund planlægger og opfører man over de kommende år et helt nyt byområde, Vinge¹¹⁰, med forventet op til 20.000 indbyggere, der vil ligge mellem den sydlige del af Frederikssund og Ølstykke. Bydelen skal også have forskellige kultur- og idrætsfaciliteter. En svømmehal kan komme på tale, men det har ikke været politisk diskuteret endnu.

Furesø Kommune med to 50 meter bassiner i henholdsvis Værløse og Farum har lavet en mindre undersøgelse af kommunens svømmehaller i forhold til driftsmodeller og potentialer. I sidste ende er det et politisk valg, i hvilken grad man vil generere indtægter fra offentlig adgang, og i hvilken grad man vil give foreningerne fortrinsret.

50 m svømmehallen i Hørsholm Kommune ligger meget tæt på grænsen til Fredensborg Kommune, som ikke selv har svømmehal. Her har det været på tale at lave et samarbejde, men det er endnu ikke konkretiseret. Ikke desto mindre kommer mange af gæsterne i den offentlige åbningstid fra Fredensborg Kommune.

Alle deltagere i fokusgruppen var enige om, at et samarbejde om en eksisterende facilitet med en etableret lokalefordeling vil støde panden mod en mur, fordi nogen vil skulle afgi-

¹⁰⁹ At det kan være en mulighed, er Vestbadet et eksempel på. Vestbadet ejes af Brøndby og Rødovre Kommuner og ligger i bogstavelig forstand hen over kommunegrænsen.

¹¹⁰ Se evt. www.frederikssund.dk/omraader/by--bolig/vinge

ve haltider, hvis andre skal kunne komme ind. Hvis en sådan form for samarbejde skal være en bæredygtig model, kræver det politisk vilje til at finde acceptable kompromisser mellem de forskellige brugergrupper. Men handler et samarbejde mellem kommuner om at give borgerne så meget adgang til faciliteter som muligt – eksempelvis ved at tilvejebringe nye faciliteter, kan fælles faciliteter blive mere spiselige rent politisk.

Drift

I forhold til et eventuelt samarbejde om drift og booking er det primært Allerød Kommune, som ser mulige perspektiver. Konkret blev kunstgræsbaner nævnt, som er bekostelige at 'drifte'. Allerød Kommune har allerede en smule samarbejde med Frederikssund Kommune om maskinel – men samarbejdet kunne udvides til også at omfatte medarbejdere. Det er omkostningstungt at vedligeholde kunstgræsbaner primært på maskinsiden. Maskinerne bliver dog ikke brugt mere, end at de også kunne udnyttes af andre kommuner. Der kan dog være forskellige holdninger til, hvor meget og hvordan banerne skal vedligeholdes, kommunerne imellem. Men driftsmæssigt vil det være et oplagt sted at indlede et konkret samarbejde.

Ledig kapacitet

Furesø Kommune har undersøgt forskellige muligheder for at aktivere den ledige kapacitet i udvalgte faciliteter. Det var tanken at kræve, at alle de større foreninger, dvs. dem der booker mere end 200 timer om året i en hal eller lignende, på fleksibel vis skulle åbne 10 pct. af deres tider for 'folk fra gaden'. Dvs. at foreningerne skulle lave aktiviteter, som er målrettet folk udefra og ikke kun egne medlemmer ud fra en formodning om at en forening, der booker x antal timer, ofte har nogle timer eller nogle dage, hvor medlemmerne ikke kommer i hallen og derfor står tilbage med ledig kapacitet. Det handler i givet fald om få introduceret en mekanisme, som animerer foreningerne til at aktivere ledige tider.

Barrierer

De mulige barrierer for tværkommunale samarbejder omkring idrætsfaciliteter har allerede været berørt tidligere, og de nævnte barrierer hænger ofte sammen f.eks. placeringen af en fælles facilitet. Kan man f.eks. i en kommune acceptere, at faciliteten som man er med til at betale etablerings- og driftsmidler til, ligger i en anden kommune?

Deltagerne fra Rudersdal Kommune vil have svært ved at forestille sig, at der ville være politisk vilje til f.eks. at rykke en 50 meter svømmehal over på den forkerte side af kommunegrænsen. Et synspunkt, som bakkes op af alle andre deltagere i fokusgruppen.

For mange år siden samlede man også i Frederiksborg Amt kommunerne på direktørplan for netop at diskutere, hvorvidt man kunne samarbejde om kommende store idrætsanlæg, herunder Slangstrup Skøjtehal og andre anlæg. Her var alle enige om, at der skulle samarbejdes – lige indtil pengepungen skulle tages frem. Samtlige politikere vil have det anbragt inden for deres område, så deres vælgere havde glæde af det.

Omvendt kan der pludselig være et andet politisk flertal, som ifølge fokusgruppedeltagerne kan bryde isen. I den situation vil det være vigtigt at få lavet et fuldt koncept og angive,

hvordan udgifter og tider deles. Men den bedste placering af en mulig facilitet bliver i sidste ende også en politisk beslutning, selvom de forskellige kommuners administrationer måske kan godt blive enige om en optimal placering og udgiftsfordelingen.

Folkehallene¹¹¹ i Stavanger og tre omegnskommuner (fylker) er et konkret eksempel på tre store idrætsanlæg, som er ejet og drevet af kommunerne i fællesskab.

Det kan ifølge fokusgruppen også komme an på, hvilken type facilitet der er tale om. Det er som tidligere skitseret vanskeligere at finde en ordning med en svømmehal, der økonomisk og prestigemæssigt er i en klasse for sig selv, mens der med mere gængse idrætsfaciliteter vil være flere muligheder. Svømmehallen står der oftest kamp om – mellem foreningsbrugere og borgerne (i den offentlige åbningstid). Det er der ikke om en boldbane.

Hvis man i en kommune slet ikke har nogle af de faciliteter, der efterspørges af borgere og foreninger, er man måske politisk mere villig til at strække sig ind i den anden kommune for at få den adgang til faciliteten. Især hvis alternativet er, at der ingen facilitet kommer.

Kommende indsatsområder

Som afslutning på fokusgruppen blev det aftalt, at der skulle rundsendes en skriftlig opfølgning til deltagerne for at få et billede af de konkrete muligheder for et måske kommende samarbejde. I opfølgningen skulle deltagerne angive deres idéer og forslag under fem forskellige emner. Herunder gennemgås kort de indkomne svar fra deltagerne.

1. Konkrete behov for anlæg i kommunen, som kommunen ikke inden for en overskuelig fremtid vil kunne løfte alene i forhold til anlæg og drift (anlægstype og tanker om beliggenhed og mest relevante samarbejdskommune(r))?

Furesø Kommune nævner i denne forbindelse en ny stor hal til spring/rytme-gymnastik (tumblingbane, springgrave, trampoliner, grandprix gulvareal, m.m.). Udfordringen er, hvor den skal ligge, og hvem der kan og vil bidrage økonomisk.

I Rudersdal Kommune har Sigma Swim Birkerød et stort ønske om en ny svømmehal, som indeholder et 50 meter bassin – en opgave som Rudersdal Kommune ikke kan løfte alene. Udfordringen er her økonomien – både anlægssum og drift (servicerammen).

Frederikssund Kommune nævner også her en svømmehal, som en facilitet man gerne vil dele med andre. De nævner blandt andet Egedal, Halsnæs og Lejre Kommuner som fremtidige mulige samarbejdspartnere til dette, men angiver også lokalpolitiske hensyn som den væsentligste udfordring.

2. Konkrete anlæg, som kommunen har i dag, men hvor der er betydelig ledig kapacitet eller driftsmæssige udfordringer, som ville gøre det relevant at invitere andre

¹¹¹ <http://folkehallene.no/>

kommuner og/eller foreninger (hvilke(n)) med ind i kredsen af faste brugere/bidragydere/medejere for på den måde at forbedre udnyttelsen af anlægget?

Furesø Kommune har en squash-hal med ledig kapacitet, hvor samarbejde omkring enkeltstående ledige tider i hallen eller ved stævneafvikling m.m. er en mulig. En barriere kan være, at hallen er ejet af squashklubben.

3. Konkrete anlæg, hvor én eller flere kommuner i fællesskab kunne spille en proaktiv rolle for at skabe nyt liv i en kriseramte eller udviklingsorienteret idrætsgren/idrætsskultur gennem anlægssamarbejde (eks. atletik) og/eller konkrete anlæg, hvor det ville give mening at samarbejde om særlige anlæg til eliten eller andre brugergrupper?

Atletikstadions har tidligere været nævnt, hvor der er ledig kapacitet på de atletikanlæg der findes på tværs af kommunerne. Det kunne også være ved de forholdsvis små og specielle idrætsgrene – såsom australsk eller amerikansk fodbold.

Indendørs skydeanlæg ville ligeledes være oplagte bud på et særligt anlæg, som man kan samarbejde om. De enkelte skydeanlæg i de forskellige kommuner bliver i forvejen ikke benyttet fuldt ud. Ofte på grund af, at der ikke er mange medlemmer i hver kommune – men også fordi nogle af dem er gamle og slidte og har behov for forbedringer blandt andet af miljøhensyn. Hvis man kunne blive enige om en placering, kunne et nyt og moderne skydeanlæg måske få brugerne til at flytte sig lidt længere. Igen vil det kræve at forskellige skytteforeninger og -klubber kan arbejde sammen og deles om en ny eller forbedret facilitet mod evt. at afgive gamle faciliteter.

4. Konkrete arealer eller byudviklingsområder, hvor det vil være relevant (proaktivt) at indtænke mulighederne for tværkommunalt samarbejde allerede i den tidlige projekterings/idéudviklingsfase (f.eks. ny bydel (Vinge) i Frederikssund etc.)?

Flere kommuner nævner Værløse Flyveplads (beliggende i Furesø Kommune) som en oplagt kandidat til dette. Egedal Kommune (og Ballerup Kommune¹¹²) kunne være interesserede i at gå med på forskellige måder for at udnytte arealet til rekreative formål – herunder også idræt. Spørgsmålet er, hvad økonomien vil være i sådan fælles projekter – og hvilke foreninger og udøvere der er interesserede i området.

5. Konkrete udendørs arealer (stisystemer, naturområder, vandområder), hvor det ville give mening at udvikle strategier eller konkrete anlæg eller koncepter på tværs af kommuner (i givet fald hvilke(n))?

De fleste deltagere i fokusgruppen anser dette punkt som 'den hængende laveste frugter' i et muligt tværkommunalt samarbejde. I forhold til de mange selvorganiserede brugere af naturen i kommunerne er der en stor interesse for at tilgodese deres behov. Mange af udø-

¹¹² Der ikke var til stedet til fokusgruppen.

verne cykler eller løber i forvejen på tværs af kommunegrænser, ligesom der er naturområder, som støder op til de andre kommuner. Det kunne man udnytte i forbindelse med etablering af mountainbike-ruter, lysløjper til løbere, vandrestier, tematiserede ruter osv.

Sjælsø og Usserød Å bliver nævnt som oplagte naturområder med tre tilgrænsende kommuner, hvilket giver mulighed for at lave fælles motionsanlæg. Den største udfordring her bliver nok, at flere af områderne er omfattet af fredning eller andre former for naturbeskyttelse.

Frederikssund Kommune foreslår også et samarbejde omkring 'supercykelstier' som en del af en fælles cykel-infrastruktur.

Opsummering

Ud over de konkrete forslag i forrige afsnit er der konsensus i fokusgruppen om, at det handler om at have en grundforsyning af nogle gængse faciliteter i alle lokalområderne.

Dér, hvor man ser de største muligheder og det største behov for et samarbejde på tværs af kommuner, er vedrørende specialfaciliteterne, hvor man kunne deles om de store udgifter til drift og vedligeholdelse. Dertil kommer perspektivet i at skabe bedre udnyttelse af eller opføre bestemte facilitetstyper, såfremt der er den nødvendige politiske vilje i de implicerede kommuner. Det er en central pointe, at kommunerne ikke kan have alle faciliteter selv, men kan blive i stand til at tilbyde det meste gennem et samarbejde med de nærmeste nabokommuner. Det kræver, at kommunerne tænker anderledes og måske italesætter udfordringerne med at etablere og drive disse facilitetstyper mere over for foreningerne for at skabe en fælles forståelse deraf.

Litteraturliste

- Allerød Idræts Union (2009). *Vedtægter for Allerød Idræts Union*. Lokaliseret på <http://www.alleroedidraetsunion.dk/vedtaegter.pdf>
- Allerød Idræts Union (2013). *Prioriteringsliste 2013*. Lokaliseret på http://www.alleroedidraetsunion.dk/referater/Prioriteringsliste_2013.ppt
- Allerød Kommune (2012a). *Fritidspolitik*. Lokaliseret på http://www.alleroed.dk/Politik/Politik_strat_plan/~media//Forvaltningen/Byraadssek/fritidspolitik_rettet.ashx
- Allerød Kommune (2012b). *Sundhedspolitik*. Lokaliseret på http://www.alleroed.dk/borger/~media//Hjemmeside_AK_Filer/Sundhedspolitik.ashx
- Allerød Kommune (2013). *Styrelsesvedtægt*. Lokaliseret på http://www.alleroed.dk/Politik/~media//Forvaltningen/Byraadssek/Endelig_Styrelsesvedtaegt_14.ashx
- Allerød Kommune (2014). *Foreningsregister*. Lokaliseret på <http://booking.alleroed.dk/NetInterBook/>
- Allerød Nyt (2014). *Medlemskab af idrætsforeninger: Allerød i Danmarks top 3*. Artikel af Braunstein, M. *Allerød Nyt*, 31(28), 8.
- Børsen (2013). *Fagbosser vil fjerne jerngreb fra kommunerne*. Artikel af Søndergaard, P. *Børsen*, 14. januar, 2013.
- Danmarks Statistik (2014). *FOLK1: Folketal den 1. i kvartalet efter kommune, køn, alder, civilstand, herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab*. Lokaliseret på <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=FOLK1&PLanguage=0&PXSID=0&wsid=cftree>
- Ernst & Young (2014). *Undersøgelse af potentialet ved eventuel konkurrenceudsættelse af Allerød Service*. København: Ernst & Young
- Folkeoplysningsloven (2011). *Bekendtgørelse af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven)*. LBK nr. 854 af 11/07/2011. København: Undervisningsministeriet.
- Forsberg, P. & Høyer-Kruse, J. (2013). *Facilitetsanalyse. Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal: Delrapport 2*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Forsberg, P. & Ibsen, B. (2013). *Afslutningsnotat. Idræt, motion og faciliteter i Rudersdal i fremtiden. Anbefalinger og perspektiver*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Høyer-Kruse, J. (2013). *Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter*. PH.D.-Afhandling. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

- Høyer-Kruse, J. & Tofft-Jørgensen, L. (2014). *Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune*. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Ibsen, B., Thøgersen, M. & Tofft-Jørgensen, L. (2013). *Fritidsfaciliteterne i Fredensborg Kommune*. Odense: Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Kaas & Mulvad (2013). *Analyse af Lokale og Anlægsfondens facilitetsdatabase 2013.*. København: Kaas & Mulvad Research & Analyse.
- Keinicke & Overgaard Arkitekter (2013). *Præcisér, aktivér, etablér. Udviklingsstrategi for selvejende haller i Assens Kommune 2013*. Assens: Assens Kommune, Plan og Kultur.
- Kulturministeriet (2009). *Idræt for alle: Breddeudvalgets rapport – baggrund og analyse*. København: Kulturministeriet
- Kulturministeriet (2014). *Udredning af idrættens økonomi og struktur – scenarier*. København: Kulturministeriet
- Laub, T. B. (2012). *Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Laub, T. B. (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Laub, T. B. & Pilgaard, M. (2012). *Hvor dyrker danskerne idræt? Notat om brug af faciliteter på baggrund af undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2011'*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Lokale og Anlægsfonden (2013). *Facilitetsdatabase – Data til download*. Lokaliseret på <http://www.loa-fonden.dk/facilitetsdatabase/data-til-download>
- Pilgaard, M. (2008). *Danskernes motions- og sportsvaner 2007 – nøgletal og tendenser*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Pilgaard, M. (2009). *Sport og motion i danskernes hverdag*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Rafoss, K. & Breivik, G. (2012). *Idrett og anlegg i endring. Oppslutning om idrettsaktiviteter og bruk av idrettsanlegg i den norske befolkningen*. Oslo: Akkilles Forlag
- Toft, D. (2013). *Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion*. København: Idrættens Analyseinstitut
- Økonomi og indenrigsministeriet (2013). *Fakta-ark. Den kommunale økonomi i 2014*. Lokaliseret på http://oim.dk/media/500299/faktaark__konomi.pdf
- Økonomi og indenrigsministeriet (2014). *De Kommunale Nøgletal, version 2.0*. Lokaliseret på <http://noegletal.dk/>
- Østerlund, K. (2013). *Foreningsidrættens sociale kvaliteter: En social kapital-inspireret undersøgelse af danske idrætsforeninger og deres medlemmer*. PH.D.-Afhandling. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Bilagsliste

Bilag 1	Antal medlemmer pr sportsgren 2013
Bilag 2	Kompetencefordeling for Fritidsnævnet
Bilag 3	Kompetenceområder anlægsbestyrelser 2004
Bilag 4	Kompetenceområder anlægsbestyrelser 2013
Bilag 5	Befolkningsprognose Allerød Kommune 2013-2023
Bilag 6	Allerød foreningsregnskab. Allerød Kommune. Version 1
Bilag 7	Fordeling af den folkeoplysende ramme 2013. Allerød Kommune
Bilag 8	Besparelsesanalyser. Allerød Kommune
Bilag 9	Udviklingspuljen med skiftende tema. Allerød Kommune
Bilag 10	Frivillighedspuljen. Allerød Kommune
Bilag 11	Pulje for udsatte børn og unge. Allerød Kommune
Bilag 12	Fakta-rk. Den kommunale økonomi i 2014. Økonomi og indenrigsministeriet
Bilag 13	Fodboldanalyse. Allerød Kommune
Bilag 14	Notat. Indtægter på idrætsområdet. Allerød Kommune
Bilag 15	Offentlig svømmetid, antal besøgende. Allerød Kommune
Bilag 16	Aftale rengøring. Allerød Kommune
Bilag 17	Aftale livredning. Allerød Kommune
Bilag 18	Eksempel på registreringsskema indendørsfaciliteter og kunstgræsbaner
Bilag 19	Eksempel på registreringsskema i svømmehaller
Bilag 20	Valg af hal- og stadionbestyrelser
Bilag 21	Bookingskemaer

Bilag kan rekvireres ved at tage kontakt til Idrættens Analyseinstitut.

Appendix, liste

Appendix 1	Repræsentativitet og anvendelighed af kapacitetsanalysen
Appendix 2	Om kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen
Appendix 3	Kapacitetsbenyttelsestabeller, kl. 8-22
Appendix 4	Tillæg til skoleundersøgelsen
Appendix 5	Lokalområder og voksne respondenter
Appendix 6	Tillæg til voksenundersøgelsen
Appendix 7	Deltagere i dialogmøde

Appendix 1: Repræsentativitet og anvendelighed af kapacitetsanalysen

Selvom kapacitetsudnyttelsen kun undersøger den faktiske brug af 26 af kommunens idrætsfaciliteter, skaber analysen et godt overblik over brugen af de kommunale idrætsfaciliteter. To forskellige perspektiver er væsentlige at afdække i forhold til dette perspektiv:

- For det første er det væsentligt at overveje, om de udvalgte faciliteter giver et godt blik på den samlede facilitetsmasse i kommune? Her er det Idan/CISCs vurdering, at de forskellige typer af inkluderede faciliteter giver et godt overblik over brugen af de respektive facilitetstyper, men også, at undersøgelsen ikke kan bruges til at sige noget om de typer af faciliteter, som ikke er inkluderet. Det gælder f.eks. udendørs græsboldbaner og tennisbaner, som fylder en del i den samlede kommunale facilitetsmasse.

Men på indendørssiden tegner undersøgelsen et ret godt billede af brugen, og der er ikke grund til at tro, at de indendørsfaciliteter, som ikke er inkluderet i undersøgelsen, vil have meget anderledes brugsmønstre, når det kommer til brugere og aktiviteter. Denne vurdering er blandt andet baseret på en analyse af bookingskemaerne fra Allerød Kommune.

- For det andet er det væsentligt at overveje, om de udvalgte uger analysen er foretaget i, giver et godt billede af brugen på tværs af årets 52 uger. Der er selvsagt tale om et mindre udpluk af uger, og reelt er det ikke muligt at vurdere, hvorvidt de to uger er repræsentative for hele året som sådan. Blandt andet derfor er de to uger udvalgt med hensigt om at udføre undersøgelsen i to uger med ret megen aktivitet. Derfor er undersøgelsen udført i uge 9 og 13, som traditionelt hører til højsæsonen for indendørsfaciliteter/kunstgræsbaner.

Det bevirker også, at analysen af den faktiske kapacitetsudnyttelse af faciliteterne nærmere over- end undervurderer brugen. Sammen med det faktum, at det er de mest efterspurgte faciliteter på indendørssiden, som er medtaget i undersøgelsen, er angivelsen af udnyttelsen af faciliteterne et mindste bud. Den samlede udnyttelse af alle idrætsfaciliteterne i Allerød Kommune vil formentlig være lavere, end det kapacitetsanalysen fremlægger. Da vi ikke kan vide, hvor meget forskellen er, anbefales det kun at tage afsæt i de undersøgte faciliteter og deres udnyttelse. Vil man have viden om de ikke inkluderende faciliteters brug, anbefaler Idan/CISC, at der udføres supplerende analyser.

Alt i alt har Idan/CISC været tilfredse med registreringsarbejdet, der er foretaget i de udvalgte faciliteter og bredt set er det Idan/CISC vurdering, at det indsamlede materiale er anvendeligt til analysen og stemmer overens med den faktiske brug i løbet af de to uger.

Appendix 2: Om kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen

I forbindelse med delanalyse 3 er foretaget en kapacitetsbenyttelsesundersøgelse i 26 udvalgte idrætsfaciliteter i Allerød Kommune. Undersøgelsens primære formål har været at kortlægge benyttelsen af de udvalgte faciliteter til aktivitet i løbet af dagen/aftenen.

Kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen er udviklet og testet af ph.d.-stipendiat Evald Bundgaard Iversen fra Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet. Metoden er brugt i lignende kapacitetsbenyttelsesundersøgelser i Aalborg, Assens, Rudersdal, Furesø og Faaborg-Midtfyn Kommuner.

Udvælgelsen af faciliteter er foretaget i et samarbejde mellem Allerød Kommune Idan/CISC og har blandt andet haft udgangspunkt i delanalyse 1.

Udgangspunktet for kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen er registrering af aktiviteter i tidsrummet fra kl. 8-22, og der er kun idrætshallen på gymnasiet, som ikke er blevet registreret i hele denne periode (her registreret fra kl. 16 om eftermiddagen).

Kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen blev foretaget af registranter fra Allerød Kommune og tre studerende på hverdage og i weekender (udvalgte faciliteter) i uge 9 og 13. Registranterne fra Allerød Kommune var alle ansatte i Allerød Service.

Alle registranter blev instrueret i registreringsproceduren af Idan/CISC, hvor formular og metoden for undersøgelsen blev gennemgået indgående med henblik på at afklare spørgsmål og uklarheder omkring de enkelte rubrikker i registreringsformularen.

Hver enkelt registrant har ud over instruktionen fra de ledende medarbejdere desuden fået udleveret et instruktionsark. Med registreringsformular, instruktionsark og instruktion er de enkelte registranter blevet godt informeret om undersøgelsen for at sikre, at registreringerne blev foretaget så konsistent som muligt. Første dag registreringen foregik besøgte Idan/CISC de enkelte registranter for at besvare eventuelle spørgsmål. Idan/CISC har derudover stået til rådighed i forhold til spørgsmål af enhver art. Der har været meget få spørgsmål, hvilket formentlig skyldes, at registranterne har været klar over, hvordan registreringerne skulle foretages.

Fokus på aktivitetsforløb

Kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen har udgangspunkt i aktivitetsforløb (eller aktiviteter). Et af de elementer, der blev tillagt særligt fokus i forbindelse med Idan/CISC's instruktion af de ledende medarbejdere, var, at undersøgelsen har udgangspunkt i aktiviteterne på de enkelte faciliteter og ikke det tidsrum/skema, som aktiviteterne er fordelt ud fra

Omdrejningspunktet for kapacitetsbenyttelsesundersøgelsen var en registreringsformular, som blev udfyldt for hvert aktivitetsforløb, der blev afholdt på de udvalgte faciliteter. Ud over at registrere, om der var aktivitet eller ej, indsamlede metoden også en række andre informationer om de aktiviteter, der blev afholdt i faciliteterne. Herunder f.eks. antallet af

aktive, typen af aktivitet, aktivitetslængde og køn på udøverne (bilag 18). Der blev brugt en lidt anden metode i svømmehaller (se bilag 19).

Samlet set er det Idans vurdering, at kapacitetsundersøgelsen er udført tilfredsstillende, og dermed at de udførte registreringer er udført tilpas konsistent, samt at registreringer overordnet set er blevet udført i henhold til den foreskrevne metode.

Efterbehandling/databehandling

Efter at registranterne havde udfyldt registreringsformularerne, stod Idan/CISC for den videre databehandling. Alle registreringsformularer blev gennemgået og fik tildelt et ID-nummer, så det efterfølgende har været muligt at vende tilbage og kontrollere de enkelte registreringer, såfremt der har været uklarheder eller lignende. Resultaterne for hvert spørgsmål blev efterfølgende tastet ind i Excel og herefter overført til SPSS, hvori alle analyser er foretaget.

Enkelte registreringsformularer indeholdt information om flere aktivitetsforløb på samme formular (ved no show), og der er derfor en difference mellem antal aktivitetsforløb og registreringsformularer. I tilfælde med flere aktivitetsforløb på samme formular, er der blevet lavet ekstra formularer, så hver registrering har fået sin egen formular.

Mål for kapacitetsbenyttelse

Benyttelsen af lokalerne er udregnet med udgangspunkt i det kommunale fordelingskema. Via skemaet er det gjort op i hvilke tidsrum brugere har anvist tider. De anviste tider i de enkelte haller er talt op i 15 minutters blokke. På samme måde er de afholdte aktivitetsforløb blevet talt op i 15 minutters blokke ud fra de enkelte registranternes notering af de enkelte forløbs start- og sluttidspunkt.

Konkret er det sket ved, at start- og sluttidspunkt er blevet afrundet til nærmeste 15. minut (se kolonne 'afrundet til nærmeste 15. minut' i tabel 32).

Tabel 77: Eksempel på længde af aktivitetsforløb i Hal X på dag Y.

	Planlagt/fordelt	Reelt afholdt	Afrundet til 15 minutters blokke
Aktivitet 1	8-10	8.05-9.55	8-10
Aktivitet 2	12-14	-	-
Aktivitet 3	14-16	13.55-15.57	14-16
Aktivitet 4	18-20	18.02-19.43	18-19.45
Aktivitet 5	20-22	-	-

I selve databehandlingen er aktivitet 1 og 3 blevet registreret til at være afholdt fra henholdsvis kl. 8-10 og 14-16 (i øvrigt som anvist), mens aktivitet 4 er registreret til at være afholdt fra kl. 18-19.45. Både aktivitet 1 og 2 har således brugt hele den anviste tid, mens aktivitet 4 stoppede 15 minutter før den anviste tid ophørte. Der opstår dermed 15 minutters ikke udnyttet tid i forbindelse med aktivitet 4.

Benyttelsen af hal (markeret med mørklilla i figur 90) udregnes ved hjælp af de enkelte 15 minutters blokke. Dette er illustreret ved afholdelsen af aktivitet 3 og 4 i figur 90, som alene fokuserer på tidsrummet fra kl. 14-22 (og dermed ikke hele dagen fra kl. 8-22).

15 minutters blokke med aktivitet er markeret med grønt, mens 15 minutters blokke uden aktivitet er markeret med orange. Andelen af grønne blokke ud af det samlede antal blokke (dvs. grønne plus orange blokke) er lig med udnyttelsen af den totale tid inden for de undersøgte tidsrum (se figur 90).

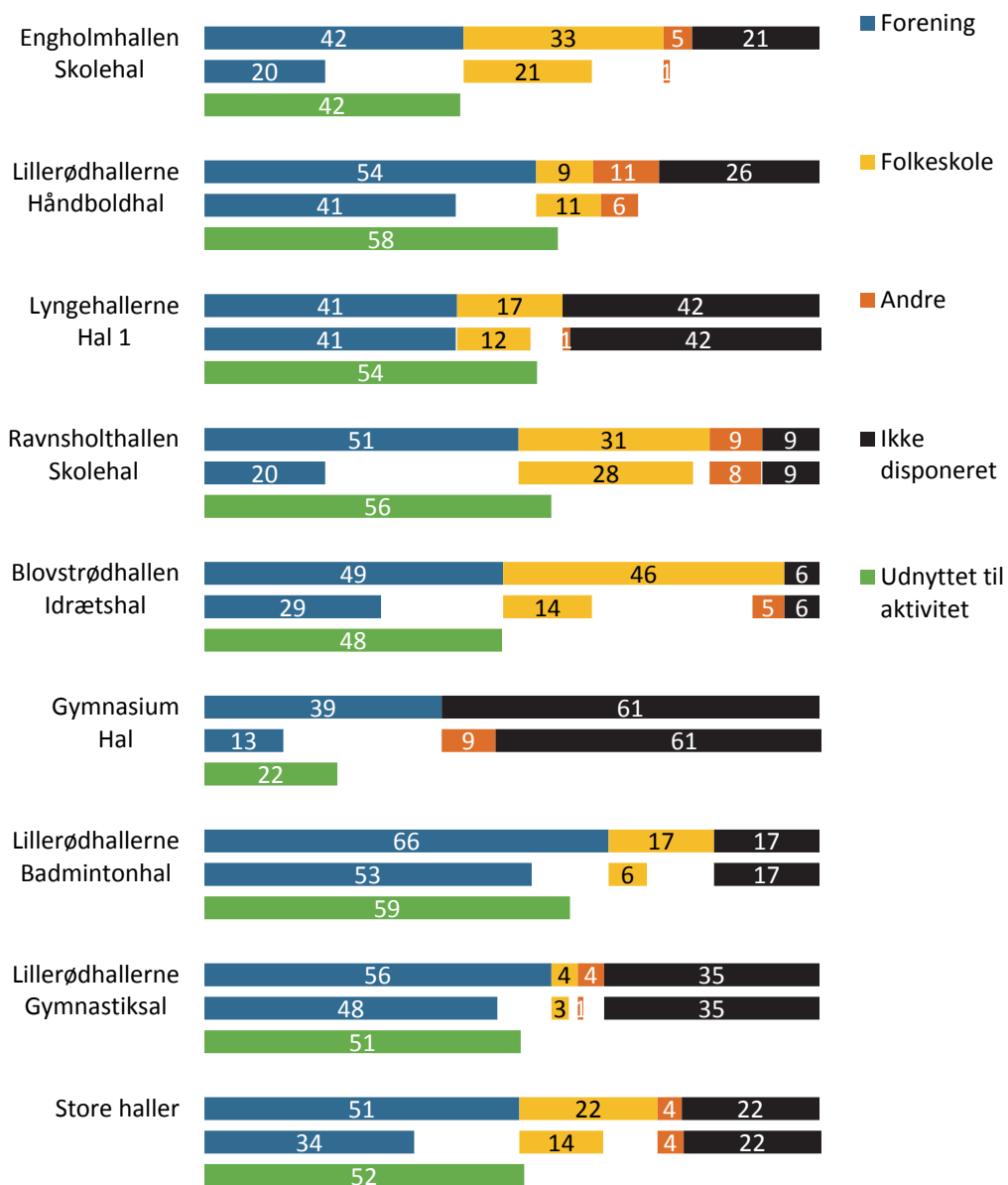
I Hal X er udnyttelsen af den totale tid i det viste tidsrum på dag Y (fra kl. 14-22) lig med 47 pct. (15 grønne blokke/32 orange plus grønne blokke = 47 pct.).

Figur 90: Eksempel på opdeling i 15 minutters blokke i Hal X på dag Y.

Totale tid (her kl. 14-22 = 32 15 minutters blokke)							
kl. 14-15	kl. 15-16	kl. 16-17	kl. 17-18	kl. 18-19	kl. 19-20	kl. 20-21	kl. 21-22
■	■	■	■	■	■	■	■
Aktivitet 3 (kl. 14-16) - 8. blokke				Aktivitet 4 (18 - 19.45) - 7 blokke		Aktivitet 5, ikke fremmøde	

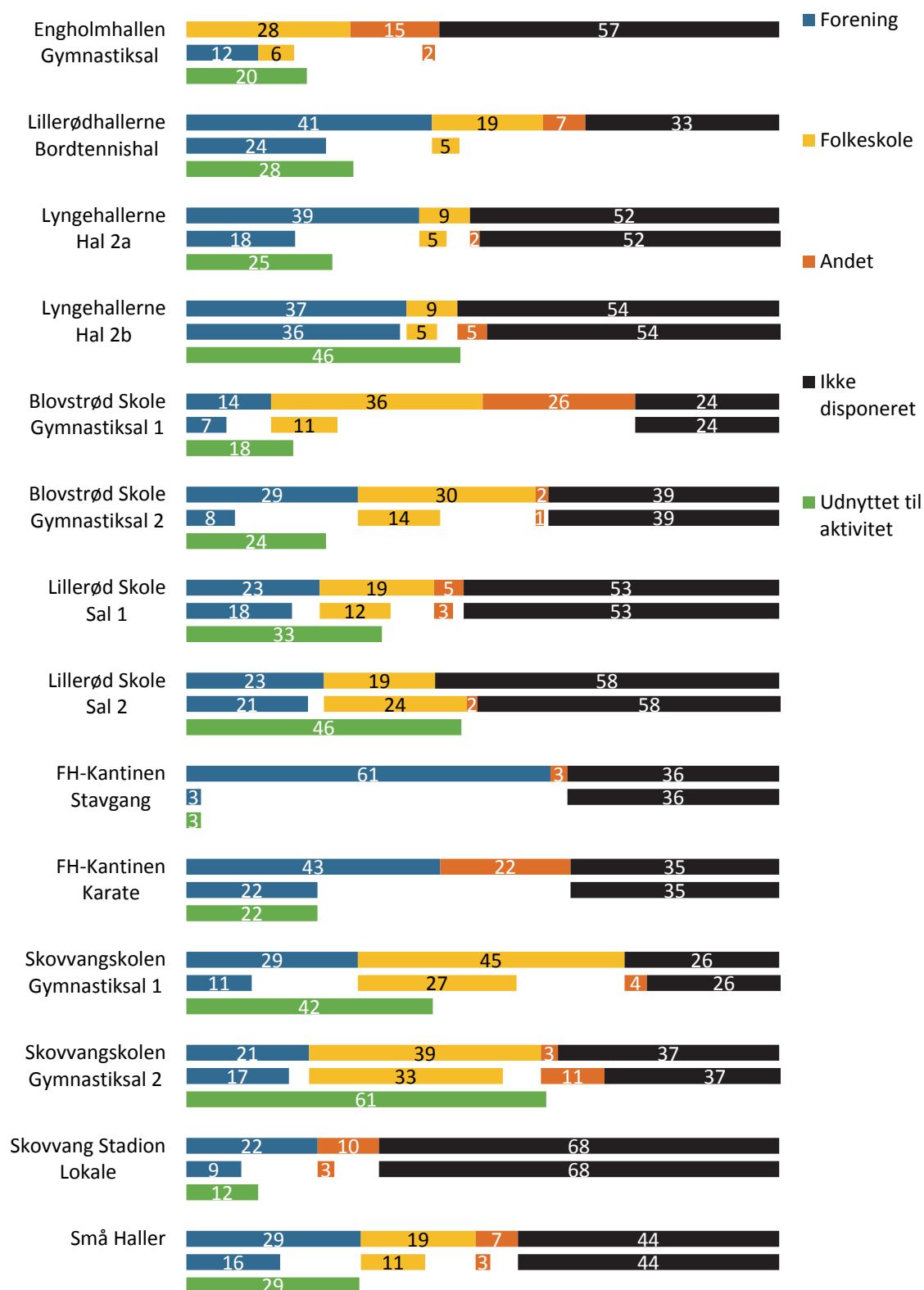
Appendix 3: Kapacitetsbenyttelsestabeller, kl. 8-22

Store haller fra kl. 8 til 22:

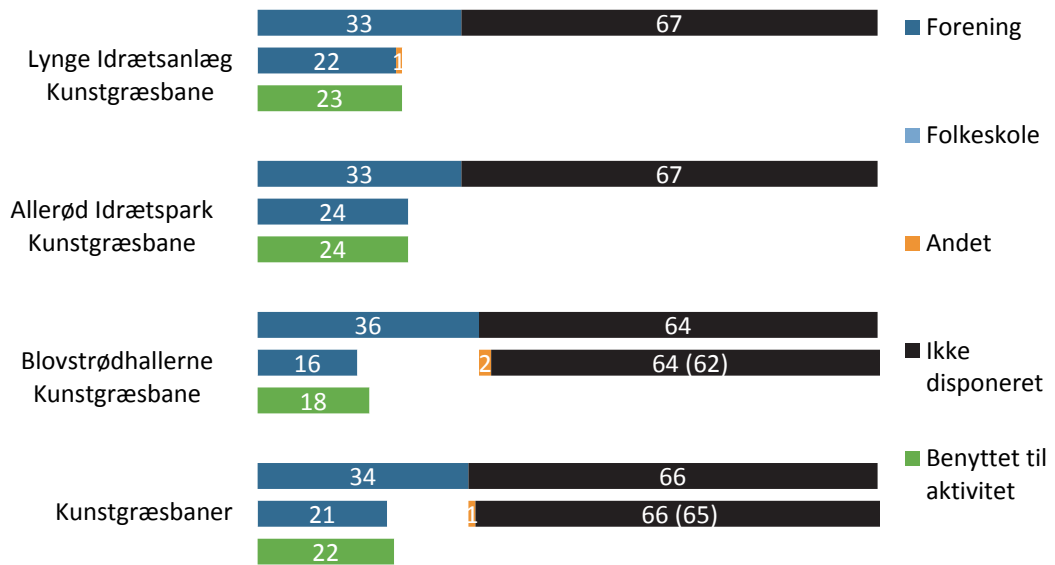
Fremmøde til bookede tider: forening: 67 pct. / folkeskole: 64 / andre: 100 pct.

Små haller/idrætslokaler fra kl. 8 til 22:

Fremmøde til bookede tider: forening: 55 pct. / folkeskole: 58 / andre: 43 pct.

Kunstgræsbaner kl. 8 til 22:

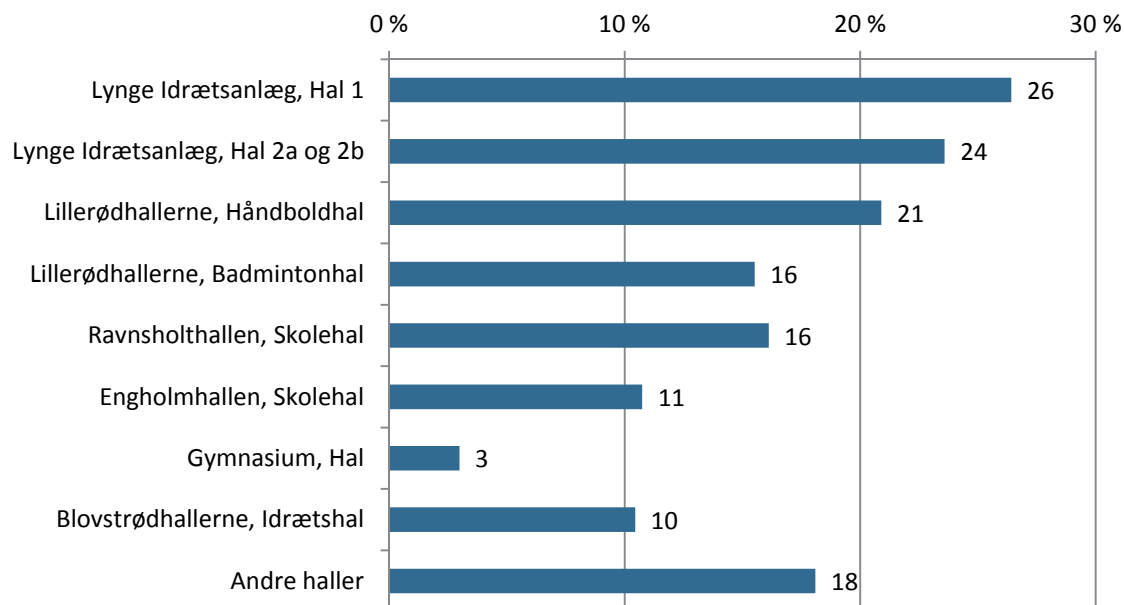

Appendix 4 – tillæg til skoleundersøgelsen

Idrætshaller

54 pct. af alle børn og unge (n = 670) benytter en idrætshal.

Figur 91: Fordeling af brugere på tværs af haller, blandt børn og unge der har angivet at benytte en idrætshal

Tabel 78: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte en idrætshal

(pct.) (n=670) Lokalområde	Hal	Blovstrød	Lynges	Lillerød
Lynges	Lynges Idrætsanlæg, Hal 1	0	76	5
	Lynges Idrætsanlæg, Hal 2a og 2b	0	68	4
Lillerød	Lillerødhallerne, Håndboldhal	28	1	30
	Lillerødhallerne, Badmintonhal	11	2	23
	Ravnsholthallen, Skolehal	13	1	25
	Engholmhallen	7	6	14
	Gymnasium, Hal	2	2	4
Blovstrød	Blovstrødhallen, Idrætshal	59	0	9
Andet	Andre haller	16	12	22

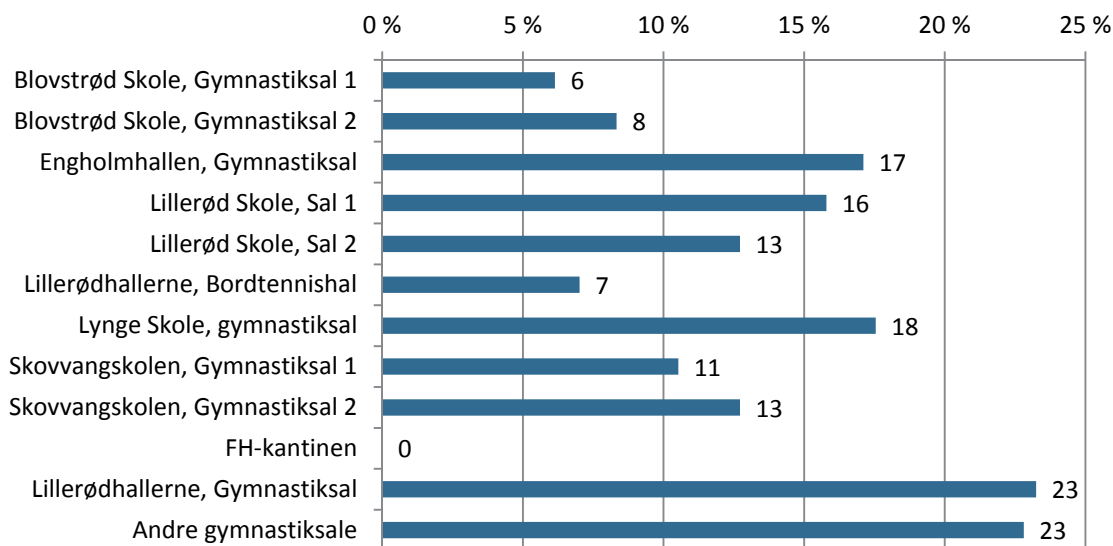
Tabel 79: Er hallen, du primært bruger, den tættest på hjemmet ud fra lokalområdet?

	Total	Blovstrød	Lynge	Lillerød
Ja, jeg bruger den nærmeste	54	51	74	44
Jeg bruger ikke den nærmeste	32	40	20	38
Ved ikke	14	9	6	19

Gymnastiksale

18 pct. af alle børn og unge (n = 228) benytter en gymnastiksal/mindre idrætslokale.

Figur 92: Fordeling af brugere på tværs af sale/lokaler, blandt børn og unge der har angivet at benytte en gymnastiksal/mindre idrætslokale

Tabel 80: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte en gymnastiksal/mindre idrætslokale.

(pct.) (n=228) Lokalområde	Hal	Blovstrød	Lynge	Lillerød
Lynge	Lynge Skole, gymnastiksal	0	70	1
Lillerød	Lillerødhallerne, Gymnastiksal	4	2	34
	Lillerødhallerne, Bordtennishal	0	0	11
	Lillerød Skole, Sal 1	0	0	24
	Lillerød Skole, Sal 2	9	4	17
	Engholmskolen, Gymnastiksal	9	5	23
	Skovvangskolen, Gymnastiksal 1	4	0	15
	Skovvangskolen, Gymnastiksal 2	4	0	19
	FH-kantinen	0	0	0
Blovstrød	Blovstrød Skole, Gymnastiksal 1	30	0	5
	Blovstrød Skole, Gymnastiksal 2	57	0	4
Andet	Andre gymnastiksale	22	27	21

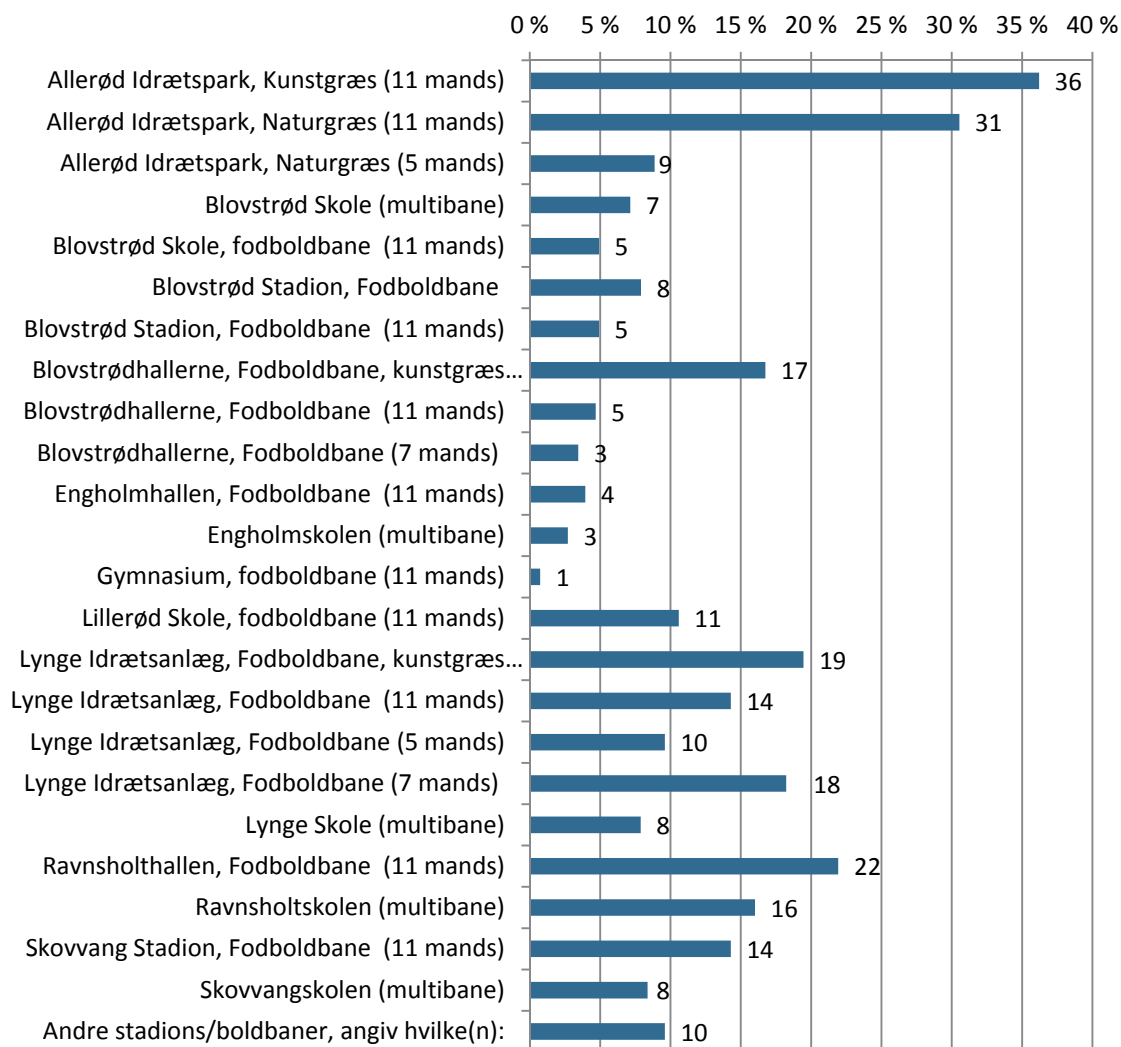
Tabel 81: Ligger den gymnastiksal/idrætslokale du primært bruger tættest på dit hjem i forhold til andre gymnastiksale/idrætslokaler?

(pct.) (n=228) Lokalområde	Total	Blovstrød	Lynge	Lillerød
Ja, jeg bruger den nærmeste	49	57	71	39
Jeg bruger ikke den nærmeste	32	22	18	39
Ved ikke	20	22	12	23

Boldbaner

33 pct. af alle børn og unge (n = 406) benytter en stadion eller boldbane.

Figur 93: Fordeling af brugere på tværs af boldbaner, blandt børn og unge der har angivet at benytte en boldbane

Tabel 82: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte en boldbane.

(pct.) (n=406)	Lokalområde	Blovstrød	Lynge	Lillerød
Lynge	Lynge Idrætsanlæg, Fodboldbane, kunstgræs-bane (11 mands)	0	64	3
	Lynge Idrætsanlæg, Fodboldbane (11 mands)	0	49	1
	Lynge Idrætsanlæg, Fodboldbane (5 mands)	0	32	1
	Lynge Idrætsanlæg, Fodboldbane (7 mands)	2	62	2
	Lynge Skole (multibane)	0	28	0
Lillerød	Allerød Idrætspark, Kunstgræs (11 mands)	29	6	52
	Allerød Idrætspark, Naturgræs (11 mands)	27	5	43

	Allerød Idrætspark, Naturgræs (5 mands)	9	0	13
	Engholmhallen, Fodboldbane (11 mands)	2	0	6
	Engholmskolen (multibane)	0	0	5
	Gymnasium, fodboldbane (11 mands)	0	0	1
	Lillerød Skole, fodboldbane (11 mands)	2	1	17
	Ravnsholthallen, Fodboldbane (11 mands)	16	3	32
	Ravnsholtskolen (multibane)	13	1	24
	Skovvang Stadion, Fodboldbane (11 mands)	9	1	22
	Skovvangskolen (multibane)	7	1	12
Blovstrød	Blovstrød Skole (multibane)	23	1	6
	Blovstrød Skole, fodboldbane (11 mands)	27	0	2
	Blovstrød Stadion, Fodboldbane	30	0	6
	Blovstrød Stadion, Fodboldbane (11 mands)	13	2	5
	Blovstrødhallen, Fodboldbane, kunstgræs (11 mands)	39	2	18
	Blovstrødhallen, Fodboldbane (11 mands)	16	0	4
	Blovstrødhallen, Fodboldbane (7 mands)	11	0	3
Andet	Andre stadions/boldbaner, angiv hvilke(n):	16	7	9

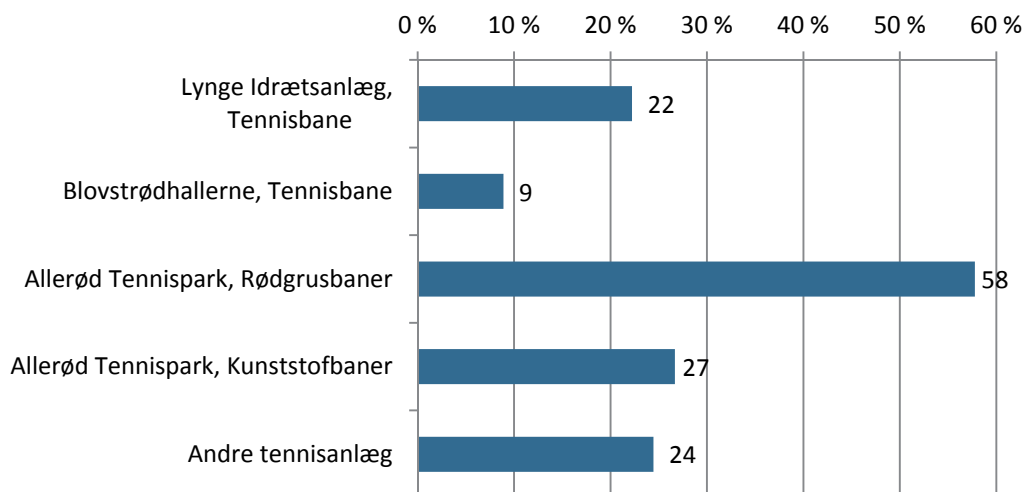
Tabel 83: Ligger den boldbane du primært bruger tættest på dit hjem i forhold til andre boldbaner?

	Total	Blovstrød	Lynge	Lillerød
Ja, jeg bruger den nærmeste	55	55	74	45
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem	36	43	21	43
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem	9	2	5	12

Tennis

4 pct. af alle børn og unge (n = 45) benytter et tennisanlæg.

Figur 94: Fordeling af brugere på tværs af tennisanlæg, blandt børn og unge der har angivet at benytte et tennisanlæg

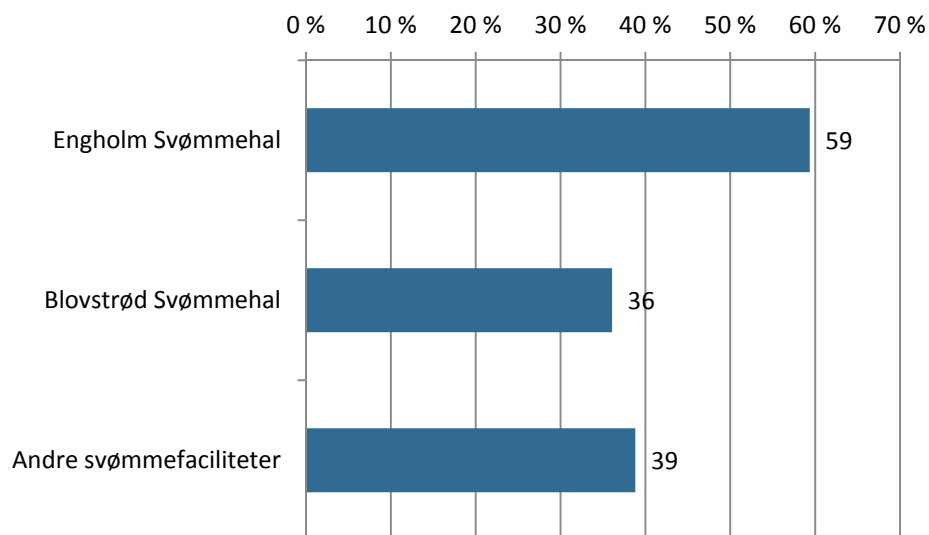
Tabel 84: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte et tennisanlæg

(pct.) (n= 45) Lokalomsråde		Bløvstrød	Lyngø	Lilløød
Lyngø	Lyngø Idrætsanlæg, Tennisbane	0	64	4
Lilløød	Alløød Tennispark, Rødgrusbaner	67	21	75
	Alløød Tennispark, Kunststofbaner	33	0	39
Bløvstrød	Bløvstrødhallen, Tennisbane	33	0	11
Andet	Andre tennisanlæg	0	21	29

Svømmehaller

18 pct. af alle børn og unge (n = 219) benytter en svømmehal/svømmefacilitet.

Figur 95: Fordeling af brugere på tværs af svømmehaller, blandt børn og unge der har angivet at benytte en svømmehal

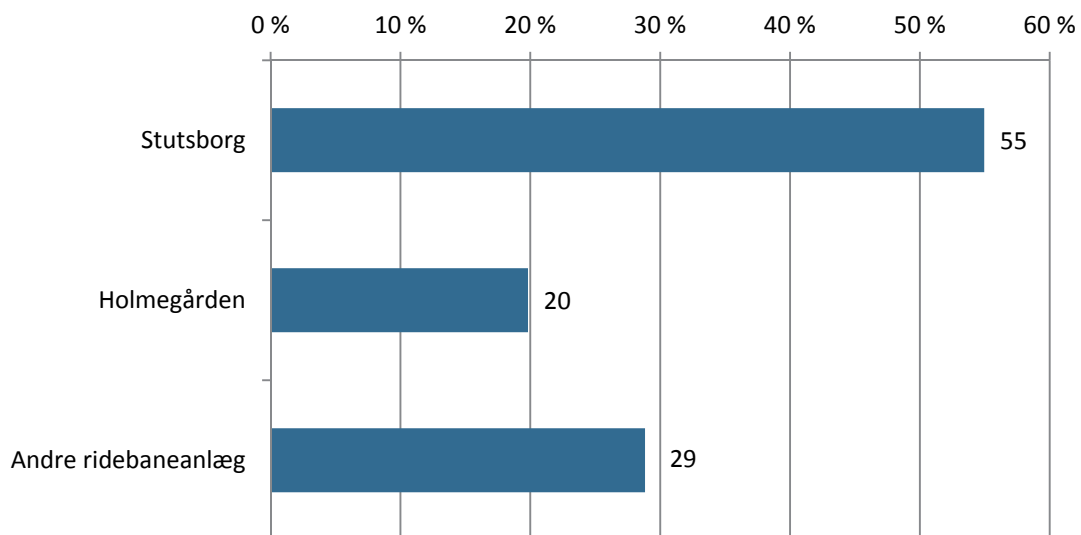
Tabel 85: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte en svømmehal

(pct.) (n=228) Lokalområde	Hal	Bløvsrød	Lynge	Lillerød
Lillerød	Engholm Svømmehal	43	22	78
Bløvsrød	Bløvsrød Svømmehal	87	14	37
Andet	Andre svømmehaller	26	69	28

Ridebaneanlæg

9 pct. af alle børn og unge (n = 111) benytter et ridebaneanlæg.

Figur 96: Fordeling af brugere på tværs af ridebaneanlæg, blandt børn og unge der har angivet at benytte et ridebaneanlæg

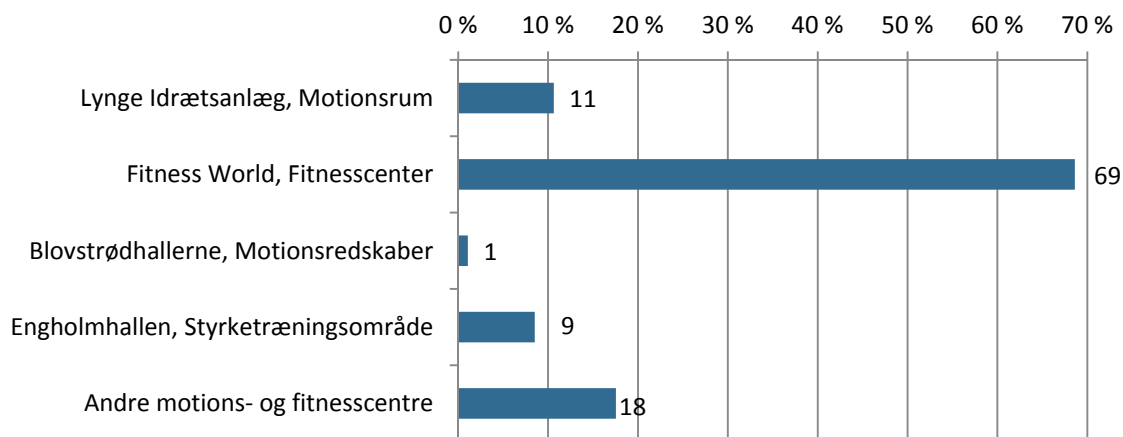
Tabel 86: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte et ridebaneanlæg

(pct.) (n = 111) Lokalområde		Blovstrød	Lyng	Lillerød
Lyng	Stutsborg	69	41	61
	Holmegården	13	15	26
Andet	Andre ridebaneanlæg	19	44	20

Motions- og fitnesscentre

15 pct. af alle børn og unge (n = 188) benytter et motionsrum/fitnesscenter.

Figur 97: Fordeling af brugere på tværs af motions- og fitnesscentre, blandt børn og unge der har angivet at benytte et motions- og fitnesscentre

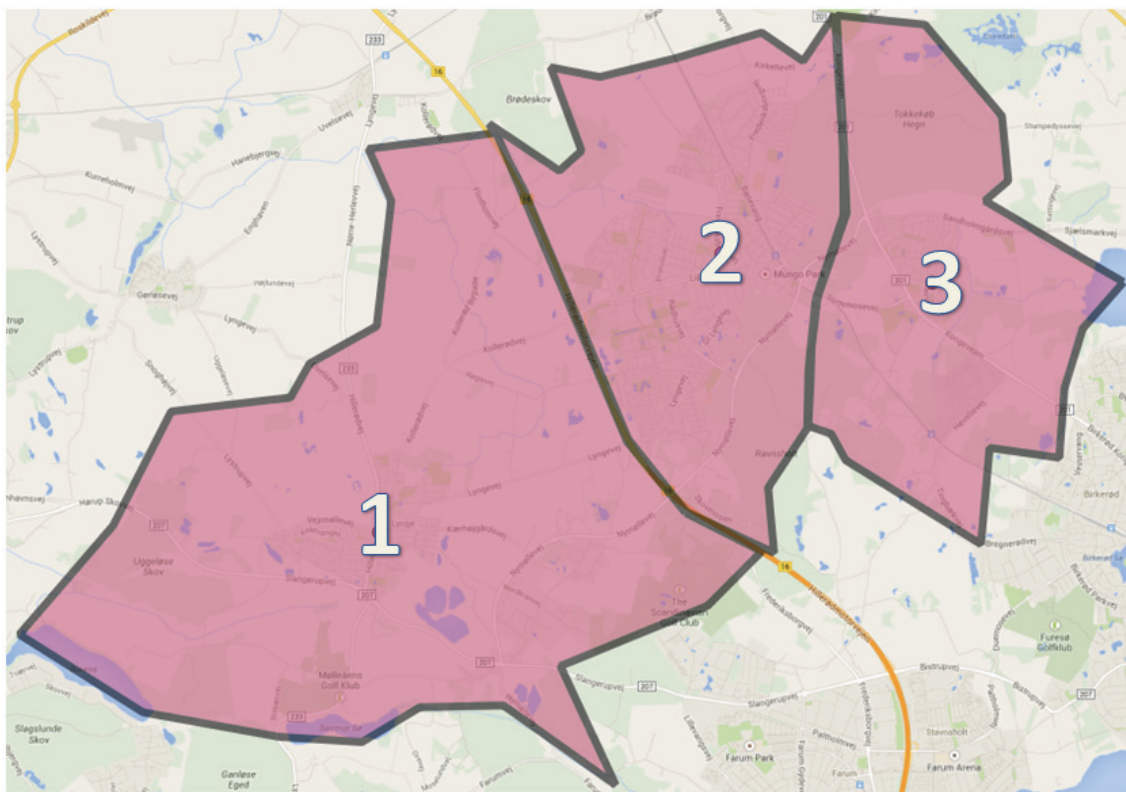

Tabel 87: Brug ud fra lokalområde, blandt børn og unge der har angivet at benytte et motions- og fitnesscentre

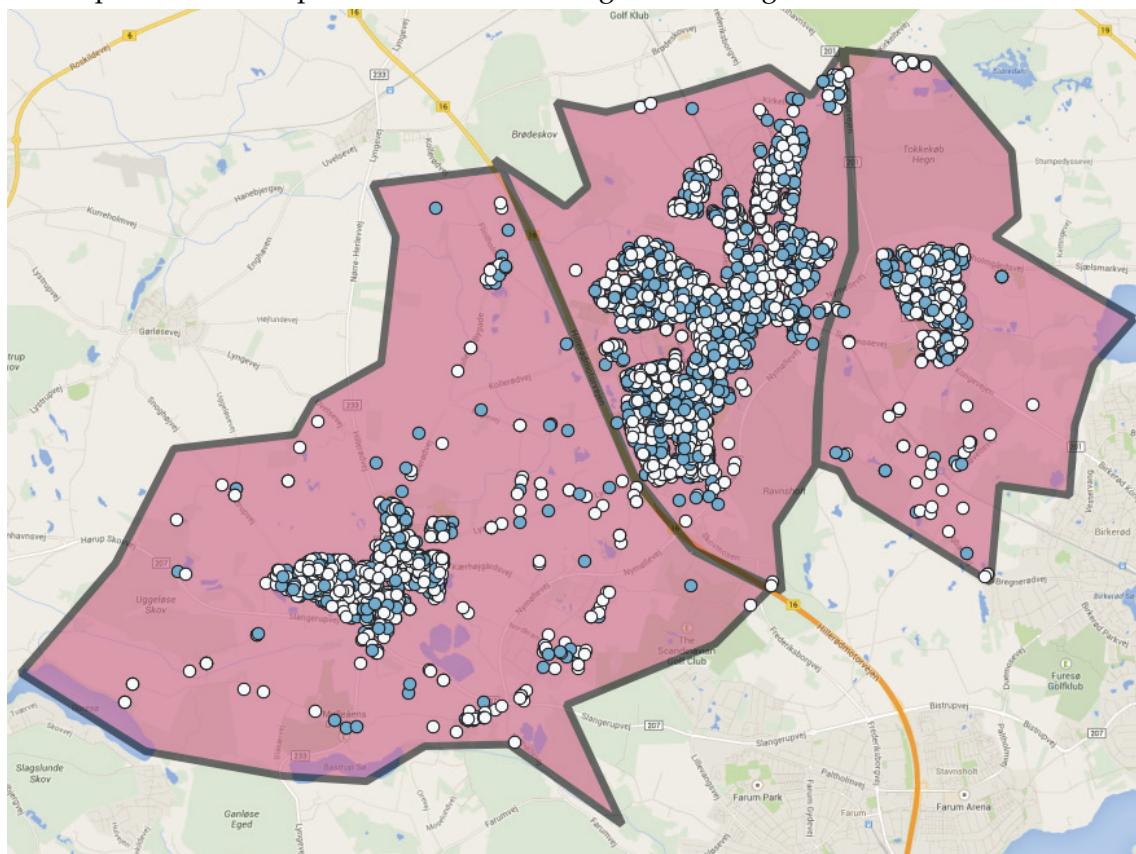
(pct.) (n=188) Lokalområde		Blovstrød	Lynges	Lillerød
Lynges	Lynges Idrætsanlæg, Motionsrum	0	44	0
Lillerød	Engholmhallen, Styrketræningsområde	13	2	10
	Fitness World, Fitnesscenter	75	33	80
Blovstrød	Blovstrødhallen, Motionsredskaber	13	0	0
Andet	Andre motions- og fitnesscentre	6	18	18

Appendix 5 – lokalområder og voksne respondenter

Opdeling i lokalområder (1 = Lyngbe, 2 = Lillerød, 3 = Blavstrød)

De blå prikker viser respondenter, der har deltaget i undersøgelsen.

Appendix 6 – tillæg til voksenundersøgelsen

Gymnastiksal/andet idrætslokale

13 pct. af alle voksne (n = 150) benytter gymnastiksal/andet idrætslokale.

Tabel 88: Hvilke gymnastiksale/andet idrætslokale benytter du?

	Pct.
Blovstrød Skole, Gymnastiksal 1	17
Blovstrød Skole, Gymnastiksal 2	13
Lillerødhallerne, Gymnastiksal	13
Lillerød Skole, Sal 1	8
Lillerød Skole, Sal 2	7
Skovvangskolen, Gymnastiksal 1	7
FH-kantinen	7
Lyng Skole, gymnastiksal	6
Engholmskolen, Gymnastiksal	3
Skovvangskolen, Gymnastiksal 2	3
Lillerødhallerne, Bordtennishal	2
Andre gymnastiksale (f.eks. i andre kommuner)	43

Tabel 89: Ligger den gymnastiksal/idrætslokale du primært bruger tættest på dit hjem i forhold til andre gymnastiksale/idrætslokaler? (opdelt på lokalområde) (pct.).

	Lyng	Lillerød	Blovstrød	Total
Ja, jeg bruger den nærmeste	43	35	43	37
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem	48	54	57	53
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem	9	11	0	10

Stadions/boldbaner

11 pct. af alle voksne (n = 129) benytter stadions/boldbane.

Tabel 90: Hvilke stadions/boldbaner benytter du?

	Pct.
Skovvang Stadion, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	31
Allerød Idrætspark, fodboldbane (kunstgræs, 11 mands)	23
Allerød idrætspark, fodboldbane (naturgræs, 5/11 mands)	17
Blovstrødhallen, fodboldbane (kunstgræs, 11 mands)	16
Skovvangskolen (multibane)	12
Lillerød Skole, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	11
Blovstrød Stadion, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	11
Ravnsholthallen, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	9
Blovstrød Skole, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	7
Lynges Idrætsanlæg, fodboldbane (naturgræs, 5/7/11 mands)	7
Ravnsholt skolen (multibane)	7
Gymnasium, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	5
Blovstrødhallen, fodboldbane (naturgræs, 7/11 mands)	4
Lynges Idrætsanlæg, fodboldbane (kunstgræs, 11 mands)	4
Engholmhallen, fodboldbane (naturgræs, 11 mands)	3
Engholmskolen (multibane)	2
Lynges Skole (multibane)	2
Blovstrød skole (multibane)	2
Andre stadions/boldbaner (f.eks. i andre kommuner)	26

Tabel 91: Ligger den boldbane du primært bruger tættest på dit hjem i forhold til andre boldbaner? (opdelt på lokalområde) (pct.).

	Lynges	Lillerød	Blovstrød	Total
Ja, jeg bruger den nærmeste	42	51	35	48
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem	58	43	59	47
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem	0	6	6	5

Tennisanlæg

5 pct. af alle voksne (n = 57) benytter tennisanlæg.

Tabel 92: Hvilke tennisanlæg benytter du?

	Pct.
Allerød Tennispark, Rødgrusbaner	68
Blovstrødhallen, Tennisbane	23
Allerød Tennispark, Kunststofbaner	14
Lyngehallerne/Lynge Idrætsanlæg, Tennisbane	9
Andre tennisanlæg	26

Appendix 7: Gitteranalyse – tillæg til voksenundersøgelse

- ◆ Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler
- Indeklimaet i idrætshallen
- ▲ Rengøringen af haller og aktivitetslokaler
- × Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen
- ✕ Belysningen i idrætshallen
- Træningstidspunkt(er)
- + Kvaliteten af gulvene i idrætshallen
- Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker
- Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker
- ◆ Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp
- Hjælpsomheden fra de ansatte på idrætshallen
- ▲ Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken
- × Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen
- ✕ Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen
- Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted
- + Afstanden til idrætshallen
- Adgangsforholdene ved idrætshallen

Appendix 8 – deltagere i dialogmøde.

Rudersdal: Johnni Christensen, Funktionschef

Rudersdal: Christian Tranberg, Idrætsinspektør

Allerød: Kai Raun, Drift- og idrætsinspektør

Egedal: Peter Rugholm, Fritidschef

Furesø: Peter Rosgaard, Centerchef Borgerservice, Kultur, Idræt og Fritid

Frederikssund: Conni Haugbølle, Specialkonsulent på Idræt og fritid

Hørsholm: Sven Erik Søgaard, Idrætschef Kultur- og fritidsafdelingen

Derudover deltog Henrik Brandt og Peter Forsberg fra Idan samt Jens Høyer-Kruse fra CISC som interviewere.

Appendix 9 – beskrivelse af de deltagende kommuner i dialogmødet (delanalyse 5)

Allerød Kommune

Allerød Kommune blev ikke sammenlagt ved Strukturreformen i 2007, men bærer stadigvæk præg af, at det er en kommune med tre bysamfund (tilbage fra kommunesammenlægningen i 1970). I kommunen er der en lang række fodboldbaner, tre kunstgræsbaner, tre tennisanlæg samt et fuldt udbygget atletikstadion, som man i øvrigt gerne ser indgå i et samarbejde med andre kommuner. Allerød Kommune har to svømmehaller med 25 meter svømmebassiner, som begge er blevet renoveret inden for de seneste tre år. Til trods for den gode dækning af svømmehaller er der ofte stort pres på dem, og der har i kommunen været en debat om, hvorvidt man bør have en svømmehal med et 50 meter bassin. Det er især den lokale svømmeklub – som er én af landets største og bedste – der ønsker adgang til et stort bassin, primært til brug for deres elitehold med ca. 50 svømmere.

Rudersdal Kommune

Rudersdal Kommune har tre store idrætsanlæg og en del mindre anlæg, men ingen egentlige specialfaciliteter. Dog har kommunen dedikeret en græsbane til amerikansk fodbold, som i en dansk kontekst er en nicheidræt. Ud over de tre store idrætsanlæg er der også tennisanlæg, både indendørs og udendørs. Der er også en del mindre selvejende faciliteter, som er opført og bliver drevet af foreninger.

Frederikssund Kommune

Frederikssund Kommune er præget af, at faciliteterne ligger spredt i de fire byer, som den nye storkommune består af. Dog findes to større anlæg: et i Slangerup, Slangerup Idræt- og Kulturcenter, og et i Frederikssund på Kalveøen. De resterende faciliteter ligger primært omkring kommunens folkeskoler og på små anlæg rundt omkring i kommunen. Frederikssund Kommune har en af de få speedwaybaner i Danmark. Banen ligger på kommunal grund, men drives af klubben selv. Kommunen har også en motocrossbane, som ligger på en lejet privat grund, og der er ligeledes et område, som deles mellem amerikansk fodbold og en lille atletikklub. Endelig lægger kommunen og private grundejere jord til to mere specielle aktiviteter: En svæveflyveklub og en faldskærmsklub.

Furesø Kommune

Furesø Kommune har en alsidig facilitetsmasse. Et af kendetegnene ved kommunen er, at den er en sammenlægning af henholdsvis Farum og Værløse, hvilket betyder en lille skævvridning i forhold til dels mængden af faciliteter og dels standen af faciliteter i kommunen. Der er lidt flere større faciliteter af nyere dato i Farumdelen end i Værløsedelen. I Farum er idrætsanlæggene koncentreret omkring henholdsvis Farum Park-området i byens vestlige ende (med blandt andet fodboldstadion, svømmehal og tennisanlæg) og halkomplekset Farum Arena med tilhørende udendørsanlæg i den østlige ende. I Værløse er faciliteterne mere sporadisk bygget op. Værløsehallerne er et stort kompleks, der ligger rimelig centralt, og som er af ældre dato. Ellers ligger faciliteterne i Værløse i de fire små landsbyer, som Værløse reelt består af. De har hver deres fodboldklubhus med tilhørende baner, hver de-

res hal med tilhørende baner og hver deres skole med idrætssale osv. Af store anlæg i kommunen finder man Farum Arena. Der er to svømmehaller og et svømmestadion (med 50 meter bassin) med lange offentlige åbningstider. Der er stor foreningsaktivitet på svømmesiden i Furesø Kommune med i alt syv svømmeklubber, hvoraf fire er store svømmeklubber med omkring 3.500-4.000 medlemmer tilsammen. Kommunen valgte for fire år siden at dedikere den ene svømmehal til primært offentlig brug, mens den anden svømmehal blev forbeholdt foreningsbrug. Rent udnyttelsesmæssigt har det ifølge kommunen vist sig at være en god strategi.

Egedal Kommune

Egedal Kommune er også kendetegnet ved, at det er en sammenlagt kommune. Der er tre store anlæg, ét i hver sin ende af kommunen og ét i midten. Herudover er der to mindre anlæg placeret i mindre bysamfund. Bygningsmassen i syd mod Ballerup er god med mange kvadratmeter til rådighed indendørs. Der er åbnet en tredje hal i det sydlige område for få år siden, men der er stadigvæk knaphed på kvadratmeter. Faciliteterne i midten af kommunen ligger i forbindelse med en skole og et idrætsanlæg. Mod nord i Ølstykke finder man et stort anlæg, ligesom der er en svømmehal. Endelig ligger en række tennisanlæg decentralt i kommunen.

Hørsholm Kommune

Hørsholm Kommune blev ikke lagt sammen ved den seneste kommunalreform, og kommunen har under 25.000 indbyggere. Der er to store idrætsanlæg. Det ene er Rungsted Havn/Rungsted Strand, hvor der er henholdsvis en del sejlsport samt roning, kajak og vandski. Derudover er der Hørsholm Idrætspark, hvor næsten al øvrig sport er samlet. Kommunen har ishockey- og kunstskejteløbsfaciliteter som de eneste af de deltagende kommuner, idet der er skøjtehal. Der er tre traditionelle haller, der alle er kommunale, plus en gymnasiehal, som benyttes hver dag fra kl. 18 til 23 mod betaling. Der er to tennishaller, der er klubejede, men beliggende på kommunal grund. Der er en badmintonhal på samme vis – dvs. en klubopført hal med syv indendørs baner, der får støtte af kommune, og som ligger på kommunal grund. Der findes også en squashhal med tre indendørs baner. Der er tillige en svømmehal på 50 meter, som midt på dagen deles op i et undervisningsbassin på 25 meter bassin og et springbassin.